

BUDAPEST X. KERÜLET

Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasút – Üllői út
által határol területre vonatkozó

Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ)

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

1061. Budapest, Andrásy út 10.

Tel: 3175-318, Fax: 3173-296

Budapest, 2018. március

Budapest X. kerület, Népliget területére vonatkozó (Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – MÁV vasútvonal – Üllői út által határolt terület) Kerületi építési szabályzat

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Városrendezés, építészet:

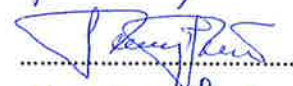
Albrecht Ute
TT/1 01-5117

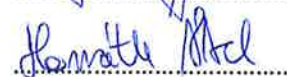
András István
TT/1É 01-0525

Somogyi Judit
TT/1 13-0327

Horváth Ábel

Közlekedés:

Pető Zoltán
Tkö 01-2321

Becsák Péter
Tkö 01-10856

Közművek:

Vízellátás-csatornázás:

Szabó Krisztián
TV 01-16166

Energiaellátás:

Orosz István
TE, TH 05-1585

Zöldfelület:

Zétényi Dávid
TK 01-5307

Szőke Balázs

Ügyvezető:

Albrecht Ute

TARTALOMJEGYZÉK – I. KÖTET

BEVEZETŐ	1
1. HELYZETFELTÁRÓ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	3
1.1. Kiemelő rendelet pontos megnevezése	3
1.2. A Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	4
1.2.1. Hatályos Országos Területrendezési Terv – OTrT	4
1.2.2. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv – BATrT	7
1.3. Hatályos fejlesztési döntések a Népligetről	10
1.4. A hatályban lévő településrendezési eszközök vizsgálati elemzése	16
1.4.1. Hatályos fővárosi településrendezési eszközök vonatkozásai	16
1.4.2. Hatályos kerületi településrendezési eszközök vonatkozásai	26
1.5. A táji természeti és a zöldfelületi adottságok vizsgálata	30
1.5.1. Természeti adottságok, táji, természeti értékek	30
1.5.2. Kerttörténet	31
1.5.3. A Népliget Budapest zöldfelületi rendszerében	36
1.5.4. Zöldfelületi intenzitás és zöldfelületi arány	37
1.5.5. A zöldfelületi rendszer elemei	40
1.5.6. A park megítélése, a parkhasználat értékelése	45
1.6. Az épített környezet vizsgálata	48
1.6.1. A telekstruktúra és tulajdon vizsgálat	49
1.6.2. Az építmények vizsgálata	50
1.6.3. Az épített környezet értékei	57
1.7. Közlekedés vizsgálata	60
1.7.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	60
1.7.2. Közúti közlekedés	60
1.7.3. Vasúti közlekedés	61
1.7.4. Közösségi közlekedés	61
1.7.5. Gyalogos és kerékpáros közlekedés	61
1.7.6. Parkolás	62
1.8. Közművek vizsgálata	63
1.8.1. Víziközművek	63
1.8.2. Energiaközművek	64
1.8.3. Elektronikus hírközlés	64
1.9. Környezetvédelem és településüzemeltetés	66
1.9.1. Föld- és víztani viszonyok	66
1.9.2. Levegőminőség	67
1.9.3. Zaj- és rezgésterhelés	69
1.9.4. Hulladékgazdálkodás, köztisztaság	70
1.10. Katasztrófavédelem	71
1.11. Városi klíma	72
2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	74
2.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	74
2.2. Érték- és problématérkép	77
2.2.1. Értéktérkép	77
2.2.2. Problématérkép	77
3. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ	79
3.1. Alátámasztó szakági javaslatok	79
3.1.1. Településrendezési javaslat	79
3.1.2. Táj- és természetvédelmi javaslatok	79
3.1.3. Zöldfelületi rendszer fejlesztésére vonatkozó javaslat	83

3.1.4. Közlekedési javaslatok	86
3.1.5. Közművesítési javaslatok	100
3.1.6. Környezeti hatások és feltételek	105
3.2. Hatályos fővárosi településrendezési eszközökkel való összhang bemutatása	109
3.2.1. TSZT 2015-el való összhang bemutatása	109
3.2.2. Beépítési sűrűség és zöldfelületi átlagérték igazolása	112
3.2.3. Az FRSZ előírásainak való megfelelés	114
3.3. Szabályozási koncepció	123
3.3.1. Közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területrészek	131
3.3.2. Közhasználat elől állandóan elzárható területek	132
3.4. Beépítési terv	135
3.5 OTÉK-tól való eltérés	138

MELLÉKLETEK

- I. Vonatkozó jogszabályok
- II. Tulajdonvizsgálat
- III. Vízépítés, vízrendezés alátámasztó munkarész

TARTALOMJEGYZÉK – II. KÖTET

1. JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZ

- 1.1. Kerületi építési szabályzat rendelettervezet

MELLÉKLETEK

- I. Szabályozási terv

Bevezető

A Népliget a főváros legnagyobb és talán legnehezebb sorsú közparkja ma nagyon leromlott állapotú, zöldterületének megújítása városi szinten is különösen nagy jelentőséggel bír, ennek ellenére a terület rendezése évek óta várat magára.

A Népliget tervezett átfogó rekonstrukcióját megalapozó, a Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasút – Üllői út által határolt területre vonatkozó Kerületi építési szabályzat (a továbbiakban: KÉSZ) elkészítése a közelmúltban megszületett, a terület fejlesztésére vonatkozó kormányzati döntések alapján került ismét napirendre, elősegítve azt, hogy a Népliget városszerkezeti helyzetéhez méltó megújítása mielőbbi megvalósuljon.

Az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló *1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat* a **Népliget fejlesztési tervének elkészítését és a Népliget fejlesztési programjának megvalósítását** határozza meg a kormánybiztos feladatai között. E határozat helyébe 2016. július 1-vel az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló *1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat* került, amelynek 2. pont g) alpontja rendelkezik ugyan ezekről a feladatokról.

A Kormány *130/2017. (VI.8.) Korm. rendeletében* döntött a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek *nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé* nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről. E kormányzati döntések indokoltá tették a Népliget területére hatályos településrendezési eszközök felülvizsgálatát, módosítását. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítás okán a tervezett fejlesztések megvalósítását megalapozó településrendezési eszközök véleményezési, egyeztetési eljárása a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 42. §-a alapján tárgyalásos eljárás szerint történik.

Jelen KÉSZ tervezése a BFVT Kft. 2016-ban a területre készített tanulmánytervében kidolgozott programelemeinek, valamint a sportterületek fejlesztésére jelenleg párhuzamosan készülő műszaki tervek figyelembevételével került sor.

A tervezési területre hatályos településrendezési eszközök

A tervezési feladat elkészítése során figyelembe kell venni Budapest főváros rendezési szabályzatról szóló, többször módosított 5/2015. (II. 16.) Főv. Kgy. rendeletet (a továbbiakban: FRSZ) és a hatályos Fővárosi településszerkezeti tervet (a továbbiakban: TSZT). A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Trk.) 20. § (1) bekezdése alapján a kerületi építési szabályzatoknak a fővárosi településrendezési eszközökkel összhangban kell készülniük.

A Népliget területére (Budapest X. Népliget és környéke; a Hungária körút – Üllői út – Ceglédi út – Bihari út - Horog utca – Kőbányai út által határolt terület) Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat többször módosított 45/2001. (X.30.) számú rendeletével elfogadott Kerületi Építési Szabályzat (a továbbiakban: KVSZ) és Szabályozási terv (a továbbiakban: KSZT) van hatályban. A Trk. 46. § (3) bekezdésének b) pontja alapján a hatályos településrendezési eszközök módosítására is van lehetőség, azonban az időközben végbement jogszabályi változások, valamint a megváltozott fejlesztési szándékok miatt a hatályos KVSZ és KSZT jelentős mértékű módosítására lenne szükség. E körülmények figyelembe vételével a Fővárosi Önkormányzat és Budapest Főváros X. kerület Kőbánya

Önkormányzata között a Népliget területére vonatkozóan az új jogszabályi környezetnek megfelelő új KÉSZ elkészítésére együttműködési megállapodás jött létre, amely szerint a Fővárosi Önkormányzat vállalta annak finanszírozását és a tervezési feladattal Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft-t bízta meg. A KÉSZ készítésének és egyeztetésének eljárását a Tkr. 32. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően Budapest Főváros X. kerület Kőbánya Önkormányzata folytatja le. A Népliget területére vonatkozó KÉSZ elkészítésére vonatkozó megállapodás mindkét fél részéről történő aláírására 2017. augusztus 24-én került sor.

Tervezési feladat

A Budapest Főváros X. kerület, Könyves Kálmán krt. – Kőbányai út – vasút – Üllői út által határolt területre vonatkozó KÉSZ általános célja, hogy a magasabb szintű tervekkel összhangban állapítsa meg a helyi építési követelményeket, jogokat és kötelezettségeket, a táj, az épített és a természeti környezet, valamint a környezeti elemek védelmével kapcsolatos területhasználati szabályokat, továbbá az egyes területek felhasználásával, az azokon való építés rendjével és intenzitásával kapcsolatos előírásokat.

A KÉSZ közvetlen célja létrehozni a hatályos kormányhatározatban meghatározott Népliget megújítás és fejlesztés megvalósításának szabályozási kereteit, amely biztosítja úgy a tervezett sportinfrastruktúra fejlesztés megvalósításának, mint a városi park megújításának építészeti kereteit. A területen jelenleg is működő ifjúsági sport- és utánpótlás-nevelés célú tevékenységet végző egyesületi sporttelepek fejlesztésének módját Létesítményfejlesztési Program rögzíti, ugyanakkor a létesítményfejlesztéssel párhuzamosan elengedhetetlen, hogy a Népliget, mint Budapest legnagyobb városi parkja is megújuljon annak érdekében, hogy a főváros rekreációs és kulturális életében az adottságainak megfelelő szerepét betöltse.

A tervezés során kiemelten kezelendők a környező területekkel való kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a terület újjászületéséhez.

A KÉSZ-t az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, az Országos Településrendezési és Építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény tartalmi követelményekre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével kell elkészíteni.

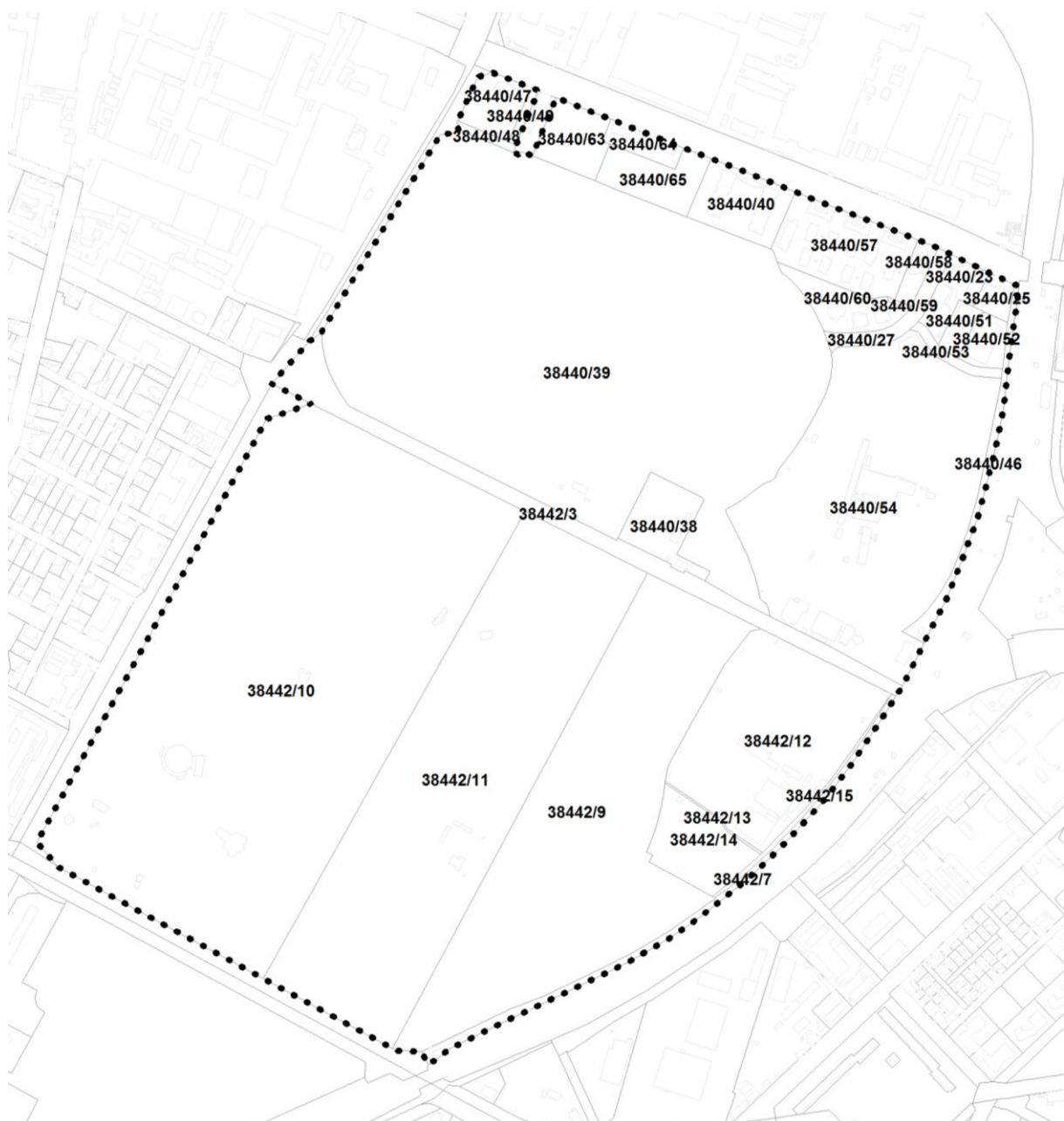

A tervezési terület lehatárolása légi fotón (forrás: Google Maps)

1. HELYZETFELTÁRÓ ÉS HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

1.1. Kiemelő rendelet

A **130/2017. (VI.8.) Korm. rendelet** szól a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről. A rendelet alapján a kiemeltté nyilvánítás Budapest X. kerületében található 38440/23, 38440/25, 38440/27, 38440/38, 38440/39, 38440/40, 38440/46, 38440/47, 38440/48, 38440/49, 38440/51, 38440/52, 38440/53, 38440/54, 38440/57, 38440/58, 38440/59, 38440/60, 38440/63, 38440/64, 38440/65, 38442/3, 38442/7, 38442/9, 38442/10, 38442/11, 38442/12, 38442/13, 38442/14 és 38442/15 helyrajzi számokon nyilvántartott belterületi ingatlanokat érinti.

1.2. A Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló – módosított – 1996. évi XXI. törvény szerint a területrendezés „az országra, illetve térségeire kiterjedően a területfelhasználás rendjének és a területhasználat szabályainak megállapítása, e körben:

- az erőforrások feltárása, a táj terhelése és terhelhetősége meghatározása, ezek együttes értékelése, előrejelzések készítése,
- a területi adottságok célszerű hasznosítási javaslatainak kidolgozása,
- a fejlesztési koncepciók és programok térbeli, műszaki-fizikai rendszerének meghatározása,
- nemzetközi együttműködés és szerződés keretében az európai és határmenti területrendezési tevékenység összehangolása.”

A területrendezést a területrendezési terv alapozza meg, mivel „az ország, illetve egyes térségek műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú, illetve nagy távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét”.

A törvény szerint a területrendezés feladata különösen „a környezeti adottságok feltárása és értékelése; a környezet terhelését, terhelhetőségét és a fejlesztési célokat figyelembe vevő területfelhasználásnak, az infrastrukturális hálózatok területi szerkezetének, illetve elhelyezésének – az ágazati koncepciókkal összhangban történő – megállapítása, az országos és térségi, továbbá a területrendezéssel kapcsolatos településrendezési célok összehangolása.”

Budapestet és ezen belül a **Népliget és közvetlen környezetét érintő területrendezési tervek:**

- **az Országos Területrendezési Terv (OTrT),**
- **a Budapesti agglomerációra vonatkozó kiemelt térség területrendezési terve (BATrT).**

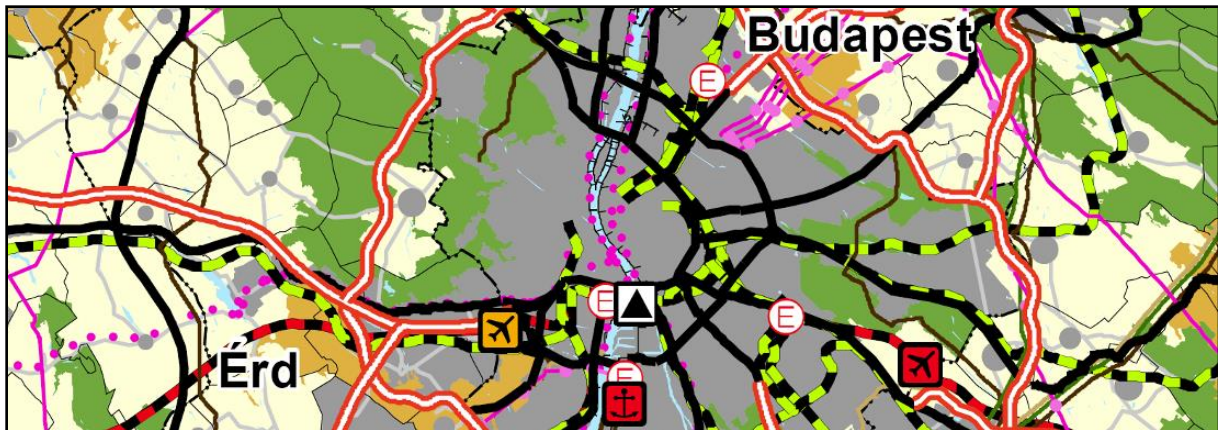
Az egyes rendezési tervek nem lehetnek ellentétesek egymással, a releváns terület- és településrendezési terveknek be kell tartaniuk a „magasabb szintű” terv előírásait.

1.2.1. Hatályos Országos Területrendezési Terv – OTrT

A törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

Az alábbiakban az Országos Területrendezési Tervről szóló törvényből a Népligetet és környezetét érintő releváns rendelkezések és vonatkozó mellékleteit képező tervlapok kerülnek bemutatásra.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2. sz. mellékletét képező „Ország Szerkezeti Terve” c. tervlapja alapján a vizsgált terület 1000 ha feletti települési térség területfelhasználási kategóriába sorolt.

OTR. Szerkezeti Tervlap kivonata

— Főút	Országos területfelhasználási kategóriák
— Nagysebességű vasútvonal	Települési térség
— Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya	1000 ha felett
••••• Országos kerékpárút törzshálózat	

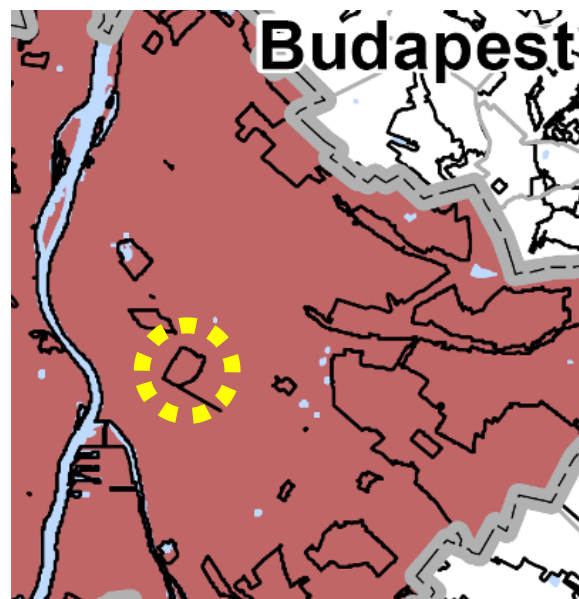
A törvény 3/6. számú melléklet tervlapja – „Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete” – szerint a vizsgált terület a világörökségi és világörökségi várományos terület övezetének részét képezi.

A törvény vonatkozó 14/B. §-a szerint:

„(1) A világörökségi és világörökségi várományos terület övezetét **a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.**

(2) Az (1) bekezdés szerint lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos területen:

a) a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal.”

OTR. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezetének kivonata

■ Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete

A törvény 3/7. számú melléklet tervlapja – „Országos vízminőség-védelmi terület övezete” – szerint a vizsgált terület az országos vízminőség-védelmi terület övezetének részét képezi.

A törvény vonatkozó 15. §-a szerint:

„15. § (1) Az országos vízminőség-védelmi terület övezetében és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetre történő be- vagy kivezetéséről a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellemmel érintett területeket, és a helyi építési szabályzatban az építési övezetre vagy övezetre szabályokat kell megállapítani.

(3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.”

OTRt. Országos vízminőség- védelmi terület övezetének kivonata

Országos vízminőség-védelmi terület övezete

A 2003. évi XXVI. törvény 2014. január 1-én hatályba lépett módosítása szerinti **vonatkozó „hatályba léptető és vegyes” rendelkezései:**

„30. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:

- a) a kiemelt térségi területrendezési terv készítése és elfogadása során,
- b) a megyei területrendezési terv készítése és elfogadása során,
- c) a településrendezési eszközök készítése és elfogadása során.

31/B. § A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terveknek az e törvénnyel való összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az alábbi átmeneti rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) az Országos Szerkezeti Terv által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokat az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 1/1–11. melléklete, 9. § (7) bekezdése, valamint 10. §-a előírásainak alkalmazásával kell kijelölni,

b) a megyei területrendezési tervben megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdésének előírásait kell alkalmazni,

c) a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: BATrT.) megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül

ca) a cb) alpont kivételével a BATrT. térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó előírásait,

cb) a vízgazdálkodási térség vonatkozásában az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdés e) pontjának előírását

kell alkalmazni,

e) azokat az országos övezeteket, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv alkalmaz, azonban az MTv. megszüntetett, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál nem kell alkalmazni,

f) azokra az országos övezetekre, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv alkalmaz, azonban a rá vonatkozó előírásokat az MTv. módosította, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított övezeti előírásait kell alkalmazni,

.h) azokat a kiemelt térségi és megyei övezeteket, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv

megállapít, azonban a rá vonatkozó előírásokat az MTv. módosította, a j) pontban foglalt figyelembevételével a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított övezeti előírásaival kell alkalmazni,

k) a BATrT-ban megállapított kiemelt térségi övezetek vonatkozásában, ha e törvénynek az MTv.-vel megállapított kiemelt övezeti előírásaitól eltérő előírást tartalmaznak, a BATrT. kiemelt térségi övezeti előírásait kell alkalmazni,

l) azon új országos, kiemelt térségi és megyei övezeteket, amelyeket az MTv. állapított meg, azonban a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben még nem kerültek alkalmazásra, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított 12/A. § (1) bekezdése és övezeti előírásai szerint kell lehatárolni és alkalmazni.”

A területet érintő az OTrT által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok:

1/1. számú melléklet - Az országos közúthálózat gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak

Főutak

- 93. M1, M3, M4, M5, M7 fővárosi bevezető főút besorolású szakaszai
- 94. Budapest térszerkezetet meghatározó főútjai

1/4. számú melléklet - Országos törzshálózati vasúti pályák

- 2.57. Budapest [X. kerület, Rákos] – Újszász – Szolnok
- 2.62. Budapest [X. kerület, Kőbánya-Kispest] – Lajosmizse – Kecskemét
- 2.70. Budapesti körvasút vonalai közül:
  - 2.70.5. Budapest [IX. kerület, Ferencváros] – Budapest [X. kerület, Kőbánya felső]
  - 2.70.6. Budapest [IX. kerület, Ferencváros] – Budapest [X. kerület, Kőbánya-Kispest]

1.2.2. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv – BATrT

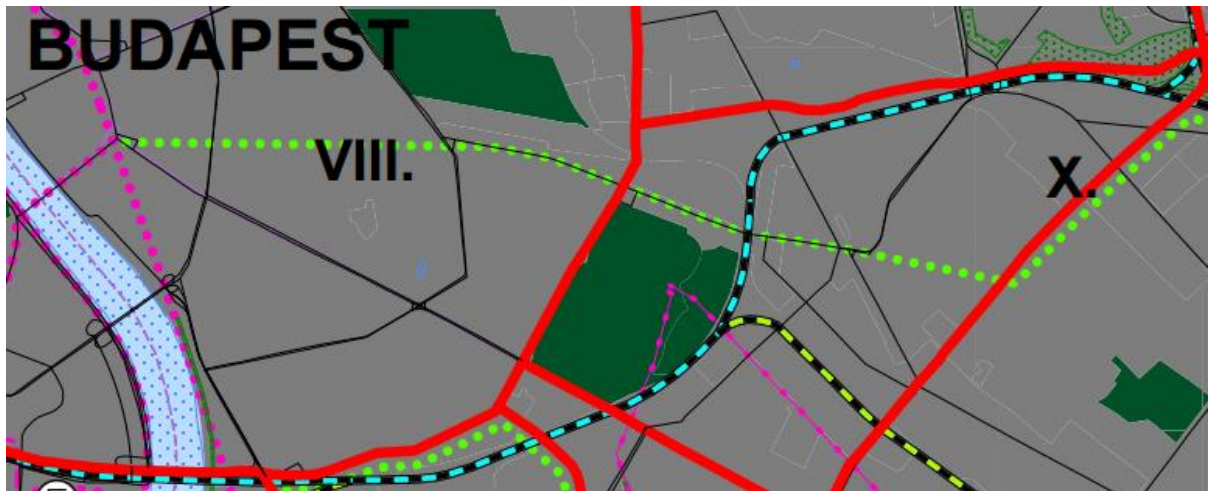
A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV törvény 1.§ (2) bekezdése szerint az OTrT-ről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezéseit a BATrT foglalt eltérésekkel kell a Budapesti Agglomeráció területén alkalmazni.

A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló törvényt a 2013. évi CCXLII. törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

BATrT 5. § (7) bekezdése szerint a nagy kiterjedésű zöldterületi települési térségben csak zöldterület, továbbá – a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt különleges terület területfelhasználási egység köréből – sportolási célú terület, valamint temetőterület jelölhető ki.

A Népliget területének jelentős része nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség kategóriába sorolt, kisebb része (*intézmény és lakóterületek*) városias települési térség.

A nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség 5 hektárnál nagyobb kiterjedésű térség, amelybe megkülönböztetett védelmet és szabályozást igénylő olyan összefüggő települési zöldfelületek tartoznak, amelyek a település szerkezetének meghatározó jelentőségű elemei.

	városias települési térség		főút		megyehatár
	hagyományosan vidéki települési térség		térségi mellékút		agglomeráció határa
	nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség		a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal		település közigazgatási határa
	magas zöldfelületi arányú települési térség		egyéb országos törzshálózati vasútvonal		fővárosi kerület határa
	erdőgazdálkodási térség		országos kerékpárút-törzshálózat eleme		egyéb mellékút
	mezőgazdasági térség		térségi kerékpárút-hálózat eleme		egyéb burkolt út
	különleges rendeltetésű térség		átvitelt befolyásoló 120 kV-os elosztó hálózat		HÉV
	építmények által igénybe vett térség				vízfelület, vízfolyás
	vízgazdálkodási térség				erdőállomány kataszter szerinti erdőterület

BATrT Szerkezeti Tervének kivonata

A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a 3.11. sz. mellékletében „*Világörökség és világörökség-várományos terület övezete*” sorolja. Vonatkozó rendelkezéseket lásd az OTrT ismertetésénél.

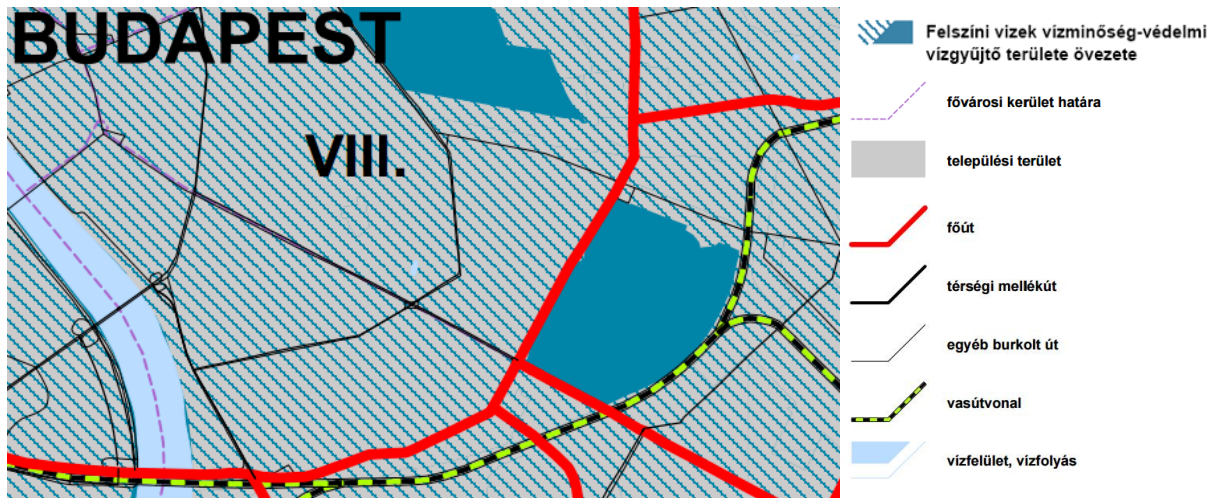

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.11. sz. melléklet *Világörökség és világörökség-várományos terület övezete*

A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a 3.12. sz. mellékletében „*Történeti települési terület övezete*” sorolja. Az OTrT 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során a történeti települési terület övezete és a rá vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek.

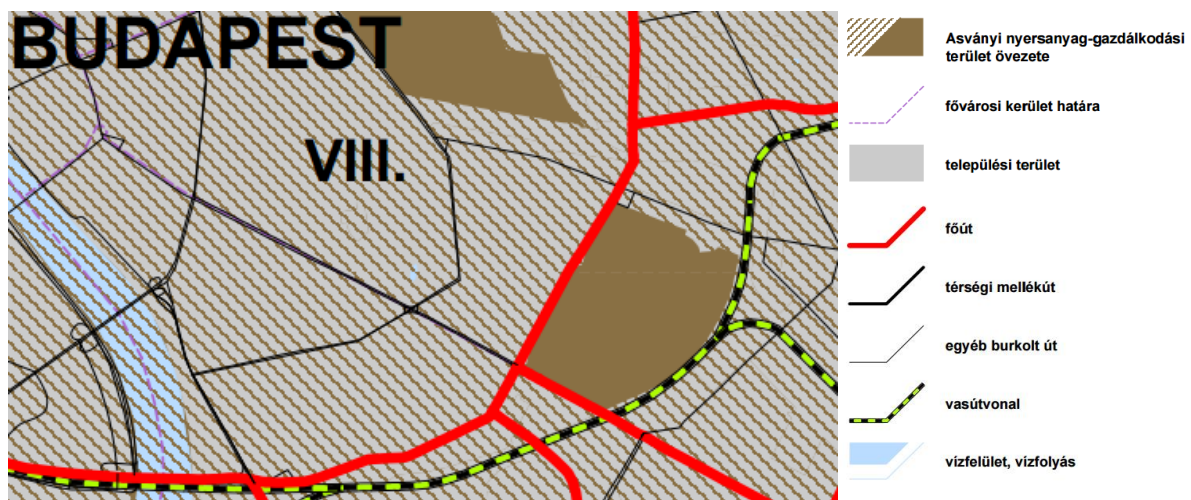
A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a **3.14. sz. mellékletében** „*Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete*” sorolja.

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.14. sz. melléklet *Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete*

Az OTrT 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során a felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete, a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete és a vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek, helyettük „Országos vízminőség-védelmi terület övezete” került bevezetésre. Vonatkozó rendelkezéseket lásd az OTrT ismertetésénél.

A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a **3.15. sz. mellékletében** „*Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete*” sorolja.

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.15. sz. melléklet *Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete*

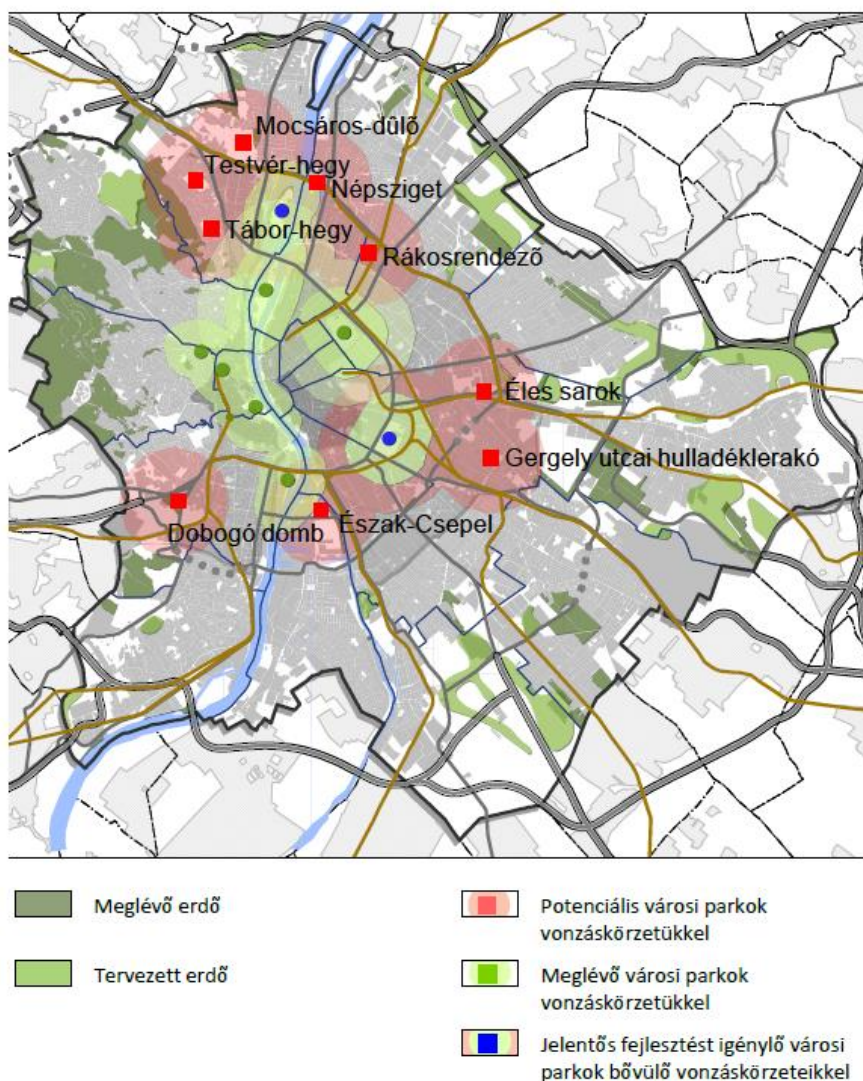
Az OTrT legutóbbi 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete és a rá vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek.

1.3. Hatályos fejlesztési döntések a Népligetről

Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció

A Fővárosi Közgyűlés 767/2013. (IV.24.) Kgy. határozatával fogadta el *Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióját* (VFK), amely meghatározza a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú fejlesztési céljait. A koncepció a Népligetet az alulhasznosított parkok közé sorolja, amelynek megújítása szükséges. A funkciók tekintetében figyelembe veszi a város azon zöldfelületi elemeit, amik túlterheltek és tehermentesítésre szorulnak, mint például a Városliget. A felsoroltak tükrében az új funkciókat a kor rekreációs igényeivel összhangban kell kialakítani, valamint a városi nagy rendezvények helyszínének egyikeként jelöli meg. A fejlesztéseknek figyelembe kell venni minden társadalmi csoport igényeit, biztosítva a hozzáférést és a használatot a teljes lakosságnak. Az egyes városi parkok megújításán kívül cél az azok közötti zöldfelületi kapcsolat erősítése, valamint a városi parkgyűrű tovább fejlesztése, új, erre potenciálisan alkalmas területek bevonásával.

A koncepció egyik kiemelt célja a Népliget, mint kiterjedt vonzaskörzettel rendelkező városi park minden társadalmi csoport számára elérhető használatának biztosítása, rekreációs fejlesztése, a zöldfelületi kapcsolatok erősítése.

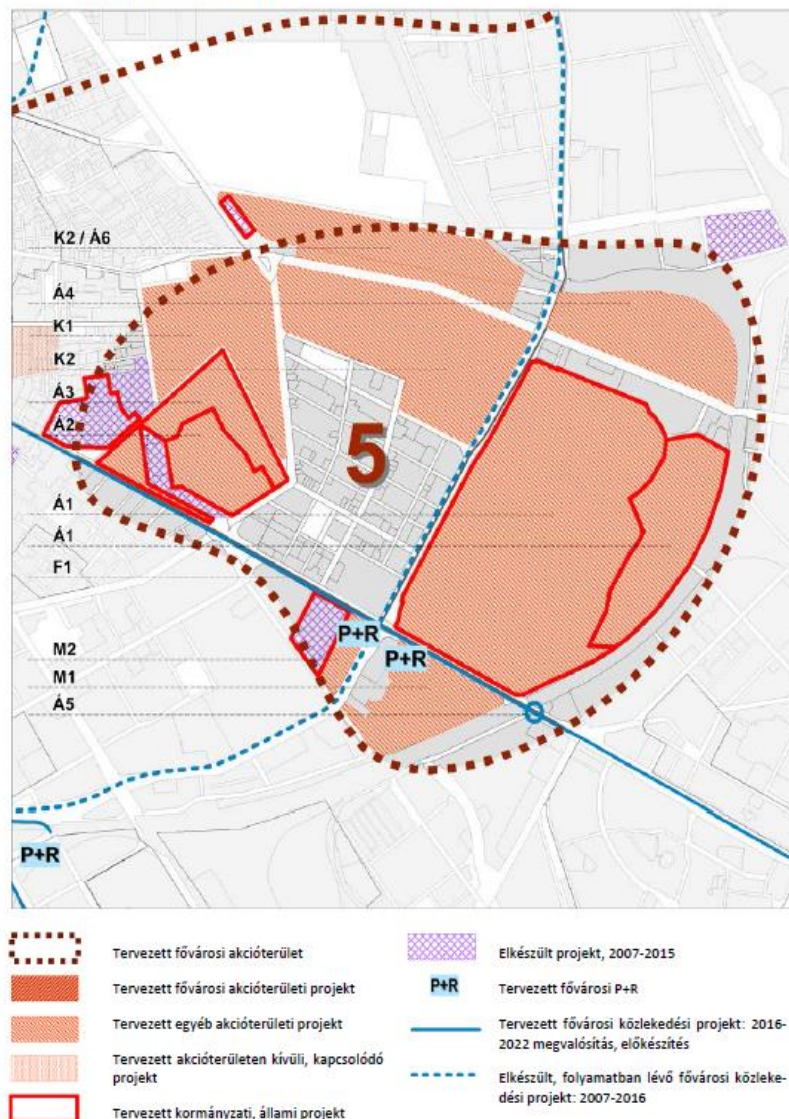

Forrás: Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció

Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia

A Fővárosi Közgyűlés 160/2016. (II.17.) Főv. Kgy. határozatával hagyta jóvá a Fővárosi stratégiai fejlesztési irányait meghatározó *Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégiát*. A stratégia tematikus céljainak 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezetben belül a 4. c) Zöld Program szól a város zöldfelületi rendszerének megőrzéséről és fejlesztéséről, ahol az alulhasznosított parkok között szerepel a Népliget, aminek vonzerejét szükséges erősíteni, amihez eszköz a megközelíthetőség, kapcsolatok javítása, zöldterületi fejlesztés, funkciókínálat növelés és az intézményfejlesztés. Az ITS akcióterületei között a Népliget külön egységet alkot, amely a liget mellett magába foglalja a Ganztelepet, a Kőbányai út menti területsávot, az Orczy-kertet, valamint a Klinikák térségét. Az akcióterület projektjei között szerepel kettő a tervezési területet érintő elem: *Á1 Népliget és Fradiváros*, ami a Népliget zöld és közösségi területeinek megújítása, intézményfejlesztés, *Á5 Népliget vasúti megálló előkészítése*, ami az elővárosi-városi vasúti fejlesztéshez kapcsolódóan új megállóhely kialakítása. A stratégia a településrendezési háttér bemutatásánál kiemeli, hogy a parkrekonstrukcióhoz megfelelő keretet biztosít, az a jelenleg hatályos KÉSZ alapján megvalósítható, de a sportterület fejlesztéséhez a szabályozási terv módosítása szükséges.

5. NÉPLIGET AKCIÓTERÜLET

Forrás: Budapest 2020 – Integrált Településfejlesztési Stratégia

X. Kerület Kőbánya Integrált Településfejlesztési Stratégia

A jelenlegi, 2017-ben felülvizsgált kerületi *Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS)* is kiemelt helyet foglal el a Népliget. A Településfejlesztési koncepcióban szereplő 7 általános témakörön belül került meghatározásra *Kőbánya, mint parkváros* 5. témaként, ami tartalmazza a közterületek általános fejlesztését, ahol megfogalmazódik a Népliget komplex rehabilitációja, mint középtávú cél.

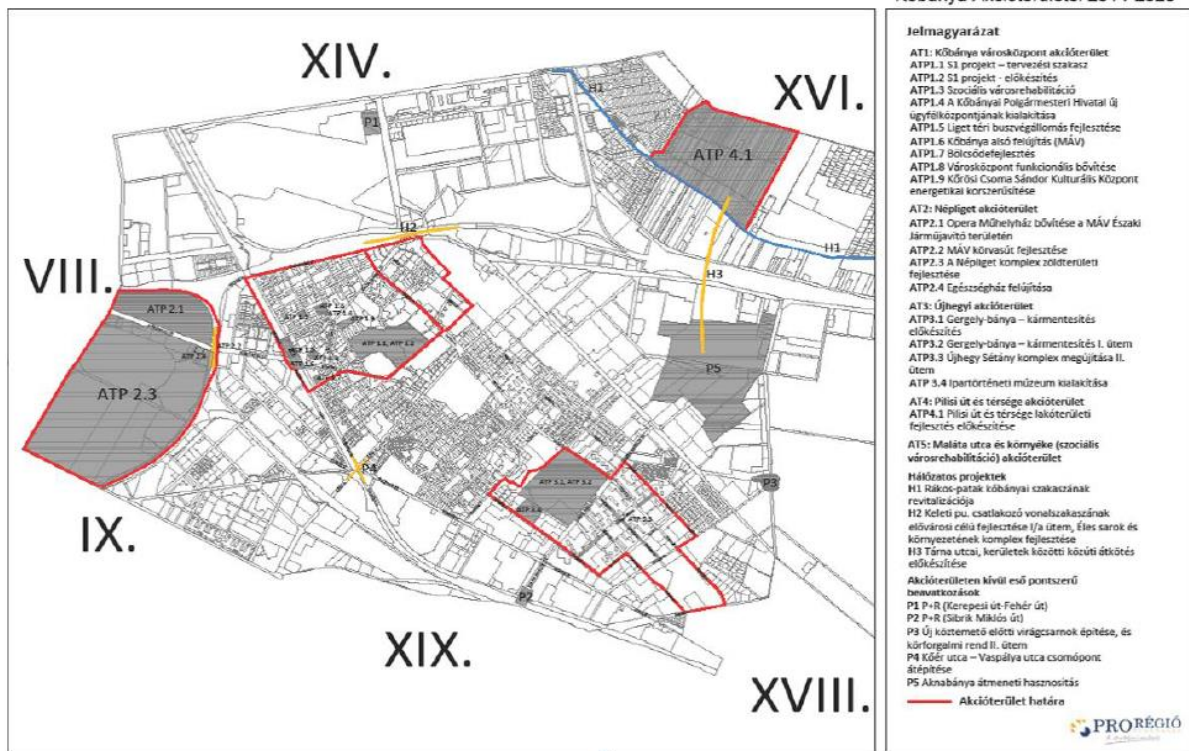
Az ITS városrészi céljai között szerepel a *Népliget*: a zöldfelületeinek rekreációs célokat szem előtt tartó minőségi fejlesztése, amely az *AT2: Népliget akcióterületként* lett lehatárolva. Az akcióterületet az Üllői út –Könyves Kálmán krt. és a vasútvonal határolja le. A területen tervezett fejlesztések az ITS több stratégiai céljának megvalósulásához is hozzá járul.

Érintett stratégiai célok	
S2	A kőbányai identitástudat és társadalmi összetartozás erősítése, Kőbánya kulturális szerepkörének erősítése
S3	Aktív, egészséges lakosság a sport infrastruktúra egészséges életmóddal kapcsolatos lehetőségek és fejlesztés révén
S5	A hátrányos helyzetű csoportok és szociálisan rászoruló felzárkóztatása infrastrukturális (pl. bérlakás-állomány) és ESZA típusú (komplex programok) beavatkozásokkal
S7	Barnamezős területek „helyzetbe hozása” új befektetők letelepedése érdekében
S8	Kőbánya ipari örökségének újrapozícionálása új városi funkciók befogadásával
S9	Az önkormányzati tulajdonú pincerendszer, valamint a védett ipari épületek funkcióihoz illeszkedő fejlesztése és hasznosítása
S11	Közlekedésfejlesztés Kőbánya gazdasági és lakóterületeinek jobb megközelíthetősége, közlekedési kapcsolatainak javítása érdekében (MÁV Körvasút új megállók, P+R építés)
S12	A zöldfelületek rekreációs célú, valamint lakókörnyezet kertvárosias jellegű fejlesztése.

Akcióterületi projektek	
ATP2.1	Opera Műhelyház bővítése a MÁV Északi Járműjavító területén
ATP2.2	MÁV körvasút fejlesztése
ATP2.3	A Népliget komplex zöldterületi fejlesztése
ATP2.4	Egészségház felújítása

Az akcióterületi projektek közül a tervezési területet az utóbbi három érinti. Az *ATP2.2 MÁV körvasút fejlesztése* a népligeti sportinfrastruktúra fejlesztése szempontjából is fontos elem, javítja a terület megközelítését, fontos városi kapcsolódási pontot jelentene. A terv szempontjából legfontosabb az *ATP2.3 a Népliget komplex zöldterületi fejlesztése* célja Kőbánya zöldfelületeinek minőségi és mennyiség fejlesztése. Az itt tervezett fejlesztések elsősorban zöldfelületi és rekreációs célúak. Az *ATP2.4 Egészségház felújítása* a tervezési terület 38440/23 helyrajzi számú ingatlanát érinti, a projekt keretén belül a lakosság egészségügyi szolgáltatásainak ellátása javulna. A tervezett projektek közül egyik sem önkormányzati finanszírozásból, hanem külső forrásból történne.

Kőbánya fejlesztési akcióterületei 2014-2020

Forrás: X. kerület Kőbánya Integrált Településfejlesztési stratégiája

Egyéb tervi előzmények

A Népligetre az elmúlt évtizedekben több koncepció és terv is készült, de ezekből szinte semmi sem valósult meg, aminek fő oka a szükséges források hiánya. Mindegyik dokumentáció számol a park fejlesztésével, ami egy egységes koncepció mentén történne, elkerülve a kisebb, egymástól független beavatkozásokat.

Népliget Zöldfelületi Rehabilitációja (2007)

A Főpolgármesteri Hivatal Környezetvédelmi Ügyosztálya készített egy előzetes megvalósíthatósági tanulmányt, azt követően pedig a „Népliget zöldfelületi rehabilitációja” címmel egy magvalósíthatósági tanulmányt a „Települési területek megújítás” Európai Unió pályázathoz 2007-ben. A dokumentációban hangsúlyos a terület revitalizációja, mint összvárosi érdek. Általános cél az új rekreációs zóna kialakítása, a szabadidős tevékenységek fejlesztése és a komplex közterületi-zöldfelületi revitalizáció. Három fejlesztési irányvonalat határoz meg.

Az első a liget peremére fókuszál, egy díszkertek és pihenőkertek észak-déli tengelyének megteremtésével, ami igazodik a kialakult térstruktúrához. A második irányvonal raszteres rendszerben 14 intervenció pontot jelöl meg, különböző mélységű beavatkozásokkal, de itt is kiemelt, megoldandó feladat a zöldfelület megújítása. A harmadik irány az Óliget megújítását jelöli ki, ami a Mutatványos teret – Nagyvendéglőt – Díszteret egy tengelyre szervezi és egy vízarchitektúrával kialakított közparki fogadóteret alakít ki.

Az uniós kiírások és az összetett kritériumrendszer alapján a harmadik változatot találta a megrendelő a legjobbnak, ami alapján a „Népliget-promenádnak” kialakítása keretében egy funkcióbővítő rehabilitáció által megújul a Nagyvendéglő és a Mutatványos tér közötti szakasz, valamint a Tölgyfás játszótér is. További elképzelésként szerepel az E-Klub és a Planetárium közötti tengely megújítása. A finanszírozást Európai Unió, Fővárosi Önkormányzati és magánbefektetői források együttes bevonásával oldja meg.

Népliget Fejlesztési Koncepció (2014)

A koncepció a Kiemelt Kormányzati Beruházások központjának megbízásából készült. A koncepció elsődleges feladatnak a városi park újra pozicionálását tekinti, átfogó és határozott fejlesztések végrehajtásával. Kiemelkedő fontosságú az elérhetőség, megközelítés, áttekinthetőség és a közbiztonság javítása, elsődleges rekreációs szerep veszélyeztetése nélkül új funkciók elhelyezése. A dokumentáció szerint a parkmegújításhoz elengedhetetlen a környező területek fejlesztése, a városrészek újrapozicionálása és az elhanyagolt területek megújítása.

A koncepció összhangban van Budapest Főváros Integrált Fejlesztési Stratégiájával (Budapest 2020). A Népliget és térsége akcióterületen belül számol több megvalósult, folyamatban lévő, illetve várható fejlesztéssel. A fejlesztések közül kiemelkedik az 1-es villamos vonalának meghosszabbítása, a Nemzeti Községi Egyetem fejlesztése az Orczy-kertnél, valamint az FTC Stadion a Könyves Kálmán krt – Üllői út sarkán, távlati elemként az Északi Járműjavító területének revitalizációjával, a volt Bólyai Laktanya területének ingatlanfejlesztésével, a Józsefvárosi Pályaudvar és a Ganz-Mávag iparterület funkcióváltásával.

Az egyik lehetőség a sport kiemelt fejlesztésére alapul, mivel elhelyezkedéséből adódóan könnyen integrálható városi szinten a többi már meglévő és tervezett sportterülethez. A másik a kulturális intézmények bővítése, párban lenne a Városligettel, ami a magas kultúrának ad helyet, amíg itt a népszerű, „könnyű” kultúra kapna helyet, amihez kapcsolódik az Északi Járműjavító tervezett kulturális fejlesztése. A harmadik irány a „városerdő” funkcióval számol, ahol a természeti adottságokra kerül hangsúly, a növényállomány megtartásával és megújításával, a szabadidős sportolás biztosításával.

Népliget Tanulmányterv (BFVT kft. 2016)

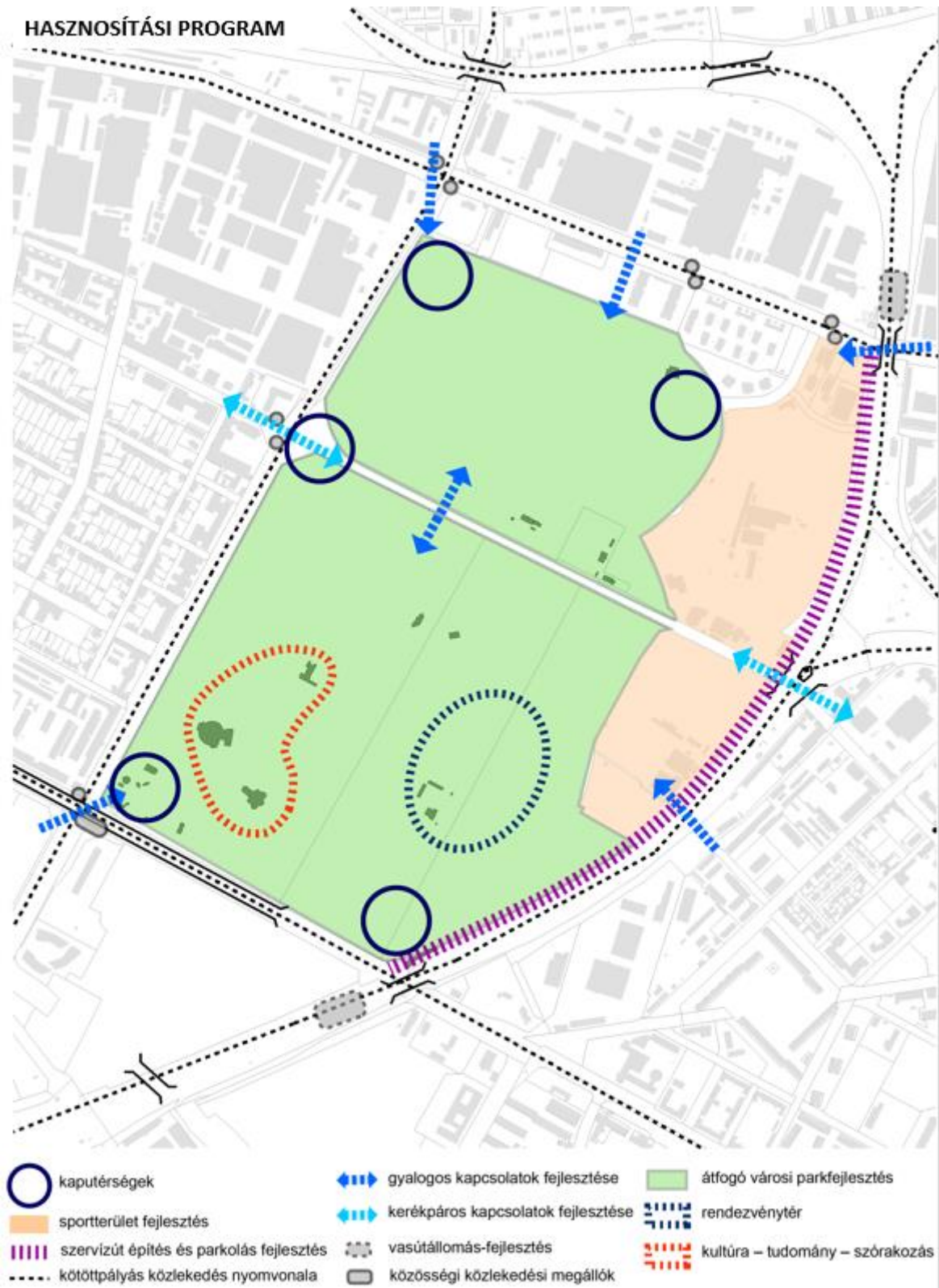
A Népliget átfogó rekonstrukciójának megalapozását szolgáló tanulmányterv készítésére a Népliget fejlesztési tervének elkészítésére és a Népliget fejlesztési programjának megvalósítására vonatkozó kormányzati döntések figyelembevételével került sor. A tanulmányterv feladata volt, hogy egyrészt megfelelő alapot nyújtson a Népliget régóta esedékes új kerületi építési szabályzata (KÉSZ) számára, valamint egységes szemlélettel vizsgálja a tervezett projekteket.

A tanulmányterv a Népliget és környezetének helyzetét, adottságait és problémáit feltárva javaslatot fogalmazott meg a *Létesítményfejlesztési Program* alapján a területen jelenleg is működő ifjúsági sport- és utánpótlás-nevelés célú tevékenységet végző egyesületi sporttelepek fejlesztésének módjára, valamint arra, hogy a létesítményfejlesztéssel párhuzamosan a Népliget, mint Budapest legnagyobb városi parkja is megújuljon annak érdekében, hogy a főváros rekreációs és kulturális életében az adottságainak megfelelő szerepét betöltse.

A Népliget fejlesztési programjának kiemelt elemei:

- a tulajdonviszonyok rendezése,
- környező területekkel való kapcsolatok fejlesztése,
- kaputérségek létrehozása, fejlesztése,
- sportinfrastruktúra fejlesztése,
- a park rekreációs értékének növelése,
- a zöldfelületi rendszer fejlesztése,
- a magas szintű látogatói infrastruktúra (szolgáltatás, ellátás) biztosítása,
- a közbiztonság megteremtése és fenntartása.

A vizsgálatok és fejlesztési program kiemelt elemei mentén a tanulmány javaslatot adott a Népliget és környezete hasznosítására az elérendő célokhoz konkrét feladatokat rendelve.

Forrás: Népliget tanulmányterv (2016)

1.4. A hatályban lévő településrendezési eszközök vizsgálati elemzése

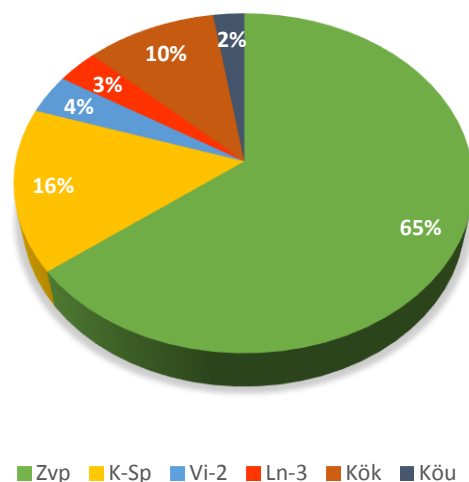
A hatályos fővárosi településrendezési eszközök vonatkozásait ismerteti jelen fejezet, ennek keretében bemutatásra kerülnek a hatályos Fővárosi településszerkezeti terv (a továbbiakban: TSZT) területfelhasználási, közlekedési, az épített környezet értékeit érintő, zöldfelületi, táji- és természetvédelmi, környezetvédelmi, a védelmi, korlátozási elemek, továbbá a Fővárosi rendezési szabályzat (a továbbiakban: FRSZ) a tervezési területre vonatkozó előírásai, valamint a jelenleg hatályos Kerületi városrendezési szabályzat (a továbbiakban: KVSZ) és a Kerületi szabályozási terv (a továbbiakban: KSZT) rendelkezései.

1.4.1 Hatályos fővárosi településrendezési eszközök

1.4.1.1. Fővárosi településszerkezeti terv (TSZT)

Területfelhasználás

A TSZT Szerkezeti tervlap 1. *Területfelhasználás tervlapja* a Népliget jelentős részén Zvp – városi park területet, a sportpályák területén K-Sp – nagy kiterjedésű sportolási célú területet, a Kőbányai út – Könyves Kálmán krt. kereszteződésénél és a Kőbányai út – vasút találkozásánál Vi-2 – intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területet, a két intézményi terület között Ln-3 – Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületet jelöl. A Zvp és a K-Sp területeket ketté vágó Vajda Péter utat és a Könyves Kálmán körutat KÖu – Közúti közlekedési területbe sorolja. A sportpályák és a park D-K-i határa mentén KÖk – Kötőtpályás közlekedési területbe sorolt vasúti terület húzódik, amelyen a közlekedési struktúra (közút/vasút) számára irányadó területbiztosítás is jelölve van. A Könyves Kálmán krt. melletti, átalakuló intézményi terület „*jelentős változással érintett terület*”-ként kijelölt. A tervezési területet északról, délről és a nyugatról KÖu területfelhasználásba tartozó utak határolják.

Beépítésre szánt területfelhasználási egységek

Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2) területfelhasználási egységbe sorolt területeket a TSZT szerint funkcionális vegyesség jellemzi. A városszerkezetben való elhelyezkedésük, a kialakult környezethez való igazodásuk alapján e területfelhasználási egységbe soroltak a jellemzően szabadonálló, alacsonyabb, lazább beépítésű területek, továbbá azok, amelyeknél a területi adottságok (morfológia, értékes növényzet) nagyobb zöldfelület megtartását, vagy kialakítását igénylik. Beépítési sűrűségük legnagyobb értéke a településszerkezeti helyzettől függően nem lehet több 0,75 – 4,5 közötti értéknél.

A zöldfelületi intenzitás megtartása és javítása érdekében 25% a legkisebb zöldfelületi átlagérték, amit a területfelhasználási egység területére kell számítani. A területfelhasználási egység területére vonatkozó legkisebb zöldfelületi átlagértéket a 3 hektárnál nagyobb területfelhasználási egységek és – kiterjedésüktől függetlenül – a *jelentős változással érintett* területfelhasználási egységek esetében kell

figyelembe venni. A TSZT alapján a Vi-2 jelű területfelhasználási egység területén is teljes közművesítettséget kell biztosítani.

Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3) több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, 12,5 méteres beépítési magasságot meghaladó, elsősorban lakó rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál. Az Ln-3 jelű területfelhasználási egységbe a TSZT olyan lakóterületek sorol, ahol több, azonos jellegű épület áll egy telken, de nem úszótelkes a kialakítás, jellemzően elkerítettek és a zöldfelületük nem közhasználatú. Ide tartoznak pld. a rendszerváltás után épült lakóparkok, és a nem úszótelkes lakótelepek is. A TSZT a beépítési sűrűség legmagasabb értékét 1,5 – 4,25 közötti értékben határozza meg, a területfelhasználási egység területére vonatkozóan 30 % a legkisebb zöldfelületi átlagérték.

Nagy kiterjedésű sportolási célú terület (K-Sp) területfelhasználási egységbe a TSZT alapján a szabadidő eltöltésére alkalmas sportolási célú területek tartoznak, amelyek időszakosan egy időben nagy forgalmat vonzanak. A területen lakóépületet elhelyezni nem lehet, de a sportfunkciót kiszolgáló pld. szállás, szolgáltatás rendeltetésű épület elhelyezhető. E területfelhasználású területek jellemzően az átmeneti zónában és azzal közvetlenül határos belső- és elővárosi zónában helyezkednek el.

Különleges területbe azok a területek tartoznak, amelyeken az elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, vagy a környezetük megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek, és környezetüktől karakterben is általában különböznek. A Népliget területén működő sportterületek jelentősen különböznek a városi park és a környezetükben lévő városias beépítés karakterétől, továbbá az időszakos nagy forgalmat vonzó rendezvényeik jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, ezért a különleges területi besorolásuk indokolt, amelyet az OTÉK alapján a településszerkezeti tervben kell meghatározni.

Jelentős változással érintett területeként a TSZT a város belső tartalékterületein meghatározta a fejlesztésre kijelölt, jelentős mennyiségi fejlesztési potenciállal rendelkező területeket. A területek jelenleg részben használaton kívüliek, részben alulhasznosítottak. E kijelölt területek belső tagolását, differenciált használatát a kerületi építési szabályzatban kell meghatározni, a tervezett területhasználattal összhangban a közlekedési célú területekkel és zöldterületekkel együtt.

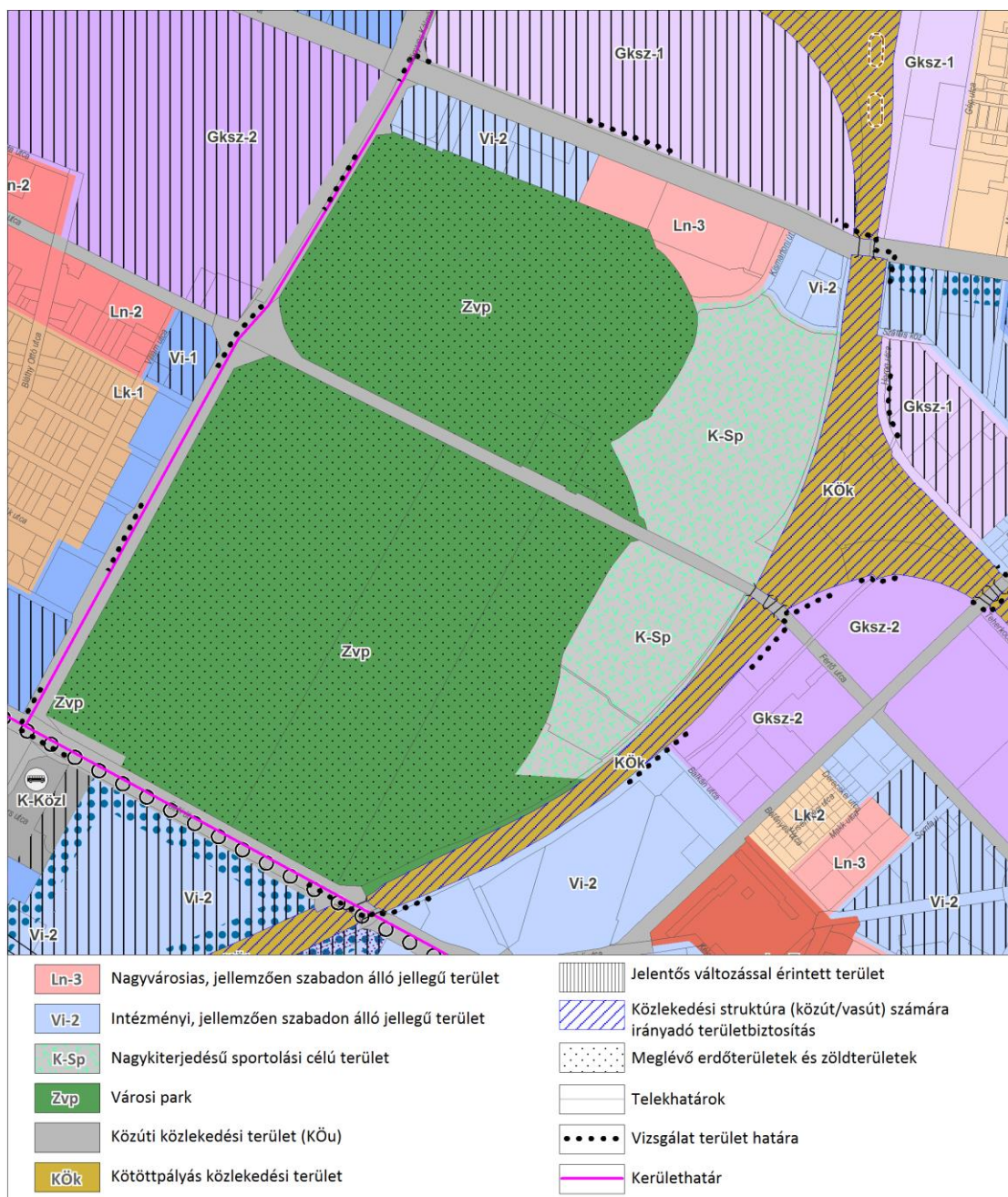
Beépítésre nem szánt területfelhasználási egységek

Városi park (Zvp) területfelhasználási egységbe a TSZT szerint a 25 hektárnál nagyobb zöldterületek, a városi parkok (Városliget, Margitsziget, Népliget, Óbudaisziget, Gellért-hegy, Észak-Csepelre és Táborhegyre tervezett parkok) tartoznak. A Zvp jelű területfelhasználási egység területén a legnagyobb beépítési magasság 9,0 méter, tekintettel a 25 hektárnál nagyobb zöldterületeken megjelenő egyedi rekreációs, turisztikai igényekre. A TSZT alapján a Városi park területfelhasználási egységek beépített részein teljes közművesítettséget kell biztosítani.

Közúti közlekedési terület (KÖu) területfelhasználási egységbe sorolt közlekedési területet a közúthálózati hierarchia magasabb szintű elemei, az autópályák és autóutak, I. rendű és II. rendű főútvonalak, a településszerkezeti jelentőséggel bíró gyűjtő utak, valamint a városi közösségi közlekedés fontosabb autóbusz végállomásai, a felszíni P+R parkolók és B+R tárolók, üzemi létesítmények alkotják. E területfelhasználási egységbe soroltak a Népligetet határoló Könyves Kálmán körút, a Kőbányai út, az Üllői út, valamint a ligetet ketté vágó Vajda Péter út.

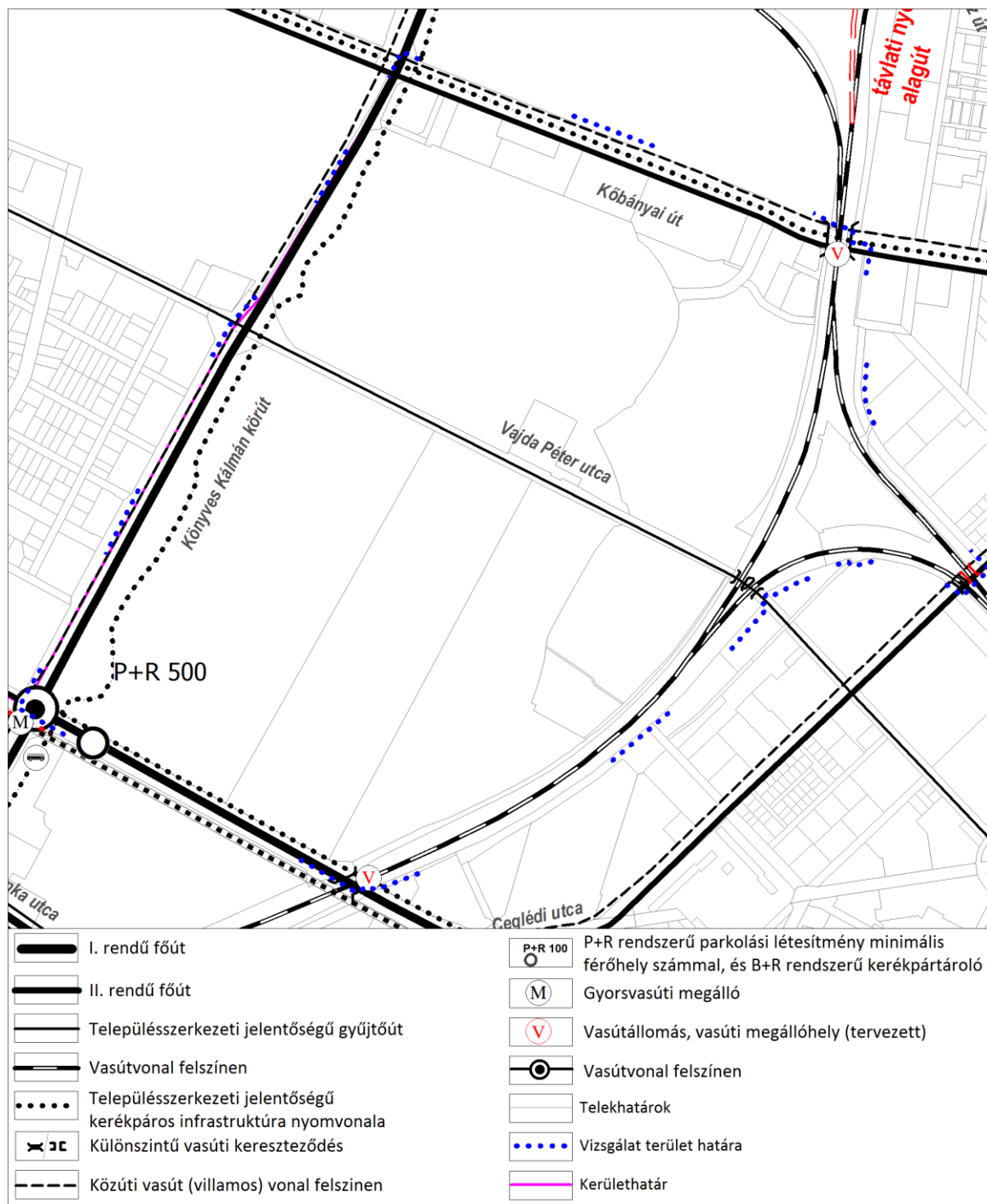
Kötőpályás közlekedési területek (KÖk) területfelhasználású területek a vasúti közlekedést szolgáló műszaki infrastruktúra nyomvonalai és területei, amelyen belül helyezkednek el a vasúti közlekedés vonalai, a teherszállítást biztosító rendező pályaudvarokkal és a személyszállítást szolgáló állomásokkal, megállóhelyekkel, továbbá ide soroltak a gyorsvasúti vonalak (metró, gyorsvasút, HÉV)

felszíni szakaszai, és a közúti infrastruktúrától elkülönülő villamos-pályák. KÖk területfelhasználásba sorolt a tervezési területet határoló, annak részét képező vasúti terület.

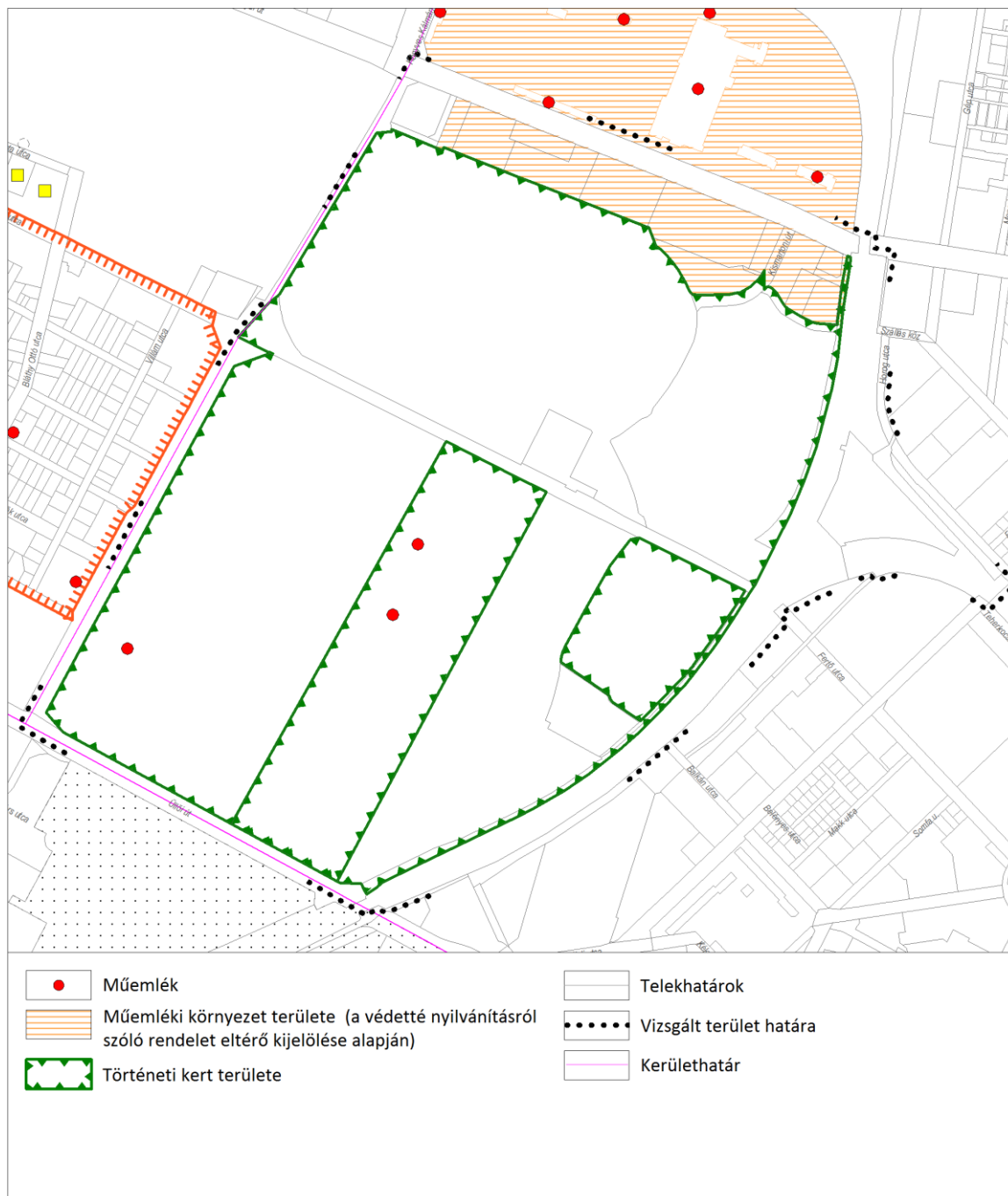
Közlekedési infrastruktúra

A TSZT Szerkezeti tervlap 2. *Közlekedési infrastruktúra tervlapján I. rendű főútként* kerül feltüntetésre a Könyves Kálmán krt. és az Üllő út. A Kőbányai út **II. rendű főút**, a Vajda Péter utca pedig **településszerkezeti jelentőségű gyűjtőút**. **Felszíni vasútvonal** halad végig a vizsgálati terület keleti oldalán, ahol kettő **tervezett vasútállomás, vasúti megállóhely** is szerepel. A főutak mentén **településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala** halad. A Népliget üllői úti oldalában, a **gyorsvasúti megálló** mellett **P+R rendszerű parkolási létesítmény** a jelenleg is meglévő, de kisebb kapacitású parkolóját jelöli. **Külön szintű vasúti kereszteződés** a Vajda Péter út és a vasút, valamint a Kőbányai út és a vasút találkozásánál vannak. Az 1-es, a 28-as, 28A és a 62-es villamosok **közúti vasút (villamos) vonalként** szerepelnek a tervlapon.

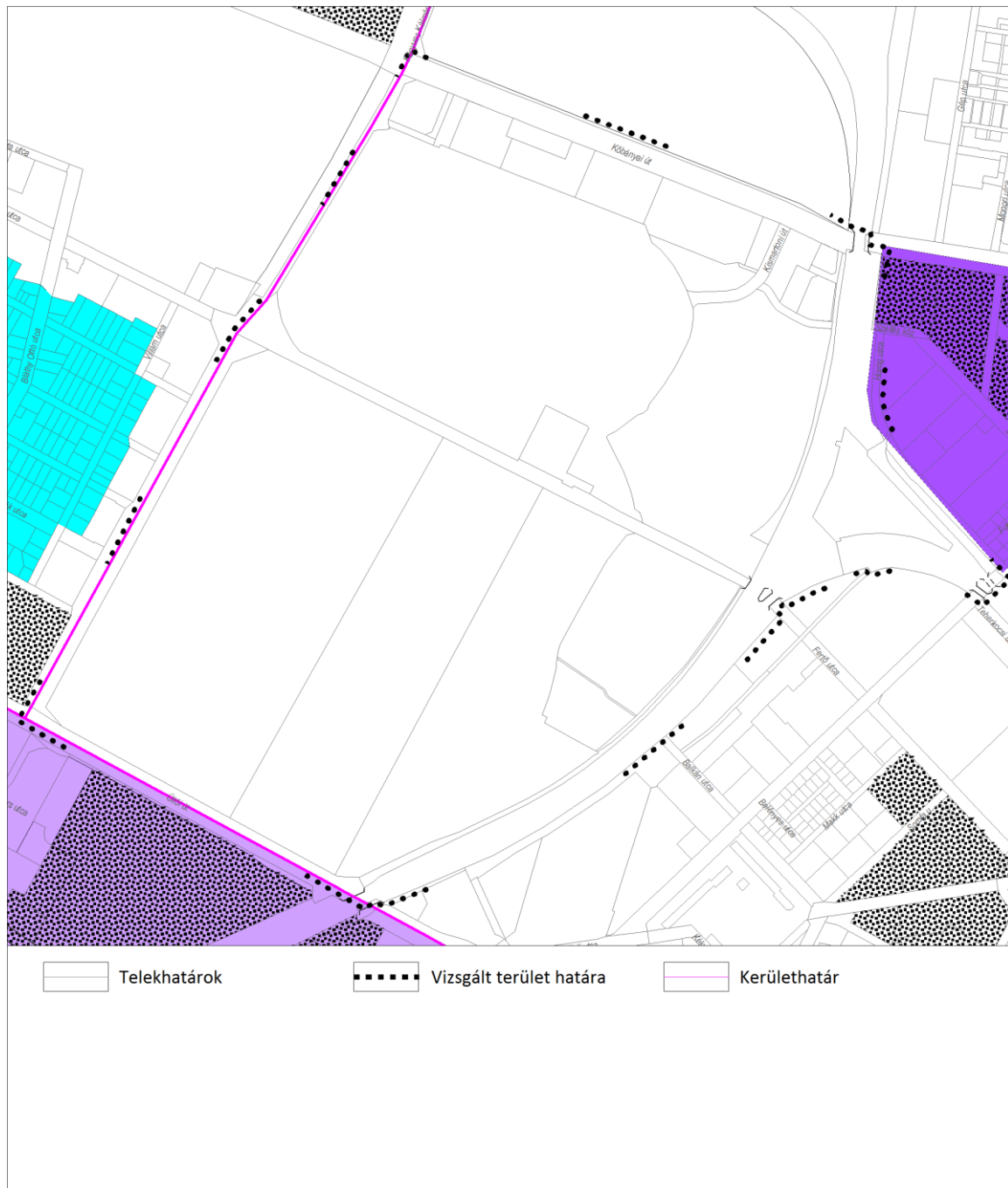
Az épített környezet értékeinek védelme

A TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme a) Más jogszabállyal érvényesülő művi értékvédelmi, örökségvédelmi elemek tervlapja szerint a Népliget teljes területe és a sportpályák is **történeti kert** területét alkotják. A 38442/10 hrsz.-ú telken **műemlékek** találhatóak. A Kőbányai út melletti területsáv **műemléki környezet területe**.

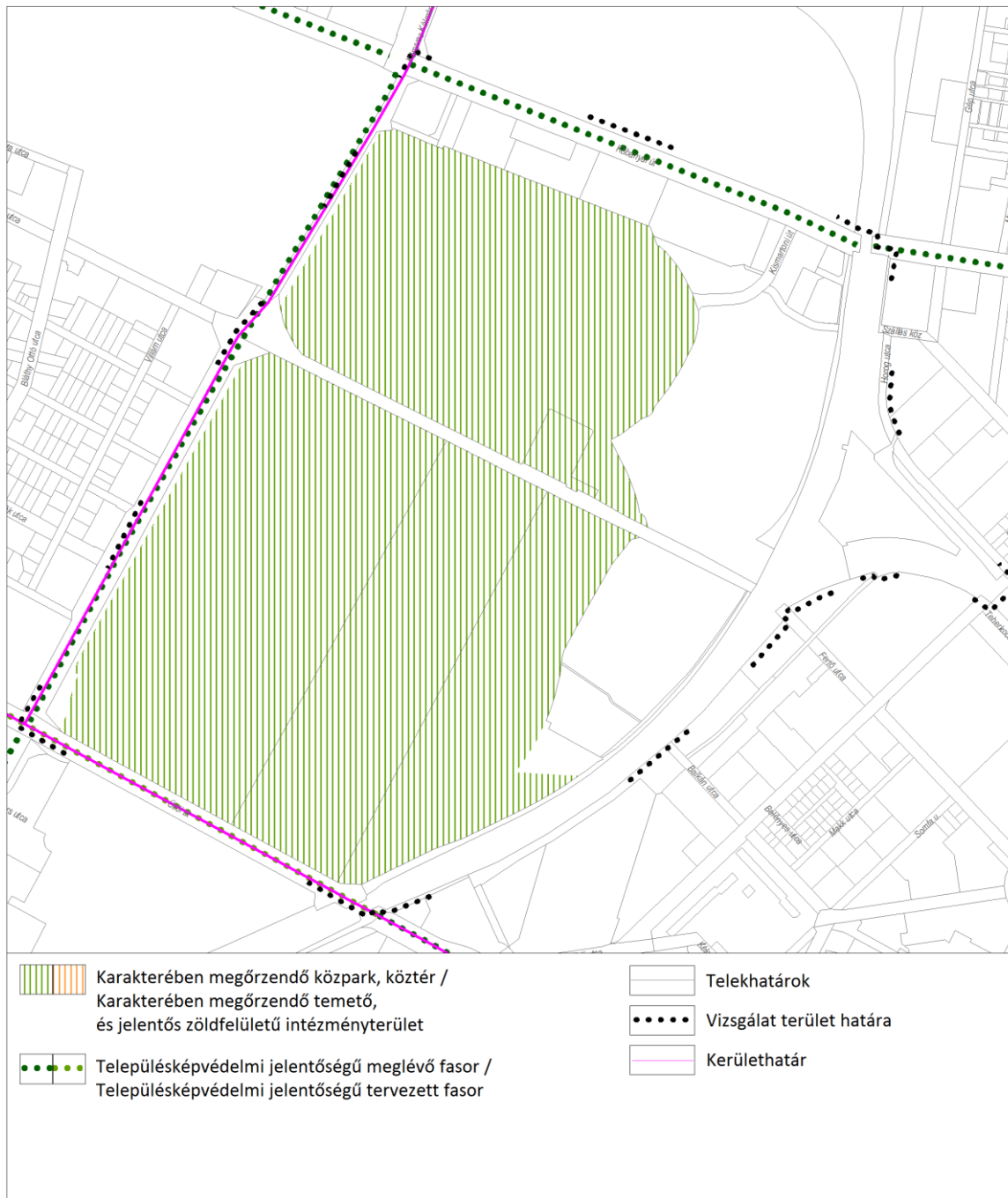
(Adatszolgáltatás: Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály)

A TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme b) Épített környezet védelmével kapcsolatos magassági korlátozások területi lehatárolása tervlapja alapján a tervezési terület magassági korlátozás nem érinti.

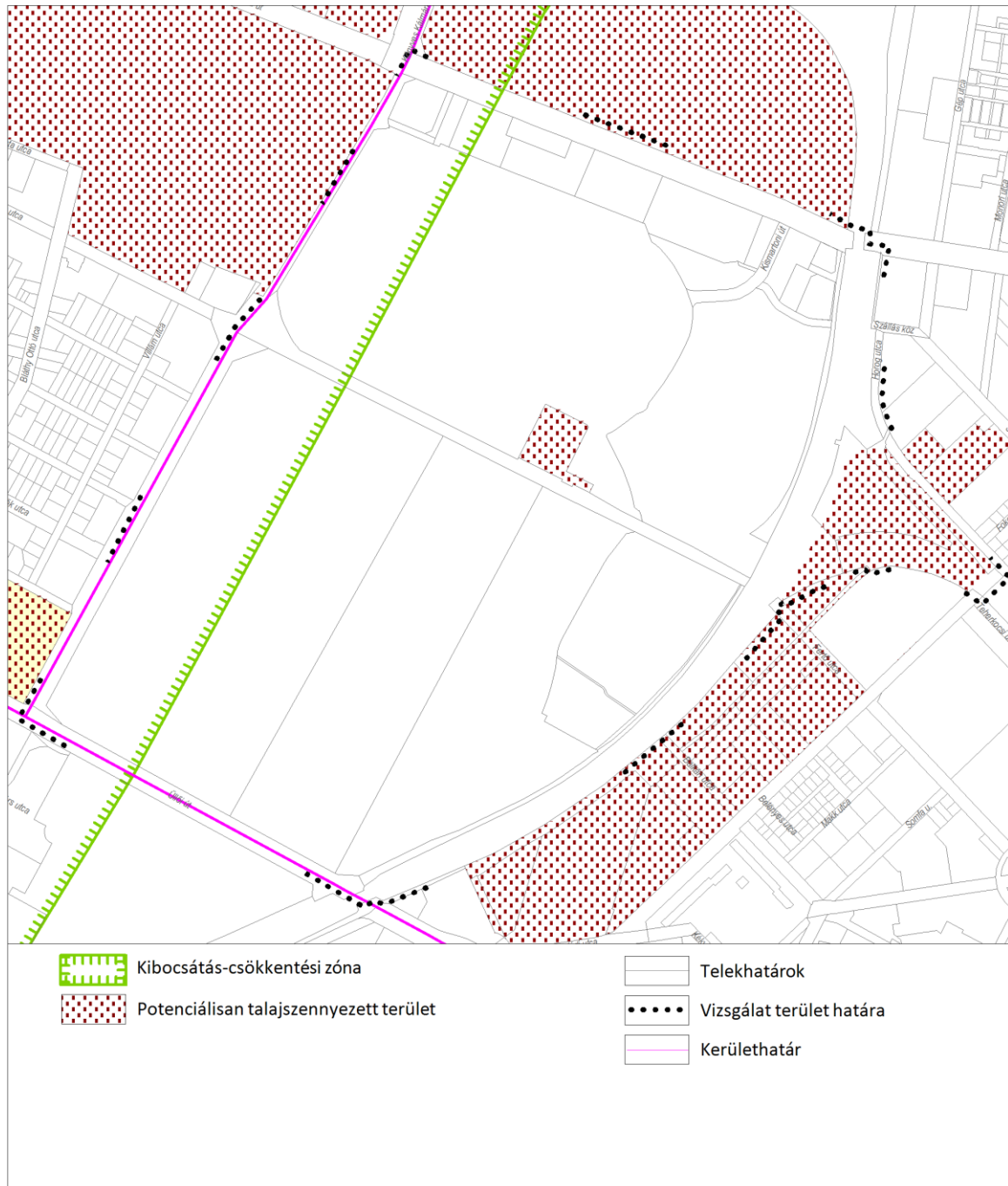
Zöldfelület-, táj és természetvédelem

A TSZT Szerkezeti tervlap 4. Zöldfelület-, táj- és természetvédelem tervlapja alapján a Népliget nagy része **karakterében megőrzendő közpark, köztér**. Ennek a területnek a fejlesztése a meglévő, értékes térszerkezet megőrzése mellett támogatandó. A ligetet szegélyező utak mentén **településképvédelmi jelentőségű meglévő fasor** húzódik.

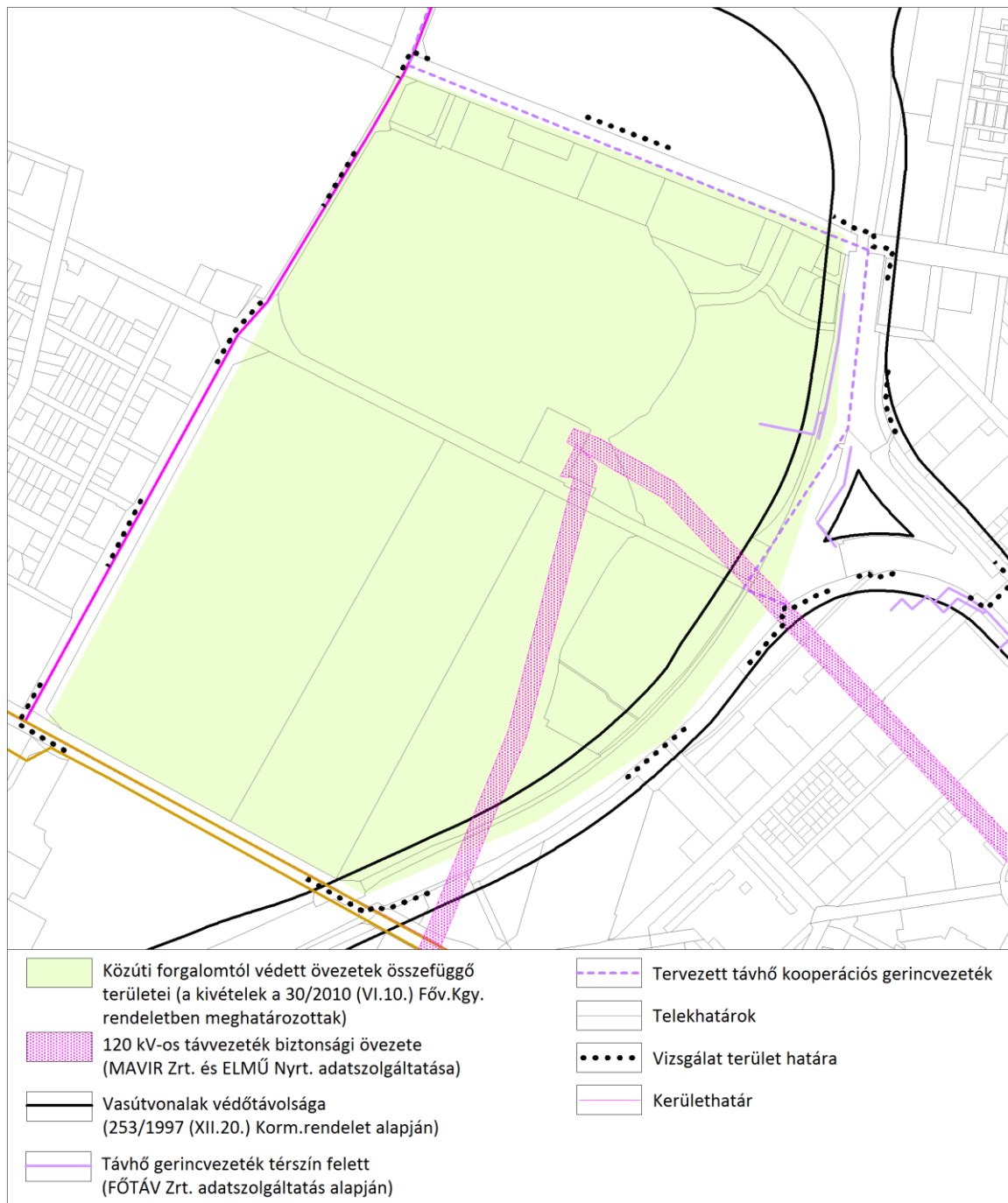
Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjú területek

A TSZT Szerkezeti tervlap 5. *Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjú területek tervlapja* alapján a tervi elemek közül a Népliget területének a Könyves Kálmán krt. menti sávját a kibocsátás-csökkentési zóna érinti, míg a 38440/38 hrsz.-ú telek **potenciálisan talajszennyezett terület**.

Védelmi, korlátozási területek

A TSZT Szerkezeti tervlap 6. *Védelmi, korlátozási területek tervlapja* alapján a teljes terület **közúti forgalomtól védett övezetek összefüggő területeibe** tartozik. A területen **120 kV-os távvezeték biztonsági övezete** a területen áthaladó légvezetékhez kapcsolódik, amely az állomáshoz érkezik, a **vasútvonalak védőtávolsága** pedig a vasútvonal mentén érinti a terület keleti oldalát. Eloszórtan találhatóak a **távhő gerincvezeték térszín feletti** elemei, továbbá a Kőbányai úton és a vasút mentén tervezett **távhő kooperációs gerincvezeték**et jelöl a tervlap.

1.4.1.2. Fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ)**Beépítési sűrűség, infrastruktúra elemek**

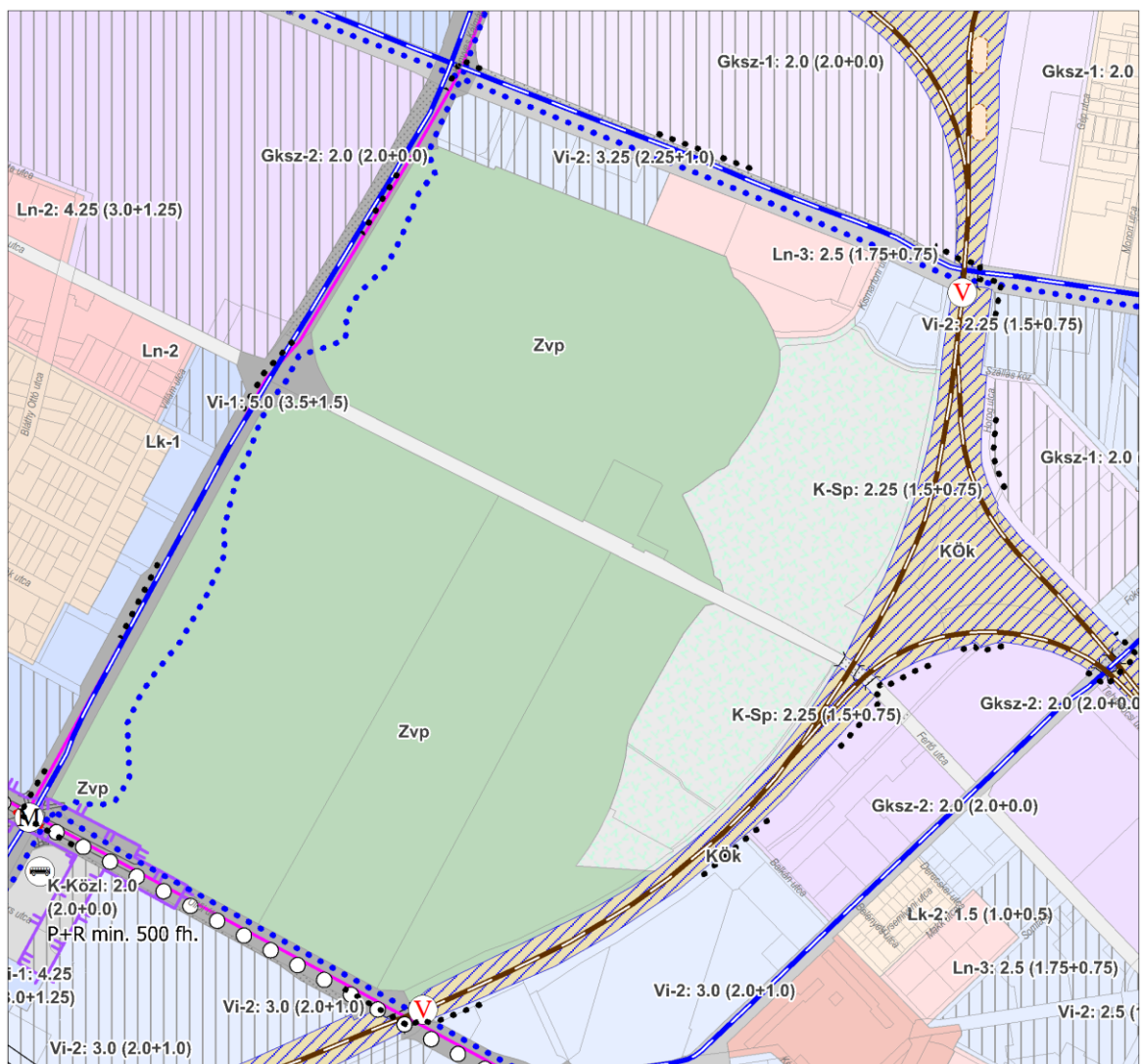
Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) szerint az FRSZ egyik kiemelt feladata a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségének meghatározása. Az FRSZ szerint a beépítési sűrűség kétféle értékre tagolódik annak érdekében, hogy a területhasználat kiszolgálásához szükséges parkolási infrastruktúra épületen belüli biztosítása továbbra is támogatott legyen. Ennek értelmében az FRSZ rögzíti, hogy a bsá jelű általános sűrűségi érték az általánosan elhelyezhető funkciók számára – így a parkolás céljára is – igénybe vehető, a bsp jelű parkolási sűrűségi érték viszont kizárólag az épületen belüli parkolás céljára vehető igénybe. Kiemelendő, hogy a bsp érték kifejezetten a parkolás épületen belüli támogatása céljából kerül alkalmazásra, tehát bónuszértéket jelent a beépítési sűrűség értékébe beépülve. A bsá és a bsp érték együtt képezik a bs jelű beépítési sűrűség értéket az OTÉK szerinti meghatározással.

Az FRSZ 1. melléklet *A területfelhasználási egységek beépítési sűrűsége és az infrastruktúra elemek tervlapja* alapján a Népliget nagy része beépítésre nem szánt terület: **Zvp** – Városi park.

A Kőbányai út menti terület és a vasút melletti tömb **Vi-2** – Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű területbe sorolt. A Kőbányai út mentén a két intézményi terület közötti lakóterület **Ln-3** – Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület területfelhasználású. A területet határoló vasút menti sportterületek **K-Sp** – Nagykiterjedésű sportolási célú terület területfelhasználási kategóriába soroltak.

A fenti beépítésre szánt területek beépítési sűrűségének értéke az FRSZ-ben az alábbiak szerint került meghatározásra:

Területfelhasználási egység	Beépítési sűrűség (bs = bsá + bsp)	bsá	bsp
Vi-2	3,25	2,25	1,0
Vi-2	2,25	1,5	0,75
Ln-3	2,5	1,75	0,75
K-Sp	2,25	1,5	0,75

1.4.2. Hatályos kerületi építési szabályzat (KVSZ) és szabályozási terv (KSZT)

A tervezési területen jelenleg a többször módosított a Budapest X. Népliget és környéke; a Hungária körút – Üllői út – Ceglédi út – Bihari út - Horog utca – Kőbányai út által határolt terület Kerületi Építési Szabályzatának (a továbbiakban: KVSZ) és Szabályozási tervének (a továbbiakban: KSZT) jóváhagyásáról szóló többször módosított 45/2001. (X.30.) Budapest Kőbányai Önkormányzati rendelet van hatályban.

A szabályozás terv a jelen terv tervezési területén kívülre is kiterjed. A tervezési területen a Kőbányai út mentén végig intézményterületek kerültek szabályozásra (I-X/3, I-X/4, I-X/5) A sportpályákat Különleges területek városi jelentőségű kiemelt sportterületekbe sorolja (K-SP-X/1, K-SP-X/2). Az Óliget és Újliget területe Városi park övezetben van (Z-VP-X/1, Z-VP-X/2), a vasúti közlekedés területei pedig vasúti létesítmények elhelyezésére szolgáló területek övezetbe van sorolva (KL-VA-X/1. KL-VA-X/2).

Hatályos kerületi szabályozási terv

A hatályos KSZT-ben a tervezési területre meghatározott építési övezetek/övezetek KVSZ-ben foglalt előírásai

1. I-X/3 jelű intézményi építési övezet Könyves Kálmán körút – Kőbányai út sarok telek (38440/47 helyrajzi számú telek, 38440/48, 49 hrsz-ú közterület)

Beépítési mód: **szabadonálló**

Beépítés mértéke: **max. 35 %**

Építménymagasság: **min. 23,0 m**
max. 25,0 m

Szintterületi mutató: **max. 3,0 m²/m²**

Kötelező zöldfelület: **min. 35%**

Minimális telekméret: **0,5 ha**

Lakó funkció az építési övezetben nem helyezhető el.

2. I-X/4 jelű intézményi építési övezet Kőbányai út mentén húzódó telkek (38440/27, 38440/40, 38440/57, 38440/58, 38440/60, 38440/63, 38440/64, 38440/65 helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód:	szabadonálló
Beépítés mértéke:	max. 35 %
Építménymagasság:	min. 9,0 m, a Kőbányai út mentén min. 7,5 m, a Népliget felőli oldalon max. 14,0 m
Szintterületi mutató:	max. 3,0 m²/m²
Kötelező zöldfelület:	35 %
Minimális telekméret:	8.000 m² 2.800 m² iroda, szolgáltató, kereskedelmi célú épület esetén

Hátsókert minimális mérete: **10,0 m**

Az építési övezetben lakó funkció is elhelyezhető.

3. I-X/5 jelű intézményi építési övezet „Egészségház sarok” telkek (38440/23, 38440/25, 38440/51, 38440/52, helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód:	szabadonálló
Beépítés mértéke:	max. 35 %
Építménymagasság:	min. 9,0 m max. 14,0 m
Szintterületi mutató:	max. 2,8 m²/m²
Kötelező zöldfelület:	min. 35 %
Legkisebb telekméret:	2.800 m²

A 38 440/25 hrsz-ú telken a lakásokat meg kell szüntetni.

Az építési övezetben lakó funkció nem helyezhető el.

4. K-SP-X/1 jelű városi jelentőségű kiemelt sportterületek övezet, Építők pálya (38442/12, 38442/13, 38442/14 helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód:	szabadonálló
Beépítés mértéke:	max. 15 %
Építménymagasság:	min. 3,0 m max. 12,5 m
Szintterületi mutató:	max. 1,5 m²/m²
Kötelező zöldfelület:	min. 45 % (a nem fedett gyeves pályák 100 %-ának és a nem szilárdburkolatú sportterületek 33 %-ának figyelembevételével)
Legkisebb telekméret:	1,0 ha

5. K-SP-X/2 jelű városi jelentőségű kiemelt sportterületek övezet FTC pálya (38440/53, 38440/54 helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód:	szabadonálló
Beépítés mértéke:	max. 15 %
Építménymagasság:	min. 3,0 m max. 15,0 m

Szintterületi mutató: **max. 2,0 m²/m²**

Kötelező zöldfelület: **min. 45 % (a nem fedett gyepes pályák 100 %-ának és a nem szilárdburkolatú sportterületek 33 %-ának figyelembevételével)**

Legkisebb telekméret: **min. 12,0 ha**

6. Z-VP-X/1 jelű városi parkok övezet Óliget területe (38442/9, 38442/10, 38442/11 helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód: **szabadonálló**

Beépítés mértéke: **max. 2 %**

Építménymagasság: **min. 3,0 m**
max. 7,5 m

Szintterületi mutató: **max. 0,05 m²/m²**

Kötelező zöldfelület: **min. 75 % (a nem szilárdburkolatú sportterületek 75 %-ának figyelembevételével)**

Legkisebb telekméret: **60 ha**

7. Z-VP-X/2 jelű városi parkok övezet Újliget területe (38440/38, 38440/39 helyrajzi számú ingatlanok)

Beépítési mód: **szabadonálló**

Beépítés mértéke: **max. 2 %**

Építménymagasság: **min. 3,0 m**
max. 7,5 m

Szintterületi mutató: **max. 0,05 m²/m²**

Kötelező zöldfelület: **min. 75 % (a nem szilárdburkolatú sportterületek 75 %-ának figyelembevételével)**

Legkisebb telekméret: **30 ha**

8. KL-KT-X/2 jelű Közlekedési területek: Közlekedési célú közterületek övezete

9. KL-VA-X/1 jelű Közlekedési területek: Vasúti létesítmények elhelyezésére szolgáló területek övezete (38363/5 helyrajzi számú ingatlan)

Beépítési mód: **szabadonálló**

Beépítés mértéke: **max. 5 %**

Építménymagasság: **min. 3,0 m**
max. 7,5 m

Szintterületi mutató: **max. 1,5 m²/m²**

Kötelező zöldfelület: **min. 25 %**

Legkisebb telekméret: **2,4 ha**

Építési hely: **a telek teljes területe**

10. KL-VA-X/2 jelű Közlekedési területek: Vasúti létesítmények elhelyezésére szolgáló terület övezete (38439, 38363/3,4, helyrajzi számú ingatlanok)

1.5. A táji, természeti és a zöldfelületi adottságok vizsgálata

1.5.1 Természeti adottságok, táji, természeti értékek

A főváros nagyarányú beépítettségének következtében jelentős feladat hárul a zöldfelületekre a város ökológiai adottságainak javításában. A Népliget Budapest legnagyobb és az egyik legrégebbi városi parkja, a sportterületekkel együtt mintegy 120 hektáros területével, nagy faállományával és központi elhelyezkedésével kiemelten fontos szerepet játszik a településökológiai viszonyok szabályozásában, a főváros környezetminőségének javításában. Azonban a város lakossága jelenleg nem használja ki kellőképpen a Népligetben rejlő rekreációs lehetőségeket. A park alulhasznosítottága a rekreációs funkciók gyenge kínálatából, a zöldterület általános leromlottságából, a határoló közlekedési elemek izolációs hatásából és mindezek hatására kialakult rossz közbiztonsági helyzetéből fakad. A Népliget a 20. század második felében fokozatosan elveszítette jó hírét.

A Népliget a Pesti hordalékkúpsíkság kistáján, Budapest mértani közepén helyezkedik el. Közepes magasságú, tagolt síkságon fekszik, amely enyhén kelet felé, a magasabb teraszok irányába emelkedik. A park átlagos tengerszint feletti magassága 117 m, ami a Várhegy magasságától csupán 50 méterrel alacsonyabb. A területen egykor homokbánya működött, amelynek anyagnyerő gödreit később törmelékkal töltötték fel. A futóhomokos felszín homokbuckái részben ma is láthatóak. A városi park rendezése a terepviszonyok további átalakulását okozta. Az 1960-as években tízezer köbméternyi építési törmelék felhasználásával alakították ki az Újliget szánkódombját. Jelentős mesterséges feltöltésű terület a Mutatványos tér, ahol az egykori homokbánya gödrét egy ideig hulladéklerakóként használták.

A Népliget térségében jellemző homokos és kőzetlisztes agyag, agyagmárga alapkőzet a Duna homokhordalékán képződött gyenge termőképességű, homokos, kavicsos talajok alakultak ki. A korábbi homokbánya által kitermelt vízhiányos területen a futóhomok megkötésére akácfaakat telepítettek a XIX. század közepén. A tervszerű parkosítás és öntözés hatására fokozatosan javultak a talajviszonyok.

A Népligetet nem érinti felszíni víztest. A jó vízáteresztő képességű alapkőzete és talaja miatt vízhiányos területről van szó. A talajvíz változó mélységben található meg, az MFGI felmérése alapján 1-7,5 méter között változik.

A terület éghajlata mérsékelten meleg, száraz. Az éves napfénytartam 1910-1940 óra. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,6 °C. A nyári félév középhőmérséklete 17-17,5 °C. A fagymentes időszak megközelíti a 210 napot. Az évi legmagasabb hőmérsékletek sokévi átlaga 34,5 °C, a legalacsonyabb hőmérsékletek -11,5 és -14,5 °C között változik. A térségben a Budapesti átlaghoz képest kisebb a csapadékmennyiség, az évi csapadékösszeg 520-550 mm. Jellemző szélirány az ÉNy-i, az átlagos szélesség 2,5-3m/s.

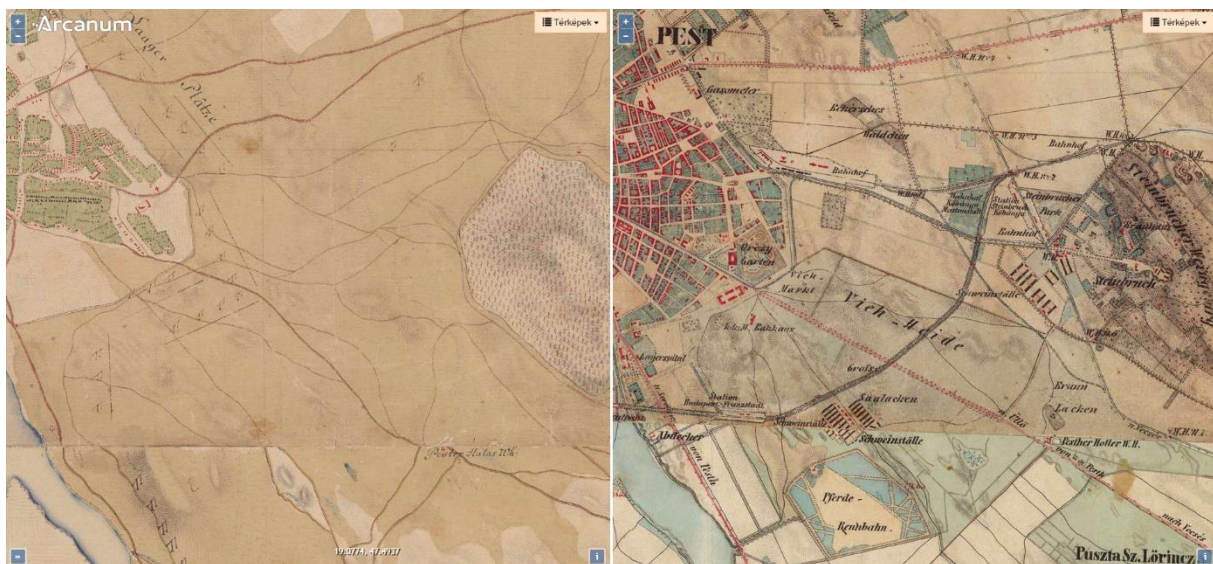
A Népliget a főváros legnagyobb fajtadiverzitású (azonban állományát tekintve egyúttal a legrosszabb állapotú) városi parkja. Kiemelt értékei a különleges növényfajták és famatuzsálemek, valamint az egységes telepítésű fasorok. A térség potenciális vegetációi a nyílt homokpusztagyepek és homoki tölgyesek.¹ A parkot korábbi szándék szerint dendrológiai gyűjteményes kertnek alakították ki, a XX. század első felében a Népliget hárs és tölgy gyűjteménye nemzetközileg is híres volt. Legértékesebb fái az idős tölgyek a Tölgyfa téren, de jelentős a szépen fejlett, koros platánfák száma is. A park további különlegességei a Planetárium melletti páfrányfenyők. Egy 2000-es felmérés szerint itt található meg Budapest legnagyobb vassfája, de található itt kínai gumifa, örökzöld tölgy, amuri dugófa és szárnyas dió. A körülbelül 10 ezres faállományból körülbelül száz darabra tehető az idős, igen nagyméretű példányok száma, amelyből néhány száz évnél is idősebb.

Az állatvilág korábbi felmérés szerint kb. 100 fajból áll. A változatos növényzet sokféle állatot vonz, jellemző tagjai az itt fészkelő madarak, kismélsők és rovarok. A kismélsők közül legismertebb a főként szürkületkor járó keleti sünn és a fák között sűrűn előbukkanó mókus.

1.5.2. Kerttörténet

A fejezethez felhasználásra került a Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán készült Kerttörténeti tudományos dokumentáció és örökségvédelmi hatástanulmány.²

A Népliget egykori kedvezőtlen adottságokkal bíró, művelésre alkalmatlan területét IV. Béla király 1244-es bullájában Kőbánya részeként (Kéwer, vagyis Kőér néven) Pest városának adományozta. Az adományt I. Lipót 1703-as kiváltságlevelében is megerősítette, ám Grassalkovich Antal jogot formált Kőbányára, ezért Pest városa – a pereskedést elkerülve – végül pénzen váltotta meg. A Népliget agráralkalmassága alacsony volt, ezért nem parcellázták fel, s így egyben maradhatott a város tulajdonában.

Első Katonai Felmérés (1763–1787)

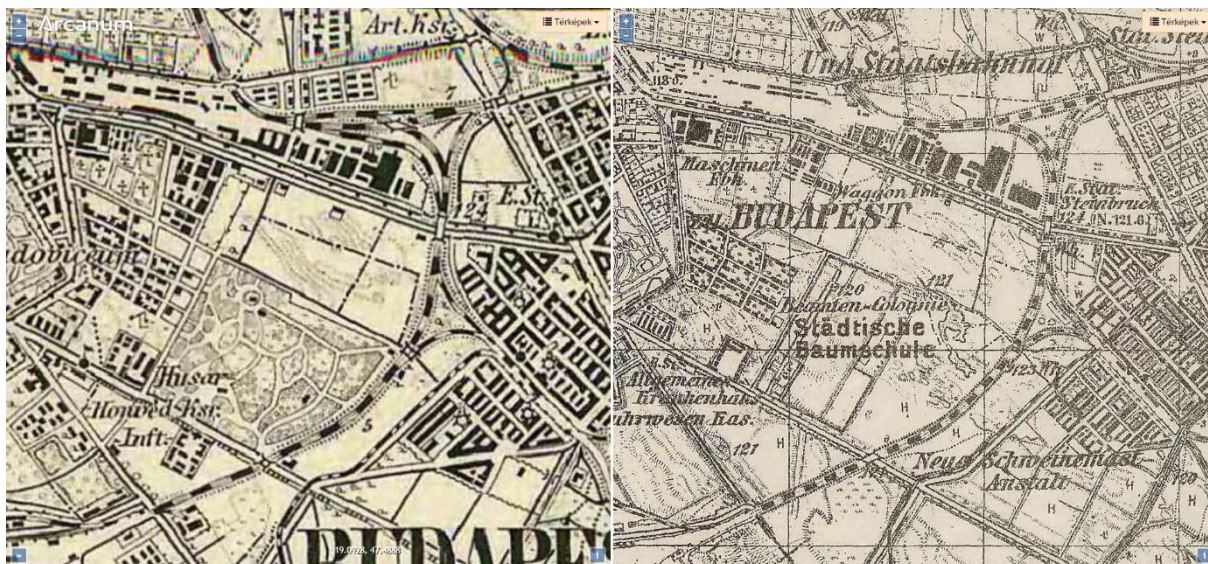
Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

Második Katonai Felmérés (1806–1869)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

¹ Prof. Dr. Zólyomi Bálint (1989): Magyarország potenciális vegetációtérképe

² Fekete Albert, Sárospataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma: Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értéktár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - I. kötet Kerttörténeti tudományos dokumentáció és örökségvédelmi szakvélemény, 2017 szeptember - október

Harmadik Katonai Felmérés (1869–1887)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

A 1800-as évektől felgyorsuló pesti építkezések számára sok homokot termeltek ki innen, majd az anyagyerő gödröket törmelékkel töltötték fel.

1855-ben a futóhomok megkötése céljából akácfákkal telepítették be a területet. A fásítás megkezdését követően, az 1860-as évek elején a lapok már „Népkert” és „Új-Városliget” néven említik. Egy 1863-as térkép „Städtische Acker Gründe”, vagyis Városi Szántó Földek névvel jelöli.

A népligeti óriáspark terve 1867-ben került szóba a Királyi Szépítő Bizottmánynál, amikor a Városliget egyre szűkebbnek bizonyult a növekvő, mulatni vágyó tömeg befogadására. 1866 november 27-én megalakult kültelki és ültetvényi bizottság elhatározására 100 hold legelőterületet facsemetével ültettek be a későbbi fásításhoz. **Ilenczfalvy Sárkány József** tanácsos 1868-ban javasolta az elzárt Orczy-kert helyett a Népliget közparkká alakítását és ehhez első lépésként egy faiskola létrehozását szorgalmazta. A Szépítő Bizottmány jogutódjaként működő Közmunkák Tanácsa rendezte a telekügyeket, az Üllői utat kikövezték, szegélye mentén fákat ültettek és kijelölték a létesítendő faiskola, valamint a nép szórakoztatására szolgáló területeket a vasút melletti, a volt homokbánya helyére. 1868-ban **Petz Ármin** műkertész készítette el a Népliget első tervét, ez a terv azonban forráshiány miatt nem valósult meg. Az Ilenczfalvy Sárkány József által javasolt faiskola telepítése azonban megtörtént, ennek emléktáblája ma a Planetárium bejárata előtt található. 1870-ben Budapest főkertésze, **Fuchs Emil** vette kezébe az ekkor már Népligetnek nevezett park fásítását. E fatelepítés magját a megmaradt akácfák és az új faiskolából telepített értékesebb fafajok, mint vadgesztenyék, platánok, hársak, ostorfák és kőrisek képezték. 1890-ben **Kulcsár Ferenc és Klenszki Miklós** tervei szerint a ligeti körutak mentén elültették a Fuchs faiskolában nevelkedett platánokat és más különlegesebbnek számító fafajokat. Az e korból származó platánok, ostorfák és zöld juharok még ma is megtalálhatóak a parkban. A zöldterület fejlesztésével párhuzamosan a környezete, Kőbánya, Józsefváros és Ferencváros is fejlődött. Ekkoriban kövezték le a mai Könyves Kálmán körutat és az Üllői utat. Az 1892-es kolerajárvány során fontossá vált a tiszta víz beszerzése, ezért többek között a Népligetben is víztorony épült, 1893-ban.

A Népliget angol jellegű tájkertté alakítása 1893-ban indult meg, amikor a környező város növekedése egyre népszerűbbé tette a ligetet. **Ilsemann Keresztély**, budapesti főkertész és a Városi Kertészet vezetője négy év alatt készítette el a tájképi stílusú park tervét, mely ma is meghatározza a park

arculatát és útszerkezetét. A mai Vajda Péter utcától északra eső Újliget telepítése 1893-1896 között indult meg, 1896-ra már egy sétányokkal feltárt és több mint 500 fa- és cserjeeggyeddel rendelkező dendrológiai kert alakult itt ki. Ilsemann Keresztély a terület domborzatán itt nem változtatott, így ma is láthatóak az egykori homokbuckák.

1895-ben épült fel a Nagyvendéglő („Budapesti Nagy Sörcsarnok”) a mai Planetárium mögött, amely az akkori főváros legnagyobb, 400 főt is befogadni tudó vendéglője volt. 1896-ban felépült a Telepi Torna Egylet sporttelepe, melyet eredetileg a szomszédos Tisztviselőtelep lakói hoztak létre.

A XIX. század végén épült meg a laktanya az Üllői út túloldalán, ezután a katonáknak is kedvelt célpontjává vált a park. A Népligetben tudományos élet is zajlott, többször rendeztek itt nemzetközi dendrológiai tanácskozásokat. **Räde Károly** a századfordulón tölgy- és hársfagyűjteménnyel gazdagította a park növényállományát. Ezek közül ma már csak a krími hárs és a tornyos tölgy egy példánya található meg. A Népliget volt az első közpark a fővárosban, ahol gyermekjátékoszteret létesítettek.

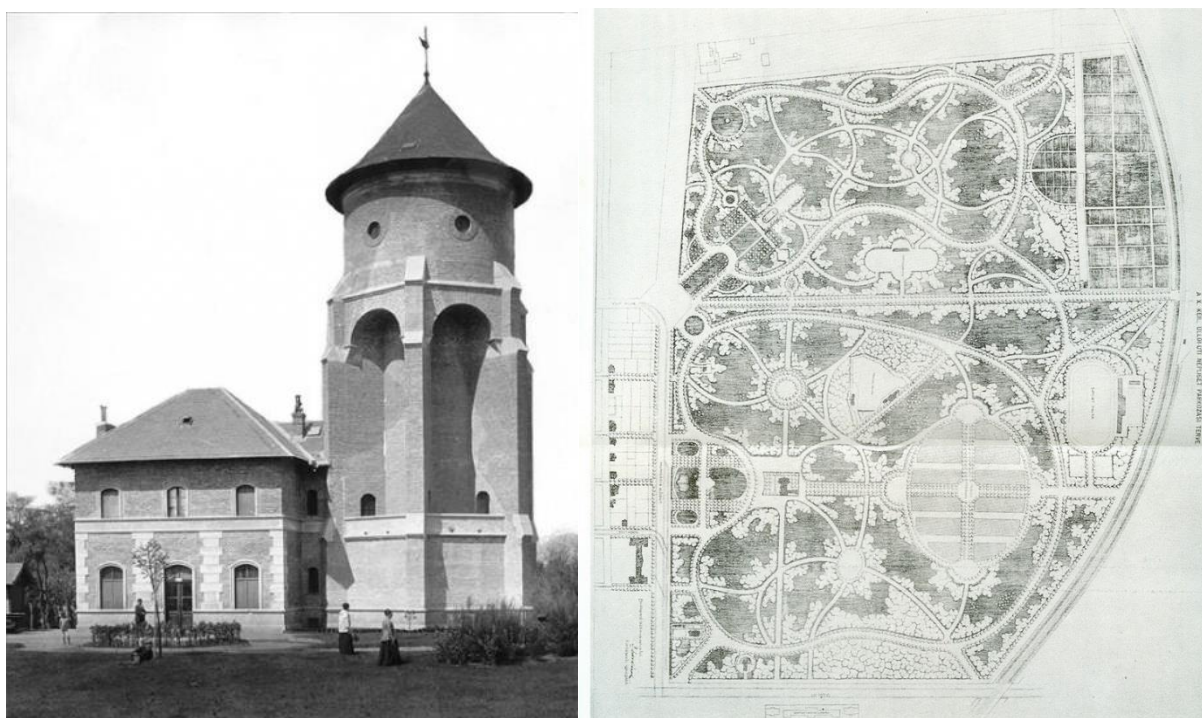
Az I. világháborút megelőzően épült meg az Óliget területén a **vurstli**, ami a két világháború között is működött a szegény emberek szinte egyedüli szórakozó és találkozó helyeként. A Népliget főtengelye az óligeti dísztéren, a nagyvendéglőn és a széles fasoron át vezetett a vurstliba, amely a **Mutatványos téren** színesre festett, lampionokkal díszített szórakozóhelyek sokaságát jelentette. Az összesen 101 épületben működött itt mozi, vendéglők, dodzsem, cirkusz, céllövölde, barlangvasút, kör- és hajóhinta. Itt állt Európa második legnagyobb, és leghosszabb a „Kárpátoktól egészen Adriáig” nevezetű hullámvasútja, továbbá a Kemény Henrik Bábszínháza. A park ekkorra már-már a Városliget vetélytársává nőtte ki magát. A Mutatványos tér az 1930-as években élte virágkorát.

1910-ben **Újliget** néven a ligethez kapcsolták a Simor (később Vajda Péter) utca és a Kőbányai úti gyárak közti területet. Az eredeti park ekkortól az Óliget nevet viselte. Ekkor alakították ki a tenispályát a Vajda Péter utca közepén. 1916-ban az Újliget területén hozták létre a **Királydombot**, a hagyomány szerint IV. Károly király koronázási dombjának földjéből.

A park műszaki igénybevételét fokozta, hogy a két háború közötti Népligetben zajlott az első **Magyar Nagy Díj** autóverseny is. 1920-ban megépült az autó és motorversenyekre alkalmas pálya, s folyamatosan születtek tervek. A versenyek az 1960-as évek végéig hozzátartoznak a liget életéhez

A túlhasználata és az előregedés miatt Ráde Károly, a Székesfővárosi Kertészet első igazgatója 1928-ban mértani stílusú rekonstrukciós tervet készített a **Díszter és a Lengyel sétány** nevű parkrészekre. A tervet öt év alatt (1930-1935) végre is hajtották, a korábbi kertészeti koncepciót megtartva, de több sportolási lehetőséget teremtve.

A Népliget 1942-ben érte el legnagyobb kiterjedését, amikor hozzácsatolták a Lippay János parkot, s vele szemben a Szent Kereszt templom körüli kis teret. Területe így több mint egymillió négyzetméter, amelyből 568 ezer parkosított terület, a többit sporttelepek, játszóterek és az autóversenyeknek hajdánán helyet adó utak tették ki.

A Népliget zöldfelületeit az 1940-es évektől fogva területvesztések, átalakítások érték. A területi integritás megőrzése ellen hatott ugyanakkor, hogy a határoló utakon történő fejlesztések is egy-egy sávot rendre lefaragtak a parkból. Ezek közül a legnagyobb elszigetelődést ma a Hungária Körút „áthatolhatatlan” sávja jelenti, melyet a budapesti összekötő vasútvonal gátként a park fölé tornyosuló évszázados fala csak még áthatolhatatlanabbá tesz.

A mindenkori fejlesztések számára menekülési irányként tűnt fel a népligeti sportlétesítmények kialakítása. Az 1930-as-40-es években épült a Diákstadion, a BSzKRT próbapályája, valamint a GANZ-

MÁVAG Sporttelepe és Stadionja, továbbá a KISOSZ-pálya, a mai Építők Sporttelepe. A két világháború között ugyanakkor – Ráde Károly tervei szerint - a parkban játszótérek, sporttelepek is létesültek.

1942-ben készült el az egyik máig meglévő „tájsebe” a parknak: az Elektromos Művek alállomása, amelyet 1965-ben tovább bővítettek. 1961-ben kezdődött meg a főváros 120 kV-os főelosztó hálózatának kábeles kiépítése a népligeti állomás és a kőbányai fűtőerőmű között, amelyet 1965-ben a Népliget és Csarnok tér közötti kábel lefektetése követett. 1949-ben, a Kőbányai út és a Kismartoni utca kereszteződésénél felépült az Egészség ház, ami 1975-ben tovább bővült, újabb területet véve el a ligettől.

A II. világháborútól kezdődő időszak a Népliget fejlődéstörténetében egy lefele ívelő pályát mutat, melyet a park koncepciótlan fejlesztései és a soha meg nem valósuló tervek, valamint az elszalasztott lehetőségek jellemzik. A háború következményei elsősorban nem a tényleges bombatalálatok pusztításai, hanem a háborút követő ínséges időszak fa kitermelései, mely az értékes dendrológia gyűjtemény jelentős károsodását és egyben a park zöldfelületének csökkenését okozta.

A háború után a Népliget vendéglátó egységeinek magas bérleti díja nem kedvezett a vállalkozásoknak, a bérlők sorra váltották egymást, ami a szolgáltatások akadozását eredményezte ezzel is csökkentve az ide látogatók számát. Fokozatosan megindult a funkcióvesztés, sorra szűntek meg a nagy múltú létesítmények. A nagy vonzerővel és kapacitással bíró Mutatványos teret az akkori rendszer nyomására 1950-re végleg felszámolták, az utolsó bódékat 1963-68 között bontották le. Megszűnt a cirkusz, a kertészeti telep helyén sporttelep létesült, Kemény Henrik világhírű bábszínháza pedig leégett. Az ötvenes években a Könyves Kálmán körúton ÁFOR üzemanyag töltőállomás létesült. 1955-ben a még Ilsemann Keresztély által létesített, 80 éves faiskolát felszámolták, helyére épült az FTC II. számú sporttelepe.

A második világháború után épült Egészség ház a Kőbányai úti oldalon, újabb sporttelepek, a Mutatványos tér helyén pedig elárúsítóhelyek létesültek. 1956-ban készült el a park első általános rendezési terve. 1960-ban ennek nyomán épült a 10 000m³ építési törmelék beépítésével a szánkózó domb valamint megtörtént a díszter rendezése. A '70-'80-as években a konszolidáció jegyében pontszerű fejlesztésekkel próbálták a Népligetet étellel megtölteni. Ezek a fejlesztések: „ország kertje”-ként nevezett „Centenárium park” ('73), a Planetárium ('77), a FŐKERT új épülete ('86), valamint a Jurta Színház ('87). Az Újligetben gyűjteményes kertet alakítottak ki, ahol az 1970-80-as évek fordulóján ritka fákat ültettek neves botanikusok emlékére („Linné kert”).

1980-ban adták át a 3-as metró, így jelentősen javult a Népliget megközelíthetősége. Az 1990-es évek Népligettel kapcsolatos fővárosi és kerületi fejlesztései nem valamilyen nagyvonalú koncepció mentén haladtak, ezért számos korábban is ismert területhasználati konfliktust gerjesztettek. 2000-ben a felújították a Könyves Kálmán körút Népliget előtti szakaszát is, ami a park külső sávjának felújításával járt együtt. Szintén ebben az évben készült el a Naprendszer méretarányos tízmilliárdod kicsinyítésű „modellje” is. **A 2000-es évektől** kezdve jelentős fejlesztés nem történt a Népliget területén, nem úgy, mint környezetében. A 2000-es években épült meg a Liget-házak és a Taraliget lakópark is a Kőbányai út túloldalán. 2002-ben átadták a szomszédos Volánbusz pályaudvart, a Könyves Kálmán körút mentén

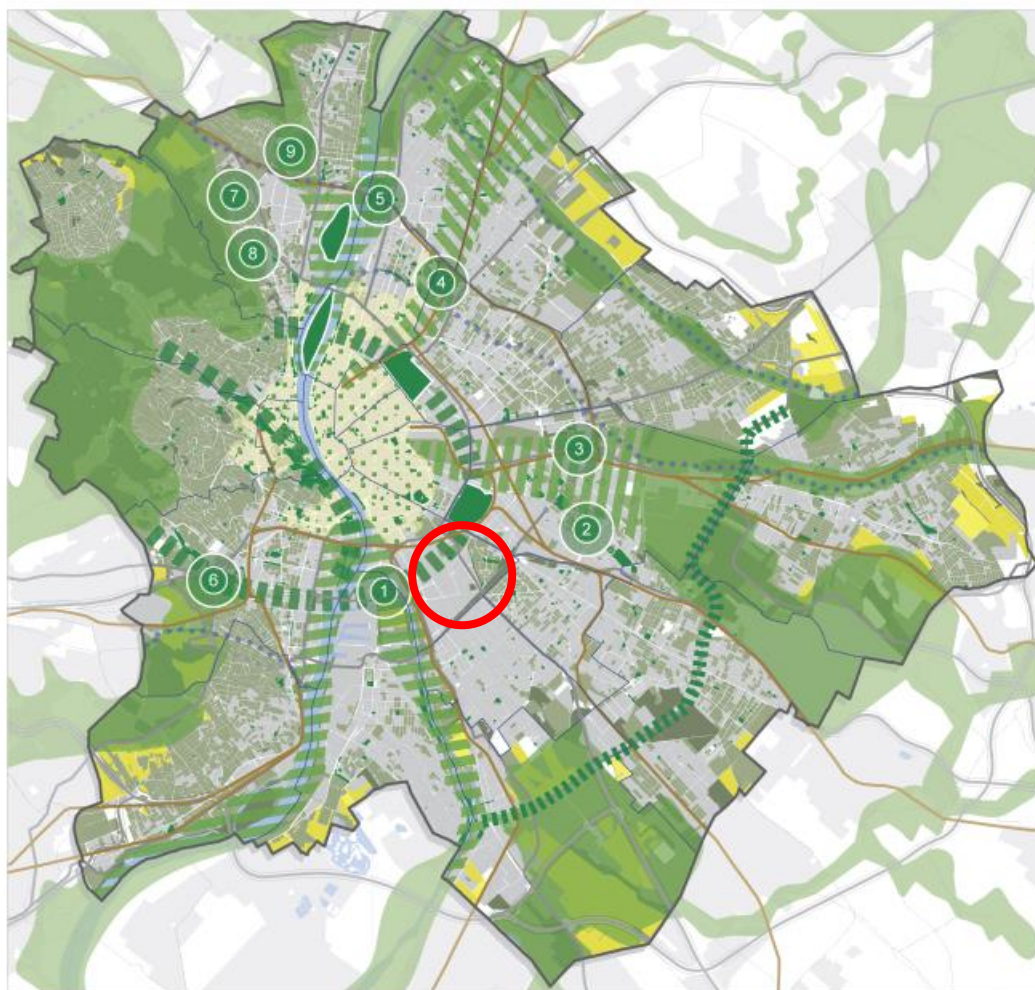
új irodaházak épültek, 2014-re elkészült az új FTC stadion (Groupama Aréna). Jelenleg a stadion előtti téren épül a Telekom Csoport új 55.000 négyzetméter alapterületű székháza. Ezek a fejlesztések a Népliget szempontjából kedvezőek lehetnek, ha a park együtt tud fejlődni környezetével.

A kulturális tárca jóváhagyta a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal javaslatát, így 2005-ben a 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet alapján védett park, **történeti kert lett a Népliget**. Az indoklás szerint a Liget legnagyobb értékét a gondosan és szakszerűen válogatott növényzet adja.

1.5.3. A Népliget Budapest zöldfelületi rendszerében

Mint városi közpark, a főváros pesti oldalának zöld gyűrű rendszerében kiemelt fontosságú zöldfelületi szerkezeti elem a Népliget, amely Budapest legnagyobb területű és az egyik legtöbb zöldfelülettel rendelkező városi parkja, a város mértani közepén helyezkedik el. Egyúttal a város egyik legjobb közlekedési kapcsolatokkal is bíró zöldterülete, hiszen a forgalmas Könyves Kálmán körút és az észak-déli tengely részét képező Üllői út találkozásánál fekszik. Közúton és közösségi közlekedéssel (M3 metró, 1-es villamos) is könnyen megközelíthető a város távoli pontjairól is.

Mindezen adottságok ellenére, alulhasznált, hanyattatott sorsú, jobbra érdemes zöldterület. Míg a másik két nagypark, a Margitsziget és Városliget nagy látogatottságnak örvend, addig a Népliget településszerkezeti beágyazottsága elégtelen, a közeli lakóterületekkel való kapcsolata gyenge, elegendő rekreációs funkció hiányában nem képes betölteni egy komplex városi park szerepét.

▬ Városi parkgyűrű, -tengely

① Potenciális városi parkok

A Népliget elhelyezkedése Budapest tervezett zöldfelületi rendszerében

A Népliget szigetszerű, forgalmas utakkal és vasutakkal határolt zöldterület, amely sem ökológiai, sem funkcionális értelemben nem kapcsolódik a környező zöldterületekhez. Csak a VIII. és IX. kerület kisebb közkertjeivel, tereivel van gyenge zöldfelületi kapcsolata, főképpen a Rezső tér – Orczy kert tengely irányában.

A környező lakóterületek ellátásban a Városligeten kívül más közkertek, parkok (pl. Orczy park, Rezső tér, Rottenbiller park), is részt vesznek. Ezek vonzaskörzeteinek ábrázolásával kirajzolódik az ellátottság térbeli szerkezete, megmutatkoznak az ellátatlan, közcélú zöldfelületekben szegény térségek, a lehetséges fejlesztési irányok. Az ábrán szembeötlő, hogy a Népliget környezetében viszonylag kevés az ellátást igénylő lakóterület, ezzel is magyarázható a park alulhasznosítottsága.

A környező lakóterületek zöldterületi ellátottsága

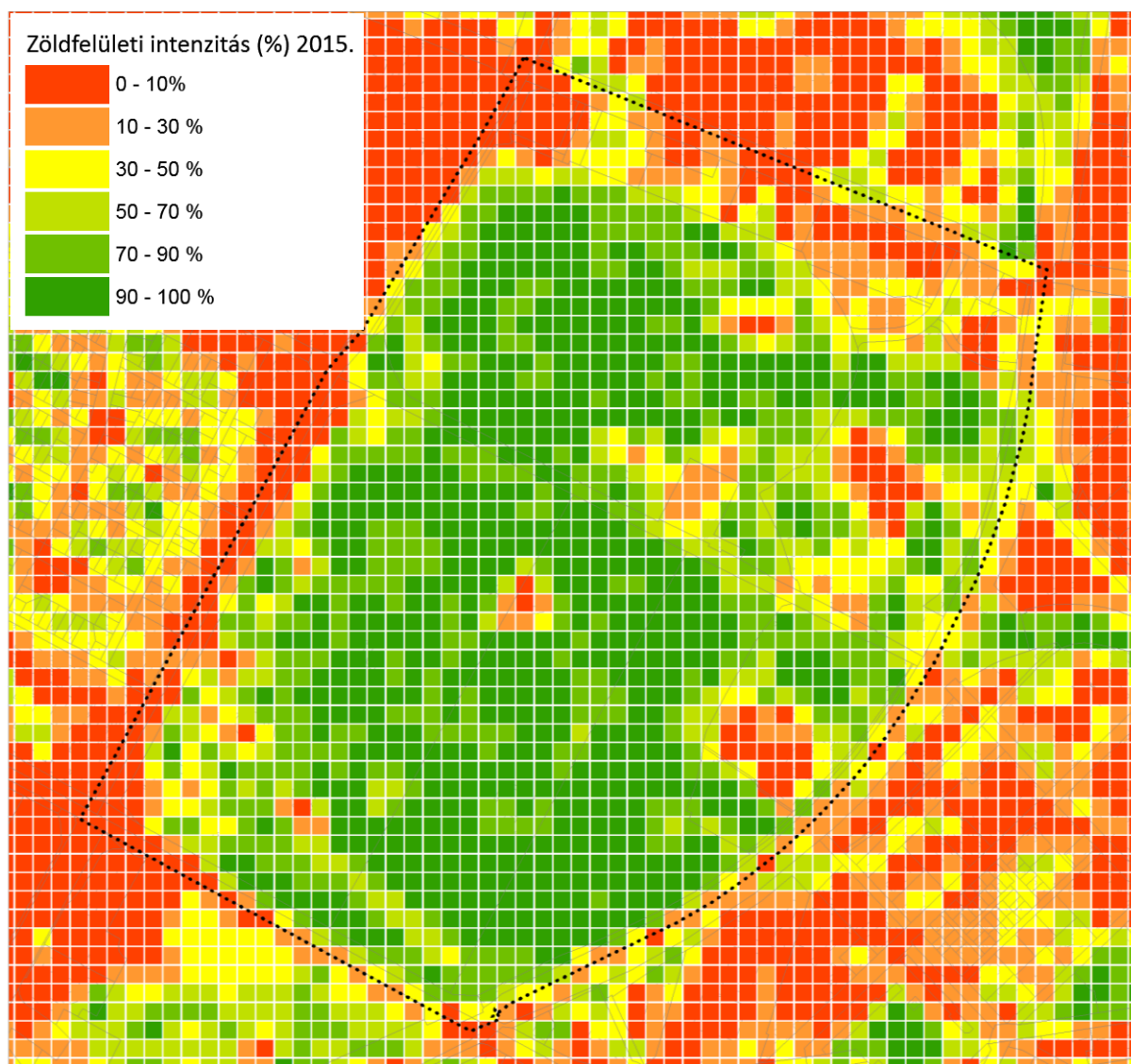
1.5.4. Zöldfelület intenzitás és zöldfelületi arány

A Zöldfelület Intenzitás érték (ZFI) olyan %-érték, mely az adott területre eső zöldfelületek arányát és minőségét, vitalitását (területi kiterjedés és borítottság minősége is) fejezi ki. Az érték nagysága nem egyezik a zöldfelületek tényleges nagyságával. (Pl. egy zárt lomkorona szint alatt lévő szilárd burkolat nem érzékelhető a felvételeken.)

A zöldfelületi intenzitás vizsgálata Dr. Jombach Sándor (Greenscope Kft.) kutatási eredményeinek felhasználásával történt, amely a Landsat 8 műhold 2015-ben és 2016-ban összesen nyolc alkalommal, vegetációs időszakban rögzített műholdfelvételeinek felhasználásával készült. Az új módszertan nagy előrelépést jelent a korábbi egy alkalommal történt felvételezésekhez képest. Több felvétel készítésével ugyanis kisebb mértékben jelennek meg az egyedi vagy pillanatnyi állapotváltozás jelenségei (gyepek kaszálása, rendezvények zavaró hatása, stb.).

Az NDVI vegetációs index (a növényzet biológiai aktivitását, vitalitását, és jelenlétét kifejező számérték) alkalmazásával nyert zöldfelület intenzitás értékeket 30-30 méteres raszter-hálóban felvett pontok tartalmazzák.

A zöldfelületi intenzitás átlagértéke a Népliget teljes területére 70% körül alakult az elmúlt 2 évtized zöldfelület-intenzitási adatait figyelembe véve.

Zöldfelületi intenzitás vizsgálata, 2015. (Adatforrás: Greenscope Kft.)

Az elemzés alapján elmondható, hogy a park zöldfelület-intenzitása igen magas, köszönhetően annak, hogy nagy hányada növényzettel fedett, a lombkorona fedettség helyenként már a parki funkció szükségletén túlmutat, erdő jellegű. Alacsonyabb ZFI a Népliget szélső területein jellemző. A Könyves

Kálmán körút mentén a burkolt felületek magas aránya, a Kőbányai út mellett pedig a különböző beépítések (lakópark, kereskedelmi funkciók, stb.) mérséklék a zöldfelületi intenzitást kedvezőtlen mértékben. A vasút mentén elhelyezkedő Építők és az FTC sporttelepek zöldfelület intenzitása viszonylag magas, köszönhetően annak, hogy kevés épület található itt és a pályák nagy része gyeppel borított. Szigetszerűen a park belsejében található burkolt tenispályák és épületek környezetében jelentkezik alacsonyabb zöldfelület intenzitás.

A városi park (Zvp) területére számított **zöldfelületi arány** meghaladja az OTÉK-ban előírt legkisebb zöldfelületi arányt (70%), a beépítettség mértéke pedig az OTÉK által maximálisan megengedett 3% alatt marad. A sportterületek (K-Sp) jelenlegi adottságaik folytán alacsony beépítettségűek. Az OTÉK-ban meghatározott legalább 40%-os legkisebb zöldfelületi arány a déli sporttelepen biztosított, azonban az északi telepen – tekintettel arra, hogy az OTÉK 1. melléklet 113. pontja értelmében a füves sportpályák nem számíthatók be a telek zöldfelületi arányába („azon növényzettel borított terület ahol a termőtalaj és az eredeti altalaj, illetve a talajképző kőzet között nincs egyéb más réteg”). A Kőbányai út menti intézményterületek zöldfelületi aránya a TSZT 2017-ben meghatározott legkisebb zöldfelületi átlagérték (25%) körül mozog. A Taraliget lakópark zöldfelületi aránya 20-25% körül mutatkozik a jelentős mértékű aláépítettség miatt (a tetőkertek nem számíthatók be teljes értékű zöldfelületként), így az övezet nem teljesíti a hatályos követelményt sem. A TSZT 2017 szerinti területfelhasználási egységekre számított jelenlegi paramétereket az alábbi táblázat tartalmazza.

Területfelhasználási egység	Hrsz.	Területe (m ²)	Beépítési mérték (%)	Zöldfelületi arány (%)	OTÉK min. zf. arány (%)	TSZT 2017 zf. átl. érték (%)
Városi park (Zvp) Újliget	38440/38, 38440/39;	319 973	0,3	75,5	70	-
Városi park (Zvp) Óliget	38442/9 (r.), 38442/10, 38442/11	624 366	1,1	76,3	70	-
Sportterület (K-Sp) Újliget	38440/46, 38440/54;	135 906	8,9	27,8	40	-
Sportterület (K-Sp) Óliget	38442/12, 38442/13, 38442/14, 38442/15, 38442/9 (r.)	90 916	6,7	46,9	40	-
Változással érintett intézményi terület (Vi-2)	38440/ 47, 48,49, 61, 63, 64, 65	35 530	8,7	27,7	a be nem épített terület 50%-a	25
Intézményi terület (Vi-2)	38440/ 23, 25, 51, 52	19 511	27,4	19,1	a be nem épített terület 50%-a	25
Nagyvárosias lakóterület (Ln-3)	38440/	48 133	23,6	29,7	10	30

Területfel- használási egység	Hrsz.	Területe (m ²)	Beépítési mérték (%)	Zöldfelületi arány (%)	OTÉK min. zf. arány (%)	TSZT 2017 zf. átl. érték (%)
	40, 57, 58, 59, 60					

1.5.5. A zöldfelületi rendszer elemei

Parkfunkciók, parkhasználat

A története során számos és változatos rekreációs lehetőséget biztosító Népliget mára kevés aktív kikapcsolódási, és szórakozási lehetőséget nyújt, és a sportfunkciók többsége (FTC és Építők sporttelep, tenispályák) csak térítés ellenében vehető igénybe.

A Népliget metrómegálló felé a funkciók sűrűsödnek. Itt található a parkban egyedüli kulturális funkciót képező Planetárium és a Liget Club&Bar nevű szórakozóhely. Az egykori, népszerű vurstinak helyet adó Mutatványos tér funkció nélkül, elvadult állapotban található, a tér egy részét a FŐKERT Nonprofit Zrt. fenntartói telephelye foglalja el.

A park legnagyobb játszótere, a Tölgyfás játszótér mindösszesen néhány játszóeszközt tartalmaz. További három helyszínen is csak kevés játszóeszköz (hinták), az újligeti ún. Nagy játszótéren egy elhanyagolt állapotú salakos sportpálya és néhány szabadtéri pingpongasztal található. Egyetlen korszerű és jól kihasznált elem az egykori Országpark (Centenárium park) mellett nemrég létesített szabadtéri fitnesskert, ahol 9 féle sporteszköz áll rendelkezésre. Az Újligetben található szánkódomb nyújt még szezonális rekreációs lehetőséget a környékbeli lakosok számára.

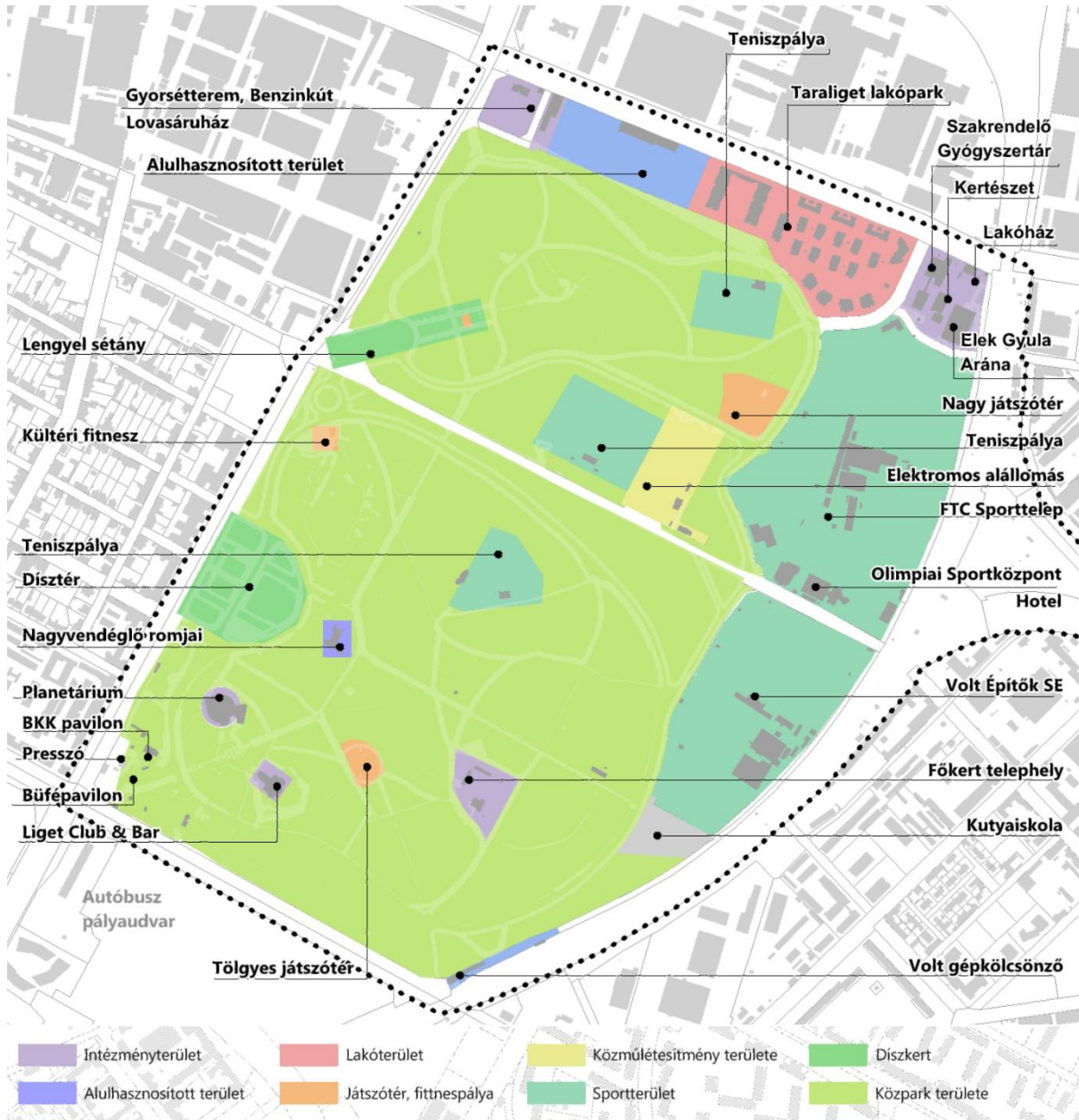

A Népligetben több olyan funkció is megtalálható, melyek nem illeszkednek a városi parkba, ilyen létesítmény például a park közepén létrehozott ELMŰ elektromos alállomás, vagy az Üllői úti buszvégállomás. A Centenárium park jelen állapotában használhatatlan, mivel a műalkotásoknak, berendezéseknek már csak a romjait fedezhetjük fel. A Nagyvendéglőnek csak romjai maradtak fenn és környezete kihasználatlan, elvadult terület. További elzárt területek a FŐKERT telephelye a Mutatványos téren és az Üllő út mentén néhány vízgazdálkodási műtárgy.

A funkcionális hiányosságoknak köszönhetően a közel százhektáros zöldterület gyakorlatilag csak a sétálás, pihenés számára nyújt lehetőséget, a külső utak mentén viszonylag sokan futnak, illetve használják a jó minőségű aszfalt utakat kerékpározásra is, továbbá meghatározó a kutyasétáltatás.

Átfogó koncepció hiányában az elmúlt évtizedek során telepített funkciók egy része megszűnt vagy átalakult, a park egyes részein a közbiztonság leromlott (pl. prostitúció, drogfogyasztás). Az ORFK által vezetett bűnügyi nyilvántartása alátámasztja, hogy Budapest legrosszabb közbiztonságú parkja a Népliget. Közbiztonság szempontjából legkritikusabb helyszínek: Liget Club&Bar környéke, az alulhasznosított keleti parkrészek, az egykori Nagyvendéglő romja és a szánkó domb.

Parkfunkciók:

Növényállomány

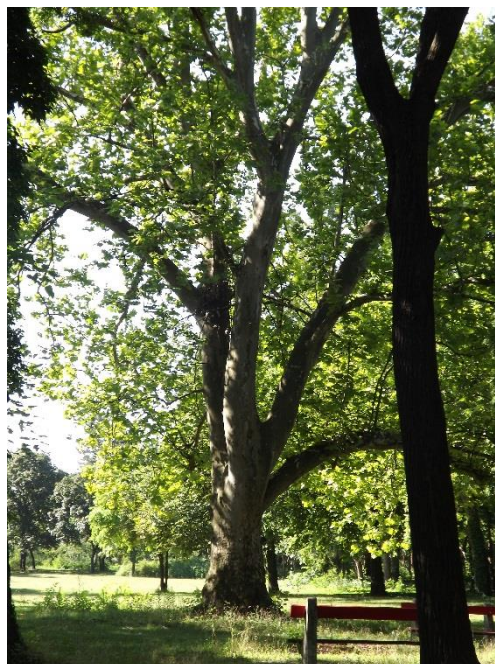
A parkfenntartás több évtizedes alulfinanszírozottság miatt az előregedett, helyenként elvadult növényzet, és a környezet architektúra elemek is megújításra szorulnak. Jelentős probléma a növényzet spontán alakulása – magoncosodás, invazív gyomfajok elterjedése, a szemetelés és a vandalizmus (rongálás, graffiti). A Népliget közparki része több mint 80%-ban növényzettel borított, jelentős faállománnyal bír, lombkorona borítottsága (zöldfelületi intenzitása) meghaladja a többi nagyvárosi parkét. Azonban a nagy sűrűség miatt, az egyedek élettere kicsi, amely növeli az érzékenységüket és csökkenti az élettartamukat.

A **parkfenntartási** munkákat a FŐKERT Nonprofit Zrt. végzi. A zöldfelület gazdálkodás alulfinanszírozottsága miatt a fenntartásra nem áll elegendő forrás rendelkezésre, ezért a munkálatok a legszükségesebbekre és a kiemelt parkrészekre fókuszálnak. A nagyobb látogatottságú Könyves Kálmán körút mentén a zöldfelületek igényesebb kialakításúak és fenntartásúak, mint a park keleti területein. Intenzíven fenntartott részek az Újliget javarésze és az Építők tenisztelep körüli terület. Extenzíven fenntartott részek Újligetben az SE tenisztelep környéke, az Óligetben a Mutatványos tér és tágabb környezete. Ez utóbbi területen jelentkezik a legtöbb probléma, úgymint a gyep és a cserjék kitaposása, a növényzet besűrűsödése, magoncosodás, gyomnövények elterjedése. Mindezek esztétikai és funkcionális problémát is jelentenek. A park értékesebb, intenzíven fenntartott zöldfelületei: a Könyves Kálmán körút menti területek (tornapálya és környéke, Díszter, Lengyel sétány) és a Taraliget melletti játszótér. A FŐKERT Nonprofit Zrt. adatai szerint az összesen 91 ha nagyságú zöldfelületek 65%-a belterjesen, 35%-a külterjesen fenntartottak. Hagyományosan öntözött az összterület alig 30%-a. A részletes területi adatokat az alábbi táblázat tartalmazza (FŐKERT Nonprofit Zrt. 2015).

	M.e.	Összes terület	Pázsit	Cserje	Talajtakaró	Sövény	Egynyári	Évelő	Árnyéki	Kaviccsos burkolat	Szilárd burkolat	Gumi-burkolat	Fenyőkéreg (Fitnessz)
Belterjes	m2	591 741	464 526	39 677	3 770	700	280	30	12 800	45 000	24 171	141	135
Külterjes	m2	328 165	300 000	2 736						1 909	23 520		
Összesen	m2	919 906	764 526	42 413	3 770	700	280	30	12 800	46 909	47 691	141	135

A zöldfelületek jelentős hányada gypszinten borított, de számottevő a cserjék és talajtakarók, árnyéki gyeppótlók területnagysága is – a sövények és egyéb cserjék megújításra, kiegészítésre szorulnának. Dekoratív egynyári és évelő ágyások a Díszteren és a Lengyel sétányon kerülnek évről-évre kialakításra.

A Népliget legjelentősebb kerttörténeti értéke a több stílustörténeti korszak kertépítészeti jellegzetességeit magán viselő növényállomány. A **faállomány** geodéziai felmérése megtörtént a park és a sporttelepek területén, azonban részletes fakataszter és értékelés csak az utóbbiakra, valamint a fejlesztéssel érintett parksávra vonatkozóan készült.³ Így a park döntő részének faállománya esetén csak bő tízéves adatokra és a helyszíni bejárás tapasztalatira lehet támaszkodni. A geodéziai felmérés alapján meghaladja a 10 000 db-ot a vizsgált terület faállománya: a városi parkban a bemért fák száma 10 500 körüli, míg a fejlesztéssel érintett sportterületek

³ K Fekete Albert, Sárospataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma: Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - IV. kötet Fakataszter, 2017 szeptember - október

(FTC, Építők) területén további, kb. 1700 faegyed él. A vasúti töltés mentén erdő jellegű, sűrű növényállomány található, dendrológiai szempontból kevésbé értékes, spontán fejlődő fa- és cserjeegyedekkel.

A dendrológiai, kerttörténeti szempontból is **értékes faegyedek** elsősorban a városi park területén található. Itt körülbelül 100 db-ra tehető az idős, nagyméretű egyedek száma, ezek közül néhány száz évnél is idősebb. A sporttelepek területén szintén található értékes faegyedek, a kerttörténeti tudományos dokumentáció e területeken összesen 43 db történeti jelentőségű, vagy egyéb idős, nagy dendrológiai értéket képviselő faegyedet mért fel. A legértékesebb zöldfelületek az FTC északi sporttelepének nyugati részén található, ahol a növényzet részben az egykor a Népliget történeti térszerkezetéhez tartozó kertészet idejéből maradt fenn.

Az értékes faegyedek, fasorok és facsoportok a rendelkezésre álló fakataszteri adatok, továbbá helyszíni szemrevételezés alapján, a korábbi felméréseket felülvizsgálva a *Növényzet vizsgálata* című tervlapon kerültek jelölésre.

A Népliget kialakításánál a tervezési szándék egy gyűjteményes kert kialakítása volt, ennek köszönhető a park fajgazdagsága: korábbi adatok szerint 66 féle nyitvatermő és 482 féle lombos fa, továbbá cserje található a parkban, de a többi fővárosi parkhoz képest alacsonyabb az örökzöldek. A 30-as években híres volt a Népliget hárs és tölgyfagyűjteménye. A II. világháború megritkította a gyűjteményt, míg napjainkban a vandalizmus okoz károkat. Jellemző a sok idős ostorfa néhol ligeteket alkotva, továbbá a kőris, juhar, hárs fajok. A fasorok jellemző fajai: japánakác, idős lepényfa, idős platán, csörgőfa, ostorfa, hárs, juhar. Szinte minden táblában van 1-2 kiemelkedően szép egyed (kor, fajta, méret miatt), a sűrű növényállomány miatt azonban ezek az értékes fajok nem érvényesülnek megfelelően és fokozottan kitéttek a betegségeknek. Legértékesebbek közé tartoznak a Tölgyfa téren található idős tölgyfák (100-120 éves kocsányos tölgy óriás is található itt). A rendkívül változatos kiültetésű Országpark és Linné kert állománya ritkításra szorul. A Planetárium körüli néhány értékes páfrányfenyő kipuhtulóban van.

A park gyalogutak határolta kisebb egységeiben azonos növényfajok jellemzőek az alábbiak szerint. A növényállományban megtalálhatók invazív, nem kívánatosfajták is (aláhúzva).

Óliget

- lonc (*Lonicera*)
- tölgy (*Quercus*)
- borostyán (*Hedera*)
- akác (*Robinia*)
- platán (*Platanus*)
- kőris (*Fraxinus*)
- földi bodza, bodza (*Sambucus*)
- orgona (*Syringa*)
- tatárlonc (*Lonicera tatarica*)
- liliomfa (*Magnolia*)
- zöldjuhar (*Acer negundo*)
- vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*)
- törökmogyoró (*Corylus colurna*)
- szilfa (*Ulmus*)
- olajfűz (*Elaeagnus angustifolia*)

Újliget

- fűzfa (*Salix*)
- galagonya (*Crataegus*)
- lepényfa (*Gleditsia triacanthos*)
- ostorfa (*Celtis*)
- jukka (*Yucca*)
- turner tölgy (*Quercus × turneri*)
- labdarózsa (*Viburnum opulus 'Roseum'*)
- szivarfa (*Catalpa bignonioides*)
- éger (*Alnus*)
- eperfa (*Morus*)
- alásfa (*Ptelea trifoliata*)
- birsfa (*Cydonia oblonga*)
- vadkörte (*Pyrus pyraeaster*)
- sárgafa (*Cladrastis kentukea*)
- diófa (*Juglans*)

A kert faállománya az elmúlt időszak viharai miatt is komoly károkat szenvedett, a 2015-ös erős vihart követő teljes helyreállítás a mai napig nem történt meg. A viharban a Népliget legöregebb fája is megsérült, az utolsó ága is letört. Ezenkívül a szárazság és a kártevők (levéltetű, aknázómoly, gombák) is károsítják az állományt. A park egyediségét jelenti az is, hogy a fővárosi parkokhoz képest jelentősen alacsonyabb az örökzöldek, főleg a fenyők aránya. Ez megfelel a helyi talajviszonyoknak és éghajlati adottságoknak.

Az előregedő, beteges faállomány megújítása folyamatos, de rendszertelen, mivel a faültetések elsősorban a városban máshol kivágott egyedek pótlását szolgálják, továbbá jellemző az ad hoc jellegű (egyéni, civil kezdeményezésű) telepítések (pl. Mutatványos téren „Országos Fatestvér Program” új fasora). A faültetések sokszor figyelmen kívül hagyják a történeti jellegzetességeket: az adott tábla fajösszetételét és a zöldterületet kedvezően tagoló tisztások beerdősülésével fenyegetnek. A homokos, rossz termőhelyi adottságú parkrészeken jelentős az akácfa állomány, amely agresszívan terjed (pl. a bontott térkövekkel „feltöltött” Mutatványos tér) sűrű, bozótos állományokat eredményezve, de egyéb gyomfajok (pl. zöldjuhar) térhódítása is megfigyelhető a periférikusabb, alulhasznált területeken. Mindezek hatására a park történeti szerkezete „elmosódik”, a fasorok, tisztások egyre kevésbé érvényesülnek, ami kedvezőtlen folyamat a tájképi kertben (tisztások megszüntetése megbontja a harmóniát, monoton tájjá alakul).

Környezet-architektúra elemek

A park épített elemei, a burkolatok, kerti építmények, berendezések állapota általánosan leromlottnak, elavultnak mondható.

A történeti sétányrendszer az idők folyamán alig változott, ami egyfelől pozitívum, ugyanakkor a sok átcsapás, újonnan kitaposott ösvények megjelenése a jelenlegi rendszer felülvizsgálatának szükségességét mutatja. Elsősorban az Óliget területén, a volt Nagyvendéglő romja és a FŐKERT Nonprofit Zrt. telep között sok az áttaposás. A park összterületének kb. 10%-át adják a **burkolt felületek**, nagyjából fele-fele arányban kavicsos és szilárd burkolatok, amelyek nagyon vegyes képet mutatnak (típus, állapot). A park szélein futó körutak többsége jó minőségű aszfalt, amit a kerékpárosok előszeretettel használnak, bár a kerékpározást megnehezíti a helyenként megjelenő gépjárműforgalom és a parkolást szabályozó betonelemek. A kiemelt parkrészek, a Díszter és a Lengyel sétány szórt burkolatai megfelelően karbantartottak. A zöldterületet feltáró belső úthálózat azonban nagyon rossz állapotú, az aszfaltburkolatokat kátyúk tarkítják, a szórt burkolatokat néhol teljesen benőtte a növényzet. A metróállomáshoz kapcsolódó „kaputárság” és a Planetárium környékén lévő burkolat felületek is igen leromlottak. A Liget Club&Bar környezetében újonnan kialakított burkolatok nem egységesek.

A **parkberendezések** közül ki kell emelni a nagyszámú és jó állapotban fenntartott köztéri padot (több mint 200 db), amelyek valamennyi fontosabb útvonal, egykori pihenőtér környezetében megtalálhatók. A szinte egységesen alkalmazott „Városliget” típus bár nem mondható korszerűnek, de funkcionálisan megfelelő, egyszerűen fenntartható. Viszonylag nagy mennyiségben (171 db) található köztéri hulladékgyűjtők alapvetően két típusban, amelyből az elavult „Ceglédi” (dróthálós) típus mindenképp cseréire szorul (141 db). A parkban néhány darab ivókút található, a hagyományos

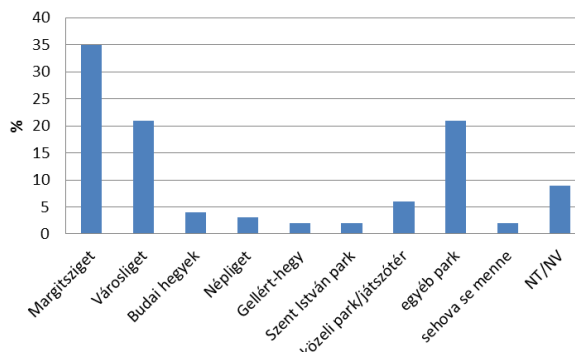

nyomókút mellett egy-két modernebb típus is elhelyezésre került. A közvilágítás hiányos, csak a kiemelt útvonalak és teresedések mellett került kiépítésre, ami a közbiztonság szempontjából kedvezőtlen. A kandeláberek sem egységesek, különösen zavaróak a volt Mutatványos téren lévő betonoszlopok. A parkban található szobrok, emlékművek és egyéb műtárgyak gyakorlatilag mind felújítást, restaurálást igényelnek, külön megemlíthetők az egykori Országpark leromlott állapotú épített elemei (típegők, pergolák stb.).

1.5.6. A park megítélése, a parkhasználat értékelése

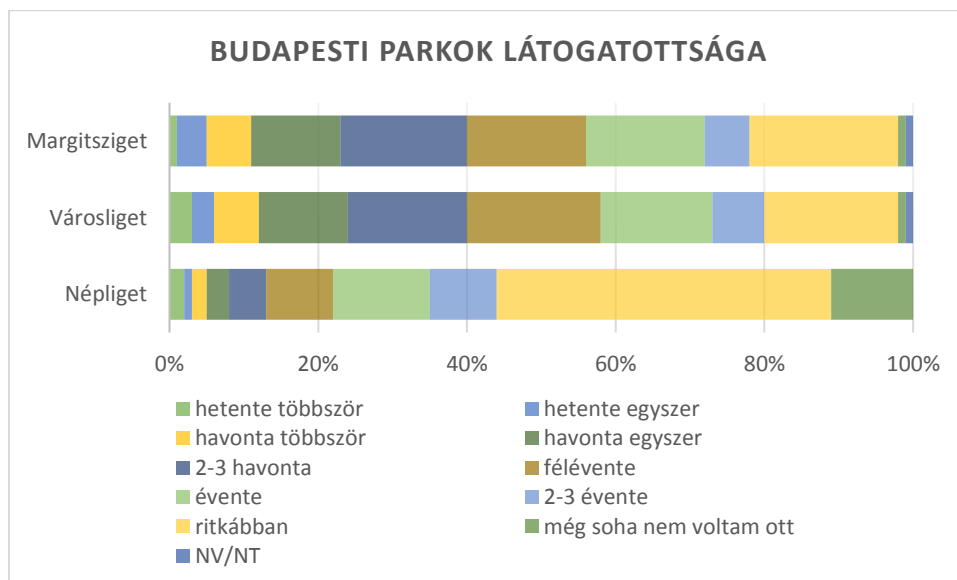
Egy 2007-es kutatásban⁴ összehasonlították a főváros három legjelentősebb városi parkját, a Városligetet, a Margitszigetet és a Népligetet. Bár a három park sok tekintetben hasonló adottságokkal rendelkezik (mindhárom tájképi kert, építési koruk és kiterjedésük is hasonló), de megítélésükben jelentős eltéréseket tapasztalhatunk.

A kutatás során feltett kérdés (az adott személy melyik zöldterületet látogatja szívesen) alapján, a Margitsziget és a Városliget népszerűsége kimagasló, de a Budai hegyek is a Népligetnél kedvezőbb célpontok között szerepelt. A Népligetbe a válaszadók csupán 4%-a vágyott.

Szabadidő eltöltésére választott parkok, első helyen említett park (Adatforrás: Capital Research, 2007)

A Népliget látogatottságban is alulmarad. Félévente, vagy annál gyakrabban csak a fővárosiak ötöde látogatja, a másik két városi park esetében ez az adat megközelíti a háromötödöt. A lakosság közel fele 2-3 évnél ritkábban jár a Népligetben, tizedük pedig még soha nem volt ott.

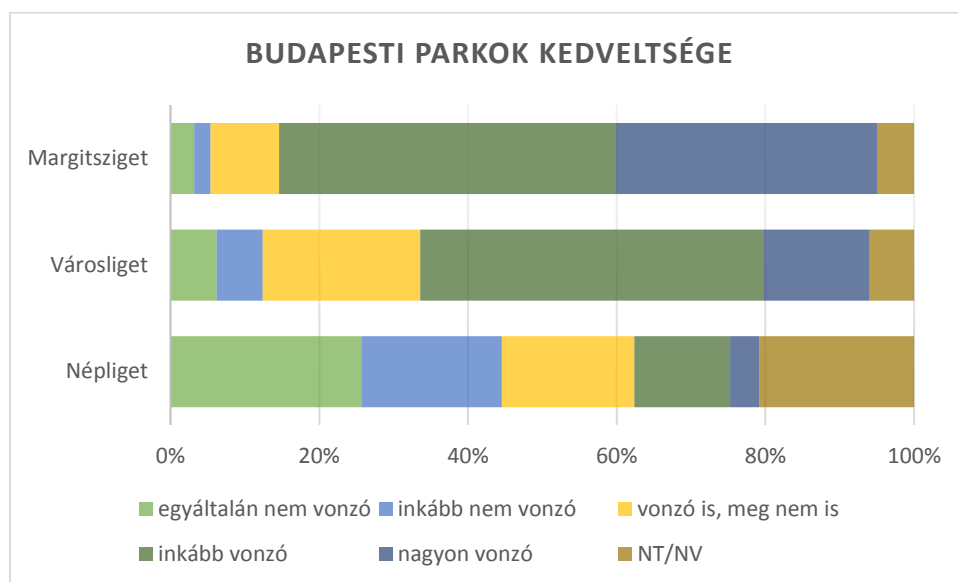
Adatforrás: Capital Research, 2007

Az utolsó látogatási időpont alapján végzett összehasonlításból is hasonló kép rajzolódik ki: a Népliget népszerűsége messze elmarad a Városligettől és a Margitszigettől. A Népligetben a megkérdezettek kevesebb, mint ötöde, míg a másik két nagy budapesti parkban több mint felük megfordult a kutatást

⁴ Capital Research: A Margitsziget, a Városliget és a Népliget társadalmi megítélése és használata

megelőző fél évben. A válaszadók háromötöde három évnél régebben vagy soha nem járt a Népligetben, míg a másik két parknál az az arány a látogatók egyötöde.

A megkérdezettek a legvonzóbbnak a Margitszigetet tartották (négyötödük találta vonzónak), a Városliget a válaszadók háromötöde számára volt vonzó. A Népligetet csupán 2,3-ra minősítették a válaszadók az ötfokú skálán, a budapestiek 45%-ának számára nem vonzó a park, 21 százalékuk pedig véleményt sem tudott nyilvánítani róla.

Adatforrás: Capital Research, 2007

A nemek szerinti eloszlás szerint a Városligetet és a Margitszigetet inkább a nők, a Népligetet inkább a férfiak kedvelik. Iskolázottság és korosztály alapján viszont nincsenek eltérések, tehát a múlt században még jellemző társadalmi szegregáció ma már nem figyelhető meg.

A válaszadókat arra is megkérték, hogy saját szavaikkal fogalmazzák meg, mit találnak vonzónak, illetve taszítónak a három park esetén. A megkérdezettek közel harmada semmi vonzót nem lát a Népligetben, míg ez az arány a Városliget illetve a Margitsziget esetén elenyésző. Ugyanennyien voltak, akik nem tudtak véleményt alkotni a Népliget tulajdonságairól, ez a két csoport a másik két park esetében 10 % alatti volt. A Népliget vonzó tulajdonságai közé sorolták a növények jelenlétét, a csendes, nyugodt környezetet, illetve a sportolás, sétálás lehetőségét. A taszító tulajdonságok közt említették az odajáró embereket, a park állapotát és piszkos, szemetes mivoltát.

A kulturális programlehetőségek közül a Népligetben csak a Planetáriumot említették. Sokan a parkhoz kötődő emlékek, vagy a hangulat miatt keresik fel a Margitszigetet és a Városligetet, de a Népliget esetén ezt nem említették.

Össességében tehát a Népliget egyértelműen negatív, míg a másik két városi park pozitív megítélésű. A Népligetet főleg a rossz közbiztonság, a park rossz állapota és unalmassága miatt nem keresik fel. Viszont az általános parkhasználati szokásokból az derül ki, hogy az emberek kétharmada séta, nézelődés és pihenés céljából keresik fel a parkokat, ami a Népligetben is lehetséges. A Népliget rossz megítélésében valószínűleg szerepe van az infrastruktúra elhanyagoltságának, a rossz megközelíthetőségnek és kitettségeknek is.

A 2014-ben készült Népliget Fejlesztési Konceptió keretében egy újabb felmérés készült a Népliget parkhasználati szokásaira vonatkozóan. A vizsgálat célja a látogatók, az érkezési módjuk és látogatásuk rendszerességének felmérése, valamint a park állapotának megismerése a használók szemszögéből. A

körülbelül 300 válaszadó jellemzően 19-30 év közötti korcsoportból került ki. A felmérés következtetései az alábbiakban foglalható össze.

Megközelítés

A válaszadók nagy többsége közösségi közlekedéssel közelíti meg a parkot, de jelentős a gyalogosan érkezők aránya is. Sokan a Népliget buszpályaudvarról, vagy a szomszédos Taraligetből látogatnak a parkba. A válaszadók 75%-a fél órán belül jut el a parkba. A látogatók csupán 25%-a érkezik a környező kerületekből, 15%-uk vidékről érkezik, 60% pedig távolabbi kerületekből. Ebből arra következtethetünk, hogy a látogatók hajlandók akár nagyobb távolságot megtenni a Népligetért.

Adatforrás: Népliget Fejlesztési Konceptió 2014.

Parkhasználat

A parkhasználati szokásokat tekintve alapvetően két eltérő kategóriába sorolhatók a látogatók. Az egyik a gyakori használók, akik sétára használják a parkot, vagy csupán áthaladnak rajta. Ők azok, akik többnyire a környéken laknak és fontos számukra a Népliget sorsa. A másik az alkalmankénti használók csoportja, akik hosszabb ideig tartózkodnak a parkban és jellemzően valamilyen aktív tevékenységet végeznek (sport, szolgáltatások igénybevétele). Továbbá sajnos megjelennek a park azon használói is, akik miatt negatív a park megítélése (prostituáltak és drogfogyasztók).

Igények, elvárások

A felmérésben megkérdezettekkel fontossági sorrendbe állították a főváros 5 legnagyobb parkját. A legtöbb utolsó helyezést a Népliget kapta. A közbiztonság és a tisztaság hiánya mellett kifogásolták a parkolóhelyek hiányát, az utak rossz minőségét, a növényzet és a berendezések állapotát.

Mindkét felmérés azt mutatja, hogy a parkhasználók csoportja homogén. A Népliget a fővárosi zöldfelületek között az egyik legutolsó célpont, látogatottsága alacsony. A park szolgáltatási funkció hiányosak, de a legnagyobb problémát a közbiztonság és a park rossz állapota jelenti.

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérlepi elemek
- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa
- Geodéziallag bemért faegyed
- Geodéziallag nem bemért faegyed
- Fás-cserjes terület
- Cserje
- Erdőstaj
- Gyep
- Talajtakas
- Egygyári kiültetés
- Gyepes sportpálya
- Burkolt sportpálya (szőrt, aszfalt, gumi, műfü)
- Tetőkert
- Különsen értékes facsoport
- Különsen értékes fa
- Különsen értékes fa

1.6. Az épített környezet vizsgálata

A város legnagyobb kiterjedésű városi parkját a Népligetet is magában foglaló tervezési terület Budapest X. kerületében – a VIII- és IX. kerületekkel határosan – helyezkedik el, városszerkezeti helyzete rendkívül kedvező.

Közlekedési kapcsolatait a területet határoló a város főhálózati elemei biztosítják – Üllői út, Könyves Kálmán körút, Kőbányai út –, de közösségi közlekedéssel is megfelelően ellátott e főútvonalakon meglévő villamos, metró és autóbusz vonalak révén.

A területet részben átalakult, illetve jelentős fejlesztés előtt álló városias környezet határolja, a Könyves Kálmán körút nyugati oldalán lakóterületek több új építésű irodaépület, valamint átalakuló gazdasági területek helyezkednek el. A Kőbányai úttól északra az Északi Járműjavító területe foglal helyet, több műemléki védelem alatt álló csarnoképületével, ahol jelentős közönségvonzó, kulturális funkciókat befogadó fejlesztés megvalósítása folyamatban van. Délről az Üllői út túloldalán a jelentős forgalmat bonyolító Népliget Autóbusz pályaudvar és mellette az egykori Bólyai laktanya ma beépítetlen, fejlesztésre váró területe határolja.

A tervezési terület jelenlegi használata, beépítettsége és karaktere alapján négy markánsan eltérő területre tagolódik, amely a területre hatályos településrendezési tervekben is megjelenik.

A Kőbányai út mentén vegyes területhasználat jellemző, alulhasznosított intézményi területek, a Könyves Kálmán körút és Kőbányai út sarkán működő benzinkúttal, valamint a részben beépítetlen volt GANZ területtel, ahol egy meglévő épület irodaházként funkcionál. Új beépítésként ékelődik az intézményi funkciók közé a nem régiben megépült Taraliget lakópark. A Kőbányai út és Kismartoni út találkozásánál lévő tömb szabadonálló vegyes beépítésű, itt található a kerületi szakorvosi rendelőintézet, lakóépületként funkcionáló volt vámház, a területtől idegen funkcióként az OÁZIS kertészet, valamint az Elek Gyula Aréna sportcsarnok.

A tervezési terület másik legnagyobb kiterjedésű terület egysége a Népliget, városi parkja. Egy városi park esetében az épített környezet kevésbé domináns, inkább kiegészítő jelleggel bír. A park területén elhelyezkedő építmények, épületek, kertépítészeti objektumok, műszaki létesítmények, valamint képzőművészeti alkotások általában pontszerűen helyezkednek el, nem alkotnak összefüggő építészeti együttest, városépítészeti egységet. A Népligetben található építményeket nem egy egységes parkfejlesztési koncepció részeként, hanem fokozatosan, egyenként helyezték el, így a telepítés esetlegessége a mai napig érezhető.

A harmadik terület egység a tervezési terület keleti oldalán a park területe és a vasúti terület között található sportterületek, az FTC utánpótlás-nevelő központja, valamint az Építők Sporttelepe. E területekre a laza, szabadonálló beépítés jellemző, ahol a szabadtéri sportpályák között megtalálhatók a jobb állapotú sportcsarnokok, elavult rosszabb állapotú, bontásra érett melléképületek. A sportterületek jelentős fejlesztés előtt állnak.

A negyedik terület egység a tervezési területet keletről határoló – tervezési terület része – vasútvonal, amely jelentős elválasztó hatása miatt a túloldalán lévő lakóterületek felől a Népliget csak nagy kerülővel érhető el. A területen a vasúti közlekedéshez kapcsolódó vasúti nyomvonalak futnak, és építményeket találhatók, míg a vasúti delta területén funkció idegen raktározási, kereskedelmi tevékenység zajlik.

1.6.1 A telekstruktúra és tulajdon vizsgálat

Telekstruktúra

A tervezési terület Kőbányai út menti területén lévő telkek mérete változatos, alkalmazkodva a jelenlegi intézményi és lakó beépítéshez, méretük 2800 – 21.000 m² között változó. A legnagyobb területű telek a Taraliget lakópark beépített területe. A tervezési terület nagy részét a Népliget városi park területének több önálló helyrajzi számú ingatlana alkotja, a 38442/9 hrsz.-ú, az Újliget telke 30 ha nagyságú. Az Óliget területét a 38440/39, 38442/10 és 38442/11 hrsz.-ú telkek alkotják területük megközelítően 38 ha nagyságú. A Népliget területén jelentős területet foglalnak el a sportterületek is a Vajda Péter utcától északra lévő sportterület kb. 6,2 ha, míg a délre eső 1,2 ha nagyságú. A vasúti terület vasúti vágányokat tartalmazó a terület keleti határán húzódó területét a 38439 hrsz.-ú telek alkotja, míg a vasúti delta önálló a 38363/5 hrsz.-ú telek.

Tulajdonvizsgálat

A tervezési terület túlnyomó részét, a kiemelten kezelendő közparkot alkotó ingatlanok különböző tulajdont képeznek. A 38442/9 hrsz.-ú telek a Fővárosi Önkormányzat tulajdona, a 38440/39, 38442/10 és 38442/11 hrsz.-ú telkek osztatlan közös tulajdonban vannak (Fővárosi Önkormányzat, Magyar Állam, X. kerületi Önkormányzat, önkormányzati társaságok).

A vegyes tulajdonviszonyok az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzati tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvényt követően jöttek létre. A törvény erejénél fogva a Fővárosi Önkormányzat tulajdonába került (1991. szeptember 1-től) a Népliget be nem épített földterülete, a meglévő építmények az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő szerint kerültek az illetékes önkormányzat tulajdonába, a hozzá tartozó földterület ingyenes földhasználati jogával. A tulajdonjog változásának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése elhúzódott pld. a 38440/10 helyrajzi számú ingatlan esetében, a Fővárosi és a X. kerületi Önkormányzat tulajdonjogának bejegyzésére csak 2007-ben került sor.

Az egyes ingatlanok vonatkozásában meg kell jegyezni, hogy az ingatlanok természetbeni és ingatlan-nyilvántartás szerinti határai sem pontosan ismertek, az egyes felépítmények, épületek esetében nem pontosan azonosíthatók be. Az építmények bérlőjével, használójával különböző megállapodások, szerződések vannak életben. A 38442/10 hrsz.-ú ingatlanra vonatkozóan a Fővárosi Önkormányzat adatszolgáltatása szerint a Morrison's Kft. a volt Jurta Színház területére terasz működtetésére 2022. április 26-ig szóló közterület használati engedéllyel rendelkezik. Az ingatlan-nyilvántartás bejegyzésre került a Fővárosi Önkormányzat és az E-klub között létrejött földhasználati szerződés alapján a mindenkori tulajdonost megillető földhasználati jog a Jurta Színház épülete által lefedett alapterületre és megközelítésére vonatkozóan (2006-ban bejegyezve). Az Üllői út Könyves Kálmán körút környezetében több büfé üzemel, a szerződések lejártak az építmények elbontására nem került sor. A 38442/9 hrsz.-ú Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanon idegen funkcióként kutyaiskola működik.

A Népliget területén tervezett rekreációs és sport fejlesztések megvalósítása érdekében indokolt lehet a jelenlegi rendezetlen használati viszonyok és bérleti szerződések tisztázása.

A tervezési terület Kőbányai út menti telkeinek tulajdonviszonyai rendezettek, azok magánszemélyek, gazdasági társaságok, önkormányzati tulajdonban vannak. A park és a vasút közötti területen lévő sportterületek a Magyar Állam tulajdonát képezik, mint a vasút területe is, amelynek kezelője a Magyar Államvasutak. A vasúti delta gazdasági társaság tulajdonában van.

1.6.2. Az építmények vizsgálata

*Épületek a park területén***TIT Budapesti Planetárium***Építés ideje:* 1977 (átadás éve)*Alapterület:* 2.327 m²*Szintterület:* 2.327 m²*Állapot:* leromlott

Funkció: A Planetárium épülete 1977-ben épült Lux László és Tömör Tamás tervei alapján. Az épületben a jénai Zeiss művekben gyártott kétgömbös projekciós planetárium van felszerelve. A planetárium a szabad szemmel látható égitestek megjelenítésére szolgáló műszer. A berendezés a félgömb alakú kupola belső felületére kivetíti az égitesteket. Magyarország első planetáriumja elsősorban oktatási, ismeretterjesztési funkciókat lát el. A 2000-es évektől az épületben lézerszínház is működik. Mára az épület állapota leromlott, a legutóbbi napokban életveszély miatt bezárták.

Liget Club (az egykori Jurta Színház)*Építés ideje:* 1987 (átadás éve)*Alapterület:* 1065 m²*Szintterület:* 1065 m²*Állapot:* rossz

Funkció: Az egykori színházi funkciót mára teljesen elhagyva kizárólag az éjszakai élet egyik fő pontja a három kerület határán. A park bejárati főtengelyének jobb oldalán álló épület építészeti értéket nem képvisel. Új kulturális funkció telepítése esetén új, egyedi megfogalmazású épület létesíthető a régi helyén.

Víztorony*Építés ideje:* 1892*Alapterület:* 148 m²*Szintterület:* nem értelmezhető*Állapot:* rossz, nem üzemel

Funkció: Az 1892-ben Kájinger Mihály által tervezett 35 m magas víztorony a Népliget és a környékén épült tisztviselőtelep ivóvízellátását szolgálta. A fő kaputárság közelében álló, műemlék vízmű-épület és víztorony használaton kívül üresen áll. A műemléki védettség alatt álló, közepes állagú épületegyüttest helyzete egy színvonalasabb hasznosításra predestinálja.

FŐKERT Nonprofit Zrt. telephely

Építés ideje: n.a.

Alapterület: 661 m²

Szintterület: 661 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A FŐKERT Nonprofit Zrt. Parkfenntartó Üzem építményei, mely a Népliget karbantartásához elengedhetetlen.

forrás: saját fotó

Építők Tenisz Klub

Építés ideje: 1960-as évek

Alapterület: 407 m²

Szintterület: 509 m²

Állapot: leromlott állagú

Funkció: A Sporttelepet 1896-ban igényelte meg a Fővárostól az akkori Tisztviselőtelep Tornaegyesülete. Itt állították fel a millenniumi kiállításon vásárolt csarnokot, melynek középső része áll ma a tenispályák szomszédságában. A jelenleg is működő tenispályák jó állapotban vannak.

forrás: epitoktk.eoldal.hu

ELMŰ alállomás

Építés ideje: 1942.

Alapterület: 472 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: Az Elektromos Művek Alállomása 1942-ben készült el, majd 1965-ben a bővítésére került sor. A Népligeti 120/30/10 kV-os alállomás Budapest villamosenergia hálózatának egyik lényeges csomópontja, a távvezetéken beérkező villamosenergiát továbbítja a belső területeken lévő alállomások felé 120 kV-os kábeleken. A területen az alállomás mindennapos működéséhez szükséges épületek, valamint sajátos építmények találhatók.

forrás: saját fotó

SOTE Népligeti tenispálya

Építés ideje: 1910-es évek

Alapterület: 234 m²

Szintterület: 470 m²

Állapot: rossz, szezonálisan üzemel

Funkció: A Vajda Péter utca mentén 6 pályával üzemelő tenisztelep, felújítása a közelmúltban történt meg. A tenisz sportterületet a SOTE üzemelteti, szezonális jelleggel, hallgatói kedvezményesen vehetik igénybe.

forrás: saját fotó

ÁBRIS Teniszakadémia és Sportközpont

Építés ideje: 2000

Alapterület: 490 m²

Szintterület: 980 m²

Állapot: új, megfelelő

Funkció: A több pályával üzemelő teniszakadémia szinte közvetlenül a Taraliget lakópark mellett. A pályákat, valamint az épületet az ÁBRIS 2010 TSE üzemelteti, és nemzetközi teniszakadémiaként funkcionál a Népliget szívében.

forrás: saját fotó

Könyves Kálmán krt.-i lakóépület

Építés ideje: 1910

Alapterület: 295 m²

Szintterület: 295 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: Az épület eredetileg a Városi Kertészet igazgatójának lakásaként épült fel, ma a X. Kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő lakóépület jelenleg 3 bérlakással, amelyeket jelenleg is laknak.

forrás: saját fotó

Egykori Nagyvendéglő romjai

Építés ideje: 1895

Alapterület: 148 m²

Szintterület: nem értelmezhető

Állapot: rossz, nem üzemel

Funkció: Budapest egykori legnagyobb és legexkluzívabb vendéglőjét 1895-ben építették. A vendéglő a pesti élet egyik központja volt, 400 ember ülhetett le az asztalaihoz egyszerre.

Az 1950-es évekre a Nagyvendéglő fenntartása költséges volt, ezért bezárták, így az épületet néhány évig még raktárként hasznosították. Az 1980-as évekre már teljesen elhagyatottá vált, napjainkban pedig már kontúrjaiban sem emlékeztet arra, hogy valaha ez a hely volt a pesti pezsgő társasági élet egyik központja.

forrás: szeretlekmagyarorszag.hu

A Népligetben található szobrok, emlékművek**Tinódi szobor**

A szobrot 1907-ben a Blaha Lujza téren, a Népszínház előtt állították fel, de a metró építése miatt 1955-ben áthelyezték a Népligetbe.

A lengyel légionisták emlékműve.

A szobor felállításának ideje a talapzatára írt felirat szerint 1934.

A Népliget területén a szobrokon kívül megannyi emlékmű, emléktábla, emlékkő található, amelyek elhelyezkedése sokszor esetleges, úgy tűnik, telepítésük, a maradék hely elven történt.

További emlékművek, emléktáblák:

Kertészeti emlék, 1995

Pécsi Norbert Artúr kopjafája (készítette Berky Tibor, 1989)

Újvárosi Ernő kopjafája (alkotója Madaras Gyula, 1989)

Csiren Anna kopjafája (alkotója Barabás László, 1989)

Temesvár vértanúinak emlékműve, 1990

Székelykapu és 22 sportoló szobra az FTC Gyakorlópályáján, 1999

Naprendszer bemutató (tervezte Mátis András, 2000-2001)

Népligeti szélrózsa (tervezte Bánó Soma, 2001)

Sétányelnevezések tábláinak kihelyezése, 2002

Háromszögelési jel elhelyezése, 2003

Útburkolat bemutató építése, 2004

A kőbányai kőbányászat emlékhelye, 2004

A kőbányai sírköves ipar emlékhelye, 2005

Épületek a Kőbányai út mentén

A tervezési terület parkon kívüli részén, beépítetlen és intenzíven beépített telkek egyaránt találhatóak.

Könyves Kálmán körút sarkon beépítése 38440/47 hrsz.

A Kőbányai út mentén a benzinkút, a gyorsétterem és szomszédos áruház együttese rendezetlen képet mutat, mindegyik szabadonálló beépítésű.

Benzinkút (forrás: Google Maps)

**Ganz Kapcsoló- és Kisfeszültséggyártó Kft. Irodaház
Kőbányai út 41/C. 38440/64 hrsz.**

Építés ideje: 1919.

Alapterület: 1450 m²

Szintterület: 7250 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A GANZ Kapcsoló- és Készülékgyártó Kft. jogelődjét 1919-ben alapították, jelenlegi formájában 1993. óta működik. Ma a magyarországi kisfeszültségű, ipari felhasználású kapcsoló- illetve készülékgyártás legjelentősebb vállalata. A GANZ irodaház önálló telken található, amit kettő beépítetlen telek vesz körül, az irodaépület megfelelő állapotú, jelenleg is használatban van.

GANZ irodaépület (forrás: Google Maps)

Taraliget lakópark 38440/40, 57, 58, 60 hrsz.

A Kőbányai út és Kismartoni út mentén 2006-ban kezdődött meg a Taraliget lakópark építése, amely három ütemre bontva valósult meg. A tervezési terület legsűrűbb és legintenzívebb beépítésű lakóterülete. A lakópark több szintes épületei a parkolást szolgáló terepszint alatti beépítéssel is rendelkeznek, ez a beépítés markánsan eltér a terület többi részétől. Közterületi kapcsolata a Kőbányai út, valamint az arról leágazó Kismartoni út felől van.

Taraliget lakópark (forrás: saját fotó)

Szakorvosi Rendelőintézet Kőbányai út 45. 38440/23 hrsz.

Építés ideje: 1949

Alapterület: 1907 m²

Szintterület: 3814 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A Kőbányai út és Kismartoni út sarkán álló, Molnár Pál által tervezett épületben eredeti funkcióját megőrizve ma a X. kerületi Szakorvosi Rendelőintézet Egészségház található. A Rendelőintézet a kerületi lakosok egészségügyi ellátásában vesz részt.

Az épület a 21/2017. (IX. 22.) ÖK rendelet alapján kerületi helyi védelem alatt áll.

Kőbányai egészségház (forrás: Google Maps)

Lakóépület Kőbányai út 47/A. 38440/25 hrsz.

Építés ideje: 1899

Alapterület: 300 m²

Szintterület: 1200 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A Kőbányai út mentén álló épületet Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatala tervezte, amely eredetileg vámházként szolgált. Az épület a X. kerületi Önkormányzat tulajdona, ma lakóházként fenntartott, 8 lakás került kialakításra.

Az épület a 21/2017. (IX. 22.) ÖK rendelet alapján kerületi helyi védelem alatt áll.

Lakóépület (forrás: Google Maps)

Oázis Kertészet 38440/51 hrsz.

Építés ideje: 1992.

Alapterület: 831 m²

Szintterület: 831 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A telken az Oázis Kertészet működik, amely első üzlethelyiségét itt nyitotta meg 1992-ben, a cég központja is itt található. A telek önálló közterületi kapcsolattal nem rendelkezik, megközelítése a Kőbányai út felől a X. kerületi Önkormányzat telkein, a Kismartoni út irányából pedig a Magyar Állam tulajdonában álló 38440/53 hrsz.-ú telken keresztül – ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szolgalmi jog – lehetséges.

Oázis Kertészet (forrás: Google Maps)

Épületek a sportterületeken

A liget és a vasút között elhelyezkedő sportterület rendelkezik számottevő épített elemmel is. A területet a Vajda Péter utca egy északi és egy déli területre osztja.

Építők Sporttelep 38440/43 hrsz.

A Vajda Péter utcától délre az Építők Sporttelepe található, amely 1936-ban nyitotta meg kapuit a sportolni kívánó fiatalok előtt. A területen sportpályák, sportcsarnok egyaránt található, valamint kiemelendő elem a központi lelátó épülete, amely a történelmi kert részeként műemléki védelem alatt áll.

Forrás:

https://www.magyarfutball.hu/hu/stadionok/adatlap/5/1/epitok_stadion

Sportterületek (forrás: saját fotó)

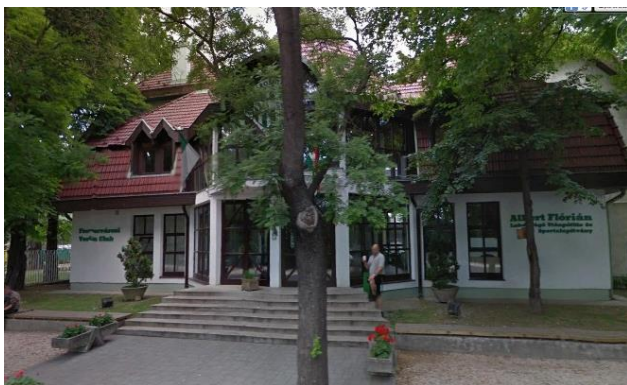

FTC Utánpótlás Centrum 38440/54 hrsz.

A Vajda Péter utcától északra lévő FTC Utánpótlás Centrum átadására 1955-ben került sor. A területén több sportpálya, azok kiszolgáló épületei, csarnokok, és szállásjellegű épület helyezkednek el. A Vajda Péter utca mellett közvetlenül található a fogadóépület, amelyben étterem is működik.

Forrás: <https://www.magyarfutball.hu/hu/stadion/180>

FTC sportterület Vajda Péter utca felől (forrás: Google Maps)

1.6.3. Az épített környezet értékei

Budapest kulturális öröksége szempontjából a Népliget többszörösen is érintett. A 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet (32/2005. (XII. 22.) NKÖM rendelettel módosított) a Népliget műemléki és történeti kertté nyilvánításáról, valamint a műemléki környezetének kijelöléséről az alábbiak szerint rendelkezik:

„8. § (1) Történeti kertként műemlékké nyilvánítom a Budapest X. kerület, 38440/38, 38440/39, 38440/53, 38440/54, 38442/7, 38442/12, 38442/13, 38442/14 helyrajzi számú ingatlanokat, a 38442/3, 38442/9, 38442/10, 38442/11, 38442/15 helyrajzi számú közterületeket, valamint a 38440/46 helyrajzi számú közterületnek a 38440/43, 38440/45, 38440/53, 38440/54 helyrajzi számú ingatlanokkal határolt szakaszát.

(2) Műemléki környezetnek a 38440/23, 38440/25, 38440/40, 38440/41, 38440/50, 38440/51, 38440/52 helyrajzi számú ingatlanokat, a 38440/27 helyrajzi számú közterületet, valamint a 38440/46 helyrajzi számú közterület fennmaradó szakaszát jelölöm ki.

(3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának alapjául szolgáló érték szempontjából a műemléket I. kategóriába sorolom.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott műemléki ingatlanokra vonatkozóan a Magyar Államot elővásárlási jog illeti meg.

(5) A védetté nyilvánítás célja a 19. század második felében alapított, számos kerttörténeti stílust őrző Népliget parkjának, növényállományának, valamint a parkban 1892-ben épült vízmű és víztorony, az 1932-1937 között épült Építők Sportclub építészeti értékeinek és az itt elhelyezett képzőművészeti alkotásoknak a megőrzése.”

A liget teljes területe történeti kertként van nyilvántartva, amelybe beletartoznak a sportterületek is. A védelem célja a 19. század második felében alapított park növényállományának, a parkban található vízműnek és víztoronynak, valamint az Építők Sportclub építészeti értékeinek és a hozzájuk kapcsolódó képzőművészeti alkotásoknak a megőrzése. A közpark területén további két önállóan is védett műemlék található, az egyik a már említett a Víztorony, a másik pedig az Oroszlános-kút maradványai a planetárium előtti részen. A Kőbányai út mentén lévő, jellemzően beépített terület a Népliget műemléki környezetéhez tartozik. Két építmény is kerületi helyi védelemmel rendelkezik, a feljebb említett volt vámház és a rendelőintézet épületei.

Védett műemlékek listája (Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatás alapján):

Törzsszám	Azonosító	Név	Helyrajzi szám
16150	11579	Népliget műemlék, történeti kert, épület	14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet 8. § (1)
16050	16180	Vízmű és víztorony	38442/11
115684	1083	Oroszlános kút töredéke	38442/10

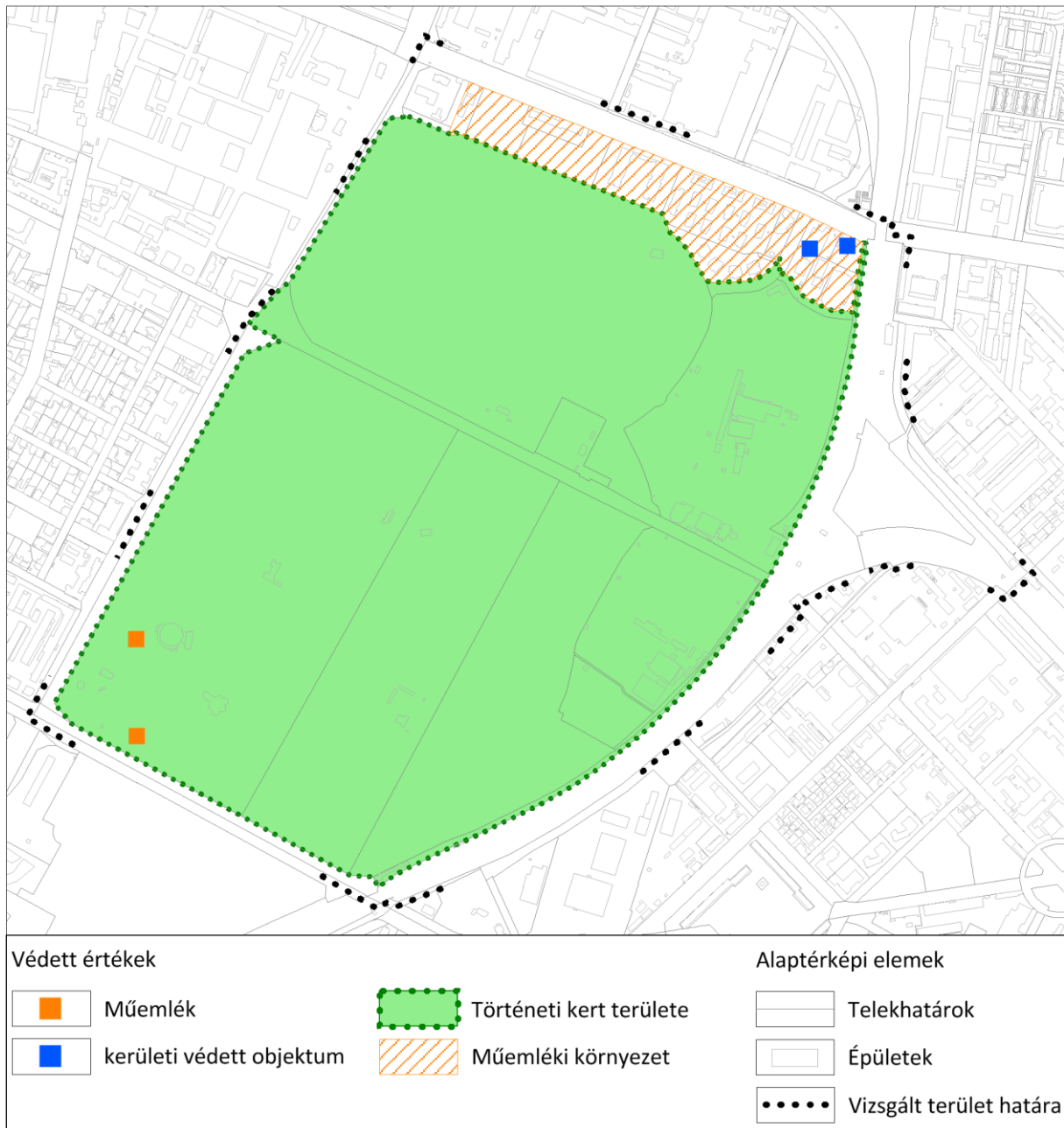

Víztorony régen

és ma (forrás: saját fotó)

Az alábbi térképen került feltüntetésre a műemléki védelem alatt álló Népliget történeti kert lehatárolása és annak műemléki környezete a Kőbányai út mentén. Egyedi műemléki védett elemek a liget területén a Planetárium mellett található „Oroszlános kút töredéke”, valamint a vízmű és víztorony épülete, amely az adatszolgáltatással ellentétben a tényleges helyén a 38442/10 hrsz.-ú telken került feltüntetésre. A Kőbányai út mentén két helyi védett épület található az egészségház és a volt vámház épülete, amely ma lakóépületként funkcionál.

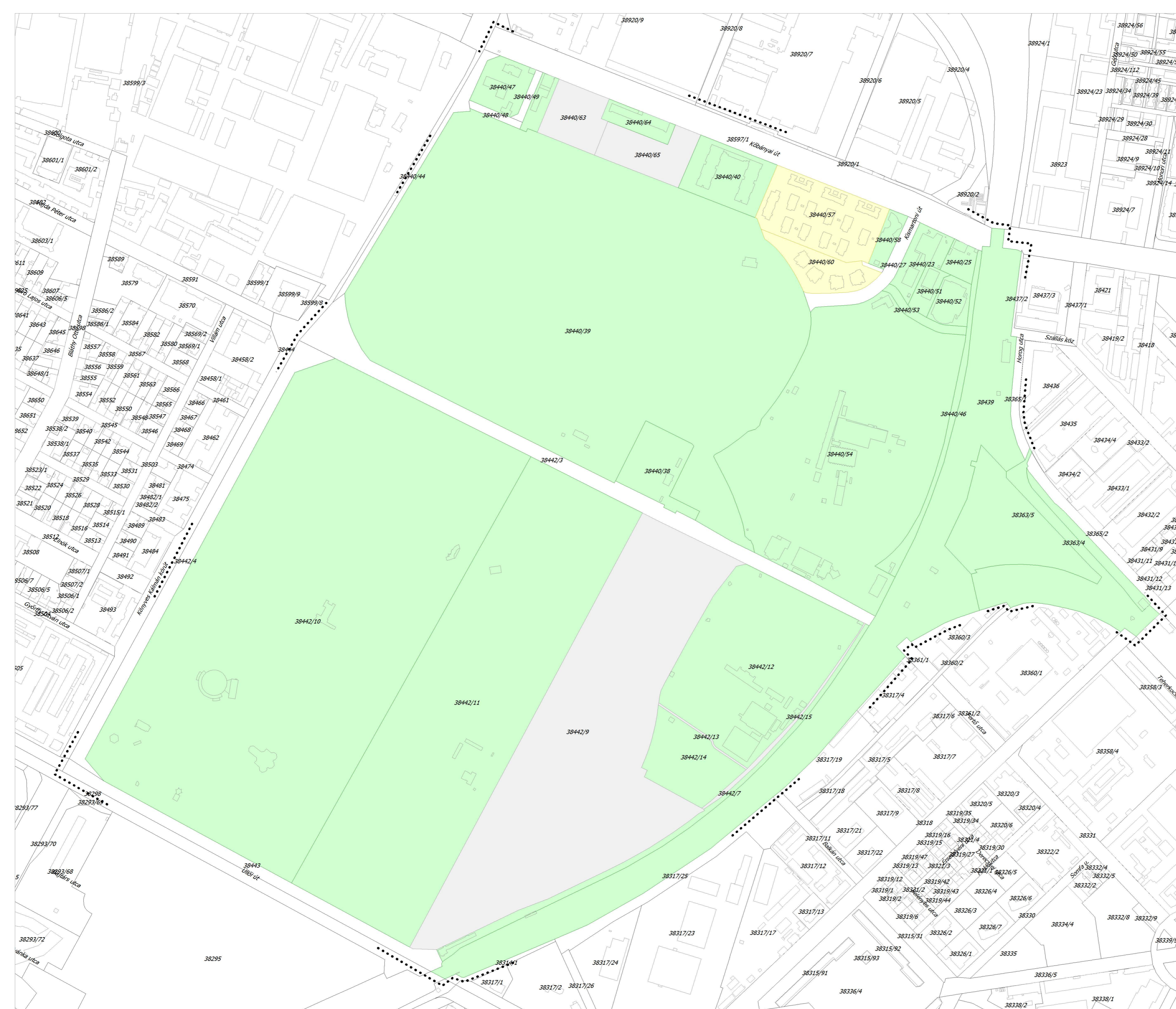
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- 38440/39 Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Épületek állaga

- szabadonálló
- telepszerű
- beépítetlen

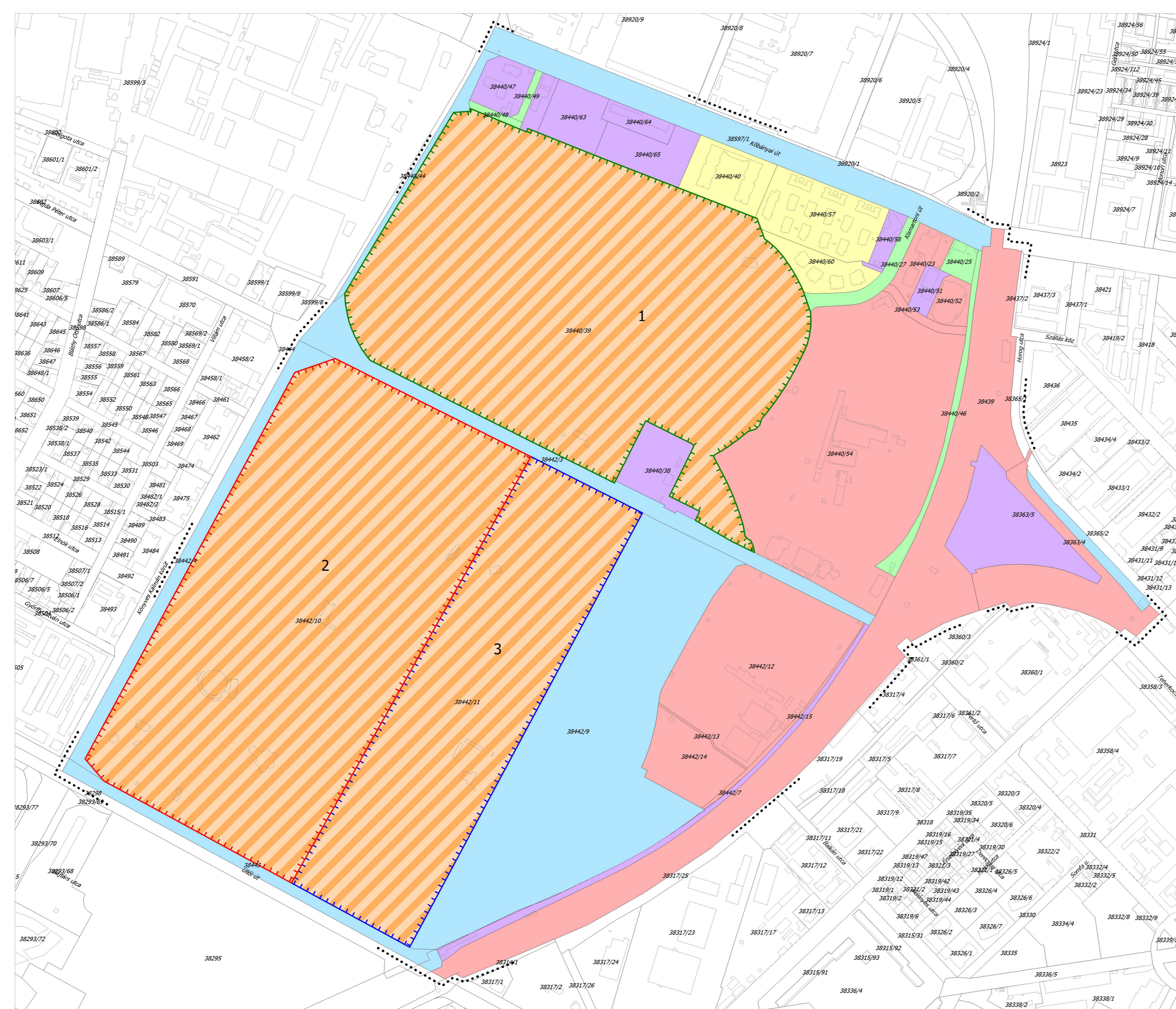
JELMAGYARÁZAT

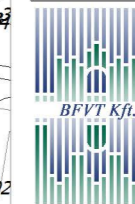
Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Telek tulajdonosai

- Magyar Állam
- Fővárosi Önkormányzat
- X. kerületi Önkormányzat
- Gazdasági társaság
- Magánszemély (társasház)
- Vegyes tulajdon
- 38440/39 – Magyar Állam
Fővárosi Önkormányzat
- 38442/10 – Magyar Állam
Fővárosi Önkormányzat
X. kerületi Önkormányzat
BKV. Zrt.
- 38442/11 – Fővárosi Önkormányzat
Fővárosi Kertészet

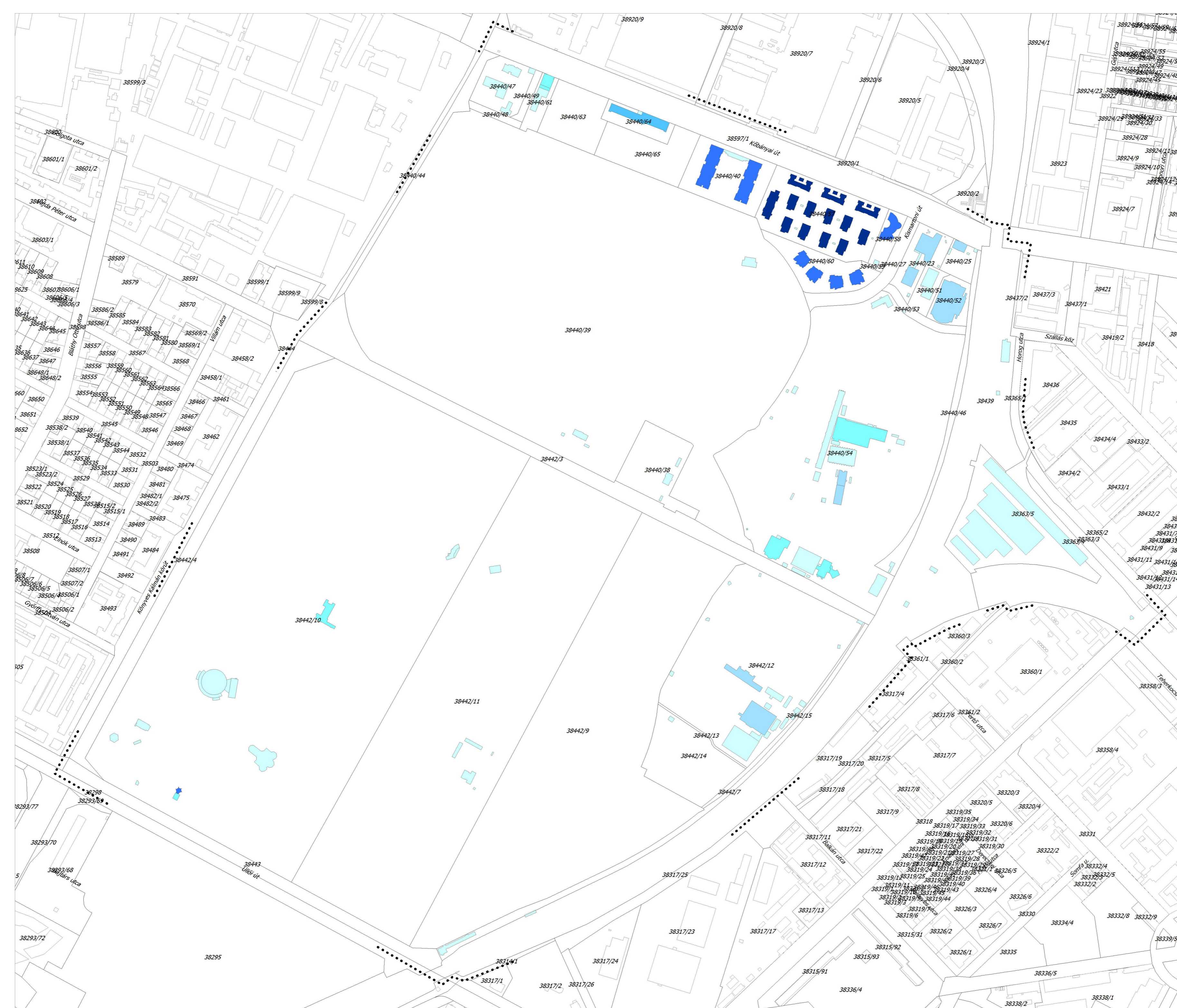
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- 38440/39 Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Épületek szintszáma

- F
- F+1
- F+2
- F+3
- F+4
- F+5

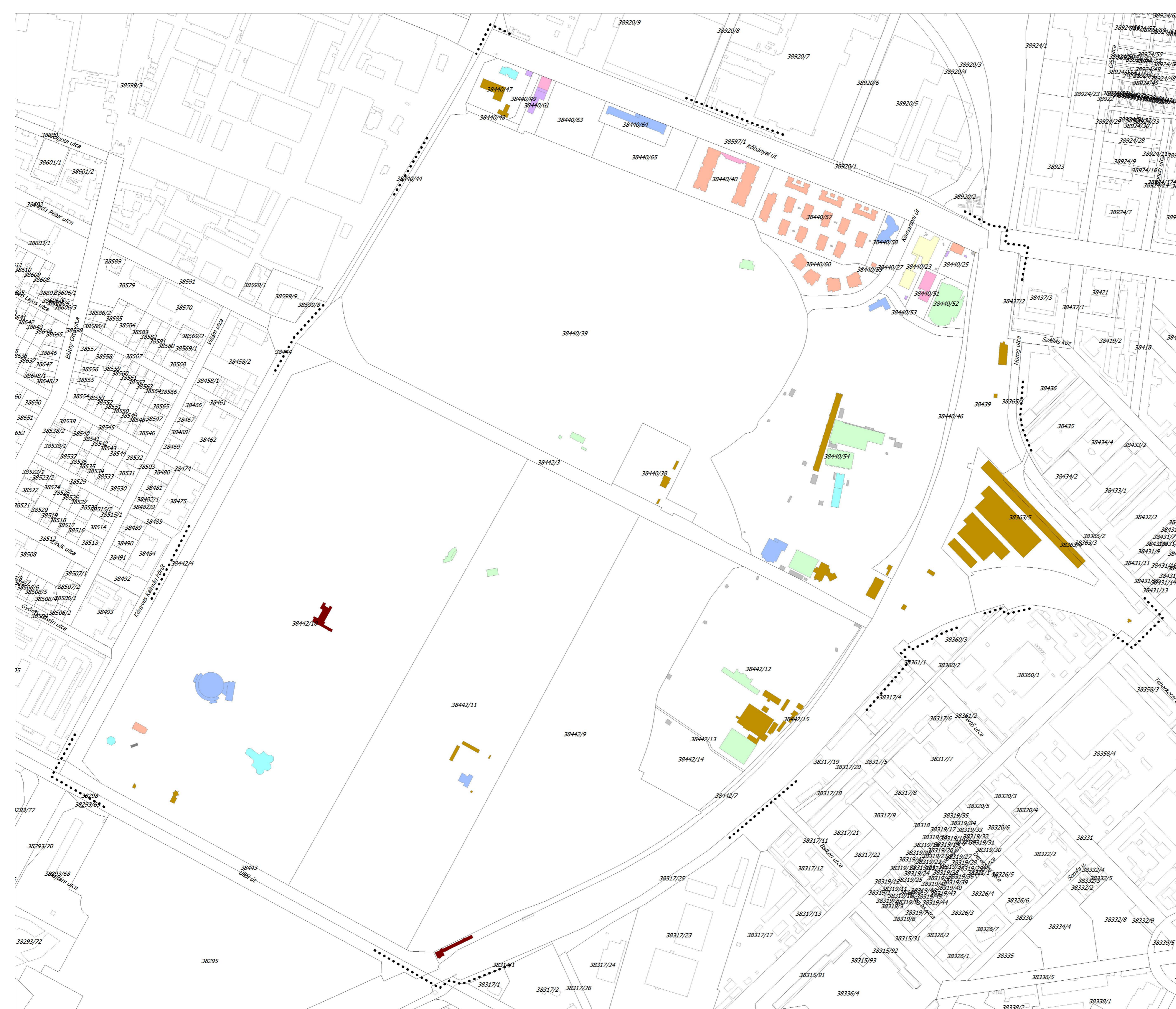
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- 38440/39 Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Épületek funkciói

- Egészségügyi
- Gazdasági
- Intézményi, iroda
- Kereskedelem, szolgáltatás
- Lakó
- Sport
- Szállás, vendéglátás
- Üzemeltetési
- Melléképület
- Egyéb
- Használaton kívüli

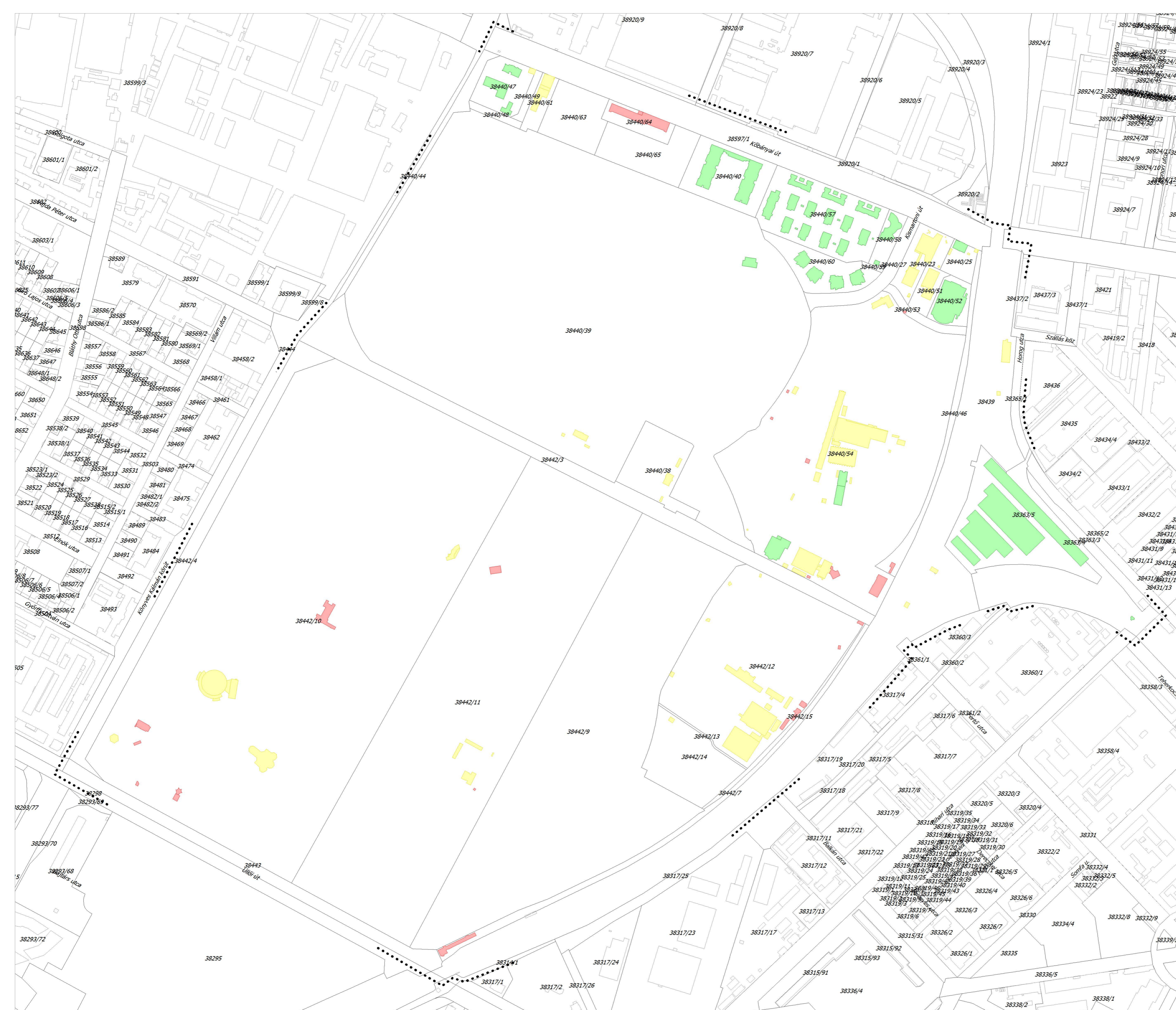
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- 38440/39 Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Épületek állaga

- jó állapotú épület
- megfelelő állapotú épület
- avult állapotú épület

1.7. Közlekedési vizsgálatok

1.7.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Budapest országos szintű közúti kapcsolatrendszerének három sugárirányú eleme közvetlenül is érinti a tervezési terület térségét, amelyek a fővárosi Duna-hidak (Árpád híd és Rákóczi híd) elérhetősége mellett a fővárostól keleti agglomerációs és országos közúti kapcsolatait is biztosítják.

A térség országos szintű kapcsolatrendszerének közúti elemei:

- Kőbányai út – Kőrösi-Csoma Sándor út – Jászberényi út – 31 sz. főút által alkotott útvonal,
- Üllői út – Ferihegyi repülőtérre vezető út – 4 sz. főút/M4 autópálya által alkotott útvonal.

A vasúthálózat elemei közül a Keleti pályaudvarra és Kőbánya-Kispest vasútállomásra befutó vonalak biztosítanak közvetlenül országos jelentőségű hálózati kapcsolatot.

Az országos szintű kapcsolatrendszer vasúti elemei:

- Budapest – Hegyeshalom vasútvonal (1 sz.),
- Budapest – Kunszentmiklós vasútvonal (150 sz.).

Fővárosi és kerületek közötti hálózati kapcsolatot nyújtó közúti, illetve közösségi közlekedési elemek szintén érintik a Népliget területét.

A település-szerkezeti szintű kapcsolatrendszer közúti elemei:

- Hungária-gyűrű (az Árpád híddal és a Rákóczi híddal),
- Vajda Péter utca

A szerkezeti jelentőségű kapcsolatrendszer kötöttpályás közösségi közlekedési elemei:

- M3 metróvonal (Kőbánya-Kispest - Újpest központ)
- 1-es villamos (Bécsi út – Fehérvári út)
- 28, 28A villamos (Blaha Lujza tér (Népszínház utca) - Kozma utca, Izraelita temető)
- 62-es villamos (Rákospalota, MÁV telep – Blaha Lujza tér)

1.7.2. Közúti közlekedés

A Népliget közvetlen közúti közlekedési kapcsolatait a határoló I. és II. rendű főutak (Könyves Kálmán körút, Üllői út, Kőbányai út) biztosítják.

A parkot kelet-nyugati irányban kettészelő, meghatározó szerkezeti jelentőségű Vajda Péter utca a vasútvonalat külön szintben keresztezve a X. kerület és a VIII. kerületek közötti közvetlen kapcsolatot biztosítja. A nyomvonal jelentős átmenő forgalmat bonyolít le, főként csúcsidei forgalmából adódóan elválasztó hatással rendelkezik.

A Vajda Péter utcát terhelő átmenő forgalom meghatározó okai

- a külső kerületek felől érkező, és a belváros felé, illetve a Hungária gyűrűn továbbhaladó forgalom a sugár- illetve gyűrű irányú közúthálózati elemeken,
- a Hungária-gyűrű a főváros szerkezetében a legkülső, Duna-híddal is rendelkező, legjelentősebb haránt irányú közlekedési elem,
- a belső kerületekben lévő jelentős számú munkahely,
- a vasúthálózat elvágó hatásából adódó korlátozott számú keresztirányú kapcsolat száma.

Az Üllői út és az Elnök utca között a Népligeten átvezető belső útszakasz a park használatától idegen menekülőútként és P+R parkolóként funkcionál.

A Népliget belső úthálózatát a mai igényekhez mérten indokolatlanul széles, leromlott állapotú burkolatok jellemzik. A Kőbányai út – MÁV terület – Üllői út – Könyves Kálmán körút által határolt terület Budapest 11 védett övezetének egyike, amelynek „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblákkal megjelölt részére a 30/2010 (VI.4.) *Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról* szóló Fővárosi Közgyűlési rendeletnek megfelelően a behajtás, és a várakozás feltételekhez kötött. Ilyen terület többek között pl. a Budai vár, vagy a Margit-sziget is.

1.7.3. Vasúti közlekedés

A Népligetet érintő körvasút az országos vasúti törzshálózat része. A vasútvonalak a városon belüli közlekedésben még nem vesznek részt jelentős mértékben, annak ellenére, hogy megfelelő megállóhelyi kapcsolat megléte esetén gyors eljutási lehetőséget biztosíthatnak a belvárosi fejpályaudvarok irányába.

1.7.4. Közösségi közlekedés

A Népliget közösségi közlekedéssel való ellátottsága a viszonylatok számát, kapcsolatait és lefedettségét tekintve az átlagosnál jobb szolgáltatást biztosít, annak színvonala a budapesti átlaghoz közeli.

A térség kötöttpályás közösségi közlekedési kapcsolatait az M3 metróvonal, a Hungária gyűrűn a Bécsi út és Fehérvári út között közlekedő 1-es villamos, illetőleg a Kőbányai út mentén a belváros felé a 28, 28A és 62-es villamosok biztosítják.

A 254E jelzésű autóbusz a Népligettől az Alacskai úti lakótelep irányába közlekedik. Végállomása a Népliget területén jelentős nagyságú kihasználatlan területen helyezkedik el. A belváros irányából (Blaha Lujza tér) a Vajda Péter utcán Pesterzsébet felé közlekedő 99-es autóbusz-viszonylat elsősorban a liget keleti oldalán található sportterületek elérhetőségét biztosítja.

1.7.5. Gyalogos- és kerékpáros közlekedés

A Népliget külső gyalogos kapcsolatait a parkot határoló jelentős elválasztó hatással bíró közlekedési infrastruktúra-elemek alapvetően meghatározzák.

A Könyves Kálmán körúton az átkelési lehetőségek elsősorban a villamos megállóhelyek szigeteihez kapcsolódóan kerültek kijelölésre, míg az Üllői úton a metróállomás aluljáróján kívül a Népliget térségében nincs további gyalogosforgalmi kapcsolat. A Kőbányai út irányából a körút és a Kiszombori út között a taraliget lakóparkon átvezető gyalogút lezárásra került. A Népligetet keletről határoló, szintén jelentős elvágó hatással bíró körvasút gyalogos keresztezése a Kőbányai út és az Üllői út nyomvonalán kívül jelenleg csak a Vajda Péter utcánál biztosított.

A Népliget a kerékpáros közlekedés tekintetében mind a gyűrű irányú, mind a sugárirányú fővárosi jelentőségű hálózati elemeken elérhető:

- Könyves Kálmán körút – Hungária körút a Népligeten történő átvezetéssel,
- Kőbányai út
- Üllői út

A Népliget területén átvezető a Könyves Kálmán körúttal párhuzamosan haladó kerékpáros nyomvonal – hasonlóan a Kőbányai út mentén kiépített kerékpárúthoz jelenleg elsősorban a hivatásforgalmat

szolgálja. A Vajda Péter utcában a Könyves Kálmán körüti csomópont térségében rövid szakaszon közös busz- és kerékpársáv került kijelölésre.

A parkon belüli úthálózat szinte minden eleme kerékpározásra alkalmas, azonban az utak burkolatának minősége és a rossz közbiztonság miatt a rekreációs célú kerékpárhasználat jelentősen elmarad az adottságoktól.

1.7.6. Parkolás

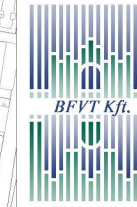
A Népliget területén elsősorban a metróállomás és a villamosmegálló térségében, valamint a sportlétesítményeknél, a Vajda Péter utcához kapcsolódó útszakaszokon jelentkezik jelentős parkolási igény. A metróállomásnál kiépített P+R parkoló kapacitását az igények jelentősen meghaladják, a járművek a liget Üllői úttal párhuzamos útszakaszát használják parkolásra.

Parkolókapacitások:

Népliget P+R:	80 fh
felüljáró alatt (külső oldal):	90 fh
felüljáró alatt (belső oldal):	80 fh
Népliget (Üllői úttal párhuzamosan):	100 fh
Népliget (Elnök utcánál):	50 fh
Népliget (Vajda Péter útnál):	70 fh
Népliget (FTC pálya):	100 fh
Kismartoni út:	60 fh
Kőbányai út (Tara-liget):	80 fh
Kőbányai út (rendelőintézet):	10 fh
Oázis kertészet:	30 fh
összesen:	750 fh

A Népliget metróállomásnál, az Elnök utcánál és a Vajda Péter utcánál található parkolóhelyeket a közeli munkahelyek hivatásforgalma, illetve a P+R parkolási igény közösen használja. Ezek a férőhelyek éjszakára jellemzően kiürülnek. A Népliget Üllői úttal párhuzamos szakasza mentén jelentős a közforgalmú autóbusz-közlekedésben részt vevő autóbuszok és turistabuszok elhelyezésének igénye is.

A Kőbányai út mentén és a Kismartoni utcában a lakossági, a hivatásforgalmi és a P+R parkolási igény együttesen jelentkezik, ennek megfelelően az éjszakai időszakban a parkolók jelentős része foglalt marad. A Kismartoni utcában és a Tara-liget lakópark előtt a parkolási és a gépjármű-tárolási funkciók is jelen vannak. A FTC sportközpont főbejárata melletti parkolóhelyek jellemzően a sportlétesítményhez kapcsolódó igényeket elégítik ki.

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA

1:6000

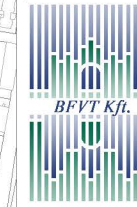
JELMAGYARÁZAT

- I. rendű főút
- II. rendű főút
- Szerkezeti jel. gyűjtőút
- Kerékpáros infrastruktúra
- Jelzőlámpás csomópont
- Táblás csomópont
- Vasútvonal
- Híd, egyéb műtárgy

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA

1:6000

JELMAGYARÁZAT

- Metróvonal
- Villamosvonal
- Autóbusz-viszonylat
- Autóbusz-pályaudvar
- Metróállomás
- Villamos megállóhely
- Autóbusz megállóhely
- Megállóhelyi lefedettség
- Vasútvonal
- Híd, egyéb műtárgy

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

1.8. Közművek vizsgálata

1.8.1 A Víziközművek

Vízellátás

A Népliget területének vízellátása a 20. számú, Pesti alapzóna vezetékéről történik, amelynek a Kőbányai úton DN 800-as, a Könyves Kálmán körúton DN 500-as, az Üllői úton pedig DN 400-as főnyomóvezetéke halad. Ezekről a vezetékekről több helyen ágazik le a Népliget területén kialakított elosztó-, és locsolóhálózat vezetékrendszere. A DN 100 – DN 200-as vezetékek körvezetékes rendszerben, míg a DN 100 és ezen méret alatti vezetékek ágvezetékeként létesültek. Ezek az ágvezetékek többnyire a zöldfelületek öntözősét szolgálják. A területen belül a vezetékek átmérője és anyaga nagy változatosságot mutat.

A parkban mindössze 2 db közkifolyó, és 3 db ivókút üzemel. Az ivókutakat a FŐKERT Nonprofit Zrt. telepítette. Az elhelyezkedésük a park területén egyenetlen.

A Könyves Kálmán körút – Vajda Péter út nyomvonalon DN 800-as iparivíz főnyomóvezeték létesült.

Öntözővíz ellátás

A park területén az öntözéshez szüksége vízellátást a kiépített, körvezetékes ivóvízhálózat biztosítja, azonban a vízfogyasztás csak egy kisebb hányada mért, nagyobb részét átalányban fizeti a fenntartó FŐKERT Nonprofit Zrt. A teljes öntözővíz-hálózat mérhetővé tétele rendkívül költséges, így ennek kiépítésére eddig nem került sor.

Jelenleg az öntözést a körvezetékéről leágazó kis átmérőjű vezetékekre telepített kerti csapokra erősített locsolótömlőkkel, azaz kézi öntözéssel oldják meg, ami nagy élőmunka igényű feladat. Problémát jelent, hogy a kerti csapokat, amelyek nem ivókút céljából kerültek telepítésre, a parkba látogatók önkényesen kinyitják, aminek során azokat gyakran megrongálják, illetve nem zárják el. A csapszekrények környékén így nagy kiterjedésű pocsolások jönnek létre, amik kiáztatják a talajt, és a növényzetet.

Csatornázás

A terület egyesített rendszerben csatornázott, az összegyűjtött vizek először a Ferencvárosi szivattyútelepre, majd onnan a Budapesti Központi Szennyvíztisztító telepre jutnak. A vizsgálati terület északi részén, a Kőbányai úton $\varnothing$ 159-es és $\varnothing$ 220-es mérettel főgyűjtőcsatorna található, melyre a Hungária körútról egy $\varnothing$ 210-es csatorna köt rá. A Kőbányai úti csatornáról ágazik le a Kismartoni úton keresztül és halad a Kárpáti Zoltán és Soó Miksa sétány vonalában az Elnök utcáig a Kőbánya közép tehermentesítő főgyűjtő $\varnothing$ 200-es mérettel. Erre a főgyűjtőre kötnek rá a „vlt” Nagyvendéglő, a TIT Budapesti Planetárium és a Liget Club & Bar csatornái. A vizsgálati terület déli részén található az Üllői úton a részben $\varnothing$ 210-es, részben 160/240 főgyűjtő. Ezen a főgyűjtőre köt rá a Domokos János sétány és Borbás Vince sétány nyomvonalában található egyesített rendszerű csatorna.

A Népliget területén nyilvános illemhely nem található. A területhez legközelebb a Könyves Kálmán körút – Üllői úti kereszteződésben lévő aluljáróban található egy, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. által üzemeltetett, 6:00-22:00 között nyitva tartó illemhely.

1.8.2. Energia közművek

Villamosenergia-ellátás

A Népliget területének középfeszültségű villamosenergia-ellátása 10 kV-os feszültség szinten, földkábeles hálózattal történik. A hálózat táppontja a parkban kiépített 120/25/10 kV-os Népliget

elektromos alállomás, amely a főváros közcélú villamosenergia-ellátásban központi szerepet tölt be. Elhelyezkedése révén öt szomszédos alállomással is közvetlen kapcsolatban áll, ezek közül az Albertflava–Népliget és a Kőbánya–Népliget 120 kV-os csatlakozások kétrendszerű szabadvezetékként üzemelnek. Az alállomásba csatlakozik be a volt Ganz iparterület és a Kőbányai kiserőmű két-két 120 kV-os kooperációs kábele is. Az alállomáson két 120/25 kV-os vontatási célú (MÁV) transzformátor is üzemel. A két-gyűjtősínes 120 kV-os kapcsolóberendezés rekonstrukciója 2010-ben fejeződött be, magában foglalta a teljes építészeti felújítást, a készülékek, védelem és irányítástechnika felújítását, fejlesztését.

Az alállomásból kiinduló nagyszámú középvezetékű földkábelhez csatlakozik mintegy 400 db 10/0,4kV-os transzformátor, amelyeken keresztül kb. 45 ezer felhasználó vételez villamos energiát.

Népliget 120/10 kV alállomás

Építettház 10/0,4 kV transzformátor

A transzformátorokból kiinduló kisméretű erőátviteli és közvilágítási hálózat vegyes képet mutat, jellemzően földkábeles kivitelűek, a sétányok mentén egyes szakaszokon légvezetékes kialakításúak.

Gázellátás

A térség gázellátásának bázisa a Salgótarjáni út és Zách utca mellett a volt Kőbányai Gázgyár területén található. Az itt elhelyezett nyomásszabályzó-állomás a tápenergiát a XVI. kerületben a Bökényföldi út mellett lévő Ikarus Gázátadó állomástól DN 500 méretű, 40 bar nyomású gázvezetéken kapja. A Zách utcai nyomásszabályzó állomásból 6 bar nagyközep-, 1 bar közép- és 30 mbar kisnyomású hálózat indul ki.

A nagyközepnyomású elosztóhálózat a Népliget területén kiépült. Kisnyomású gázhálózat a Kőbányai út mentén, illetve a Népliget déli részén létesült DN 200 mérettel.

Táv hőellátás

Korábban a térségben jelentkező technológiai hőigény biztosítására létesült a Bihari út és Fertő utca mellett a Kőbányai Erőmű, amelyből nagykapacitású gőzhálózat indult ki. Az erőmű térségében az ipari tevékenység leépülésével a hőigények lecsökkentek, az erőmű megszüntetésre került, a területen egy gázturbinás kiserőmű létesült. A kiserőművet a Kőbányahő Kft. üzemelteti, amely gőzt szolgáltat többek között a Richter kőbányai telephelyének a technológiai és épületgépészeti igények kielégítéséhez, valamint a BKV Kőér utcai telephelyének fűtése is innét biztosított. A vezetékhálózat vegyes képet mutat, mély- és magasvezetésű elemeket egyaránt tartalmaz.

1.8.3. Elektronikus hírközlés

Vezetékes elektronikus hírközlés

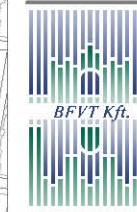
A vizsgált területen lévő vezetékes adatátviteli- és távközlési hálózatot a Magyar Telekom Nyrt. üzemelteti. A Népliget környékén lévő helyi előfizetői hálózatot a Bihari u. 15. sz. alatt üzemelő RSS

kihelyezett távbeszélő központ működteti. Az AXE kihelyezett fokozat felől csöves alépítmény létesült a Bihari utcában, amely a Népliget területét déli irányból tárja fel. A Kőbányai úti alépítményhálózat a Kismartoni úton ágazik le és csatlakozik a Vajda Péter utcai hálózathoz. A távközlési hálózat jellemzően földalatti kiépítésű, közvetlen csatlakozású, légvezetékes hálózat a Vajda Péter utcában, a Ráde Károly sétány és a vasút közötti szakaszon üzemel.

Vezeték nélküli elektronikus hírközlés

Mobilhálózatok vonatkozásában a szolgáltatók hálózata megfelelő lefedettséget biztosít a Népligeten kívül tetőszerkezeteken elhelyezett mobil bázisállomások sektorsugárzóinak köszönhetően. Az elektronikus hírközlési hálózatok fejlesztését a szolgáltatók saját beruházásban végzik, szolgáltatásaikat a piaci igényeknek megfelelően folyamatosan fejlesztik.

KÖZMŰVIZSGÁLAT
Ivóvízellátás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

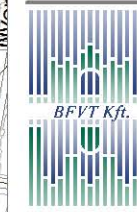
Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Ivóvíz főnyomóvezeték
(20. sz. zóna, DN > 300)
- Ivóvíz elosztóvezeték
(20. sz. zóna, DN ≤ 300)
- Ipari víz nyomóvezeték
- Bekötővezeték
- Locsolóvezeték
- Ivókút / közkifolyó
- Tűzcsap (20. sz. zóna)

KÖZMŰVIZSGÁLAT Csatornázás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

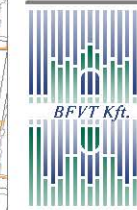
Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Egyesített rendszerű gyűjtőcsatorna
- Egyesített rendszerű csatorna
- Csapadékcsatorna
- Szennyvízáttemelő

KÖZMŰVIZSGÁLAT Elektronikus hírközlés

1:6000

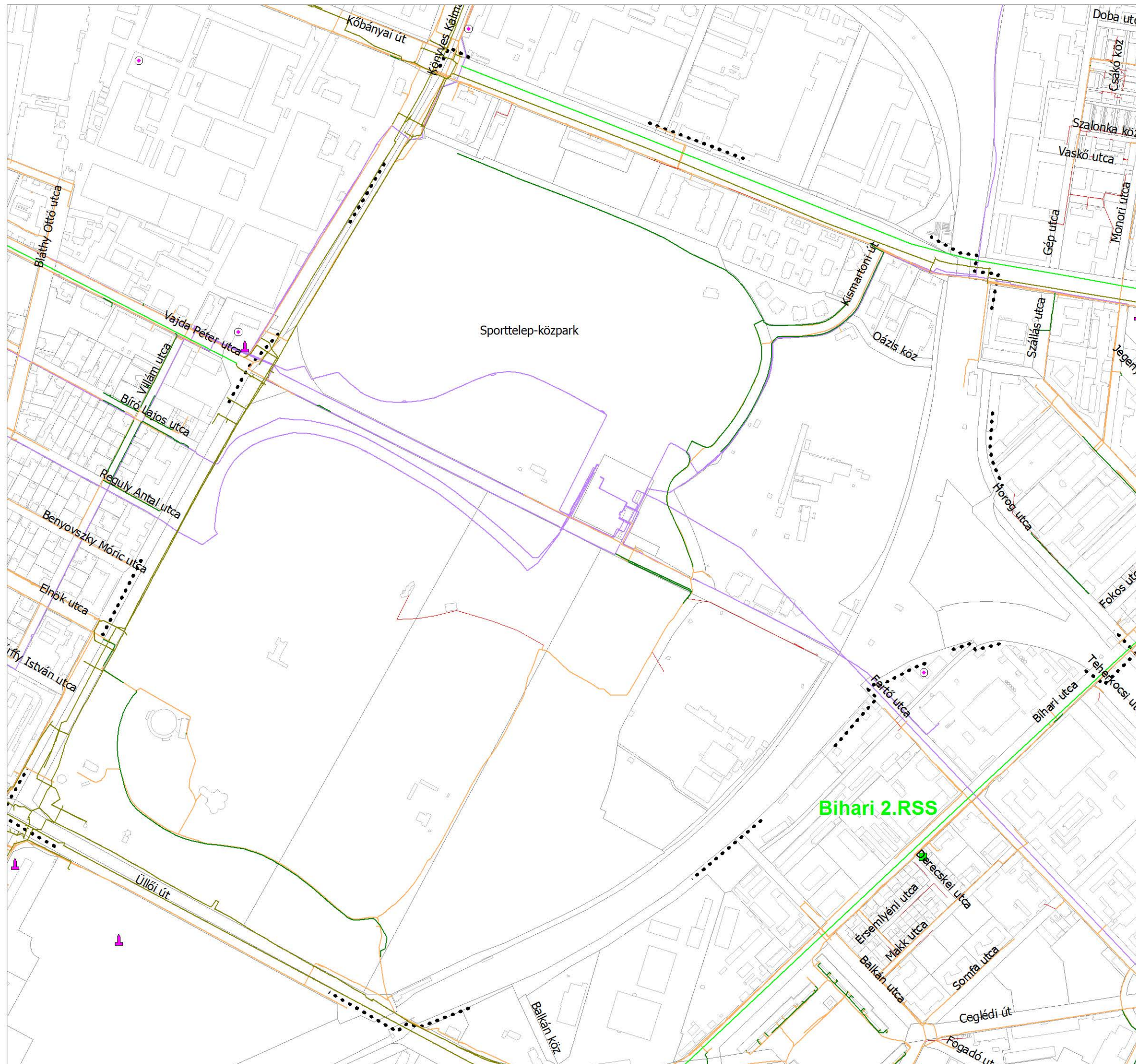
JELMAGYARÁZAT

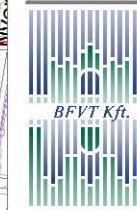
Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Alépítmény (Magyar Telekom)
- Földkábel (Magyar Telekom)
- Légekábel (Magyar Telekom)
- Légekábel (NSN Trafficom)
- Alépítmény (NSN Trafficom)
- ELMŰ hírközlő hálózat
- Távközlési központ (Magyar Telekom)
- Mobil bázisállomás
- Mikrohullámú antenna

KÖZMŰVIZSGÁLAT
Villamosenergia-ellátás

1:6000

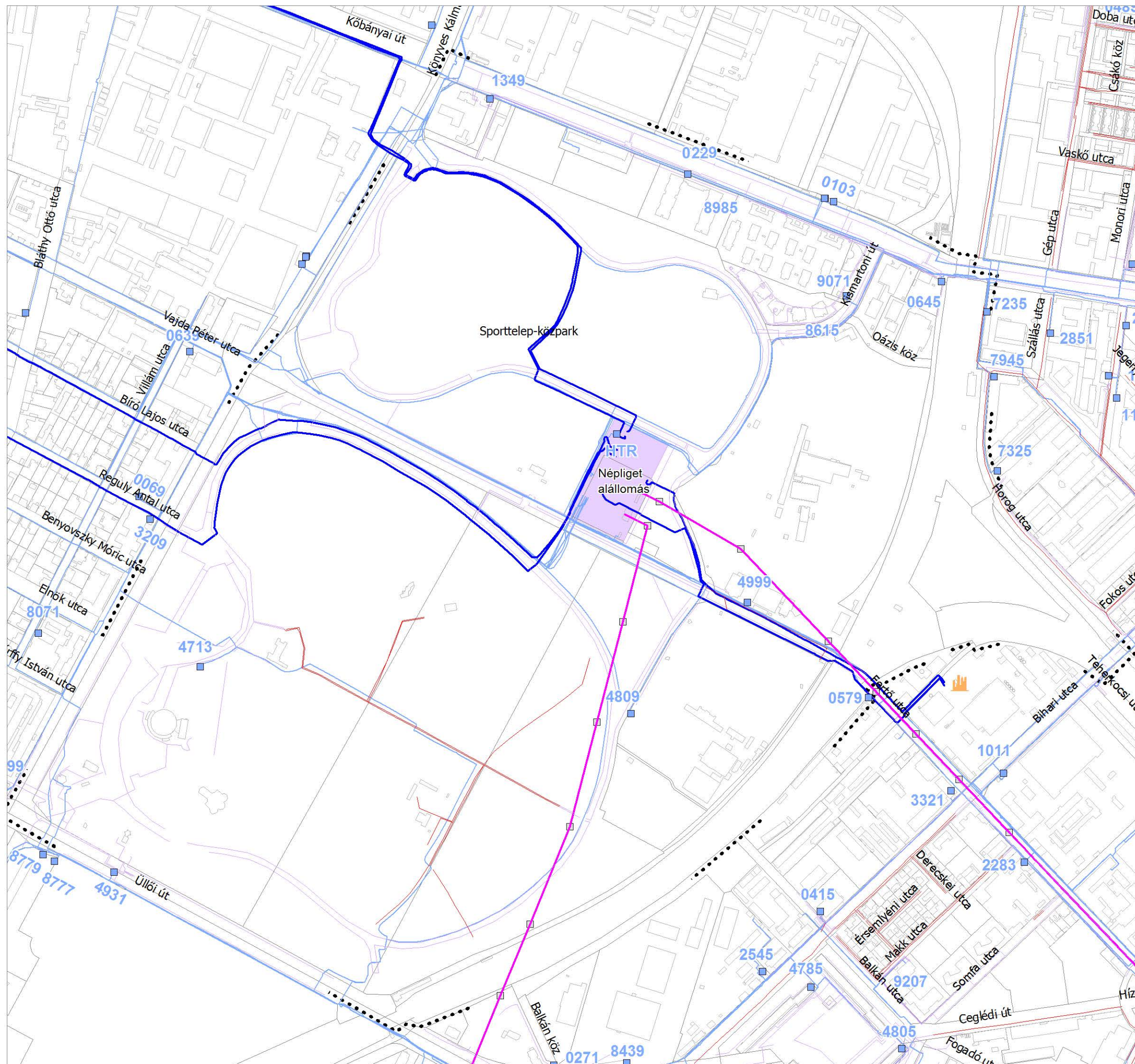
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- 120 kV-os távvezeték
- 120 kV-os földkábel
- 10 kV-os földkábel
- Kisfeszültségű légvezeték
- Kisfeszültségű földkábel
- 120/10 kV-os alállomás területe
- 10/0,4 kV-os transzformátor
- Erőmű

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET
Könyves Kálmán crt. – Kőbányai út – vasút –
Üllői út által határolt területre vonatkozó
Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ)

KÖZMŰVIZSGÁLAT
Gáz- és távhőellátás

1:6000

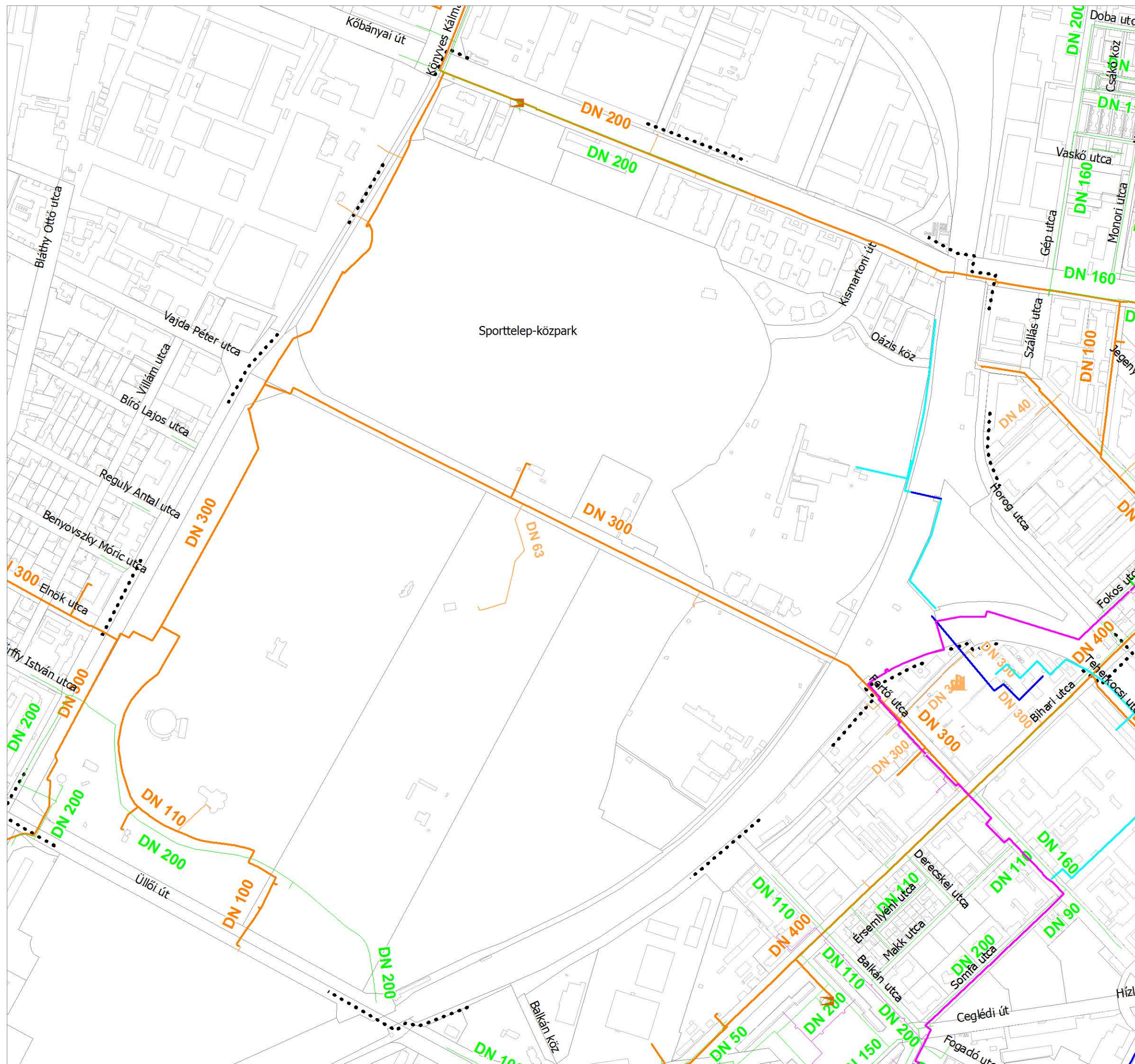
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Nagyközépnomású gázvezeték
- Nagyközépnomású csatlakozóvezeték
- Kisnyomású gázvezeték
- Hálózati gáznyomásszabályzó
- Távhővezeték mély (FŐTÁV)
- Gőzvezeték mélyvezetés (Kőbányahő)
- Gőzvezeték magasvezetés (Kőbányahő)
- Erőmű

1.9. Környezetvédelem és településüzemeltetés

1.9.1 Föld- és víztani viszonyok

A fejezethez felhasználásra került a „Geotechnikai megvalósíthatósági tanulmány a Népliget fejlesztés koncepciótervéhez (2013. október)” dokumentum.

A vizsgált terület a Pesti síkság szélén, a Duna medervándorlásaival érintett sávba esik. Földtani alaprége felső-pannon (pontusi) korú üledékösszlet. Anyagi összetétele, a képződmények települési helyzete változatos, melyben az agyag, homokos agyag dominál. A Pannon rétegek közé vékony lignit réteg is települt. A rendelkezésre álló adatok alapján a pannon alaprég a felszín alatt átlagosan 7-10 m (106-110 mBf) mélyen jelentkezik.

A Népliget térségében jellemző homokos és kőzetlisztes agyag, agyagmárga alapkőzeten gyenge termőképességű, homokos, kavicsos talajok alakultak ki. A korábbi talajfúrások többségében a felszín alatt változó vastagságú (0,5-2,0 m), jellemzően helyi altalajjal kevert kő- és építési törmelékes homok – iszapos homok feltöltés jelentkezett. A termőrég alatt jellegzetesen sárgás színű finom homok réteg is települt. A korábbi mesterséges beavatkozásokkal nem érintett területrészek kb 1,0 – 2,0 m vastag sötétbarna – barna humuszos (iszapos) homokot tártak fel a felszínen. A terület északi-északkeleti és (középső) keleti részein készült fúrásokban több helyen a finom szemszerkezetű fedőrég alatt vékony (kb. 0,5 – 1,0 m), sötét színű, fekete szerves iszap – homokos iszap jelentkezett. A finom homok, illetve a helyenkénti szerves iszap alatt a pleisztocén dunai hordalék jelentkezik mindenütt. A szemszerkezet fokozatos durvulásával homok, kavicsos homok, majd homokos kavics rétegek települése jellemző. A szemcsés szerkezetű rétegsor fekszik a kb. 6-10 m mélységben (kb. 106-110 mBf) elhelyezkedő alapkőzeten, a pannon tengeri üledék.

Fedetlen földtani térkép

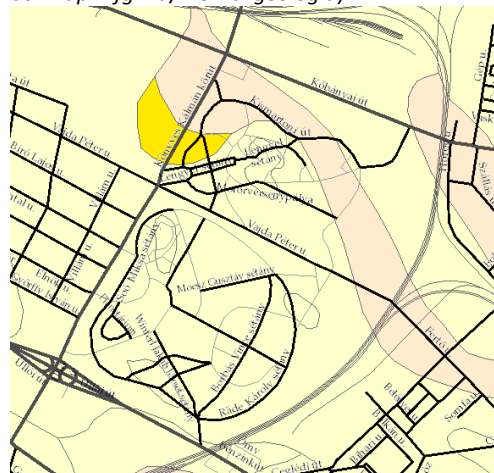
(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

- Homokos agyag, agyagmárga (sötét)
- Kőzetlisztes agyag, agyagmárga (világos)

Felszíni földtani térkép

(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

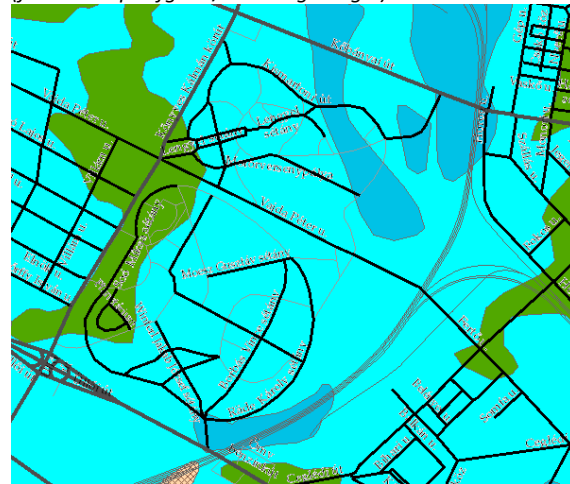

- Lepelhomok, futóhomok, homok, kőzetlisztes homok - v. sárga
- Kavics, homokos kavics – rózsaszín
- Homokos kavics, homok - narancs

A Népliget területén és környezetében korábban készült, nagy számú feltárás adatai alapján a talajvíz nyugalmi szintjét a felszín alatt átlagosan 2-4 m közötti mélységben (kb. 113-115 mBf között észlelték). A talajvíz szintje nyugati irányban kissé lejtő tendenciát mutat. A vízészlelések alapján a tervezési területen 1-2 m körüli vízszint ingadozással lehet kalkulálni. A rendelkezésre álló adatok alapján a becsült maximális talajvíz szintje a felszín alatt kb. 1,5 – 2,0 m mélységben, a 115,5 mBf abszolút szinten adható meg.

Talajvíz mélysége

(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

A víziányos, rossz termőképességű területen a futómohok megkötésére akácfákat telepítettek a XIX. század közepén több-kevesebb sikerrel. Az egykori homokbuckák még ma is kivehetők a park domborzatában. A több évtizedes tervszerű parkosítás és öntözés hatására idővel javultak a park talajviszonyai. Jelentős mesterséges feltöltésű terület a Mutatványos tér, ahol az egykori homokbánya gödrét egy ideig hulladéklerakóként használták, majd később a szomszédos közutakról felszedett kockakövek itt kerültek lerakásra. Az Újliget szánkódombját az 1960-as években, tízezer köbméternyi építési törmelék felhasználásával alakították ki.

A Népliget területének talaj minőségére vonatkozó átfogó felmérés nem áll rendelkezésre. A Budapesti Elektromos Művek Nyrt. telephelye a Pest Megyei Kormányhivatal 2017 márciusi adatszolgáltatás alapján kármentesítési eljárással érintett terület, jelenleg a kármentesítési utómonitoring zajlik a területen. A Népligetet határoló vasúti területek potenciális talajszennyezettként értékelhetőek a sok évtizedes vasúti tevékenység miatt (a tervezési területtől északra található Északi Járműjavító szintén szennyezett terület, kármentesítése folyamatban van). A Népliget talajállapotát a zöldterületet határoló forgalmas utak és a vasút mentén kiülepedő szennyezőanyagok (nehézfémek) rontják.

1.9.2. Levegőminőség

A vizsgált térség a 4/2002. KvVM rendelet szerint a „Budapest és környéke légszennyezési agglomeráció”-ba tartozik.

A Népliget közvetlen környezetében rendszeres immissziós adatokat biztosító légszennyezettségi mérőállomás nem üzemel. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) legközelebbi automata mérőállomásai a VIII. kerületi Teleki téren (~1600 m) és a X. kerületi Gergely utcában (~3500 m) található, azok adatai szolgálnak hiteles tájékoztatásul a térség levegőminőségére. A két mérőállomáson az éves határértékek túllépése az elmúlt években nem volt jellemző, de a szálló por és a nitrogén-dioxid és ritkán a talaj közeli ózon tekintetében előfordultak az egészségügyi (napi / órás) határértékeket meghaladó koncentrációk. A tendenciák felvázolását nehezíti, hogy az elmúlt években mindkét mérőállomáson, de különösen a Gergely utcain jelentős adathiány mutatkozott, azaz a mérőműszerek nem teljesítették az átlagkoncentrációk számításához elégséges rendelkezésre állást. A három releváns szennyezőanyagra vonatkozó határértékekkel szabályozott mutatók alakulását az alábbi táblázatok tartalmazzák (a vonatkozó feltüntetett határértékeket a 4/2011. VM rendelet rögzíti).

A Teleki téri mérőállomás légszennyezettségi adatai 2011-2015. (Adatforrás: OLM, Budapest környezeti állapotértékelése)

	Teleki tér (VIII. ker.)				
	NO ₂		PM ₁₀		O ₃
	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	19. legszennyezettebb órák 100 µg/m ³	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	36. legszennyezettebb nap 50 µg/m ³	26. legszennyezettebb nap 120 µg/m ³
2011.	41	138	39	70	113
2012.	37	127	25	48	119
2013.	37	121	29	47	102
2014.	33	133	n.a.	n.a.	107
2015.	39	139	n.a.	n.a.	129

A Gergely utcai mérőállomás légszennyezettségi adatai 2011-2015. (Adatforrás: OLM, Budapest környezeti állapotértékelése)

	Gergely u. (X. ker.)				
	NO ₂		PM ₁₀		O ₃
	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	19. legszennyezettebb órák 100 µg/m ³	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	36. legszennyezettebb nap 50 µg/m ³	26. legszennyezettebb nap 120 µg/m ³
2011.	37	139	30	54	105
2012.	33	116	26	47	110
2013.	n.a.	n.a.	23	36	n.a.
2014.	n.a.	n.a.	25	39	n.a.
2015.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

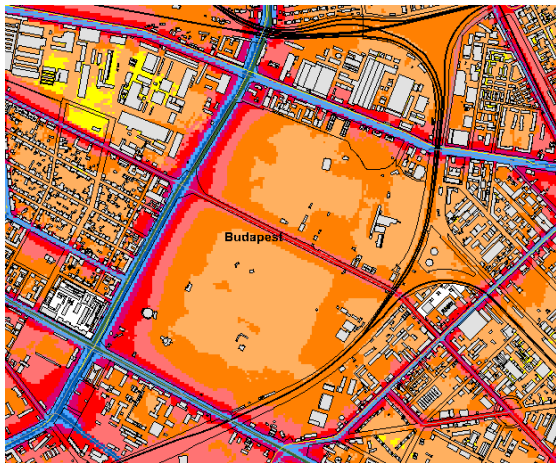
A levegőminőséget a helyi kibocsátások mellett a háttérszennyezettség és a morfológiai adottságok (légmozgás korlátozottsága) határozzák meg. Helyi szinten a környező forgalmas utak (Könyves Kálmán körút, Üllői út, Kőbányai út) légszennyezőanyag-emissziója meghatározó. A Népliget környezetében számottevő ipari pontforrásként a Metal-Art Zrt. felületkezelő és galvanizáló üzeme (Üllői út 102.) és a kőbányai kogenerációs erőmű (Fertő u. 2.) érdemel említést. A park levegőminőségét jótékonyan befolyásolja a jelentős fa- és cserjeállománya, amely különösen a szálló por szűrésében, megkötésében vesz részt.

1.9.3. Zaj- és rezgésterhelés

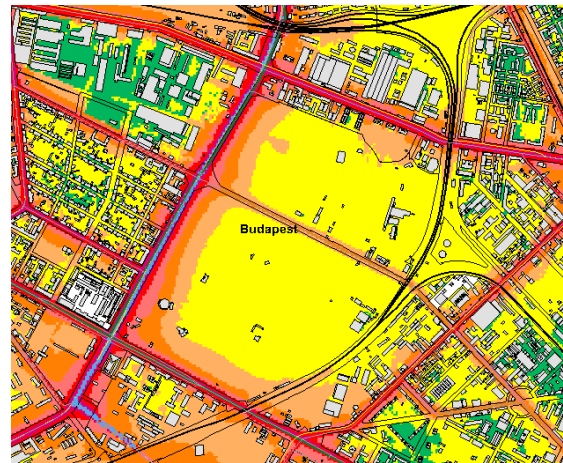
A vizsgált terület zajviszonyaira vonatkozóan a 2007-es Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép szolgáltatott adatokat. Bár a zajtérképi adatok felülvizsgálata évek óta aktuális, továbbra is tájékoztatásul szolgál a Népliget zajterhelésének jellemzésére, tekintettel arra, hogy a térségben e távlatban nem történt a zajviszonyokat is jelentősen befolyásoló beruházás. Megállapítható, hogy a Népligetet határoló utak és vasutak a határértékeket jelentősen meghaladó zajszintekkel terhelik a park szélső területeit, nappal és éjjel egyaránt. A Könyves Kálmán körút és az Üllői út mentén nappal 70 dB, éjjel 60 dB feletti zajszintek mutatkoznak. A töltésen vezetett vasút mentén hasonló zajterhelés jelentkezik a sporttelepek területét sújtva határértéke feletti szintekkel. A zajterhelési határértékeket a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet tartalmazza. A rendelet szerint a zöldterületeken belterületi főútvonaltól, vasúti fővonalától származó zajra vonatkozó határértékek: nappal 65 dB, míg éjjel 55 dB.

A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér zajtérképe alapján meghatározó, de határértéket nem meghaladó zajjal terheli a térséget a nemzetközi repülőtér fel- és leszálló légi forgalma.

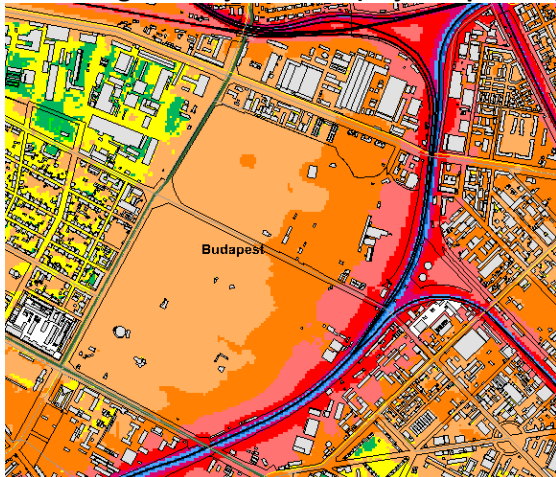
Közúti forgalom zajterhelése (teljes napi Lden)

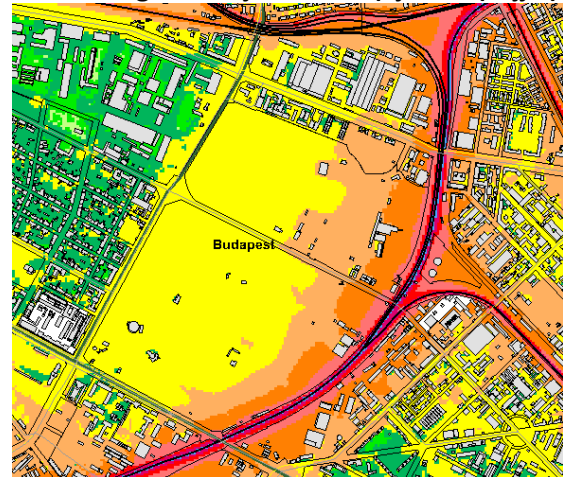
Közúti forgalom zajterhelése (éjszaka (Léjjel))

Vasúti forgalom zajterhelése (teljes napi Lden)

Vasúti forgalom zajterhelése (éjszaka (Léjjel))

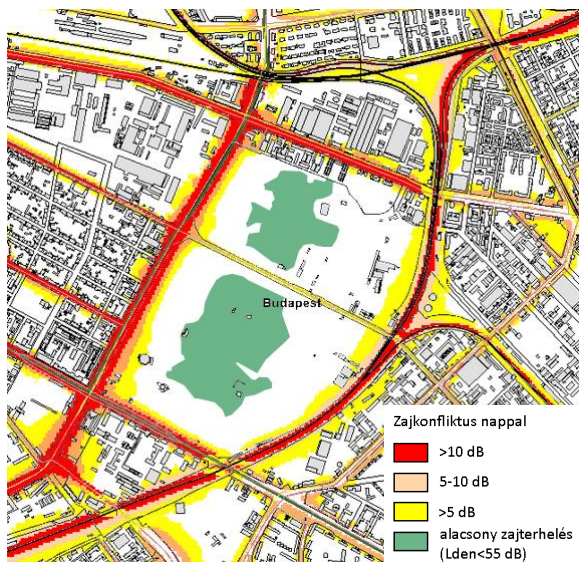

35	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80
dB	dB	dB	dB	dB	dB	dB	dB	dB	dB	dB
alatt										felett

(Forrás: Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép 2007)

A mellékelt ábra a 2007-es zajtérkép alapján mutatja a közlekedési zajkonfliktussal érintett területeket és a „csendes”, zajártalomnak kevésbé kitett parkterületeket. Jól látható, hogy a zöldterület peremterületei pihenésre, kikapcsolódásra kevésbé alkalmasak a magas zajszint miatt. A park belső területei a megfelelő távolságnak (és kis részben a sűrű növényállománynak) köszönhetően kedvezőbb zajszinttel érintettek.

Zajkonfliktusos és „csendes” területek az egész napi (L_{den}) közlekedési zajterhelések alapján
(Adatforrás: Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép 2007)

Gépjármű forgalom a Kőnyves Kálmán körúton
(Forrás: GoogleMaps)

1.9.4. Hulladékgazdálkodás, köztisztaság

A Népligetben és a környező területeken keletkező hulladékok szervezett gyűjtéséről és kezeléséről a Fővárosi Önkormányzat közszolgáltató társaságain (FKF Zrt. / FŐKERT Zrt.) keresztül gondoskodik.

A park területén jelenleg közel 200 db hulladékgyűjtő található. A FŐKERT Nonprofit Zrt. a területen keletkező zöldhulladékok komposztálását a Mutatványos téren működő telephelyén végzi, ami zavaró funkció a terület rekreációs hasznosítására nézve. Jelentős problémát jelent a zöldterületen gyakori szemetelés, az illegális hulladékok elhelyezése, különösen az alulhasznosított, periférikus területeken (pl. vasút mentén, Nagyvendéglő romjainál). Egyes helyeken jelentős mennyiségű sít, bontási hulladék került lerakásra, amelyek elszállítása jelentős költségtétel. A parkban keletkező települési hulladékok szelektív gyűjtése nem megoldott, továbbá a kutyapiszok rendezett gyűjtése számára sem biztosított az infrastruktúra.

1.10. Katasztrófavédelem

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról” szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet I-III. katasztrófavédelmi osztályba sorolja a településeket, Budapesten külön-külön a kerületeket is (az I. a legveszélyeztetettebb osztály).

Az egyes települések (kerületek) katasztrófavédelmi osztályba sorolása valamennyi veszélyeztető hatás alapján, azok bekövetkezési gyakoriságának (nagyon gyakori → ritka) és szintjének (nagyon súlyos → alacsony mértékű) figyelembevételével került meghatározásra.

Mindenképpen I. osztályba soroltak a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek által veszélyeztetett és külső védelmi terv készítésére kötelezett kerületek, így a tervezési területet magában foglaló X. kerület is e kategóriába sorolt.

A tervezési terület katasztrófavédelmi veszélyeztető tényezők közvetlenül kevésbé érinti. A terület vízhiányos, ár- és belvízveszéllyel nem sújtott. Jelentős, védőtávolságot igénylő ipari tevékenységet a környéken nem folytatnak. A METAL-ART Nemesfémipari Zrt. (1089 Üllői út 102.) küszöb érték alatti veszélyes anyagokkal foglalkozó üzeme érdemel említést a térségben, amelyhez kapcsolódóan veszélyességi zóna nem került kijelölésre. Katasztrófavédelmi szempontból kockázati tényezőként értékelhetők a Népligetet határoló forgalmas utak (Könyves Kálmán körút, Üllői út) és vasútvonalak, amelyek jelentős áruszállítást is bonyolítanak. Havária helyzetben veszélyes anyagok környezetbe jutásával kell számolni.

A terület a Nemzeti Környezetügyi Intézet korábbi adatszolgáltatása alapján Szennyvizek szempontjából érzékeny vízgyűjtőterület.

1.11. Városi klíma

Budapest éghajlati viszonyainak alakulásában is egyértelműen megjelenik a globális klímaváltozás. Az elmúlt bő száz évben 1°C-os emelkedés mutatható ki Budapest évi középhőmérsékletének alakulásában. Ezzel párhuzamosan a napfénytartam évi összege az 1970-es évek kezdetétől növekedést mutat. A besugárzás erősödése tovább fokozza a városlakók hőérzetét.

Az átlagérték emelkedése mellett legalább annyira fontos a szélsőséges időjárási események gyakoriságának alakulása. A meteorológiai elemzések szerint a nyári középhőmérséklet emelkedett legnagyobb mértékben a múlt század eleje óta, ami a hőség hullámok sűrűbb előfordulásában is tükröződik.

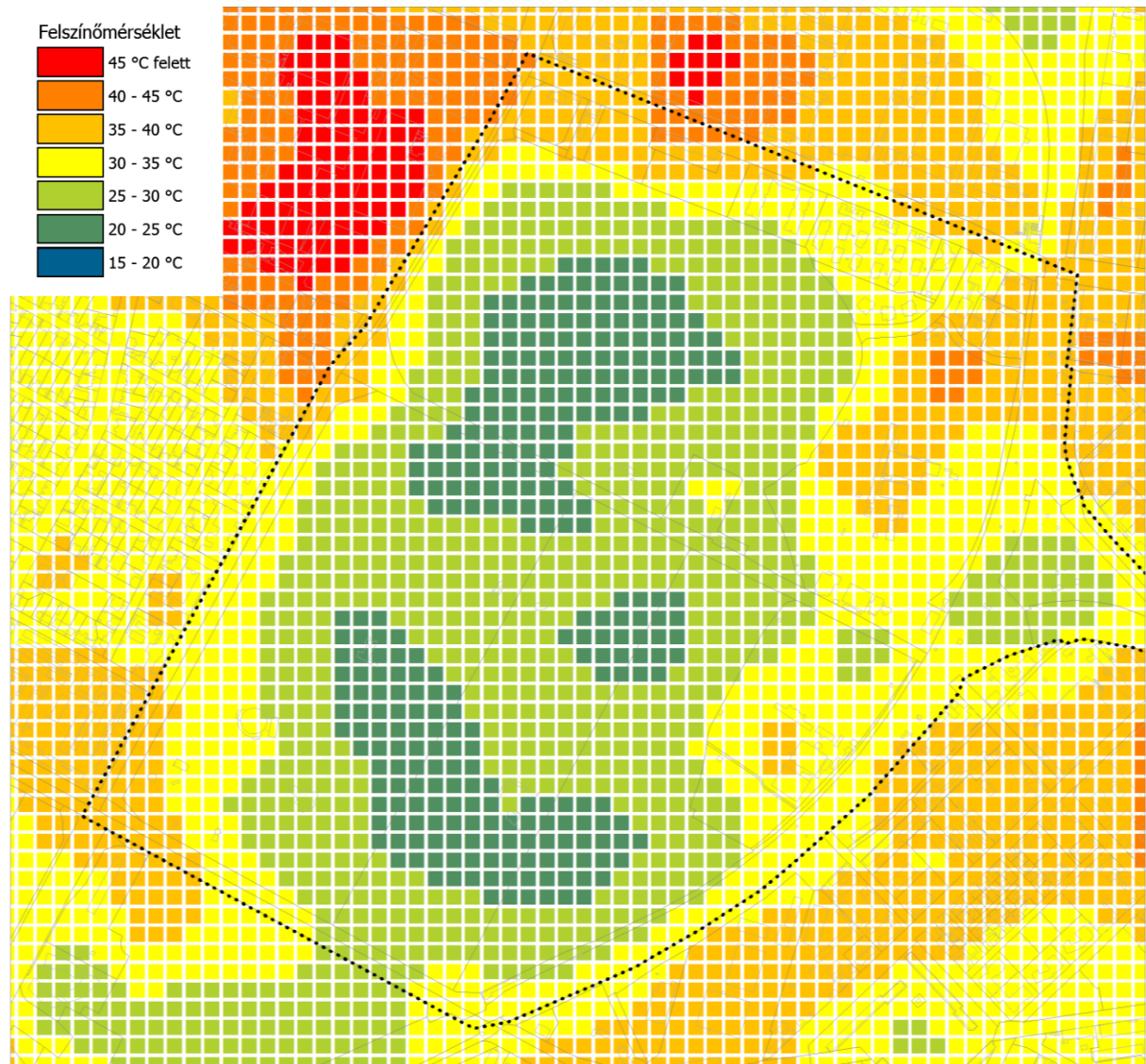
Budapest mezoklimatikus jellemzői közül kitüntetett figyelmet érdemel a hősziget-jelenség és az ehhez kapcsolódó, sajátos légköri rendszer. Az előbbi a belterület magasabb hőmérsékletét, az utóbbi pedig a melegebb területek fölött feláramlást, illetve a város hűvösebb pereme felől a központ felé mutató felszín-közeli légmozgást jelent. A hőmérsékletet a sugárzási viszonyok, a felszín tulajdonságai és a légköri folyamatok együttesen alakítják ki. A sűrűn beépített területek hőmérséklete több fokkal magasabb a jelentősebb zöldfelületekkel rendelkező külső területeken mérhető értéknél. Az eleve sötétebb, azaz több napfényt elnyelő burkolt és beépített felületek kisugárzó hatása a felület melegedési folyamatait elnyújtja, ezáltal nagymértékben befolyásolja a felszín hőmérsékletét. Emellett a lehulló csapadék nagy része is elfolyik a csatornarendszerbe, vagyis a nagyvárosi felszínek párolgás útján nem tudnak hőt leadni.

Budapest területének legfrissebb hőtérképét a Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Karának Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszéke készítette el a 2016. augusztus 31-én készült Landsat 8 műholdfelvétel és terepi mérések alapján. A hőtérkép a földfelszín hőmérsékletét mutatja Celsius fokban. A térképen kirajzolódnak a magas növényborítottsággal rendelkező területek, ahol a felszínhőmérséklet alacsony. A Népliget térségét vizsgálva megállapítható, hogy a park belső, magas zöldfelületi intenzitással bíró területei akár 20 Celsius fokkal is alacsonyabb értéket mutatnak a sűrű beépítésű területeknél azonos időpontban.

A városi park zöldfelületei jelentős mértékben kedvező hatással vannak a városklíma alakulására (Szabó, 2015¹):

- eltérő felmelegedésük révén elősegítik a város átszellőzését, máshol pedig az érdesség csökkentésével mérséklék az épületek irányította áramlás erősségét;
- a fák árnyékolásával csökkentik a besugárzás mértékét, illetve a növényzet borította felszínen csökken a felszíni direkt sugárzás;
- a csapadék megtartása, a módosított vízháztartás és a párologtatás magasabb nedvességtartalomhoz vezet, ami kedvezően hat a hőmérsékletre, így csökkentve a városi hősziget intenzitását;
- a zöldfelületek a hőmérséklet mérséklésével, illetve az asszimiláció során végbemenő oxigéntermeléssel és CO₂-elnyeléssel mérséklék az üvegházhatást is.

¹ Szabó Beáta, 2015: A városi zöldfelületek hatása a város klímájára - szakdolgozat, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Meteorológiai Tanszék

A Népliget térségének hő térképe 2016. augusztus 31-én (Adatforrás: Szent István Egyetem)

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa
- Fa
- Cserjés csoport, sövény
- Tetőfekt
- Zöldfelület
- Fűves sportpálya
- Burkolt sportpálya (szőrt, aszfalt, gumi, műfű)
- Gyalogos burkolatok
- Egyéb burkolat
- Útburkolat

2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A Népliget Budapest egyik legnagyobb területű közparkja, a fővárosi zöldhálózat egyik fő alkotóeleme, amely jelentős méretű és intenzitású zöldfelületével kedvezően befolyásolja a városi klímát, illetve szigetszerű élőhelyet is biztosít az intenzív beépítésű városszövetben. A park kiemelkedő értékű növényállománya kondicionáló szerepe mellett jelentős dendrológiai értékkel is bír.

A Népliget jelenlegi állapotában ugyanakkor nem képes betölteni a városi parkokhoz fűződő elvárásokat. Leromlott, funkcióhiányos állapotában alulhasznosított, rossz megítélésű és közbiztonságú területnek számít. Az egyes részek használatának intenzitása jelentősen eltér. A peremterületeken, a határoló utak mentén, illetve belső, szigetszerűen elhelyezkedő sport funkcióknál jellemzően nagyobb, míg a funkció nélküli, egyéb részekben jellemzően alacsonyabb a használat intenzitása.

A terület kiváló városszerkezeti pozícióját a meglévő kötöttpályás közlekedési kapcsolatai (metró és több villamos vonal) határozzák meg. A Népliget metróval, villamossal és busszal is könnyen elérhető. A kedvező adottságok ellenére a jelenlegi kapcsolati rendszere közvetlen környezetében elhelyezkedő funkciókkal, városrészekkel gyenge. Fontos a park felértékelődése szempontjából ezeknek a részeknek a revitalizációja, rehabilitációja, ami hatással van a park területére is.

A parkban jelentős az avult állagú, használaton kívüli épületek száma, a metró aluljárónál található büfék és vendéglátóhelyek állapotuk mellett megjelenésükkel is rontják a park megítélését, ezek mind funkcionális mind pedig vizuális konfliktust jelentenek. A többi épített érték, mint az emléktáblák, emlékoszlopok, amelyek elszórtan helyezkednek el, jelenleg alig észrevehetőek, elvesznek a rendezetlen környezetben és értéküket veszítik. A közterületi bútorok is rossz állapotúak, a padok több helyen használhatatlanok, a játszótereknél az eszközök hiányosak.

A Népliget területén a közműhálózatok kiépítettsége az eddigi funkciók számára elégséges volt. Az új funkciók megjelenésével azonban a látogatók, és a modern kor igényeinek kiszolgálásához az ivóvízhálózat, a nyilvános illemhelyek elérhetősége, valamint a közbiztonságot szolgáló infrastruktúra (közvilágítás, térfigyelő kamerarendszer, vészívó oszlopok hiánya) sem megfelelő. A villamosenergia-ellátás szempontjából városi fontosságú elektromos alállomás a parkban idegen funkcióként van jelen, a meglévő nagyfeszültségű elosztóhálózat légvezetékei szelik át a park egy részét.

A növényállomány értékes elemei, a hajdani angolpark szerkezete elvesznek a gondozatlan, elvaduló, bozótos részekben. A fenntartás elégtelensége miatt terjedő invazív növényfajok veszélyeztetik az értékes növényállomány fennmaradását.

A problémák soksága az átfogó, koncepció nélküli kisebb fejlesztési kísérletekből és a fenntartás elmaradásából egyaránt erednek. A helyzetelemzés eredményeinek összefoglalását a SWOT analízis táblázata tartalmazza.

SWOT analízis	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • a terület kedvező városszerkezeti elhelyezkedése, központi fekvése • a térségben hagyománya van a sport funkcióknak (versenysport, tenisz és futás) • a park területe tematikus részekre tagolódik • hagyománya van a szórakozási, rekreációs funkcióknak (Mutatványos tér) • vonzó a szabadterei sportolást keresők és a kutyatartók számára • alkalmas szezonális, szabadterei funkciók befogadására <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • meghatározó elem Budapest zöldhálózatában • védett történelmi kert, történelmi parkszerkezet • értékes, nagy kiterjedésű zöldfelület és jelentős, faj gazdag (fás szárú) növényállomány • kedvező klimatikus hatás, az összefüggő, nagy kiterjedésű zöldfelület mérsékli a kedvezőtlen klimatikus viszonyokat, a városi hősziget hatást <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • a határoló magasabb rendű közúthálózati elemek megfelelő közúti elérhetőséget biztosítanak • megfelelő közösségi közlekedési kapcsolatok, kötőtpályás dominanciával (metró, villamos, busz) • a Népliget jelentős részén behajtási korlátozás van érvényben • közvetlen kapcsolat a település-szerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúrával <p>KÖZMŰ</p> <ul style="list-style-type: none"> • teljes körűen közművesített 	<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • a park megközelítését a határoló nagy forgalmú főutak, de mindenek előtt a csak egy helyen átjárható vasút nyomvonala nehezítik • gyenge a kapcsolat a környező funkciókkal (zárt lakópark, intézmények, sportterületek) • a park közvetlen szomszédságában minimális helyi használó van, kevés a lehetőség számuk növelésére • a környék jelentős része alulhasznosított, a határoló területek között több használaton kívüli barnamezős terület található • a park rossz megítélésű, elsősorban közbiztonsági problémák miatt, a magasabb státuszú használók elkerülik és csak az alacsonyabb státuszú, periférián lévő használókat vonzza • nagyon eltérő minőségű területrészek alakultak ki, vannak viszonylag karbantartott területek, de egészen veszélyesek is • a park használata kiegyensúlyozatlan időszakonként túlterhelt, máskor nagyon gyér a látogatottsága <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • degradálódott, elöregedő növényállomány (beteg, balesetveszélyes fák) • invazív növények terjedése, magoncosodás • leromlott parkinfrastruktúra, elhanyagolt parkrészek • nagy fenntartásigényű zöldterület-gazdálkodás alulfinanszírozottsága • határoló utak zaj- és légszennyezése • eltúlzott méretű, alacsony minőségű burkolt felületek, feltároló utak • rendszeres szemetelés, rongálás <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • a közszolgáltatásban résztvevő autóbuszok csúcsidőn kívüli tárolása a Népliget területén • metróállomáshoz kapcsolódó P+R parkolási igényekhez képes korlátozott számú P+R parkoló • átmenő forgalom a Vajda Péter utcában és az Üllői út – Elnök utca között • a védett övezetbe behajtó gépjárművek száma jelentős

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> városszerkezeti pozíciója miatt a zöldhálózat teljes értékű eleme lehet, tehermentesítve a túlterhelt Városligetet és a Margitszigetet az Orczy kert átalakulása miatt kevésbé lesz elérhető, így a térségben megnő az igény új zöldterületre növekvő lakossági igény az elérhető, szabadtéri, sport és rekreációs funkciókra potenciális használók nagy létszáma a (nem közvetlen) környéken: több, nagyobb lakótelepről is gyalogosan elérhető, vagy néhány megállónyi távolságra van amennyiben a közvetlenül határoló barnamezős területek vegyes területekként alakulnak át, akkor a park használata kiegyensúlyozottá válik, a nap minden szakára kiterjedően tervezett intézmények a szomszédos műemléki védettségű járműjavító területén (Opera, Közlekedési Múzeum) tervezett intézmény a liget területén (kulturális intézmény, esetleg Nagycirkusz) tervezett zöldfelületi fejlesztések (rekreációs és sporthasználat megerősödése) <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> innovatív megoldások alkalmazása a zöldfelületi üzemeltetésben a közelben lévő közparkokkal a kapcsolat megteremtése, élő zöldfelületi hálózat <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> vasútvonalak integrációja a városi közösségi közlekedési hálózatba, Népliget vmh. kerékpáros infrastruktúra fővárosi és helyi szintű fejlesztése vegyes üzemű autóbuszok üzemeltetése, trolibusz-hálózat bővítése a Népliget területén a gépjárműforgalom erőteljes korlátozása, a Vajda Péter utca átmenő forgalmának csillapítása <p>KÖZMŰ</p> <ul style="list-style-type: none"> a terület nagy záporok esetén felgyülemelő vizet képes felhasználni, elszivárogtatni 	<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> a környező területek nem vagy kevés alakulnak át az átalakulás eredménye monofunkciós, lakóterület nélkül jön létre a megvalósult rekreációs és sport funkciók kihasználtsága nem éri el a várt eredményt az intenzív használat elmarad nem történik meg a többi park tehermentesítése fenntartás elmaradása <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> az új sportlétesítmények és a parkon belüli zöldfelületi fejlesztések összehangoltságának, egységes koncepciónak a hiánya a zöldterület egyes részeinek túlterhelése az új rekreációs funkciók és a sűrűsödő tömegrendezvények hatására a park megnövekedett fenntartási költségeinek finanszírozása bizonytalan klimaváltozás erősödésével növekvő kedvezőtlen hatások (aszályok, intenzív zivatarok) a növényállomány és a parkinfrastruktúra fenntartását nehezíti <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> Személygépjármű ellátottság további növekedése Hivatásforgalmi és P+R parkolási igények további megjelenése

2.2. Érték- és problématerkép

A Népliget vizsgálata során feltárt értékeket és problémák elkülönítve jelennek meg az Érték- és Problématerképen, a területen egyaránt fellelhetők pozitívumok és negatívumok.

2.2.1. Értéktérkép

A park teljes területe **történeti kert**, amely őrzi kialakulásának és fejlődésének meghatározó elemeit, kivehetők a korábban kialakított kertépítészeti elemek, az egykori parkfunkciók nyomai. A vizsgált területen több **műemlék** és **kerületi védett** objektum is található, ezek állapota eltérő, egyes elemek felújításra szorulnak, a tervezési terület északi része pedig **műemléki környezet** területe. Jelenlegi **közönség vonzó funkció** a három működő tenisz telep és a Könyves Kálmán körút menti kültéri fitness. A Népliget hasznosítása szempontjából meghatározó szerepet töltenek be a vasúttal határos terület mentén korábban kialakított, jelentős látogatottságú **sportközpontok**. Közlekedési szempontból fontos elemek a környező **villamosok** hálózata és sűrű megállói, valamint az **M3 metróvonal** a Népligeti megállójával, így közösségi közlekedéssel könnyen elérhető a liget a város távolabbi pontjairól is. A Körút mentén a 30-as években kialakított díszkertek (Lengyel sétány és a Díztér) ma is meghatározó **kaputárséggként** funkcionálnak. A Népliget legnagyobb értéke a nagykiterjedésű, összefüggő **zöldfelülete** és jelentős növényállománya (**értékes facsoportok**, **faegyedek** a meglévő és egykor volt utakat szegélyező **értékes fasorok**), valamint a korábban tervszerűen kialakított **tisztások** maradványai.

Facsoportokkal övezett tisztás

Tinódi szobor

2.2.2. Problématerkép

A Népligetet szegélyező **vasút elválasztó hatása** jelentős probléma, emiatt a ligettől keletre eső intézményi és lakóterületek felől a park csak nagy kerülőkkel érhető el. A keleti oldalon további problémát jelent a **feltáró út hiánya**, ami megfelelő megközelítést biztosítana a sportterületeknek, és egyben kapcsolatot létesítene a Kőbányai és Üllő út között. **Hiányzó gyalogos kapcsolatok** miatt a Népliget és a környező területek **funkcionális kapcsolata kedvezőtlen**, a Könyves Kálmán körúton kevés a gyalogos átjárási lehetőség, emiatt a körút túloldalán lévő irodaépületek felől nehézkes a megközelítése. A Kőbányai út két oldala között megvan a szükséges átjárási lehetőség, viszont a liget mellett megépült lakópark és a Ganz terület elzárja a közvetlen kapcsolat lehetőségét, így csak kerülőkkel lehet megközelíteni a parkot. A Népliget területére hatályos szabályozási terv a kapcsolat javítása érdekében tartalmaz a lakópark területén átvezető, a Kőbányai utat és a ligetet összekötő gyalogos utat, annak megvalósítása azonban elmaradt. A Vajda Péter utca a parkot ketté vágja a **szerkezeti jelentőségű közút forgalmi jellegű elválasztó hatásával**. A parkot határoló utak közül az

Üllői út és a Könyves Kálmán krt. **jelentős gépjármű forgalma** környezetterhelő hatással bír. Az Üllő útnál további konfliktust jelent a **felüljáró elválasztó hatása**, mind funkcionális, mind pedig vizuális szempontból. A park több részén is a jelen forgalomhoz mérten **indokolatlanul széles burkolt felületek** találhatóak, csökkentve a zöldfelületek kiterjedését. A közforgalom számára megnyitott feltárási utak **gépjárműforgalma** növeli a park környezeti terheltségét (zajterhelés, légszennyezés), továbbá a széles burkolatok mentén, funkcióidegen, a szomszédos területekhez kapcsolódó **parkolás** jelenik meg. A Népliget délnyugati kaputárságában szintén funkcióidegen az ott működő **autóbusz végállomás**, amely jelenlegi állapotában, kialakításában is méltatlan a védett történelmi kerthez. Lineáris elemként halad végig a kettő nagyfeszültségű légvezeték nyomvonala, amelyek a ligetben elhelyezett elektromos alállomás **parkidegen létesítményébe** futnak össze. A tervezési terület északkeleti sarkában meglévő beépítés **rendezetlen, a területen és az épített környezet leromlott állapotú**, e terület felől a sportlétesítmény megközelítése nehézkes. A területen működő kertészet, **nem rendelkezik közterületi kapcsolattal**, csak más telken keresztül szolgalmi joggal közelíthető meg. A kerületi védelem alatt álló rendelőintézet épülete és a szomszédos lakóház leromlott állapotú, felújításra szorulnak. A park területén szigetszerű elválasztó elemet képeznek a tenispályák, amelyek **korlátozott közhasználatú létesítményként** működnek. Az meglévő **játszóterek** kissé elhanyagolt **állapotúak**, az elhelyezett játszószerkezetek is jelentős megújításra, cserére szorulnak. A park területén **rossz állagú épületek** találhatóak, mint a nagyvendéglő romos épülete, vagy a felújításra szoruló planetárium. A nagyvendéglő romjának környezete és a Mutatványos tér, valamint az Óliget délkeleti része **kiemelkedően rossz állapotú parkrészek**, mind a növényzetük, mind a környezetarchitektúra elemek állapotát tekintve. A közhasználat számára csak korlátozottan használható, elkerített, így **izoláló hatású, sportterületek** a keleti oldalon, a vasút mentén foglalnak el jelentős területrészt.

Indokolatlan méretű burkolt felület

A Népligetben található elektromos alállomás

JELMAGYARÁZAT

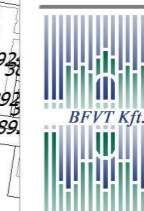
Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Vizsgált terület értékei

- Történelmi kert
- Műemlék
- Kerületi védett objektum
- Műemléki környezet
- Közösségvonzó funkció
- Díszkert, kaputárság
- Zöldfelület
- Értékes facsoport
- Értékes fasor
- Értékes faegyed
- Tisztás
- Kültéri fitnesz
- Sportfunkció
- M3 metróvonal és megállója
- Villamos vonalak és megállóik

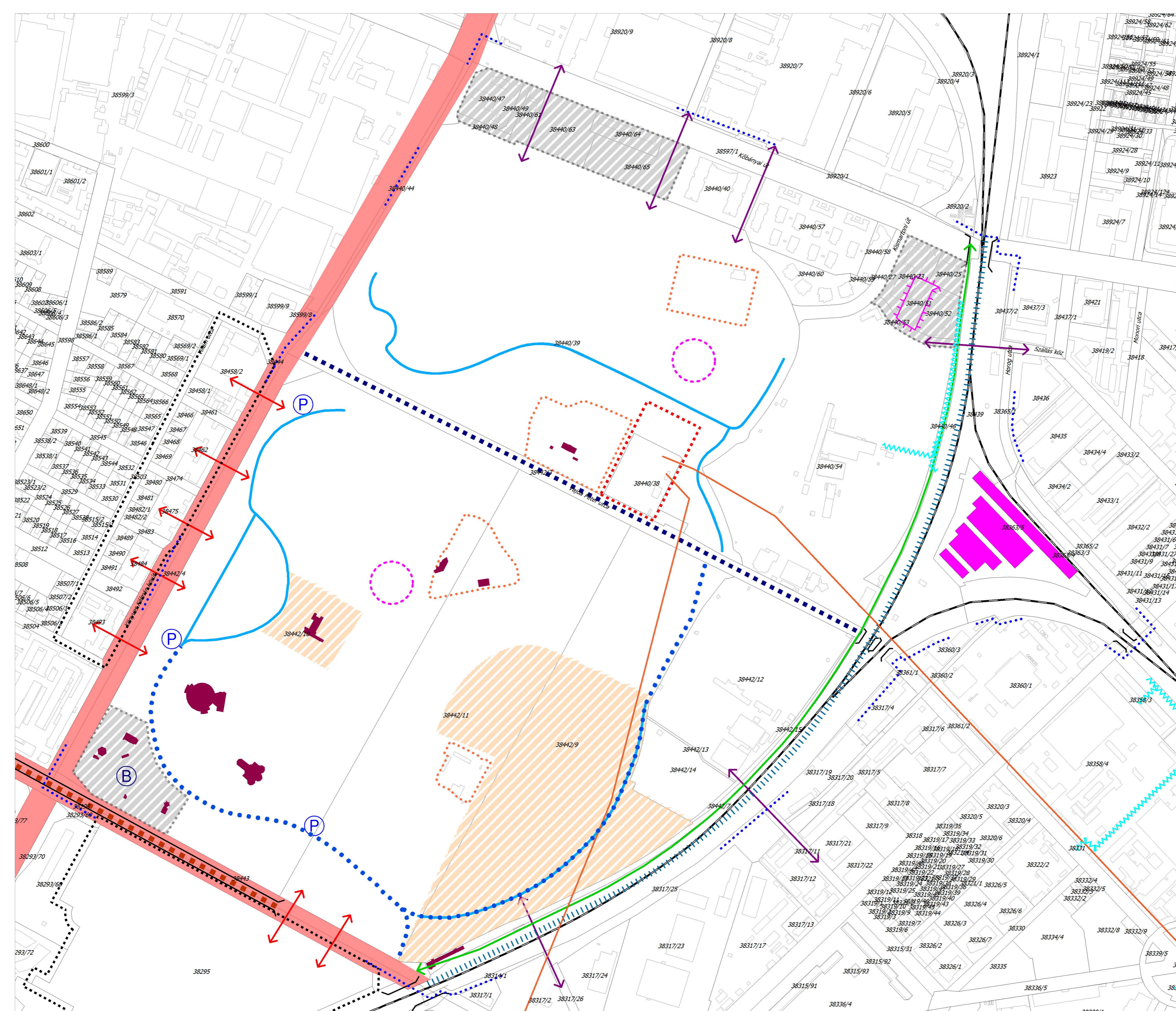
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Vizsgált terület problémái

- Vasút elválasztó hatása
- Hiányzó gyalogos kapcsolat
- Feltárolt út hiánya
- Forgalmi közút terhelő hatása
- Áthaladó, zavaró forgalom
- Közúti felüljáró elválasztó hatása
- Indokolatlanul széles burkolt terület
- Szerkezeti jelentőségű közút forgalmi jellegű elválasztó hatása
- Parkban elhelyezett zavaró parkolók
- Zavaró kialakítású autóbussz végállomás
- Nagyfeszültségű légvezeték - építési korlátozás
- Rendezetlen, rossz állapotú terület és épített környezet
- Korlátozott közhasználatú létesítmény
- Közterületi kapcsolattal nem rendelkező telek
- Funkcionális kapcsolat hiánya
- Parkidegen létesítmény
- Rossz állapotú épület
- Rossz állapotú játszótér
- Kiemelkedően rossz állapotú parkrész
- Magasvezetési gőzvezeték (BERT Zrt.)
- Engedély nélkül megépült épületek

3. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

3.1. Alátámasztó szakági javaslatok

A Népligetnél, mint minden városi parknál és nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkező területnél, elsődleges cél a magas színvonalú rekreációs tér kialakítása, amelyben alapvetően a természeti elemek – növényzet, vízfelületek – adják meg a keretet és ezekhez kell idomulniuk az egyéb épített és infrastrukturális elemeknek.

3.1.1 Településrendezési javaslat

A tervezési területen alapvető feladat a logikus, átlátható településszerkezet kialakítása, a jó működést biztosító infrastruktúrák összehangolt fejlesztése.

A városi park területén is fontos cél a kedvező szerkezeti tagoltságának megteremtése.

Az épített elemek tekintetében, a használaton kívüli, illetve alulhasznosított épületek, építmények eltávolítása, amely javítja a zöldfelületi arányt, illetve lehetőséget biztosít a parkban új épületek elhelyezésére, amik a szükséges funkciók elhelyezéséhez kellene. Az elhelyezésüket, építési helyek kijelölésével szükséges megszabni, illetve azokon felül meghatározni a kis alapterületű, vendéglátó és illemhelyeket, amelyeket a park többi részén lehet helyezni, hogy csak a megfelelő és szükséges helyeken épüljenek. A ligetben elhelyezett funkciók és megengedett használat célja összvárosi szinten tehermentesíteni a városi parkokat. A tehermentesítés mellett, az egyes városrészek lakói számára könnyebben elérhető, közelebbi, a többi nagyterjedésű városi parkhoz hasonlóan magas színvonalon tudja kiszolgálni a lakosságot és biztosítani megfelelő rekreációs környezetet.

A Népliget északi és keleti oldalán jelentős méretű beépítésre szánt területek találhatók. Északon lakó és intézményi, míg a keleti részen sport területek helyezkednek el. Jelenlegi használatuk és a hatályos településrendezési eszközöknek figyelembevételével szükséges ezeknek a kialakítása. Vegyes intézményi területek megtartása javasolt a Kőbányai út mentén a Könyves Kálmán körüttől, amelyet nagyvárosias lakóterületek követnek a Kismartoni útig. A Kismartoni úttól a tervezett feltáró útig a vegyes intézményi használat helyett, a tervezett sportfejlesztéssel összhangban különleges sportterület kijelölése javasolt, ami a területfelhasználás tekintetében is kedvező, mivel kapcsolódik a déli irányban található sportterületekhez. Az átsorolás esetén a jelenleg funkcionálisan vegyes használatú intézményi és szolgáltató funkciókat felváltaná a sportoláshoz kapcsolódó, azt kiegészítő oktatás, nevelés, szállás. A beépítésre szánt területek megközelítése a Kőbányai útról, a Kismartoni útról és a tervezett feltáró útról lehetséges.

3.1.2. Táj- és természetvédelmi javaslatok

A Népliget Budapest legnagyobb és egyik legrégebbi városi parkja, a sportterületekkel együtt mintegy 120 hektáros területével, nagy faállományával és központi elhelyezkedésével kiemelten fontos szerepet játszik a településökológiai viszonyok szabályozásában, a főváros környezetminőségének javításában. A park állapota sajnálatos módon leromlott az elmúlt évtizedekben, így mind a környezet-architektúra elemeit, mind növényállományát tekintve halaszthatatlan megújításra szorul. Ugyanakkor a terület legfőbb erősségei épp a hányatatott sorsának köszönhetőek, mindez kedvezett az értékes, rendkívül fajgazdag faállomány fennmaradásának, továbbá a történeti kert évszázados szerkezete is nagyrészt változatlan formában fennmaradt, illetve rekonstruálható.

A szabad, zöld térnek a megőrzése, a rekreációs funkciók fejlesztése, a közösségi használat támogatása prioritást kell, hogy élvezzen a Népliget fejlesztésénél. Minden beavatkozásnak, fejlesztésnek a

meglévő értékek szigorú védelmét, a további terhelő hatásoktól való mentesítését, a rekreációs, közösségi használat kiteljesítését kell szolgálnia.

A zöldfelület-fejlesztési javaslatok a különböző korlátozó tényezők figyelembevételével, az ökológiai, zöldfelületi, valamint tájvédelmi érdekek alapján kerültek kidolgozásra.

Kerttörténeti emlékek védelme

A Népliget teljes – a sporttelepeket is magába foglaló – területe **történeti kertként** műemléknek minősül a 14/2005. (IV.5.) NKÖM rendelet 8. §-a alapján. **A védetté nyilvánítás célja** „a 19. század második felében alapított, számos kerttörténeti stílust őrző Népliget parkjának, növényállományának, valamint a parkban 1892-ben épült vízmű és víztorony, az 1932-1937 között épült Építők Sportclub építészeti értékeinek és az itt elhelyezett képzőművészeti alkotásoknak a megőrzése.”

A Népliget egykori karakterét őrző elemek (Díszkert, Lengyel sétány és egyéb sétányok, tisztások, valamint értékes faállomány) megóvásának egyik legmegfelelőbb módja a területen a történeti kert – mint örökségvédelmi kategória – alkalmazása. A védettség mindemellett nem lehetetleníti el a park mai kor elvárásainak megfelelő fejlesztését, illetve új létesítmények építését sem, de a továbbtervezés során igazodni szükséges a történeti karakterhez.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet **legfontosabb előírásai védett történeti kertekre** (így a Népliget területére) vonatkozóan:

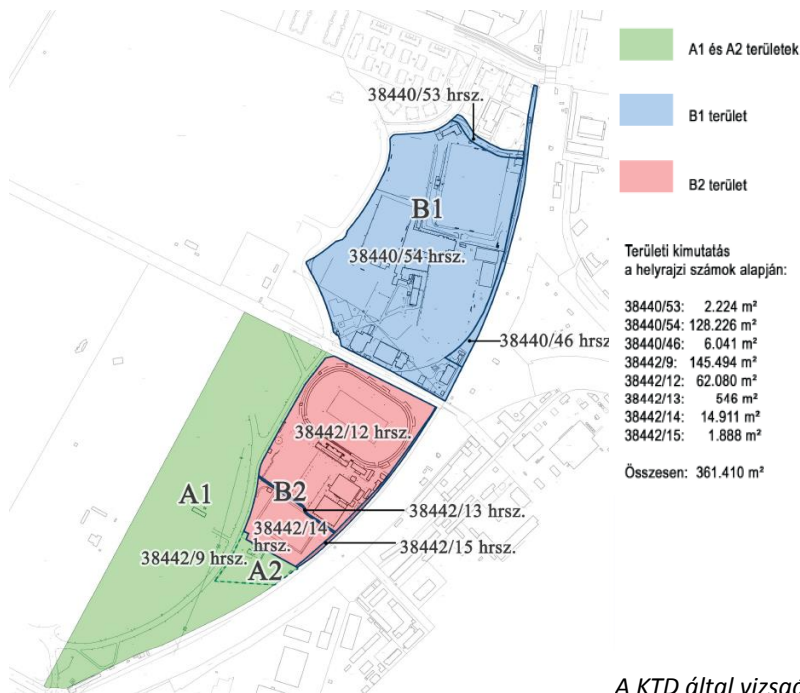
- történeti kert telkén lévő védett park területi egységét, a települési vagy természeti környezettel való hagyományos kapcsolatát biztosítani kell;
- tervezett tevékenység bejelentése esetében mellékelni kell a tevékenységgel érintett terület vonatkozásában a jogszabályban meghatározott tartalommal elkészített kerttörténeti tudományos dokumentációját,
- a fás szárú növények kerti térhatást megváltoztató kivágása, eltávolítása, áttelepítése, valamint új növényzet telepítése, továbbá építmények építése és bontása a védett műemléki értékek együttes érvényesülését, hitelességét nem sértheti;
- védett park helyreállítási koncepciójának megalapozásához, új építmény elhelyezéséhez és a tervezett beavatkozások szükségességének alátámasztásához
  - régészeti módszerekkel történő kutatást kell végezni, valamint,
  - kerttörténeti tudományos dokumentációt a történeti és a régészeti módszerekkel történő kutatás eredményeivel, az azokon alapuló értékeléssel ki kell egészíteni, valamint a helyreállítást, és annak prioritásait meghatározó és azt indokoló részekkel a tervezési programba be kell építeni.
- örökségvédelmi engedély nélkül, a hatóság számára történő bejelentés alapján végezhető tevékenységek védett történeti kertben:
  - a régészeti módszerekkel történő kutatás,
  - a meglévő kertépítészeti alkotóelemek megváltoztatását eredményező felújítás vagy átalakítás, részleges bontás, új építmények elhelyezése,
  - a fás szárú növényzet eltávolítása, telepítése, áttelepítése.

Fenti követelmények alapján a Népliget parkterülete mellett tervezett sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán, a FRADIVÁROS Zrt. megbízásából **Kerttörténeti tudományos**

dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény készült (Fekete Albert, 2017.)¹. Mindezen dokumentumok alapvetően a fejlesztéssel érintett ingatlanok (hrsz: 38440/46, 53, 54; 38442/9, 12, 13, 14, 15) értékvizsgálatára terjednek ki, azonban a kerttörténeti vizsgálat szükségyszerűen a Népliget teljes területére elkészült.

A Kerttörténeti tudományos dokumentáció (a továbbiakban: KTD) részletes értékelés és javaslat három területegységet vizsgál, ezek elhelyezkedését az alábbi ábra mutatja be.

A KTD által vizsgált területegységek lehatárolása

A KTD az alábbi megállapításokat teszi az egyes területegységekre vonatkozóan:

- **“A1” terület**
  - teljes mértékben kimeríti a történeti kert fogalmát, fokozott védelemre érdemes, rendszeres és színvonalas fenntartása javasolt;
  - fejlesztése csakis a parkfunkció és a történeti értékek megtartása mellett lehetséges.
- **“A2” terület**
  - kerttörténeti értéket nem képvisel;
  - fejlesztése kapcsán illeszkednie kell a történetileg indokolt szomszédos terület (B2) esetleges sportfunkcióihoz.
- **“B1” terület**
  - kompozicionálisan, térszerkezetileg nem képvisel kerttörténeti értéket, de nagy számban őriz kerttörténeti jelentőségű értékes faegyedeket, továbbá zöldfelületi, településökológiai jelentősége magas;
  - múltját tekintve a területet döntően a faiskolai, majd sporttelepi funkció határozta meg;

¹ Fekete Albert (szakértő), Sárospataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma (munkatársak): Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - I. kötet Kerttörténeti tudományos dokumentáció és örökségvédelmi szakvélemény, 2017 szeptember - október

- sportcélú fejlesztése – a kerttörténeti értékek megtartása mellett – a terület történetiségébe illeszthető, a Népliget használati értékét növeli, történeti kert jellegét nem csorbítja, gazdasági fenntarthatóságát segíti;
  - a kültéri architektúrai értéket képviselnek, megőrzésre javasoltak, de esetleges áthelyezésük a területen belül elképzelhető;
  - értékes faállományának védelméről, szakszerű kezelésről gondoskodni szükséges;
  - zöldfelületi aránya kiemelt érték, amelyet meg kell tartani, sőt lehetőség szerint növelni kell.
- **“B2” terület**
    - kompozicionálisan, térszerkezetileg nem képvisel kerttörténeti értéket, értékes faegyedei sem számottevőek, de zöldfelületi, településökológiai jelentősége magas;
    - a terület múltját tekintve 1895-1932 között a Népliget tájképi jellegű történeti parkjának szerves részét képezte;
    - Rade Károly tervei alapján ez a parkrész a '30-as években sportteleppé alakult, s azóta folyamatosan sportfunkciót látva el kapcsolódik a park szövetéhez;
    - sportcélú fejlesztése a terület történetiségébe illeszthető, a Népliget használati értékét növeli, történeti kert jellegét nem csorbítja, gazdasági fenntarthatóságát segíti.

Jövőbeni fejlesztésekkel, fenntartással kapcsolatban a KTD az alábbi javaslatokat fogalmazza meg:

- Örökségvédelmi szempontból helyes irány az, ha a fejlesztések a terület park-karakterét illetőleg egyes területrészeknek a 20. század első felétől kialakult sportolási célú hasznosítását, a főváros szövetében, zöldfelületi rendszerében betöltött szerepét rehabilitáló koncepcióba integrálják. Azaz a „B” területcsoport elhelyezésre kerülő új épületei és környezetük legalább ökológiailag kell, hogy illeszkedjenek a vizsgálati területbe és a parkba.
- Az általános műemléki elvek szerint az új beépítéseket lehetőleg a degradált területekre, vagy a korábbi, de időközben elpusztult, vagy lebontásra szánt épületek helyére javasolt építeni, így az új épületek a parkba belekomponálva, zöldbe úszva jelenhetnek meg.
- Az új fejlesztések generálta intenzívebb használat kapcsán a liget közlekedési struktúrája halaszthatatlanul újraértelmezésre, átdolgozásra szorul.
- A fejlesztések során a dokumentációban meghatározott kerttörténeti értékek figyelembe vétele elsődleges.
- A Népliget folyamatos és magas színvonalú fenntartás megszervezése, pénzügyi háttérének biztosítása hosszú távú alapvető feladat.

Táj- és természetvédelem

A Népliget területét jogszabályban rögzített táji, természeti védettség nem érinti, de mint számos honos állat- és növényfajnak életteret nyújtó városi élőhely kiemelt jelentőséggel bír. A park rendezése, fejlesztése során fontos szempontként kell érvényesíteni az élőhely-védelmi szempontokat: biztosítani kell továbbra is a változatos élővilág fennmaradását a diverz, fajgazdag növényállomány, valamint külterjes, „háborítatlan” parkterületek fenntartásával és bővítésével.

Kiemelt figyelmet érdemel a park egyedülálló, 10.000 db-ot meghaladó faállománya, különösen a koros, száz év körüli egyedek. A szabályozási terven lehatárolásra kerültek azok a faegyedek, facsoportok és fasorok, amelyek megőrzésre mindenképpen érdemesek *(a vonatkozó szabályozásról részletesebben lásd 3.1.3 fejezet)*.

A szükségeszerű fakivágások során **ökológiai kockázatelemzést javasolt készíteni** tekintettel a facsoportok komplex ökológiai rendszerére. Az ökológiai kockázatelemzés: a kivágásra javasolt fák

előzetes, egyedi elbírálású, településökológiai, dendrológiai, illetve élőhely vizsgálaton és értékelésen alapuló kockázatelemzése. Az **élőhelyi vizsgálat**nak egyértelműen tartalmaznia kell az egyed élőhelyi, állományban betöltött szerepét. Egy faegyed értéke megegyezik az állományt alkotó összes faegyed értékével mindaddig, amíg részletes ökológiai kockázatelemzés alapján ez az érték nem korrigálható. Az értékmegállapítás alapja az az ökológiai kockázat, amely egy egyed eltűnésekor a teljes állomány elhalásával számol. Az ökológiai kockázatelemzésre alapozva a Népliget területén célszerű meghatározni a településökológiai szempontból különösen érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny elemeket és területeket. Ezekre az eltérő érzékenységgű elemekre, területekre különböző intézkedéseket kell meghatározni.

A Népliget fejlesztése során érvényesíteni kell a **tájképvédelmi** (településképvédelmi) **szempontokat** is. Kiemelt fontosságú, hogy a parkban elhelyezett létesítmények a természeti környezettel harmonikus, egységes arculatot teremtsenek. A megváltozott jogszabályi körülmények miatt az építési szabályzatnak csak korlátozott eszközei vannak a fenti szempontok érvényesítésének, azokat a kerületi településképvédelméről szóló rendelet biztosítja alapvetően, az alábbiak szerint:

- a park szerkezeti tengelyeinek hangsúlyozása céljából azonos habitusú, a meglévő faállományhoz illeszkedő fasorok megtartandók és kiegészítendőek;
- a park faállomány felújítása, pótlása esetén a terület karakterét meghatározó fafajok részesítendőek előnyben;
- a park zöldfelületét érintő fejlesztés nem valósítható meg közterület-alakítási terv nélkül;
- a területén egységes, egyedi arculatot adó berendezési tárgyak, utcabútorok létesítendőek;
- új kioszkok kialakításánál egységes, magas esztétikai minőségű, kortárs, környezetéhez méltó kialakítására kell törekedni;
- rendezvények idejére, ideiglenesen is csak magas minőségű, kis léptékű, kortárs stílusú, egységes, városi kioszkok telepíthetők, átfogó helyszínvizsgálat, a park terhelhetőségi vizsgálatai és fejlesztési tervei alapján;
- közhasználat elől elzárt területek kivételével, kizárólag legfeljebb 1,2 méter magas áttört, lábazat nélküli kerítés létesíthető.

A népligeti tájkép kiemelten értékes elemei a nyitott szabad területek (Díszter, Lengyel sétány, nagyobb tisztások), amelyeknél különösen jelentős a szegélyhatás. Ezen parkrészek, tematikus kertek karaktervédelmét célozzák a szabályozási tervben szereplő szabályozási elemek („Megőrzendő karakterű díszkert/nyílt, szabadterület”). Felújításuk, kisebb átalakításuk kizárólag a jelenlegi tájépítészeti karakter megtartásával lehetséges. Karakterük védelme érdekében csak pihenőkeretet, díszkeretet lehet létesíteni ezeken a területeken.

Az egyes parkrészekkel kapcsolatos környezetrendezési javaslatokat a 3.1.3. fejezet tartalmazza.

3.1.3. Zöldfelületi rendszer fejlesztésére vonatkozó javaslat

Zöldfelületi rendszer fejlesztése

A Népliget szerkezetileg Budapest városi parkgyűrűjének kiemelt jelentőségű eleme, e tengelyre fűződik fel a Margitsziget, a Városliget és délen a tervezett észak-csepeli városi park területe. A Népliget jelenleg szigetszerű, forgalmas utakkal és vasutakkal határolt zöldterület, amely sem ökológiai, sem funkcionális értelemben nem kapcsolódik a környező zöldterületekhez.

A zöldfelületi kapcsolat erősítésére a parkot övező utak fásítása erősítendő, kiegészítésre szorul. A szabályozási terv a TSZT-ben kijelölt településképvédelmi jelentőségű fasorokat figyelembe véve jelöl **kötelező közterületi fásítást** az Üllői út, a Könyves Kálmán körút, a Kőbányai út, a Vajda Péter út és a sportterületekhez tervezett új szervízút mentén. Ezen útszakaszok átépítése/kialakítása esetén a közlekedés és a közműlétesítmények helyigényének és közlekedésbiztonsági szempontok figyelembevételével mellett gondoskodni kell a meglévő és tervezett fasorok számára elegendő közműmentes élettér, azaz a fák gyökérzete és lombkoronája egészséges fejlődéséhez szükséges tér biztosításra. Fasortelepítésnél és -kiegészítésnél várostűrő, útsorfa minőségű fák ültetendők, az öntözés lehetőségéről is gondoskodva.

A **Népliget jobb megközelíthetőségét**, a városi zöldfelületi rendszerbe való beágyazását szolgálják a közlekedés- és egyéb parkfejlesztési javaslatok: új kerékpárutak, gyalogos sétányok és fogadópontok (kaputárségek) kialakítása, továbbá rendezett keretek közé szorított közterületi parkolás biztosítása.

Zöldterületi fejlesztések

A parkfenntartás több évtizedes alulfinanszírozottság miatt a növényzet jelentős részben előregedett, a spontán folyamatok elvadult, gyomosodó állományok kialakulását eredményezték. A park faállománya az elmúlt évtizedekben túlzott mértékben besűrűsödött, ami a növények egészséges fejlődése, és a park rekreációs használata szempontjából is kedvezőtlen. A park **fa- és cserjeállománya átfogó megújításra szorul**. A tervszerű beavatkozások feltétele egy részletes, az egyedek paramétereit, egészségi állapotát tartalmazó **fakataszter elkészítése**. A fokozatos fiatalítás során a Népliget egykori gyűjteményes kert jellegének megfelelő, változatos fajösszetételű állományt kell kialakítani. A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján gondoskodni szükséges a kivágásra kerülő faegyedek pótlásáról, de azokat – tekintettel a faállomány túlfejlődésére – csak a szükséges mértékben kell a park területén eltelepíteni, a park ligetes karakterét fenntartva.

A szabályozási terv a korábbi tanulmánytervek irányvonalait leképező, de kellően rugalmas keretet biztosít a park rekreációs fejlesztéséhez, a szükséges infrastruktúra kialakításához. Tekintettel a Népliget jelentős kerttörténeti értékére és a főváros zöldfelületi rendszerben potenciálisan betöltött szerepére, indokolt lehet egy **nyilvános tervpályázat** lebonyolítása, amelynek eredménye növelheti a fejlesztések magas szintű, ötletgazdag megvalósítását. A tervek részletes kidolgozásánál kiemelten fontos a partnerség elvének érvényesítése, a helyi civil lakosság bevonása, érdekeik figyelembevételével.

A tervezett szabályozás alapvető célja, hogy a park meglévő magas zöldfelületi arányának és a történeti kertstruktúra megőrzése mellett lehetőséget teremtsen olyan fejlesztésekre, amelyek a Népliget látogatottságát, egyúttal biztonságát és fenntarthatóságát (finanszírozhatóságát) növelik. A szabályozási koncepció a jobb megközelítéssel bíró Óliget területén szélesebb körű kulturális és rekreációs kínálatot biztosít, amihez 3%-os beépítési arány társul, míg az Újliget területén a természetközeli élmény, a szabadtéri rekreációs helyszínek (sport- és játszóterek, kalandpark és grillpark) kialakítása javasolt, alacsonyabb (1%-os) beépíthetőséget megengedve. A szabályozás az elzárt, térítés fejében igénybe vehető funkciókat erősen korlátozza, így csak egy tenisztelep fennmaradását teszi lehetővé, de ezt is célszerű könnyebben elérhetővé tenni a szabadidős sportolók számára.

A szabályozási tervben lehatárolásra kerültek a **meghatározott rendeltetésű területegységek**: a sport- és/vagy játszóterek, a szabadtéri rendezvények számára és a korlátozottan közhasználatú épületek elhelyezésére szolgáló területegységek és a kaputárségek. Mindezekben a beépíthetőség és a legkisebb

zöldfelület mértéke, továbbá az elhelyezhető funkciók köré behatárolt, figyelembe véve a park terhelhetőségét.

Az óligeti „Tölgyfás játszótér” és az újligeti „Nagy játszótér” megújításával két komplex, eszközökkel gazdagon ellátott **játszótér** kialakítása tervezett. A közönségvonzó funkciók környezetében további játékeszközök kihelyezése is lehetséges és indokolt kisebb játszóhelyszíneket teremtve. Az Újligetben az ideiglenesen fennmaradásra tervezett ELMŰ alállomás mellett (SOTE sporttelepe helyén) a fiatalok számára korlátlanul igénybe vehető **sportpark** futball, kosárlabda, röplabda, gördeszka pályák létesítendőek. A szánkódomb terepviszonyait kihasználva javasolt egy **kalandpark** kiépítése (csúszdák, kötélpályák, mászófalak), amelynek része lehet egy lombkoronaszinten önálló tartószerkezettel kialakított függősétány. A sportterületeken korlátozott mértékben lehetőség biztosított a piaci alapon működő létesítmények kialakítására is, növelve a park fenntartására fordítható bevételeket. A meglévő szánkópálya továbbra is korlátlanul fenntartandó a lakosság számára.

Az egykori **Mutatványos tér** területén szabadtéri színpad és időszakos rendezvények, vásárok befogadására szolgáló rendezvénytér kialakítása tervezett, újabb alternatívát nyújtva a túlterhelt parkok, különösen a Margitsziget és Városliget helyett. Fontos, hogy a rendezvények nem veszélyeztethetik a park növényállományát, két esemény között gondoskodni kell a növényzet regenerációjáról.

A környezetalakítási tervlapon ábrázolt kisebb, **mesterséges tavak** és az egyéb, komfortnövelő vízarchitektúrák (szökőkutak, vízjátékok, díszkutak) a zöldterület vonzerejének növelését és nem utolsósorban a mikroklíma javítását szolgálják. A Népliget száraz, vízhiányos terület, amely nem rendelkezik jelentős mennyiségű, természetes vízutánpótlással, ezért csak a jelentősebb fenntartási költséggel járó ivóvíz felhasználására lehet alapozni. A terület vízföldtani adottságait és a tervezett vízfelületek kialakíthatóságának elemzését a Melléklet „Vízépítés, vízrendezés alátámasztó munkarész” tartalmazza.

A szabályozási terven lehatárolt „**Környezetvédelmi parksávok**” területén többszintes, sűrű fa- és cserjeállomány alakítandó ki, megfelelő elhatárolást biztosítva a Népligetet övező forgalmas utaktól, csökkentve azok környezeti terhelését. Ez, a korábbi szabályozási terv alapján jelölt szabályozási elem egyúttal biztosítékul szolgál arra, hogy a zöldterület peremén további idegen funkciók, épületek, gépjárműparkolók ne jelenhessenek meg.

A **park környezetarchitektúra elemei**, így az utak burkolata, a közvilágítás, a köztéri bútorzat, a játszó és sporteszközök mind megújításra szorulnak. A fejlesztés során egységes, értékálló berendezések kialakítása szükséges, az egyedi arculatot célszerű egy tervpályázat keretében, a beérkezett pályaművek alapján meghatározni.

Beépítésre szánt övezetek zöldfelület-fejlesztési javaslatai

A tervezési terület döntő hányada egykor a Népliget városi parkjához tartozott. A XX. század során a zöldterület fokozatosan veszített területéből, az északról és keletről „lehasított” területeken sporttelepek, lakó és vegyes intézményi funkciók létesültek. Mindezt szem előtt tartva kell ezen területeket szabályozni. Egyrészt nem szabad teret engedni a park további területcsökkentésének, másrészt a környező építési övezeteket illeszteni kell a liget zöld környezetéhez: mértéktartó beépítés, intenzív zöldfelületi kialakításuk szükséges.

A **K-Sp jelű övezetek** jelentős átalakulása tervezett. A jelenleg különálló sporttelepek összekapcsolásával az FTC komplex, számos sportág számára edzőhelyszínként szolgáló központja jöhet létre. A fejlesztés magával vonja a terület intenzitásának növelését, így a jelenleginél sűrűbb

beépítés tervezett. A sportterület fejlesztése a zöldfelületi arány kismértékű csökkenését vonja magával, ami csak az OTÉK-tól való eltérés engedélye mellett lehetséges, tekintettel arra, hogy az OTÉK fogalom-meghatározása alapján (a korábbi szabályozási gyakorlattól eltérően) az alépitménnyel rendelkező füves sportpályák nem számíthatók be teljes értékű zöldfelületként. Meg kell jegyezni, hogy a 40%-os arány az északi sportterületen jelenleg sem biztosított. Figyelembe véve a rendszeresen gondozott füves pályák kondicionáló hatását, az eltérés elfogadható.

A fejlesztéssel érintett ingatlanokon a Kerttörténeti tudományos dokumentációhoz kapcsolódóan fakataszter² készült, amely alapján meghatározásra kerültek a történeti jelentőségű megőrzendő faegyedek és az egyéb idős vagy különleges fajú faegyedek. A szabályozás az előbbi kategóriába tartozó egyedeket „Megtartandó, különösen értékes faegyed”-ként tartalmazza. Az északi sportterületen összesen 33 db, míg a déli sportterületen 2 db ilyen értékes faegyed került jelölésre.

A sporttelepek fejlesztése és az új szervizút kialakítása elkerülhetetlenné teszi a jelentős faállomány egy részének kivágását. A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján gondoskodni szükséges a kivágásra kerülő faegyedek pótlásáról, a telepítendő fákat lehetőség szerint helyben szükséges pótolni, tájjellegű, faiskola minőségű faegyedekkel. Jelentős telepítési lehetőség adódik a parkolóterületek fásításánál, a szervizút és a belső parkoló területeken. A szabályozási terv a sportterületek határán a telek be nem építhető részeként jelöli azokat a 10-20 m között változó szélességű sávokat, amelyek teret biztosítanak az eltérő funkciók közötti átmenet képzésére. E sávok szerkezeti elhelyezkedésétől függően alkalmasak a sporttelep intenzívebb fogadótereként, vagy elhatárolást biztosító sűrűbb növénytelepítés, védőzöldsáv számára.

A Kerttörténeti tudományos dokumentáció számos megállapítást és javaslatot tartalmaz a sportterületek fejlesztéséhez kapcsolódóan, amelyek célja **a kerttörténeti értékek, értékes faegyedek megóvása, a kedvező zöldfelületi tagolás biztosítása, az épületek környezetbe illesztése.** *Mindezeket összefoglalóan a 3.1.2. fejezet tartalmazza.*

Az **építési övezetek területén** általában véve törekedni kell a lehető legnagyobb, egybefüggő zöldfelületek kialakítására, a zöldfelületeket többszintes növényzettel borítva javasolt kialakítani. A szabályzat megköveteli minden 150 m²-re legalább egy db közepes, vagy nagy lombkoronát növelő lombos fa telepítését, ez természetesen nem zárja ki az ennél nagyobb, egybefüggő gyepterületek kialakítását. A lapostetős épületeken, valamint a terepszint alatti beépítések földemét zöldtetőként célszerű kialakítani, és javasolt vertikális zöldfelületeket is alkalmazni a magasabb épületek tájbaillesztésére, és a környezeti kondíciók javítása céljából.

3.1.4. Közlekedési javaslatok

A Népligetet a fővárosi közlekedési rendszer több, meghatározó jelentőségű eleme – M3 metróvonal, Könyves Kálmán körút, Üllői út, Népliget autóbusz pályaudvar – határolja, ezáltal kedvező elérést biztosítva a számára, ugyanakkor az átlagosnál nagyobb környezeti terhelést is okozva a területének egy részén.

Közlekedési szempontból a koncepcionális cél egy gépjármű-forgalomtól mentes liget létrehozása, ahol a közpark peremén elhelyezkedő kulturális és vendéglátó létesítmények rendeltetésszerű használatához szükséges minimális számú parkoló és gépjármű-közlekedési felület kialakítása mellett a Népliget, valamint a sportcélú fejlesztések megközelítése és látogatóforgalmához kapcsolódó

² K Fekete Albert, Sáropataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma: Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - IV. kötet Fakataszter, 2017 szeptember - október

parkolási igények kielégítése elsődlegesen a területet keletről határoló vasútvonal mellett tervezett kiszolgáló útról történik.

A Népligetet kelet-nyugati irányban kettészelő Vajad Péter utca, mint településszerkezeti jelentőségű gyűjtőút jelentős átmenő forgalmat bonyolít le. Megszüntetése, a közúthálózatból való kivonása a párhuzamos hálózati elemek forgalom-lefolyásában kedvezőtlen irányú változásokat idézne elő, ezért a nyomvonal adottságként megtartásra kerül. A Népliget gyalogos- és kerékpáros barát közlekedésfejlesztése azonban megkívánja az út forgalomcsillapítását és elválasztó hatásának csökkentését oly mértékben, hogy a gyalogos és kerékpáros keresztezések közlekedésbiztonsági szempontból ne jelentsenek kockázatot.

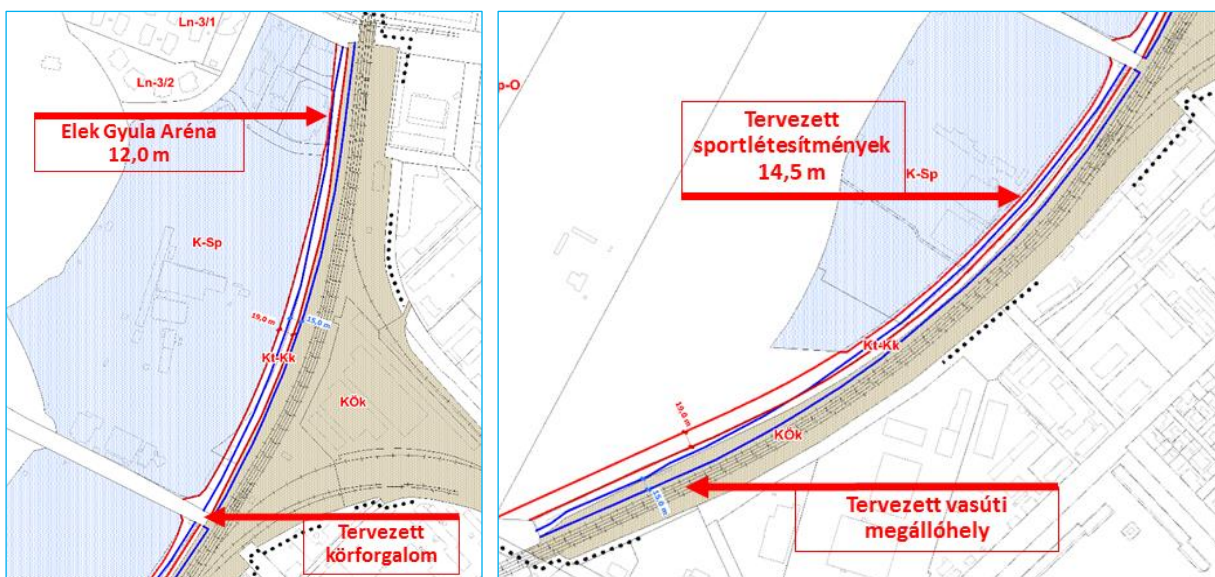
A terület kedvező közösségi közlekedési megközelíthetőségére való tekintettel nem cél a gépjárműforgalomból adódó parkolási igények maradéktalan kielégítése, ezért a terv a Népligetben található létesítmények rendeltetésszerű használatához szükséges és elégséges parkolóok számát határozza meg, az egyes területekhez kapcsolódóan maximálva a közterületen elhelyezhető gépjárművek számát.

Közúti közlekedés

A 30-as és az 50-es évek időszakában kialakított sportterület, valamint a park közlekedése összefonódott, mivel a kor lehetőségeinek megfelelően mindkét funkció esetében lényegében a közösségi közlekedést és gyalogos közlekedést jelentette. Az egyéni személygépjármű közlekedés a kiegészítő jellege folytán nem zavarta a park rekreációs funkcióját, a sportterület gépjárműforgalma a parkterület igénybevételével is bonyolódhatott.

A közlekedési munkamegosztás az egyéni személygépjármű közlekedés térnyerésével mára azonban gyökeresen megváltozott. A Népliget területének gépjármű közlekedésében jelentős, a jövő igényeinek megfelelő változás a sportterület teljes körű átépítése kapcsán válik időszerűvé.

A fentieknek megfelelően – a hatályos településrendezési tervhez hasonlóan – a park és a sportterület, valamint a vasúti terület között egy kiszolgáló út kialakítása javasolt. A Kőbányai úttól az Üllői útig tartó kiszolgáló út a vasút zavaró hatása miatt a legértékteleb terület felhasználásával jön létre. Egyrészt biztosíthatja a sportlétesítmények és a parkterület megközelítését, másrészt ezen területek parkolási igényeinek jelentős részben történő biztosítását.

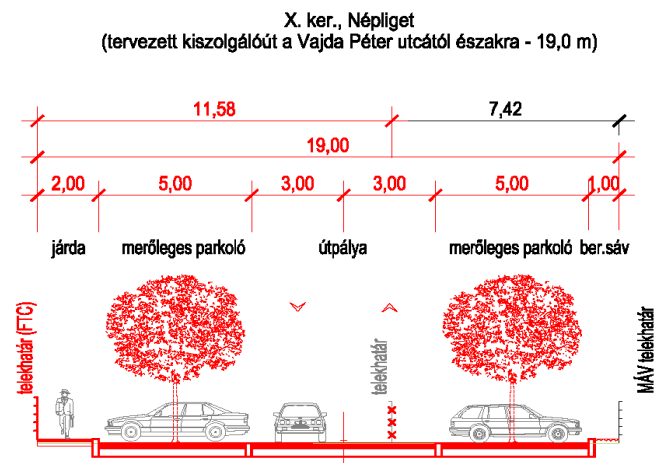
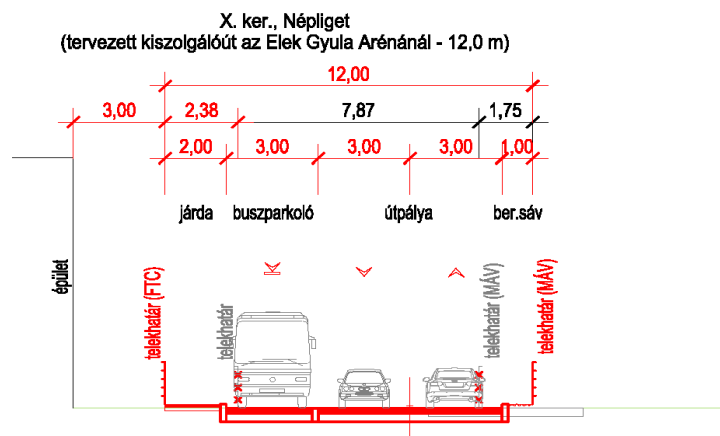
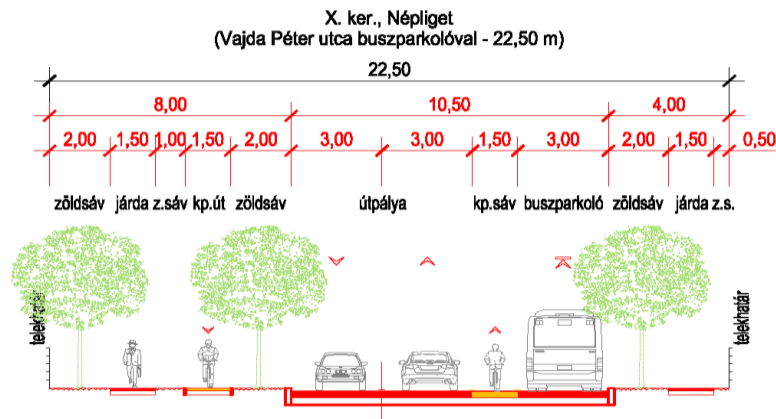

A tervezett kiszolgáló út szabályozása

Az új nyomvonalnak mind az Üllői úti, mind a Kőbányai úti csomópontját jelzőlámpás szabályozással javasolt kialakítani. A csomópontokban a kiszolgáló út irányából a terület elhagyásának biztosítása érdekében minden irányú kanyarodó mozgást javasolt biztosítani, míg a főirányokból valószínűsíthetően csak a jobbra kisíves mozgások lesznek lehetségesek. A tervezett kiszolgáló út részére az alábbi szélességű közterületet kell biztosítani a Kőbányai út és a Vajda Péter utca között:

- a Kőbányai út és az Elek Gyula Aréna között min. 15,0 m;
- az Elek Gyula Arénával határos szakaszon 12,0 m;
- az Elek Gyula Aréna és a Vajda Péter utca között 19,0 m.

A kiszolgáló út keresztmetszeti kialakítását az alábbi mintakeresztmetszelvények mutatják be:

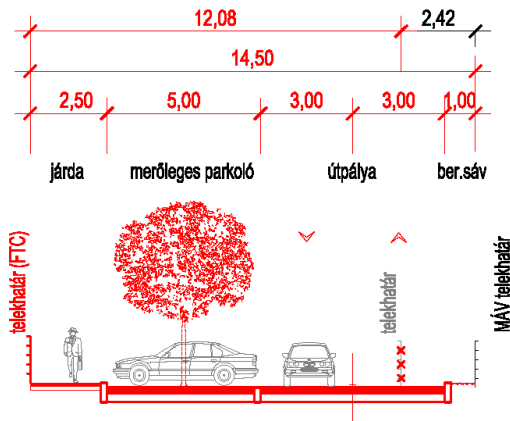

A tervezett kiszolgáló út részére az alábbi szélességű közterületet kell biztosítani a Vajda Péter utca és az Üllői út között:

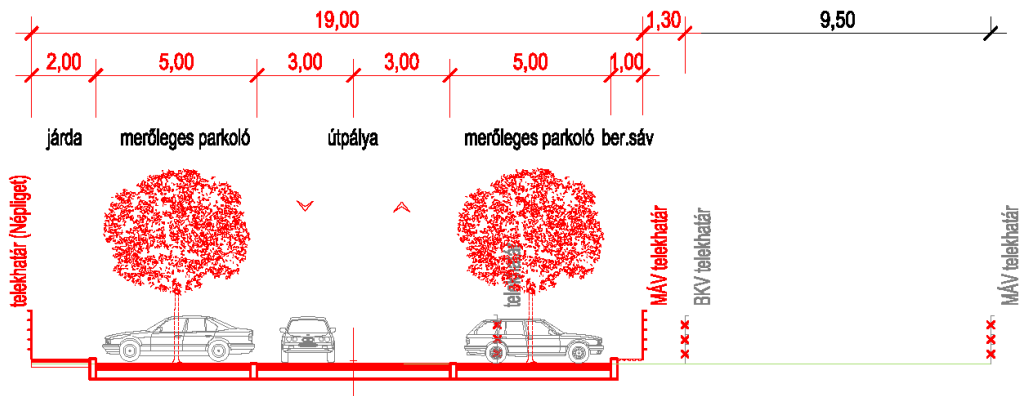
- a Vajda Péter utcától délre, a K-Sp sportterület mentén 14,5 m;
- a sportterület és az Üllői út között 19,0 m.

A kiszolgáló út keresztmetszeti kialakítását az alábbi mintakeresztmetszelvények mutatják be:

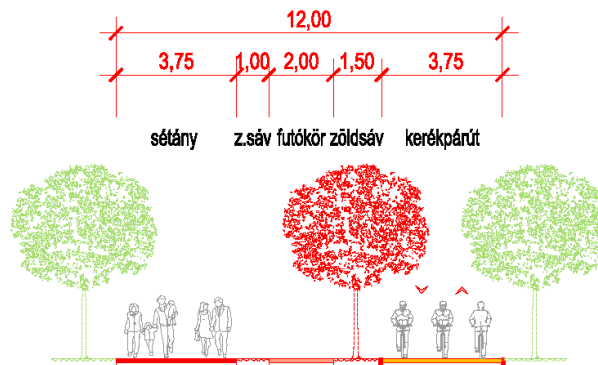
X. ker., Népliget
(tervezett kiszolgálóút a Vajda P. utcától dére - 14,5 m)

X. ker., Népliget
(tervezett kiszolgálóút az Üllői út és a Vajda Péter u. között - 19,0 m)

X. ker., Népliget
(parkon belüli sétány - 12,0 m)

A vasúti terület nyugati oldalán tervezett kiszolgáló út és a keleti oldalán meglévő mellékúthálózat – Horog utca, Szállás köz, valamint a Balkán utca – között forgalmi kapcsolat létesíthető a töltésben lévő vasúti pálya hídszerkezetre helyezésével. A két terület mellékúthálózatának összekötése csökkentené a Kőbányai úton kialakítandó csomópontok számát, elvben törölhető lenne a Horog utca Kőbányai útra tervezett kikötése a területre érvényes településrendezési tervből (a helyi úthálózat fejlesztési elképzelésekből).

A Népligetet határoló Könyves Kálmán körút és Üllői út közlekedési szempontból véglegesnek tekinthető keresztmetszettel kiépült.

A folyamatos városfejlődés következtében az Üllői út érintett szakaszán új jelzőlámpás forgalomirányítású csomópont kialakítása szükséges a tervezési területen kívül eső, egykori Bólyai János Katonai Műszaki Főiskola területének tervezett beépítése kapcsán a közúti felüljáró közelében. A Népliget vasúttal párhuzamos kiszolgáló útjának fejlesztésével összhangban a határoló magasabb rendű utakhoz való csatlakozási pontokban a meglévő útcsatlakozások bővítése, korszerűsítése szükséges.

A Népliget tervezett kiszolgáló útja az északi oldalon a Kőbányai úthoz kapcsolódik. A kiszolgáló út és a Kőbányai út csomópontjában a meglévő, jelenleg az Oázis kertészetet kiszolgáló útcsatlakozás térségében új, jelzőlámpás forgalomirányítású csomópont kialakítása szükséges, amelyet javasolt elsősorban a Népligetet elhagyó forgalom igényeit szolgáló geometriával (lehetőség szerint önálló kanyarodósávokkal) kiépíteni.

A Kőbányai úton az Északi Járműjavító területén tervezett fejlesztésekhez kapcsolódóan (a felújításra kerülő Eiffel-csarnokban kap helyet a jövőben a Magyar Állami Operaház és az Erkel Színház műhelyháza és próbacentruma) két további csomóponti fejlesztés is tervezett: az egyik a Kismartoni utcánál a meglévő jelzőlámpás forgalomirányítású csomópont negyedik ággal történő bővítésével, a másik a 38440/65 hrsz.-ú ingatlannal szemközt, a Kismartoni utca és a Könyves Kálmán körút közötti távolság közel felénél új csomópontként kerül kialakításra.

A Kőbányai út déli oldalán található építési övezetek telkeinek kiszolgálása a Kőbányai úttal párhuzamos szervízútról történik jelenleg, és javasolt a jövőben is. A Kőbányai út menti Vi-2/1 építési övezetben még mintegy 58.000 m² új beépítés létrehozása biztosított. Tárgyi településrendezési terv nem növeli a Kőbányai út menti terület beépíthetőségét a hatályos tervhez képest.

A Vajda Péter utcát a körvasút – töltésben épült pályája következtében – felüljáróban keresztezi, a főútvonal a Kőér utca és az Orczy út közötti kapcsolatot biztosítja. Az útvonal Kőbánya közlekedésében betöltött szerepének megfelelően a Népliget park és sport funkciói számára elfogadható mértékű átmenő forgalmat bonyolít le.

A Népliget park, sport és kulturális funkciói által keltett célforgalom érkezése szempontjából a Vajda Péter utca fontos szerepet tölt be. Azonban a környezettel nagyobb összhang megteremtése kívánatos, ennek keretében javasolt:

- a körvasútnál az átmenő forgalom sebességét csökkentő, ugyanakkor a Népligetbe érkező forgalmat annak kiszolgáló útjaira vezető körforgalmú csomópont kialakítása,
- a forgalmi sávok szélességének szűkítését eredményező irányhelyes kerékpársávok kijelölése,
- gyalogosátvezetéseknel középső sziget kialakítása
- a közösségi közlekedést előnyben részesítő autóbussz sáv meghosszabbítása,

A parkterület belső, jelentős szélességű útjain – a későbbiekben ismertetésre kerülő *Parkolás* fejezetben szereplő, a Könyves Kálmán körút és az Üllői út környezetébe telepített forgalomvonzó létesítmények kivételével – a rendszeres gépjármű forgalom és így a parkolás teljes megszüntetése is javasolt. (Ami ezért nem vonatkozik a park fenntartásához szükséges eseti üzemi forgalomra.)

A körvasút és a Keleti pályaudvar – Kőbánya-Kispest vonal delta vágánykapcsolatának területen mintegy 10.000 m² raktár üzemel, amelynek közúti kapcsolatát a Horog utcához csatlakozó szintbeni közúti vasúti átjáró biztosítja.

A vasúti delta területe soha nem tartozott a Budapest főváros településszerkezeti tervének beépítésre szánt területei közé, ennek megfelelően a kerületi városrendezési szabályzat sem sorolta építési övezetbe, ezáltal a terület megvalósult beépítésének jogi feltételrendszere nem megalapozott. Javasolt a területet az építési szabályzatban továbbra is beépítésre nem szánt övezetbe sorolni.

Közösségi közlekedés

Városi közösségi közlekedés

A Népliget domináns, fővárosi szintű kapcsolatrendszerrel rendelkező közösségi közlekedési eszköze a jövőben is az M3 metróvonal marad a Népliget állomásával. Korábban többször felmerült az igénye a körvasúton tervezett Üllői úti vasúti megállóhelyhez kapcsolódóan a metróállomás keleti végén egy második kijárat létesítésének. A tervezett megállóhely azonban az Ecseri út metró megállóhoz esik közelebb, így a Népliget területén lévő sport és kulturális funkciók eléréséhez az új kapcsolat kialakítása nem nyújtana érdemi előnyt a mai metró kijáratával szemben.

A metró által meghatározott kötöttpályás kapcsolatrendszert bővíti a Könyves Kálmán körúton közlekedő villamos az Üllői úton, Vajda Péter utca és a Kőbányai úton meglévő megállóival, továbbá a Kőbányai úti villamos a Kismartoni út, Északi Járműjavító, Könyves Kálmán körút megállóival. Új villamos-megálló egyik vonalon sem javasolt.

Az M3 metróvonal Népliget állomásához kapcsolódó autóbusz (egykor trolibusz) végállomása a Könyves Kálmán körúti villamos-közlekedés szakaszos kiépülésével mindinkább jelentőségét veszítette, jelenleg csupán a 254E autóbusz végállomásaként üzemel, illetve a terület értékétől elmaradó tároló funkciót lát el.

A Népliget komplex felújításához kapcsolódóan – többek között – a metróállomás térségében a látogatók számára vonzó csatlakozási pont, fogadótér kialakítása tervezett, ahol elsősorban a parkba látogatókat kiszolgáló funkciók (információs pont, kerékpár és egyéb sporteszközök kölcsönzői, vendéglátóhelyek, illemhelyek, egyéb parkhasználatához kapcsolódó kiszolgáló létesítmények) elhelyezése javasolt.

A kaputérség létesítése következtében a Népliget és az Alacskai úti lakótelep között a reggeli és a délután csúcsidőben közlekedő 254E autóbuszjárat végállomásának itteni megszüntetése, áthelyezése szükséges. Az érintett viszonylat módosítására több lehetőség is biztosított:

- A Könyves Kálmán körút mentén, a végállomás jelenlegi útcsatlakozásának helyén két darab kettős megállóhely kerül elhelyezésre, amely egyidejűleg négy csuklós autóbusz kiszolgálását is biztosítani tudja. Az Alacskai lakótelep felé induló autóbuszok az Elnök utca folytatásában, a liget területén kialakított körgeometriájú csomópontban fordulhatnak vissza a Gyáli út irányába.
- A 254E számú autóbuszok számára az Üllői úti felüljáró déli oldalán helyezhető el egy darab kettős megállóhely. A Gyáli utat ez esetben a járatok az Üllői út – Ecseri út útvonalon érhetik el.

A helyi közösségi közlekedés fejlesztése érdekében a BKK által tervezett a jelenlegi 83-as trolibusz viszonylatának meghosszabbítása az Orczy tér és a Népliget metróállomás között az Elnök utcán keresztül, amely kedvezőbb népligeti eljutási lehetőségeket biztosít a Tisztviselő-telep lakossága számára. A Népligetben lévő BKK autóbusz-végállomás megszűnésével a trolibusz-viszonylat meghosszabbítására távlatban az alábbi opcionális lehetőségek adódnak:

- A trolibusz az Elnök utcán érkezve keresztezi a Könyves Kálmán körutat, és a liget területén az Elnök utca folytatásában tervezett körgeometriájú csomópontban fordulhat vissza a Fővám tér felé. A körút és a körforgalom közötti rövid útszakaszon legfeljebb 1 autóbuzsmegálló pár elhelyezésére van lehetőség.
- A viszonylat az Elnök utca – Könyves Kálmán körút – Vajda Péter utca – tervezett kiszolgáló út – Üllői út útvonalon éri el a Népliget metróállomást, ahol a körút mellett kialakítható számára a végállomás. A Fővám tér irányába a járatok az Elnök utca folytatásában, a liget területén visszafordulva tudnak indirekt módon balra kanyarodni.

Vasúti közlekedés

A körvasút a hegyeshalmi, a székesfehérvári, a pécsi és a kelebiai vasútvonalak forgalmát vezeti a Keleti pályaudvarra. A Ferencváros felől érkező szerelvények a Keleti pályaudvar, Kőbánya-Kispest vasútállomás és Kőbánya-felső vasútállomás irányába is tovább tudnak haladni.

A budapesti vasúthálózaton tervezett városi-elővárosi vonatközlekedés megindítása keretében az Üllői útnál új vasúti megálló tervezett, ezáltal a négy vasútvonal és a főváros legforgalmasabb közösségi közlekedési eszköze, az M3 metróvonal között elfogadható átszállási lehetőség jön létre.

Az új vasúti megálló utas-peronjainak kialakítása a mai vasúti területeken belül nem biztosítható. A vasúti területek növelése nagyobb részben a Népliget, kisebb részben a Bihari utca felé javasolt a MÁV Zrt. adatszolgáltatása alapján.

A megállóhely Üllői út feletti elhelyezése biztosítja a legrövidebb gyaloglási távolságot a metróvonal Ecseri út (360 m) és Népliget (600 m) megállóitól, valamint a Népliget autóbuzs-pályaudvartól (600 m).

Az M3 metróvonal rekonstrukciója során az Ecseri úti megálló nyugati végén új kijárat létesítésével a vasút és a metró közötti átszállási távolság kb. 250 m körüli értékre lenne csökkenthető. A jelenlegi tervekben az új kijárat megvalósítása nem szerepel.

A körvasút utasforgalma számára hasonló adottságú átszállási lehetőséggel bíró vasúti megállóhely kialakítása adódik a 28, 28A, 62-es villamosokkal a Kőbányai útnál is. A két megállóhely közötti távolság megközelítőleg 1600 m, ezért mindkét megálló együttes elhelyezése vasútüzemi szempontok figyelembe vételével – a hat átmenő vágány és a közeli Ferencvárosi rendező pályaudvar vágányút kötöttségei miatt – nem javasolt.

A tervezési terület keleti határán helyezkedik el a Ferencváros – Keleti pályaudvar (körvasút) és a Ferencváros – Kőbánya-Kispest vonal vágány kapcsolatát biztosító ún. deltaterület, amelyre hosszú távon vasúti területként van szükség (lásd emlékeztető). A vasúti közlekedést kiszolgáló épületek elhelyezhetősége miatt a vasúti terület ennek megfelelően önálló vasúti övezetbe kerül.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A Népliget parkterületének fejlesztését a gyalogos-kerékpáros dominancia érvényre juttatásával kell megvalósítani.

A kerékpáros közlekedés fejlesztésének részeként a Vajda Péter utcában – a Józsefváros és Kőbánya közötti kapcsolatrendszer részeként – elsődlegesen a hivatásforgalmat szolgáló irányhelyes kerékpársávok kialakítása javasolt. A rekreációs és szabadidős célú kerékpározás számára a Népligeten belüli útburkolatok felújításával a park körüljárását biztosító, a kerékpárutat, a futókört és a gyalogos sétányt is magába foglaló „többfunkciós, rekreációt szolgáló út” kialakítása javasolt.

A Népliget területére célszerű a fővárosi MOL BuBi rendszer kiterjesztése, vagy önálló kerékpárkölcsonzó pontok létrehozása és kerékpártárolók elhelyezése a forgalomvonzó létesítmények környezetében.

A ligeti kerékpáros kör (és a többfunkciós, rekreációt szolgáló út) nyomvonalának részeként a Vajda Péter utca felett átívelő kerékpáros-gyalogos híd vagy hidak építése biztosíthatja a Népliget két része között az akadálytalan összeköttetést, a meglévő vasúti híddal azonos úrszelvény (3,5 m magassági korlátozás) biztosításával. A hidakon túl természetesen középszigettel (és esetlegesen jelzőlámpás forgalomirányítással) rendelkező gyalogátkelőhely is létesíthető több helyen.

A gyalogos közlekedés részeként a Népligetet határoló főútvonalak és a vasúti terület jelentős elvágó hatásának csökkentésére a gyalogos keresztezési lehetőségek számának növelése szükséges, illetve a meglévők fejlesztése célszerű az alábbiak szerint:

- a Könyves Kálmán körút – Üllői út csomópont (M3 metróvonal Népliget állomása) gyalogos aluljárójának akadálymentesítése;
- a Könyves Kálmán körút - Reguly Antal utca csomópontjában új jelzőlámpás forgalomirányítású gyalogátkelőhely kijelölése;
- a Könyves Kálmán körút - Elnök utca csomópontjában a fogadó terület átépítése;
- a Kőbányai út felől a gyalogoskapcsolatok bővítése a Könyves Kálmán körúti villamosmegálló és az Északi Járműjavító fejlesztési területei irányából;
- a Bihari utcai lakóterületek kapcsolatának biztosítására a 38317/26 hrsz.-ú telek vonalában gyalogos-kerékpáros aluljáró a körvasút külön szintű keresztezésére (és megállóhelyének elérésére).

Általánosan szükséges a Népliget területén a burkolatok megújítása. A rekonstrukció keretében a gyalogosok igényeinek kiemelt figyelembe vétele javasolt.

A tervezési terület északi részén, a Kőbányai út és a Népliget között lakó- és intézményi beépítést lehetővé tevő építési övezetek helyezkednek el, melyek tagolását a Kismartoni úton kívül két tervezett önálló gyalogos út szolgálja 6-6 m szabályozási szélességgel.

A tervezési terület keleti részén, a vasútvonalon keresztül történő gyalogos közlekedést a meglévő közúthálózati elemek – Kőbányai út, Vajda Péter utca, Üllői út – biztosítják, a kapcsolatok számát gyarapíthatja a Szállás köznél megvalósítható közúti kapcsolat, valamint az Üllői útnál tervezett vasúti megálló építésének részeként a 38317/26 hrsz.-ú telken keresztül javasolt, a Ceglédi út (Ecseri úti metróállomás) felé az eljutást megteremtő kapcsolat.

Parkolás

A fejlesztések hatására a Népliget park- és sportterületein várhatóan jelentősen megnövekszik a látogatók száma, és így a látogatók keltette forgalom. A parkolási igények számítása a „Fradiváros Népliget” projekt rendelkezésre álló fejlesztési programja alapján, az alábbiakban kerül részletesen ismertetésre.

A sportterületek igénye együttesen 473 személygépjármű parkoló és 11 autóbusz várakozóhely az alábbiak alapján:

Északi sportterület: 119 személygépjármű parkoló +2 autóbusz várakozóhely

funkció	menyiség	OTÉK norma	javasolt (1 szgk.)	parkolási igény
kollégium	38x2 férőhely	10 férőhely	10 férőhely	8 szgk.
hotel	58 szoba	1 szoba	2 szoba	29 szgk.

Elek Gyula aréna	1.200 férőhely	15 férőhely mértékadó létesítmény	mértékadó létesítmény 15 férőhely	80 szgk.+2 busz
öltözők	350 fő	nem önálló funkció	--	--

Déli sportterület:354 személygépjármű parkoló + 9 autóbusz várakozóhely

funkció	mennyiség	OTÉK norma	javasolt (1 szgk.)	parkolási igény
étterem	260 m ² fogy. tér	nem önálló funkció	--	--
iroda	916 m ²	nem önálló funkció	--	--
kereskedelmi fitness	154m ² (kb. 20 férőhely)	5 férőhely	5 férőhely	4 szgk.
atlétikai stadion	1.200 férőhely	15 férőhely nem mértékadó létesítmény	--	--
multifunkcionális sportcsarnok	5.242 férőhely	mértékadó létesítmény, 15 férőhely	mértékadó létesítmény, 15 férőhely	350 szgk. +9 busz
uszoda	2.000 férőhely	a mértékadó létesítménnyel egy időben nem üzemel	a mértékadó létesítménnyel egy időben nem tud üzemelni	a mértékadó létesítménnyel egy időben nem üzemel
jégcsarnok	1.500 férőhely			
tornacsarnok	300 férőhely			
vívó csarnok	300 férőhely			
birkózó csarnok	300 férőhely			
ökölvívó csarnok	300 férőhely			

A parkterületek együttes igénye 637 személygépjármű parkoló és 3 autóbusz várakozóhely:

Parkterület: 637 személygépjármű parkoló+ 3 autóbusz várakozóhely

funkció	mennyiség	OTÉK norma	javasolt (1 szgk.)	parkolási igény
park	950.000 m ²	500 m ²	2.500 m ² (közeli metró miatt)	380 szgk.
Planetárium	370 férőhely	5 férőhely	10 férőhely (közeli metró)	37 szgk.+1 busz
liget szórakozóhely vagy cirkusz	2.000 férőhely	5 férőhely	10 férőhely (közeli metró)	200 szgk.+ 2 busz
Nagyvendéglő	500 m ² (kb.200 férőhely)	5 m ²	10 férőhely (közeli metró)	20 szgk.

A közlekedési rendszer működését biztosító parkoló igénye 125 férőhely:

Közlekedési rendszer: 125 személygépjármű parkoló

funkció	mennyiség	OTÉK norma	javasolt (1 szgk.)	parkolási igény
M3 metróhoz kapcsolódó P+R parkoló	min. 500 férőhely (csak kis részben a területen)	--	--	meglévő 75 P+R szgk.
Vasúti megállóhoz kapcsolódó parkoló	Üllői út vasútállomás	Budapestre meghatározott teljes érték 700	egyedi	50 szgk.

Az utazások egy jelentős része jelenleg — és várhatóan a jövőben is — személygépjárművel történik, amely számára az Üllői út és a Kőbányai út között tervezett kiszolgáló út mentén lehet a

leggazdaságosabban parkolókat létesíteni. A kiszolgáló útra felfűzött parkolók – amelyek a kiszolgáló úttal együtt a terület legkevesbé értékes, vasút melletti részén helyezkednek el – értelemszerűen közterületi parkolók, amelyek befolyásolják a közút területének szélességét. A kiszolgáló út 19,0 m szélességű közterületi szakaszain elhelyezett kétoldali, illetve a 14,5 m-es szakaszon egyoldali, úttengelyre merőleges (fásított) parkolók kialakítása esetén legfeljebb 600 férőhely létesíthető, amely a Népliget sport és park területek együttes parkolási igényének jelentős részét fedezheti.

A sportterületek parkolási igénye számára a vasút mellett tervezett kiszolgáló úthoz kapcsolódó parkolókon kívül a létesítmények részeként (telken belül) további felszíni és esetleg parkolóházi férőhelyek kialakítása is szükséges.

A parkterületek – első sorban az azon belül elhelyezkedő forgalomvonzó létesítmények – parkolási igénye számára a vasút mellett tervezett kiszolgáló úton kívül a park területén egyéb, kisebb felszíni parkoló területek kialakítása is javasolt, a jelentős gyaloglási távolságokra tekintettel. A parkon belüli úthálózat Elnök utca – Üllői út közötti, mintegy 250 m hosszú szakaszán – amely a liget leginkább zajjal terhelt, tehát rekreációra legalkalmatlanabb része – mintegy 160 várakozóhely létesíthető a forgalomvonzó létesítmények (Planetárium, tervezett Nagyvendéglő) közelében.

Az Üllői út menti kis befogadóképességű (75 fh.) felszíni P+R parkoló megtartása célszerű, mivel Budapest rendkívül kevés P+R parkolóval rendelkezik. Ugyanakkor a létesítményt a saját forgalma a hétvégi, a park esetében a legtöbb látogatót vonzó időszakban nem terheli. Ezért a park parkolási mérlegében is figyelembe lehet venni. A parkoló kismértékű bővítése is (60 fh.) javasolt a parkterületen belül elhelyezkedő forgalomvonzó létesítmények miatt.

A Népliget metróállomás eszközváltó potenciáljának megfelelő P+R kapacitás jelentős fejlesztésére a tervezési területen kívül, a Népliget autóbusz pályaudvar melletti területen kerül sor.

A sportterületek használatához kapcsolódó autóbusz parkolási igény számára a Vajda Péter utcán javasolt leálló helyek kijelölése és a sportterületen belül felszíni autóbusz várakozóhelyek létesítése. (Nagy rendezvények esetén a parkterületet szolgáló közterületi autóbusz várakozóhelyek is használhatóak, ezért 600 férőhely/1 autóbusz a méretezés alapja).

A parkterületek és forgalomvonzó létesítményeik használatához kapcsolódó autóbusz parkolási igény számára az Üllői út menti P+R parkolóban javasolt leállóhelyek kijelölése. (Nagy rendezvények esetén a sportterületet szolgáló közterületi autóbusz várakozóhelyek is használhatóak, vagy a személygépjármű parkolók rovására további autóbusz várakozóhelyek jelölhetőek ki.)

A park- és sportterületek parkolási igényeinek fizikai biztosítása az alábbi területi bontásban javasolt:

A sportterületek esetében 200 közterületi személygépjármű parkoló és 8 közterületi autóbusz várakozóhely vehető figyelembe, a többit a sportterületen belül kell elhelyezni, az alábbiak szerint:

tervezetett kiszolgáló út Kőbányai út – Vajda Péter utca közötti szakasza	100 szgk.	0 busz
tervezetett kiszolgáló út Vajda Péter utca– Üllői út közötti szakasza	100 szgk.	0 busz
Vajda Péter utcán a Fradiváros területe mentén	0 szgk.	8 busz
északi és déli sportterületen belül	273 szgk.	3 busz
összesen:	473 szgk.	11 busz

A park területek esetében a parkolási igény értelemszerűen közterületen (közúton és közparkban) kerül elhelyezésre, az alábbiak szerint:

tervezetett kiszolgáló út Vajda Péter utca– Üllői út közötti szakasza	340 szgk.	0 busz
tervezetett kiszolgáló út Kőbányai út– Vajda P. út közötti szakasza		
Vajda Péter utca (elektromos állomás térsége)	50 szgk	0 busz

a Népliget Hungária krt.-al párhuzamos belső útja	160 szgk.	0 busz
Üllői út mentén a 75 fh-es P+R parkoló figyelembe vételével	135 szgk	3 busz
összesen:	685 szgk.	3 busz

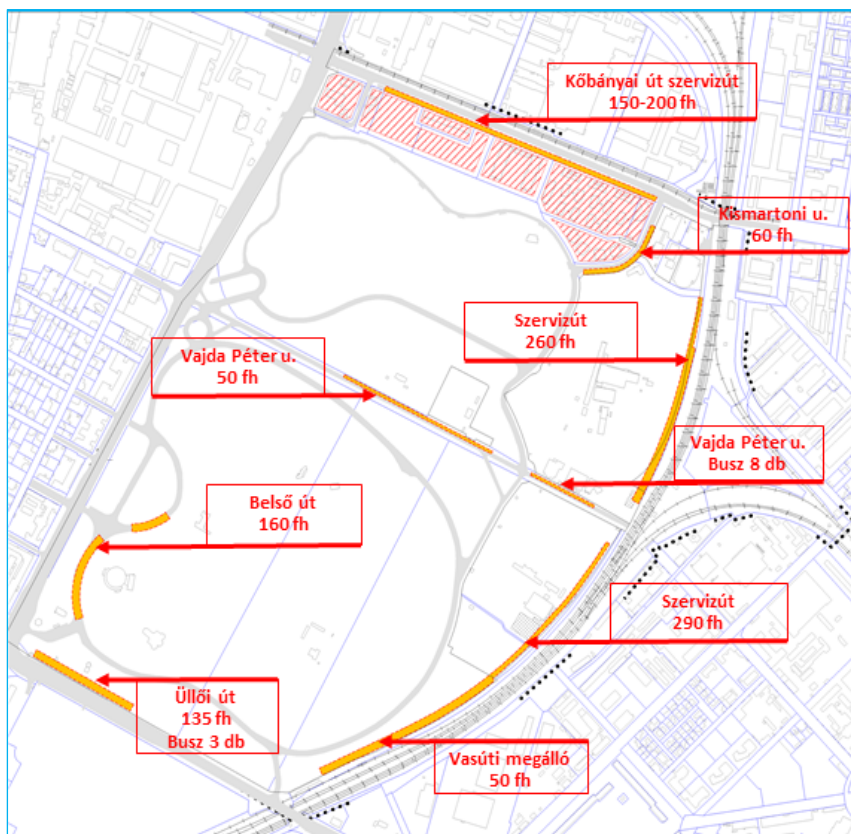
A közlekedési funkció esetében a parkolási igény közterületen (közúton és közparkban) kerül elhelyezésre, az alábbiak szerint:

vasúti megállóhoz a tervezett kiszolgáló út Vajda Péter utca–Üllői út közötti szakaszán	50 szgk.	0 busz
P+R funkció az Üllői út mentén (hétvégi időszakokra való tekintettel a park területnél is beszámításra kerül)	75 szgk.	0 busz
összesen:	125 szgk.	0 busz

A parkolási igények fenti kialakítása révén a vasúti terület mellett tervezett kiszolgáló úton – a kapubehajtók függvényében – mintegy 600 közterületi parkoló kerülhet kialakításra, amely nagyfokú rugalmasságot biztosít a sportterület vagy a parkterület használata esetében. A nagyszámú közterületi parkoló kölcsönös igénybevehetősége következtében lehetővé válik ugyanis, hogy mindkét sportterület esetében csak a meghatározó sportlétesítménye után kerüljön a parkolás biztosításra.

A Kőbányai út 40 m szélességet meghaladó építési területe lehetővé tette, hogy a déli oldalán közterületi szerviz út és parkolók alakuljanak ki, elsősorban a főútvonallal határos lakóépületek igényeit szolgálva. A Kőbányai út menti jelenleg üres telkek beépítése – annak ellenére, hogy a

rendeltetésszerű

használathoz szükséges parkolók telken belül megépülnek – várhatóan a közterületi szervizút és parkolók bővülését is magával fogja hozni. A Kőbányai úti parkolók – mintegy 150-200 férőhely kialakítása lehetséges összesen – a Népliget látogatói számára is igénybe vehetőek, mivel a főútvonal és a park közötti rövid eljutást az építési övezetek területét tagoló két önálló gyalogos út segíti.

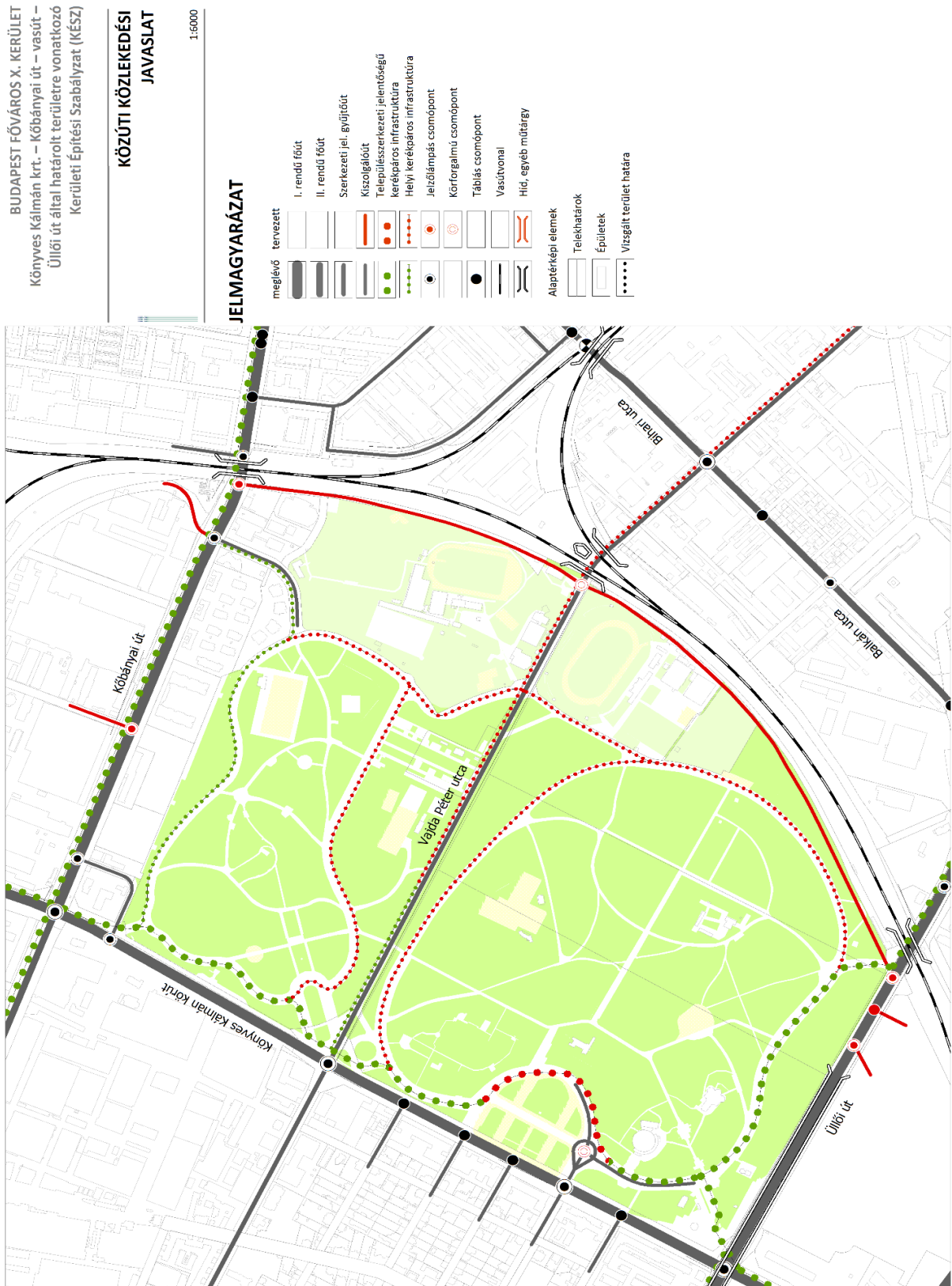
A Kismartoni úti 60 közterületi parkoló szintén nagyobb részt a szomszédos lakóterület parkolását szolgálja.

A közterületi parkolók elhelyezkedése

A park területet kettévágó Vajda Péter utca Hungária körúthoz kapcsolódó részén a kétoldali fasor – a közöttük lévő távolság miatt – összefüggő parkolósáv kialakítását nem teszi lehetővé. Azonban a szélesebb közúti területtel rendelkező szakaszán, az elektromos alállomás környezetében jelenleg még

nem létezik kétoldali fasor. Ezen a szakaszon további, úttengellyel párhuzamos várakozóhelyekkel rendelkező parkolósáv elvileg kialakítható mintegy 50-70 férőhelyes kapacitással. Városképi szempontból azonban a Vajda Péter utca teljes hosszában a kétoldali fasor kialakítása a meghatározó.

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET
 Könyves Kálmán krt. – Kőbányai út – vasút –
 Üllői út által határolt területre vonatkozó
 Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ)

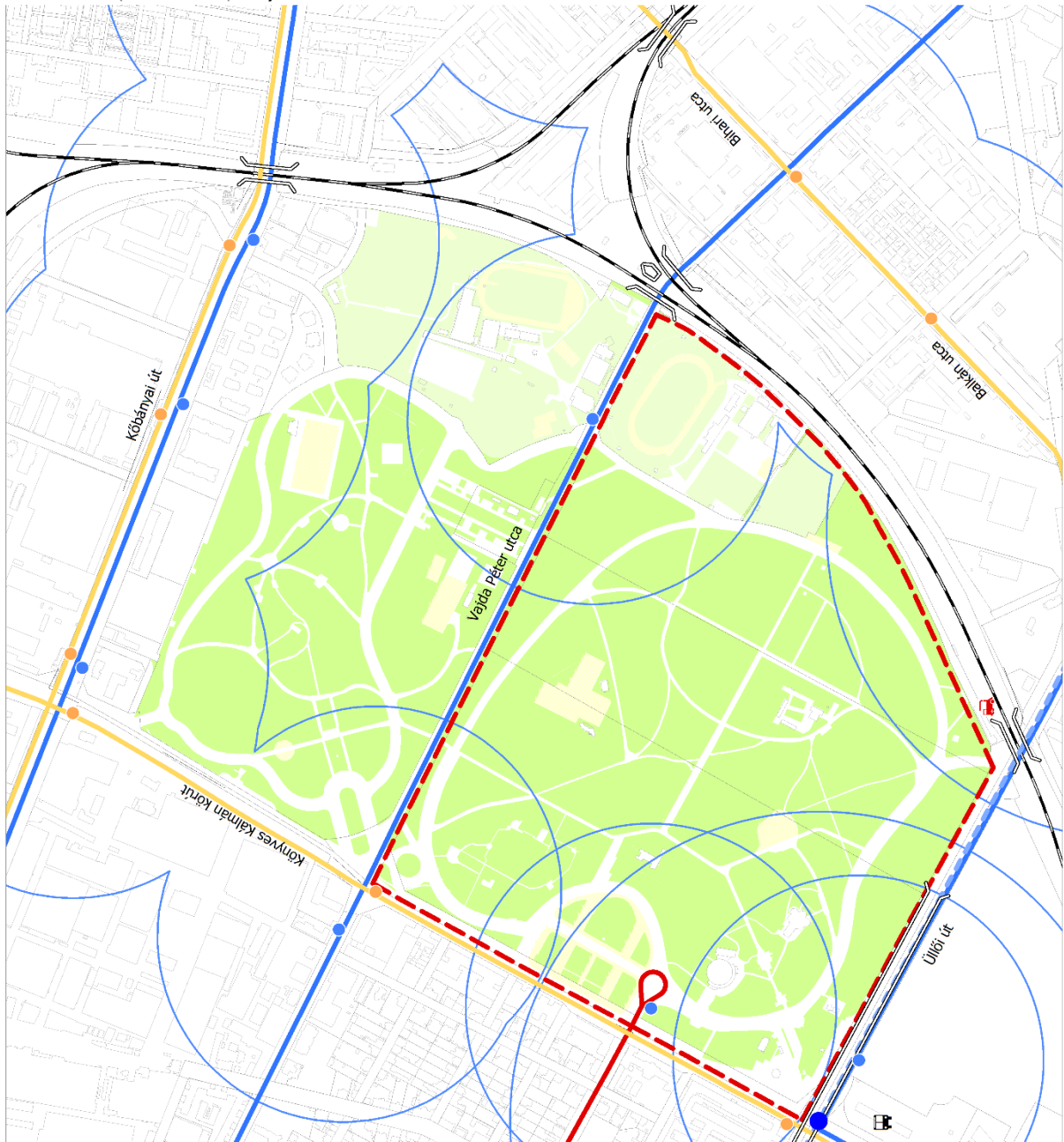
**KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI
 JAVASLAT**

1:6000

JELMAGYARÁZAT

- Metróvonal
- Villamosvonal
- Autóbusz-vízonnyal
- Trolibusz-vízonnyal
- Trolibusz alternatív vízonnyalvezetése
- Autóbusz-pályaudvar
- Metróállomás
- Villamos megállóhely
- Autóbusz- és trolibusz megállóhely
- Megállóhelyi lefedettség
- Vasútvonal
- Tervezett vasúti megállóhely
- Híd, egyéb műtárgy
- Alaptérképi elemek
- Telekhatarok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

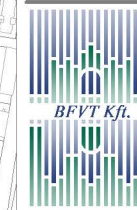
**KÖZÚTI KÖZLEKEDÉSI
 JAVASLAT**

1:6000

JELMAGYARÁZAT

meglévő	tervezett	
		I. rendű főút
		II. rendű főút
		Szerkezeti jel. gyűjtőút
		Kiszolgálóút
		Településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra
		Helyi kerékpáros infrastruktúra
		Jelzőlámpás csomópont
		Kőrforgalmú csomópont
		Táblás csomópont
		Vasútvonal
		Híd, egyéb műtárgy
Alaptérképi elemek		
		Telekhatárok
		Épületek
		Vizsgált terület határa

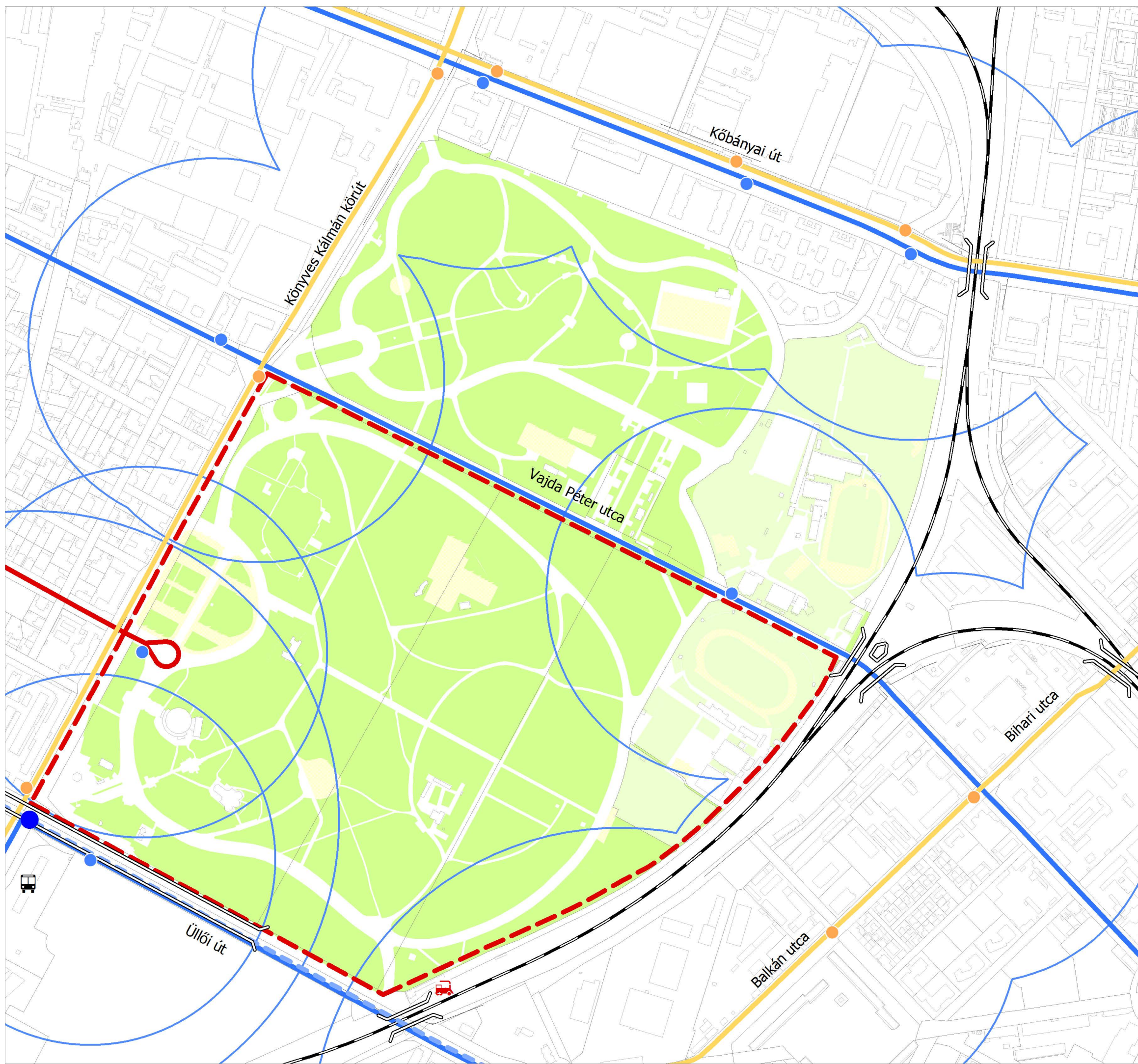

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI JAVASLAT

1:6000

JELMAGYARÁZAT

- Metróvonal
  - Villamosvonal
  - Autóbusz-viszonylat
  - Trolibusz-viszonylat
  - Trolibusz alternatív viszonylatvezetése
  - Autóbusz-pályaudvar
  - Metróállomás
  - Villamos megállóhely
  - Autóbusz- és trolibusz megállóhely
  - Megállóhelyi lefedettség
  - Vasútvonal
  - Tervezett vasúti megállóhely
  - Híd, egyéb műtárgy
- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
  - Épületek
  - Vizsgált terület határa

3.1.5. Közművesítési javaslatok

Az új funkciók megjelenésével a látogatókigényeinek kiszolgálásához az ivókúthálózat fejlesztése, nyilvános illemhelyek létesítése, közbiztonság javítása (közvilágítás fejlesztése, térfigyelő kamerarendszer kialakítása, vészívó oszlopok kihelyezése) és ingyenes WiFi hálózat biztosítása szükséges, amihez a közműhálózatok fejlesztése elengedhetetlen.

Vízellátás

A vezetékek épülettől való legkisebb védőtávolságát, amit az MSZ 7487/2-80 szabvány tartalmaz, tervezés során és az építkezések során be kell tartani. A távolságok a vezeték átmérőjének függvényében az alábbiak szerint változnak:

Vezeték belső átmérője (mm)	Távolság védőszerkezet, illetve fokozott védelem	
	nélkül	alkalmazásával
< 300	3,00	nincs megkötés
301-700	5,00	
701-1200	7,00	
1201 -	8,00	

A jelenleg különálló sporttelepek összekapcsolásával az FTC komplex, számos sportág számára edzőhelyszínként szolgáló központja jöhet létre. A tervezett északi és déli sportterületekhez köthető becsült ivóvízigény az alábbiak szerint alakul:

- északi sportterület becsült ivóvízigénye: 160 m³/nap,
- déli sportterület becsült ivóvízigénye: 275 m³/nap,
- összes becsült vízigény: 435 m³/nap.

A területen a mértékadó tűzvíz igény 3000 l/perc, a várható jellemző érték azonban 1200 l/perc.

Az ivó- és oltóvíz igények az alábbiak szerint biztosíthatóak:

- Azon létesítmények esetében, amelyek határosak meglévő, üzemelő ivóvíz közcső törzshálózattal, a meglévő független vízbekötés megtartásának lehetősége, illetve új vízbekötés létesítésének szükségessége létesítményenként vizsgálandó.
- Azon létesítmények esetében, amelyek nem határosak meglévő, üzemelő ivóvíz közcső törzshálózattal, új, megfelelően méretezett közcsőhálózat létesítése szükséges, amely biztosítja a független vízbekötésének lehetőségét, valamint a meghatározott oltóvíz mennyiséget is.
- Továbbá javasolt a Kőbányai úti DN 200-as és a Vajda Péter utcai DN 175-ös ivóvízvezeték összekötése a biztonságos és megfelelő mennyiségű ivó- és oltóvíz biztosítása érdekében.
- Pontos ivó- és tűzvízigények meghatározása a tényleges beépítés meghatározása után lehetséges, amikor ismeretesek a tervezett létesítmények, azok konkrét ivóvíz- és oltóvízigényei. Az adatok ismerete után a Fővárosi Vízművek Zrt. megkeresése szükséges a konkrét vízellátási feltételeket, szükséges fejlesztéseket meghatározó elvi nyilatkozat kiadása, majd vízhálózati tervjövahagyás céljából.

A szabályozási tervben lehatárolásra kerültek a meghatározott rendeltetésű terület egységek, mint a sport-és/vagy játszótérek, a szabadtéri rendezvények számára és a korlátozottan közhasználatú

épületek elhelyezésére szolgáló területegységek és a kaputérsek. Ezeken a helyeken elhelyezett funkciók számára biztosítani szükséges a megfelelő ivóvízellátást a meglévő ivóvízhálózatról, amennyiben szükséges, akkor annak bővítésével, új vízhálózat kialakításával. Az épületek számára biztosítani kell a megfelelő oltóvíz ellátását is.

A tervezési területen tervezett további illemhelyek megépítése. Az illemhelyek vízellátásáról gondoskodni kell a meglévő vízhálózatról történő közvetlen lecsatlakozással, vagy új vezeték építésével.

A park fejlesztési koncepciójában tervezett mesterséges állóvizek, vízfutók kialakításánál felmerült a Vajda Péter utca vonalában áthaladó ipari vízvezeték nyersvízének felhasználása. Az üzemeltető Fővárosi Vízművek Zrt. közlése alapján a nyersvíz felhasználása párapuk, vízfutók, vízmedencék üzemeltetésére közegészségügyi kockázatot jelent, ezért előkezelés nélkül nem hasznosítható. Ezen ok miatt a párapuk, vízfutók, vízmedencék vízellátását az ivóvízhálózatról szükséges biztosítani.

Vízvezeték átépítése, megszüntetése során a megszűnő vezetékeket a földből el kell bontani, és a területet helyre kell állítani. Vízfutók építése, átépítése, megszüntetése csak a Fővárosi Vízművek Zrt.-vel történt egyeztetés után történhet.

A kiépített ivóvízvezetékek a vízellátás mellett biztosítják a megfelelő tűzvíz szükségletet is. A tűzcsapok elhelyezésének alapfeltétele egyrészt hogy föld feletti kialakításúak, másrészt hogy biztosítaniuk kell a 100 m-es ellátási körzetet. Amennyiben a védendő épület tűzvíz igénye nem biztosítható a közterületen kialakítandó tűzcsappal, úgy az ingatlanon belül további tűzcsap(ok) kialakítása szükséges.

Új építés esetén új vízvezetékekre, valamint a meglévő vízvezetékekre telepítendő tűzcsapok számát és annak pontos helyeit, valamint az oltóvízigény nagyságát a kiviteli tervek ismeretében (tűzszakaszok, szintszám, funkciók, stb.) az illetékes Tűzvédelmi Szakhatósággal egyeztetni szükséges.

Csatornázás

A terület egyesített rendszerben csatornázott, az összegyűjtött vizek először a Ferencvárosi szivattyútelepre, majd onnan a Budapesti Központi Szennyvíztisztító telepre jutnak.

A tervezett északi és déli sportterületekhez köthető becsült szennyvízmennyiség az alábbiak szerint alakul:

- északi sportterületen keletkező becsült szennyvíz mennyisége: 152 m³/nap,
- déli sportterületen keletkező becsült szennyvíz mennyisége: 261 m³/nap,
- összes keletkező becsült szennyvízmennyiség: 413 m³/nap.

Az elvezetni kívánt csapadék mennyisége a tervezett északi és déli sportterületeken az alábbiakat feltételezve:

- négy éves gyakoriságú, 10 perces intenzitású eső mennyisége Budapesten 274 l/s
- lefolyási tényezők: tető esetében 0,9, burkolt felület esetében 0,9, zöldfelületek: 0,1
- az elvezetni kívánt csapadék becsült mennyisége összesen: 3 005 l/s.

A pontos szennyvíz- és csapadékmennyiségek meghatározása a tényleges beépítés meghatározása után lehetséges, amikor ismertek a tervezett létesítmények, a keletkező konkrét elvezetni kívánt szenny- és csapadékvizek mennyisége. Az adatok ismerete után a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. megkeresése szükséges elvi nyilatkozat, majd szolgáltatói hozzájárulás kiadása céljából.

A becsült keletkező szenny- és csapadékvizek bevezethetők a meglévő csatornahálózatba az alábbiak szerint és figyelembevételével:

- Az északi sportterületekről származó szenny- és csapadékvizek befogadója a Kőbányai úton található egyesített rendszerű főgyűjtőcsatorna, melyhez új, egyesített rendszerű szennyvízcsatorna megépítése szükséges. A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. tájékoztatása alapján a területről az általános csatornázási terve övezeti besorolása szerinti $\alpha = 0,1$ lefolyási tényezővel számolt, 2 éves gyakoriságú, 15 perces intenzitású csapadékvíz mennyisége vezethető a közcsatornába.
- A déli sportterületről származó szenny- és csapadékvizek befogadója az Üllői úton található egyesített rendszerű főgyűjtőcsatorna, melyhez új, egyesített rendszerű szennyvízcsatorna megépítése szükséges. A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. tájékoztatása alapján a területről az általános csatornázási terve övezeti besorolása szerinti $\alpha = 0,05$ lefolyási tényezővel számolt, 2 éves gyakoriságú, 15 perces intenzitású csapadékvíz mennyisége vezethető a közcsatornába.
- A fentiekben, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. által meghatározott csapadékmennyiségen felül keletkező többletcsapadék elhelyezését az ingatlanok területén belül kell megoldani.

A szabályozási tervben lehatárolásra kerültek a meghatározott rendeltetésű területegységek, mint a sport-és/vagy játszótérek, a szabadtéri rendezvények számára és a korlátozottan közhasználatú épületek elhelyezésére szolgáló területegységek és a kaputárségek. Ezeken a helyeken elhelyezett funkciók számára biztosítani szükséges a megfelelő szenny- és csapadékelvezetést a meglévő csatornahálózatra, amennyiben szükséges, akkor annak bővítésével, új szennyvízcsatorna megépítésével.

A tervezési területen tervezett további illemhelyek megépítése. Az illemhelyek szenny- és csapadékelvezetéséről gondoskodni kell a meglévő szennyvízcsatornára történő közvetlen rákötéssel, vagy új csatorna építésével.

Továbbá gondoskodni kell a javasolt párapukok, vízjátékok, vízmedencék üzemelése, karbantartása során keletkező szennyvíz elvezetéséről is.

Szennyvízcsatorna átépítése, megszüntetése során a megszűnő vezetékeket a földből el kell bontani, és a területet helyre kell állítani. Új szennyvíz- és/vagy csapadékcsatorna építése, meglévő átépítése és megszüntetése csak a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. hozzájárulása után történhet.

Csapadékvizek csak előtisztítást követően (mechanikai tisztítás legalább durva és finom uszadék szűrőből és homokfogóból kell, hogy álljon, valamint ezt ki kell egészíteni zsír- és olajfogóval) vezethetők a csatornába.

A tervezési terület északnyugati részén jelentős változással érintett területek találhatóak (Vi-2/1 és Vi-2/2), így új beépítés esetén többlet csapadékvíz csak késleltetett módon kerülhet elvezetésre. Így amennyiben a ténylegesen keletkező csapadékvíz mennyisége több, mint a bevezethető csapadékvíz mennyisége, úgy a különbözetet, többletet tározni, illetve egyéb módon késleltetni szükséges.

Villamosenergia-ellátás

A tervezett funkciókhoz köthető becsült villamosenergia-igény növekménye – a sportcélú fejlesztési projekt adatait is figyelembe véve – az alábbiak szerint alakul:

- északi sportterület becsült villamosenergia-igénye: 4325 kW,
- déli sportterület becsült villamosenergia-igénye: 8315 kW,
- a sportterület összes becsült villamosenergia-igénye: 12640 kW.

Az északi terület mintegy 4300 kW teljesítmény-igénye (4500 kVA), az egyidejűséget figyelembe véve 1500 kVA-rel vehető figyelembe.

A déli terület mintegy 8300 kW teljesítmény-igénye (8600 kVA), egyidejűséget figyelembe véve 2500 kVA-t képvisel, amely egyidőben csak egy nagyrendezvényt vesz figyelembe.

Az északi terület esetében jelentős villamosenergia-igényt az akadémia épületében tervezett konyha és a sportpályák világítása okoz. A déli terület esetében a sportcsarnokok és az atlétikai pálya energiaigényének fedezéséhez két középfeszültségű kábelív kialakítása szükséges, egymástól független nyomvonalon vezetve, kettős betáplálást biztosítva. A multifunkciós sportcsarnok ellátást két 1600 kVA transzformátorral lehet biztosítani. A déli területen a csarnokok gépészeti fogyasztói, valamint a jéggépészet a legjelentősebb energiaigényűek.

Az igénynövekedés kielégítéséhez tehát középfeszültségű hálózatfejlesztés szükséges, a terhelési súlypontokba 10/0,4 kV-os transzformátorok telepítésére van szükség. Jelentős villamosenergia-igény a tervezett sportcsarnok és szállás funkciók támasztanak.

Az ELMŰ 120 kV-os légvezetékes elosztóhálózatának két szakasza is érinti a területet, az Albertfalva–Népliget és a Kőbánya–Népliget irány. A nagyfeszültségű hálózatok átépítése jelentős költséget képvisel. Elképzelhető rövidebb szakaszok kiváltása is kábelfejes oszlopok alkalmazásával, de ebben az esetben számolni kell azzal, hogy hosszú távon a településszövetben konzerválódnak a megmaradt rövidebb légvezetékes szakaszok.

A sportterület fejlesztése kapcsán szükségessé válik a Kőbánya–Népliget 120 kV-os légvezetékes elosztóhálózat egy szakaszának földkábeles átépítése. A kétrendszerű távvezeték $2 \times 3 \times 1600 \text{ mm}^2$ Cu kábelre történő átépítése a Népliget alállomástól a Fertő utcáig – mintegy 0,5 km hosszon – javasolható, melynek becsült beruházási költsége 640 millió Ft-ra tehető. A minimális kiváltandó beépítést korlátozó légvezetékes szakasz ennél rövidebb, mintegy 400 fm. Utóbbi esetben a meglévő 37. „Fertő” jelű oszlop közelében, kábelfejes oszlop létesítésével, a vezetékpár magánterületen, a Vajda Péter út és sportpályák/hotel közötti kerítéssel el nem zárt területen vezetve létesülhet.

Az Albertfalva–Népliget távvezeték átépítése további 1 km nyomvonalhossz földkábeles átépítést jelent, amely becsült költsége 1160 millió Ft nagyságrendet képvisel az előzetes kalkulációk szerint.

A Népliget alállomás áthelyezése régóta szerepel a városrendezési tervekben, ugyanakkor a magas beruházási költségek miatt csak hosszú távú tervként vehető figyelembe, mintegy 8 mrd. Ft beruházási költség mellett valószínűsíthető meg.

Közüzemi hálózatokat közterületen javasolt elhelyezni.

A kapcsolószekrények tekintetében rendelkezésre állnak ma már földfelszín alatti rendszerek, vízmentes hálózati berendezések, amelyek használatával a városképi megjelenés kedvezően befolyásolható. Az ilyen típusú berendezések alkalmazhatóságát az üzemeltetővel egyeztetni szükséges.

A villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről szóló rendelkezéseket, köztük a biztonsági övezet terjedelmét és a biztonsági övezetben végezhető tevékenységeket a 2/2013. (I.22.) NGM rendelet szabályozza. A Népliget esetében a szélső áramvezetőktől mért 13–13 m-es védőtávolság igény az oszlopsortól jellemzően 18–18 m-es sávot fed le, amelyen belül a területhasznosítást az ágazati előírások korlátozzák.

Tervezett úthálózatoknál figyelembe kell venni fenti NGM rendelet előírásain túl a keresztezésekre vonatkozó szabványossági feltételeket (MSZ151-1, és -8), az erősáramú kábelek szabványossági

feltételeinek biztosítását (MSZ 13207) és a meglévő kiefeszültségű hálózatot (MSZ 1), továbbá a létesítésnél a 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról rendelkezéseit, és a közmű elrendezésekről szóló MSZ 7487 előírásait.

Új transzformátor állomás megépítéskor annak elhelyezéséhez vagy a beruházónak vagy az önkormányzatnak helyet kell biztosítani – szükség esetén a köztük lévő megállapodás alapján. Új transzformátorállomást épületben elhelyezett kivitelben javasolt kialakítani. A vételezés történhet középfeszültségen, ez esetben a transzformátorok elhelyezésére több lehetőség adódhat.

Gázellátás

A sportterületen tervezett funkciókhoz köthető becsült földgázigény növekménye az alábbiak szerint alakul:

- északi sportterület: 360 gnm³/ó,
- déli sportterület: 920 gnm³/ó.

Fenti gázigényeken túl a gázüzemű konyhatechnológiai gépek alkalmazása további növekményt jelent.

A meglévő nagyközépnomású gázhálózatról a gáz vételezéséhez nyomásszabályzót kell telepíteni és növelt kisnyomású hálózatot kell létesíteni. Új alapközmű (nagyközépnomású gázvezeték és gáznyomásszabályzó), illetve elosztóhálózat létesítését a FŐGÁZ Földgázelosztási Kft. beruházásában és lebonyolításában kell megépíteni.

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet alapján a szénhidrogén- és a széndioxid-szállítóvezeték, a földgáz elosztóvezeték, az egyéb gáz- és gáztermék-vezeték, valamint a bányászati létesítmény és a célvezeték, továbbá környezetük védelmére, zavartalan üzemeltetése, ellenőrzése, karbantartása, javítása és az üzemzavar-elhárítás biztosítására biztonsági szabályzatban meghatározott méretű biztonsági övezetet kell megállapítani.

A tervezési területen üzemelő FŐGÁZ 6 bar nagyközépnomású gázvezeték biztonsági övezete 5–5, illetve 7–7 méter – ez az egyes szakaszok létesítési idejétől függ.

A tervezési területen kisnyomású gázhálózat is üzemel, amely 2–2 méter biztonsági övezettel rendelkezik.

Táv hőellátás

A sportközpont területén tervezett funkciókhoz köthető becsült hőigény a tervezői adatszolgáltatás figyelembe vételével az alábbiak szerint alakul:

- északi sportterület: 3000 kW,
- déli sportterület: 7700 kW.

A kerületi önkormányzat elkötelezett a klímavédelem és az energiahatékonyság javítása iránt, amelyhez az épületek fűtési módjának megfelelő megválasztása nagymértékben hozzájárul. Javasolt a hőigényeket a térségben rendelkezésre álló környezetbarát, helyi CO₂-kibocsátást nem okozó távhőhálózatról kielégíteni.

Az FTC sportközpont jelenleg is távhővel ellátott, a hőigényeket a Kőbányahő Kft. elégíti ki. A jelenleg lekötött kapacitás 3300 kW. A Budapesti Erőmű Zrt. tulajdonában lévő távhővezeték-hálózat a terület keleti oldalán magasvezetésben épült, ennek mélyvezetésbe történő átépítése javasolt, mivel a meglévő nyomvonal a tervezett útépitésnél problémát jelent, emellett a fogyasztói csatlakozások is változnak, továbbá a közművek településképi megjelenése is fontos szempont a kerület számára.

Hőellátás szempontjából figyelembe kell venni továbbá a FŐTÁV Zrt. hálózatát is, a tervezési terület közelében távhővel ellátott felhasználók találhatóak. A gerinchálózat a Fertő utca és a Horog utca között létesült Fv 2 DN 400 mérettel. A megjelenő hőigény a fővárosi távhőhálózatról nagy valószínűséggel biztosítható. A bekötővezetéken rendelkezésre álló nyomáskülönbség $\Delta p = 1,2$ bar.

A fővárosi távhőhálózat fejlesztése kapcsán tervezett az Eiffel Csarnok és környékének ellátásához több nagyteljesítményű, Fv 2 DN 500 és Fv 2 DN 400 méretű gerincvezeték létesítése, amely helybiztosítást igényel.

Mivel két rendszer is rendelkezésre áll a területen, a hőigények távhővel történő kielégítése javasolt a földgázzal szemben.

Megújuló energiaforrások hasznosítása

A sportcélú fejlesztés területén jelentős tetőfelületek keletkeznek, ezek számottevő része napelemek elhelyezéséhez megfelelőek.

A napelemes energiatermeléssel a villamosenergia-igények egy része megújuló energiaforrásból fedezhető, csökkentve az üzemeltetési költségeket.

Elektronikus hírközlés

Vezetékes elektronikus hírközlés

A létesítmények vezetékes távközlő hálózatát a szolgáltatók saját beruházásban, a piaci igényeknek megfelelően építik, elsősorban az intézmények igényei alapján meghatározott rendszerrel. Ezért célszerű az igények tisztázódása után a szolgáltatókat mielőbb felkeresni, hogy a szükséges hálózatfejlesztés megfelelő időre elkészülhessen.

Vezeték nélküli elektronikus hírközlés

A Népliget területén mindhárom mobil szolgáltató hálózata megfelelő lefedettséget biztosít. A területen önálló antennatartó szerkezet (torony) elhelyezése nem javasolt. A szolgáltatók antennáikat a 14/2013. (IX.25.) NMHH rendeletben foglaltak betartása mellett az épületek tetőszerkezetein elhelyezhetik.

3.1.6. Környezeti hatások és feltételek

Talaj- és a felszín alatti vizek védelme

A vizsgált térség a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet értelmében „érzékeny” és „kiemelten érzékeny” felszín alatti vízminőség-védelmi kategóriába tartozik. A szennyeződés-érzékeny adottságok miatt kiemelten fontos mindennemű talajszennyezéssel járó tevékenység elkerülése. A területen jelentős környezetterhelő tevékenység folytatása nem várható, a szabályozás ilyen rendeltetés telepítésére nem ad lehetőséget. A talaj és a talajvizek védelme érdekében az újonnan létesülő, nagyobb felszíni parkolók nem épülhetnek vízáteresztő burkolattal, felszínükről a csapadékvizek olajfogó műtárgyon keresztül vezetendők a csatornába. A talaj védelme érdekében a területen a talaj pusztulását előidéző tevékenység nem végezhető.

A tervezési terület talajállapot szempontjából problematikus területei:

- a **Budapesti Elektromos Művek Nyrt. telephelye**, amely a Pest Megyei Kormányhivatal 2017 márciusi adatszolgáltatás alapján kármentesítési eljárással érintett terület, jelenleg a kármentesítési utómonitoring zajlik a területen.

- A Népligetet keletről határoló **vasúti területek** potenciális talajszennyezettként értékelhetőek a sok évtizedes áruszállítási tevékenység miatt (a tervezési területtől északra található Északi Járműjavító szintén szennyezett terület, kármentesítése folyamatban van).

A feltételezhetően szennyezett területeken az építési és bontási tevékenység megkezdése előtt indokolt egy aktualizáló környezeti állapotvizsgálat elvégzése. (A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdése alapján „A pontszerű szennyezőforráshoz tartozó valószínűsíthető szennyezettség, illetve károsodás esetén (...) a köz érdekében kármentesítést kell végezni.”) Az állapotvizsgálat keretében reprezentatív számú mintavételi ponton vizsgálni kell a talaj és talajvíz minőségét. A szennyezőanyag komponensek meghatározásánál a területen folytatott korábbi tevékenységeket valamint a feltöltésre jellemző szennyezőanyagokat kell figyelembe venni. Amennyiben az állapotvizsgálat eredményei alapján a szennyezés bizonyítható, azzal kapcsolatban vízvédelmi és vízügyi hatóságként és szakhatóságként első fokon a területileg illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság jár el. A felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékeket a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet határozza meg.

A Népligetet jelentős mértékű mesterséges feltöltés érinti, így különösen a Mutatványosok terén nagymennyiségű építési anyag került felhalmozásra, a feltöltést mára elvadult faállomány borítja. A park fejlesztése során gondoskodni kell a növényzet egészséges fejlődését akadályozó törmelékek, hulladékok felszámolásáról, és megfelelő vastagságú és minőségű termőföld terítéséről.

A park fejlesztési koncepciójában tervezett mesterséges állóvizek, vízfutók kialakításánál felmerült a Vajda Péter utca vonalában áthaladó ipari vízvezeték nyersvízének felhasználása. Az üzemeltető Fővárosi Vízművek Zrt. közlése alapján a nyersvíz felhasználása párapapuk, vízfutók, vízmedencék üzemeltetésére közegészségügyi kockázatot jelent. A tavak vízpótlására így előkezelés nélkül nem használható fel.

Levegőtisztaság-védelem

A Népliget levegőminőségét a városi háttérszennyezettség és a környező forgalmas utak (Könyves Kálmán körút, Üllői út, Kőbányai út) légszennyezőanyag-emissziója határozza meg. A tervezési terület közelében számottevő ipari pontforrásként a Metal-Art Zrt. felületkezelő és galvanizáló üzeme (Üllői út 102.) és a kőbányai kogenerációs erőmű (Fertő u. 2.) érdemel említést. A park levegőminőségét jótékonyan befolyásolja a jelentős fa- és cserjeállománya, amely különösen a szálló por szűrésében, megkötésében vesz részt.

A tervezett szabályozás elemei a lokális levegőminőség javulás irányába hatnak: a park belső gépjárműforgalmának drasztikus lecsökkentése, az autóbussz-állomás távlati kitelepítése, a parkolóhelyek optimalizálása a helyi kibocsátások csökkenését eredményezik. A zöldfelületek kialakítására vonatkozó követelmények a Népliget környezeti kondícióinak javítását célozzák, a „Környezetvédelmi parksáv”-ban kialakítandó sűrű növényzet jótékony hatással van a por- és egyéb szennyezőanyagok megkötésében, kedvező mikroklíma megteremtésében.

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet előírásai alapján helyhez kötött légszennyező forrás létesítésekor a levegővédelmi követelményeket az engedélyezési eljárás során úgy szükséges meghatározni, hogy annak várható levegőterhelése ne eredményezze az egészségügyi határértékek túllépését. A vonatkozó immisziós és emissziós határértékeket a légszennyezettség határértékeiről, valamint a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet tartalmazza. A területen jelentősebb légszennyező pontforrás kialakítása nem tervezett, az új sportlétesítmények hő ellátásánál

a jobb környezeti eredményű, könnyen elérhető távhőre és a megújuló energiaforrásokra célszerű alapozni.

Zaj elleni védelem

A 2007-es Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép adatai alapján megállapítható, hogy a Népligetet határoló utak és vasutak a határértékeket jelentősen meghaladó zajszintekkel terhelik a park szélső területeit, nappal és éjjel egyaránt. A Könyves Kálmán körút és az Üllői út mentén nappal 70 dB, éjjel 60 dB feletti zajszintek mutatkoznak. A töltésen vezetett vasút mentén hasonló zajterhelés jelentkezik a sporttelepek területét sújtva határértéke feletti szintekkel.

A települési környezeti zajvédelem követelményeit a zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3) KVM-EüM együttes rendelet előírásai határozzák meg. A Korm. rendelet szerint a környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- és rezgésterhelés feleljen meg a jogszabályi követelményeknek. A miniszteri rendelet 3. melléklete alapján a vegyes, lakó és zöldterületek esetében az elsőrendű főutaktól származó közlekedési zaj terhelési határértéke nappal 65 dB éjjel 55 dB.

A Népliget zajterhelésének csökkentését szolgálják egyúttal a fenti *Levegőtisztaság-védelem alponiban* és a *3.1.5. Közlekedési javaslatok* fejezetben fentebb kifejtett közlekedésszervezési javaslatok, amelyek a park területének tehermentesítését célozzák. Az utakat határoló sűrű növénytelepítés kis mértékben a zaj- és rezgésterhelést is mérsékli, illetve különösen kedvező pszichés hatással bír a parklátogatók zajérzetére nézve is. A zöldterület gépjárműforgalma minimálisra csökken, ugyanakkor a sporttelepek fejlesztése a célforgalom okozta zajterhelés lokális növekedésével járnak az új szervízút mentén, de ez a park területén nem érzékelhető változás a megfelelő távolság, és a tervezett, zajárnyékoló beépítésnek köszönhetően.

Tekintettel a vasúti közlekedés okozta jelentős zajterhelésre, amennyiben a pálya bővítésre, átépítésre kerül, vizsgálni kell a vasút mentén zajárnyékoló létesítmény telepítésének szükségességét, lehetőségét.

A szabályozási terven lehatárolásra kerültek azon parkrészek, ahol megengedett zenés vendéglátó rendeztetések létesítése. Cél, hogy ezek a funkciók szabályozott keretek között működjenek, és a zöldterület nagy részén biztosított legyen a kapcsolódáshoz szükséges nyugodt környezet. Így az Újliget egész területén nem megengedett zenés, szórakoztató rendeztetés elhelyezése, míg az Óligetben csak a Nagyvendéglő, a jelenlegi Liget Club, a tervezett Szabadtéri színpad és a hagyományosan rendezvények számára kijelölt Mutatványos téren megengedett. Az ilyen létesítmények üzemeltetésére és az alkalmi rendezvényekre vonatkozó szabályokat a közterülethasználati engedélyeztetés keretében kell meghatározni.

Indokolt a park területén megvizsgálni a Kvt. 48. § (5) bekezdés b) pont ba) alpontjában kapott felhatalmazás alapján a zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület, vagy csendes övezet kijelölésének lehetőségét, amely helyi önkormányzati rendeletbe foglalva szigorúbb zajvédelmi követelmények betartatását teszi lehetővé.

Hulladékgazdálkodás

A tervezési területen a Fővárosi Önkormányzat az FKF Zrt.-n keresztül biztosítja a hulladékkezelési közszolgáltatás ellátását, vagyis a települési szilárd hulladék rendszeres gyűjtését, elszállítását valamint kezelését. A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján megkövetelt háznál történő szelektív hulladékgyűjtés rendszere kiépült a kerületben. Az újonnan beépülő területek a meglévő

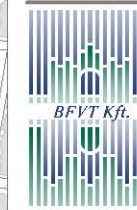
hulladékgazdálkodási rendszerbe csatlakoztathatóak. A nagyrendezvények „hulladéktermelése” megfelelő gyűjtéssel és szállítással kezelhető. (Az ideiglenes, plusz hulladékgyűjtők kihelyezése, köztisztaság biztosítása a fenntartó feladata).

A területen keletkező, a települési hulladékokkal együtt nem gyűjthető és nem kezelhető veszélyes hulladékok elkülönített és biztonságos gyűjtéséről, tárolásáról és elszállításáról a hulladék tulajdonosának gondoskodnia kell. A veszélyes hulladékok gyűjtése, tárolása és elszállítása a 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint történhet.

A jelenleg periférikus elhelyezkedésű, szeméttel, illegális hulladékkal terhelt területek rendezése várható a tervezett fejlesztések hozadékaként.

A parkfejlesztés során a környezeti nevelés részét (is) képező szelektív hulladékgyűjtést célszerű lenne a Népligetben is meghonosítani, a park arculatába illeszkedő szelektív hulladékgyűjtő edények telepítésével és üzemeltetésével, a közterületen keletkező hulladékok hasznosítására.

A parkterület fenntartásánál képződő szerves zöldhulladék gyűjtése és komposztálása jelenleg is megvalósul. A helyi komposztálást azonban csak a helyben felhasználásra kerülő szerves anyag számára javasolt fenntartani egy, a park periférikus részére korlátozva.

KÖZMŰJAVASLAT
Ivóvízellátás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Megmaradó/Tervezett épület
- Burkolat
- Tervezési terület határa

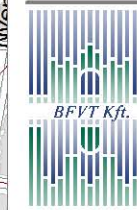
Meglévő elemek

- Ivóvíz főnyomóvezeték (20. sz. zóna, DN > 300)
- Ivóvíz elosztóvezeték (20. sz. zóna, DN ≤ 300)
- Iparivíz főnyomóvezeték
- Locsolóvezeték
- Ivókút / közkifolyó
- Tűzcsap (20. sz. zóna)

Tervezett elemek

- Tervezett elosztóvezeték
- Tervezett tűzcsap
- Átépítés/beépítés esetén átépítendő/megszüntetendő vezeték

KÖZMŰJAVASLAT Csatornázás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Megmaradó/Tervezett épület
- Burkolat
- Tervezési terület határa

Meglévő elemek

- Egyesített rendszerű gyűjtőcsatorna
- Egyesített rendszerű csatorna
- Csapadécsatorna
- Szennyvízáttemelő

Tervezett elemek

- Tervezett egyesített rendszerű csatorna
- Átépítés/beépítés esetén
átépítendő/megszüntetendő vezeték

KÖZMŰJAVASLAT Elektronikus hírközlés

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Megmaradó/Tervezett épület
- Burkolat
- Tervezési terület határa

Meglévő elemek

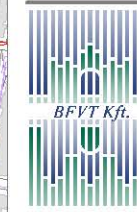
- Alépítmény (Magyar Telekom)
- Földkábel (Magyar Telekom)
- Légkábel (Magyar Telekom)
- Légkábel (NSN Trafficom)
- Alépítmény (NSN Trafficom)
- ELMŰ hírközlő hálózat
- Távközlési központ (Magyar Telekom)
- Mobil bázisállomás
- Mikrohullámú antenna

Tervezett elemek

- Alépítmény
- Átépítendő nyomvonal

KÖZMŰJAVASLAT Villamosenergia-ellátás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

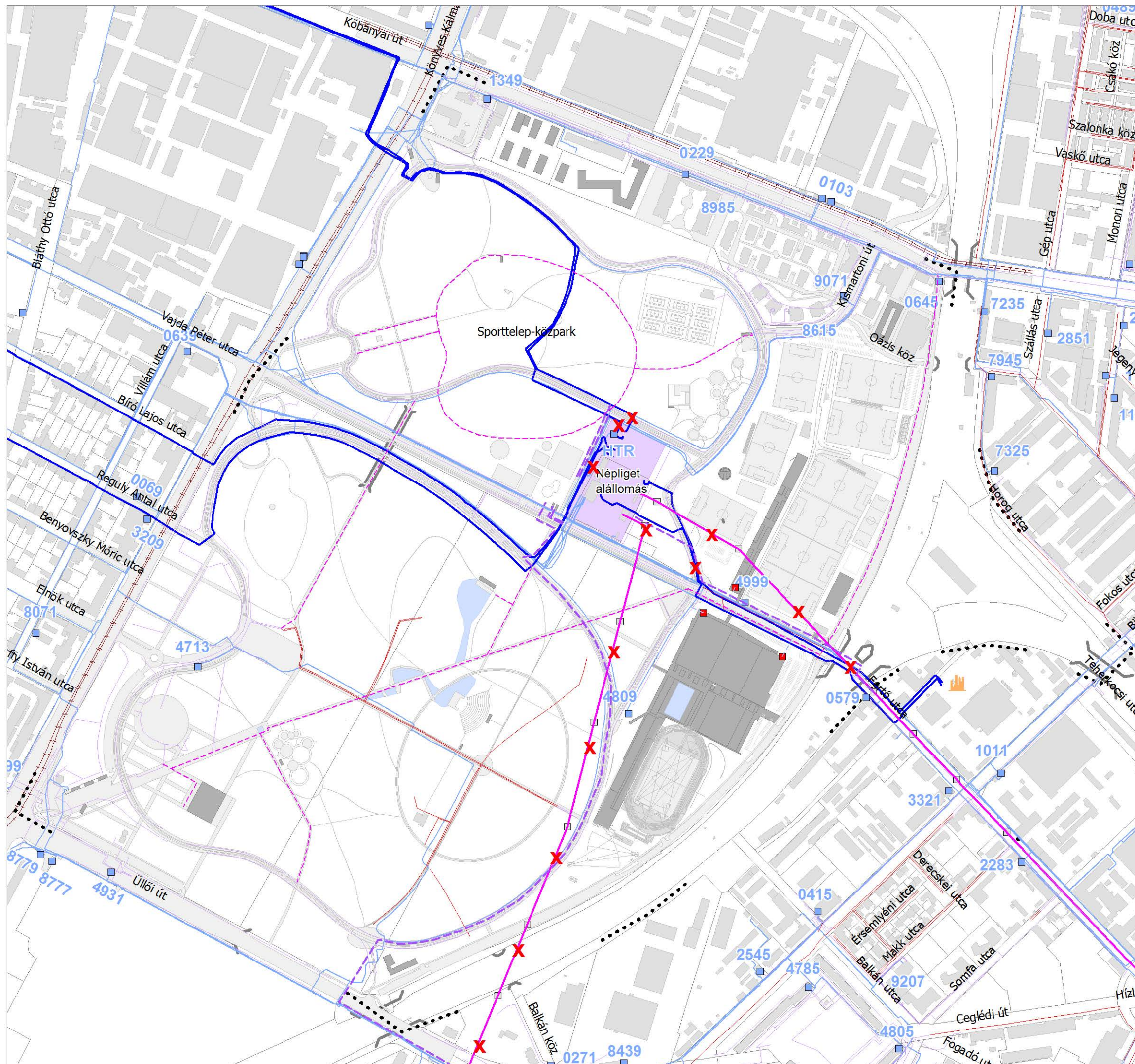
- Telekhatárok
- Megmaradó/Tervezett épület
- Burkolat
- Tervezési terület határa

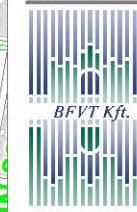
Meglévő elemek

- 120 kV-os távvezeték
- 120 kV-os földkábel
- 10 kV-os földkábel
- Kisfeszültségű földkábel
- 120/10 kV-os alállomás területe
- 10/0,4 kV-os transzformátor
- Erőmű

Tervezett elemek

- Átépítendő kisfeszültségű légvezeték
- Átépítendő nagyfeszültségű nyomvonal
- Kisfeszültségű földkábel
- Középfeszültségű földkábel
- 10/0,4 kV-os transzformátor
- Nagyfeszültségű földkábel

KÖZMŰJAVASLAT Gáz- és távhőellátás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

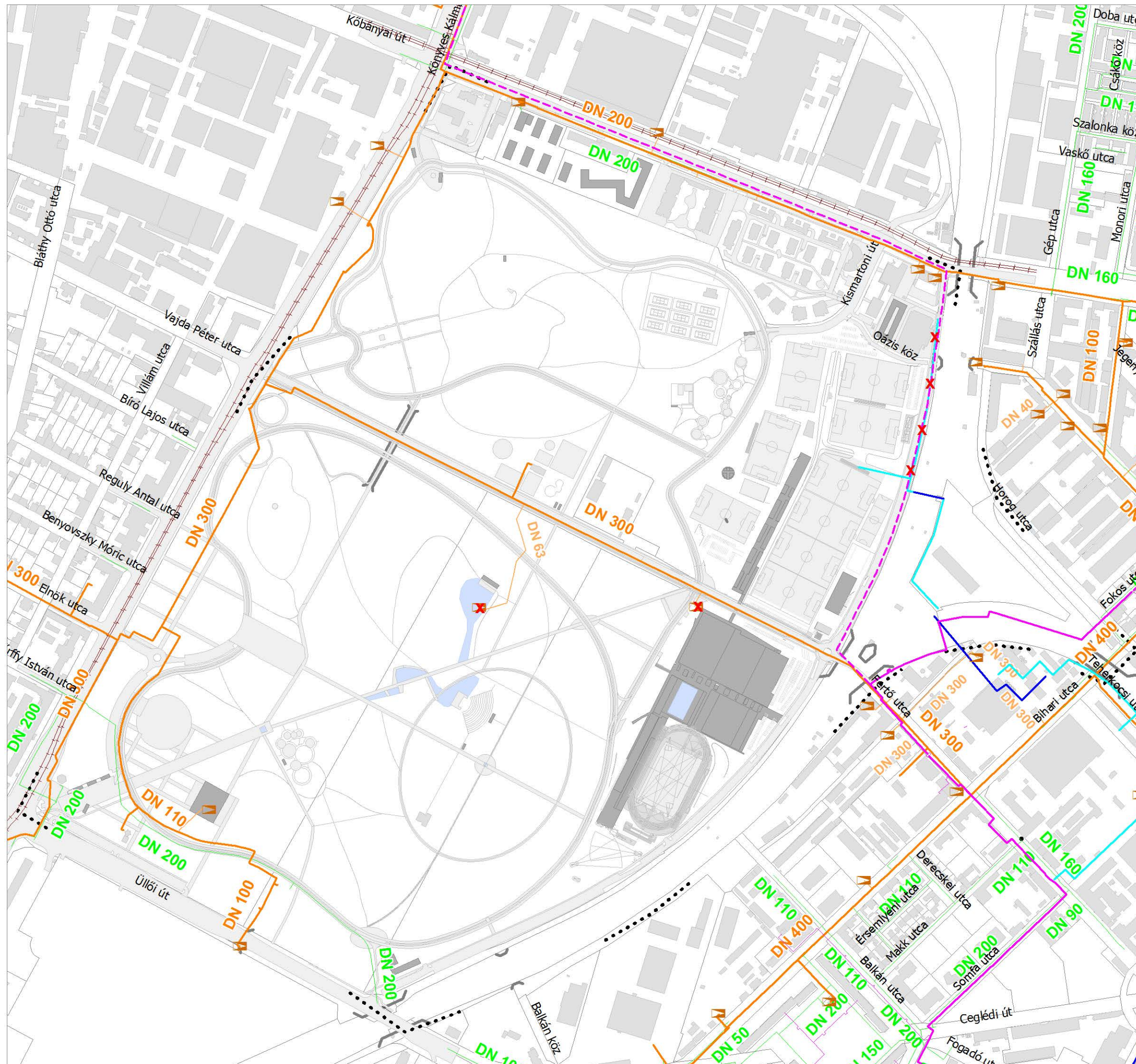
- Telekhatárok
- Megmaradó/Tervezett épület
- Burkolat
- Tervezési terület határa

Meglévő elemek

- Nagyközépnnyomású gázvezeték
- Nagyközépnnyomású csatlakozóvezeték
- Kisnyomású gázvezeték
- Gáznyomásszabályzó
- Távhővezeték mélyvezetésben (FŐTÁV)
- Gőzvezeték magas/mélyvezetésben (Kőbányahő)
- Erőmű (BERT)

Tervezett elemek

- Átépítendő/megszűnő közműlétesítmény
- Távhő stratégiai gerinv (FŐTÁV)

3.2. Hatályos fővárosi településrendezési eszközökkel való összhang bemutatása

Az Étv. meghatározta Budapesten a településrendezési eszközök rendszerét. A főváros településrendezési eszközei a fővárosi településszerkezeti terv, a fővárosi rendezési szabályzat, a kerületi építési szabályzatok, a Duna-parti építési szabályzat és a Városligeti építési szabályzat.

Jelen fejezetben kerül részletes bemutatásra a Népliget területére tervezett Kerületi építési szabályzatnak (KÉSZ), Budapest főváros rendezési szabályzatról szóló, többször módosított 5/2015.(II.16.) Főv. Kgy. rendelettel (FRSZ) és a hatályos Fővárosi településszerkezeti tervvel (TSZT) való összhang igazolása.

TSZT

A TSZT meghatározza a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését. A TSZT a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását hivatott biztosítani, ennek megfelelően meghatározásra kerültek a fejlesztésre kijelölt területek, egyrészt a város belső tartalékterületein, másrészt a jelenlegi külterületen, elsősorban az Infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett területként.

A főváros egyedisége, mérete és sajátosságai indokolták, hogy a TSZT metodikai szempontból is részben egyedi tervi elemeket alkalmazzon. A kétszintű önkormányzati rendszer miatt szükséges a kerületi településrendezési eszközök készítésére vonatkozó rugalmassági szabályok alkalmazása annak érdekében, hogy a szerkezeti tervet csak indokolt esetben kelljen módosítani.

FRSZ

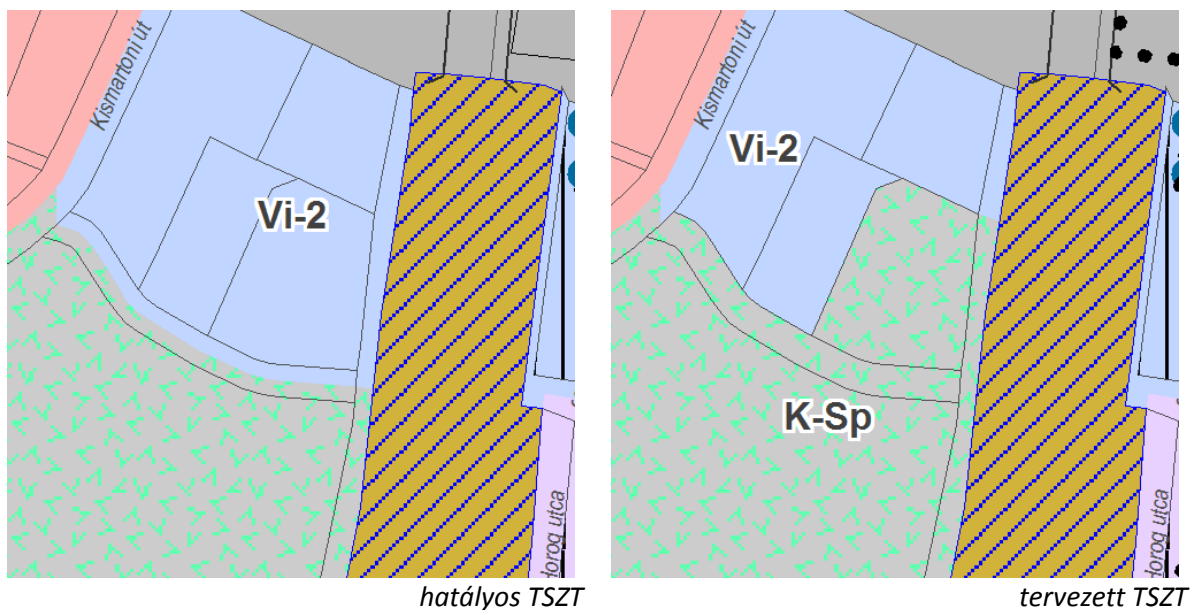
Az FRSZ a fővárosban a településrendezés és az építés összehangolt rendjének biztosítása érdekében az országos településrendezési és építési követelményeknek, valamint a főváros településszerkezeti tervének megfelelően a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét, meghatározott területek beépítési magasságát, a fővárosi infrastruktúra területbiztosítását megállapító fővárosi önkormányzati rendelet, amely telekalakítási és építésjogi szabályozási elemeket nem tartalmaz.

A két településrendezési eszköz együtt – a hatályos jogszabályi keretek között – kíván megfelelő alapot biztosítani az egységes, élhető és egyben fenntartható főváros számára. A TSZT által megfogalmazottakat általános, jellemzően szerkezeti típusú és a területfelhasználással összefüggő témakörökben a TSZT leírása, az Étv. szerint meghatározandó paramétereket a Fővárosi rendezési szabályzat közvetíti a kerületi szabályozás felé a kerületi szintű előírások kidolgozásához.

3.2.1 TSZT-vel való összhang bemutatása

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdésében foglaltak szerint *„a kerületi építési szabályzat a fővárosi településszerkezeti tervvel és a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban készül. eltérés igénye esetén a fővárosi településszerkezeti terv és a fővárosi rendezési szabályzat módosításáról előzetesen kell döntenet.”*

A Népliget területén a Szabályozási terv a 38440/52 hrsz.-ú telket K-Sp/1 építési övezetbe sorolja. Ez a telek a TSZT-ben *intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2)* területfelhasználási egységbe tartozik. Annak érdekében, hogy a KÉSZ és a TSZT között az összhang teljesüljön **a KÉSZ elfogadása előtt a TSZT / FRSZ módosítása szükséges Vi-2-ről K-Sp-re** a telek és a kapcsolódó közterületek vonatkozásában.

Az összhang igazolása a továbbiakban a már módosított TSZT/FRSZ figyelembe vételével történik.

A **TSZT Szerkezeti tervlap 1. Területfelhasználás tervlapja** a tervezési területet Ln-3, Vi-2 és K-Sp jelű beépítésre szánt területfelhasználási egységbe sorolja. A beépítésre nem szánt területeket Zvp, KÖu és KÖk jelű területfelhasználási egységbe sorolja.

Az OTÉK 7. § (1) pontjában előírtak szerint „a területfelhasználási egységek területeit közterületekre és egyéb (közterületnek nem minősülő) területekre kell tagolni. A beépítésre szánt területeket építési övezetekbe, a beépítésre nem szánt területeket övezetekbe kell sorolni.”

Ennek megfelelően a TSZT által meghatározott **területfelhasználási egységek az alábbi övezetekre és építési övezetekre tagolódnak:**

Az Ln-3 területfelhasználási egység:

- Ln-3/1 jelű, a Kőbányai út menti lakóterületet, jellemzően szabadonálló beépítésű terület építési övezetre.
- Ln-3/2 jelű, a Kismartoni utca menti lakóterületet, jellemzően szabadonálló beépítésű terület építési övezetre.
- A Kt-Kk jelű kerületi jelentőségű közutak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található közlekedési területek.
- A Kt-Kgy jelű, önálló gyalogos utak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található gyalogos utak.

A Vi-2 területfelhasználási egység:

- Vi-2/1 jelű, a Kőbányai út menti átalakuló intézményi, jellemzően szabadonálló beépítésű terület építési övezetre.
- Vi-2/2 jelű, a Kőbányai út menti átalakuló intézményi, jellemzően szabadonálló beépítésű terület építési övezetre.
- Vi-2/3 jelű, a Kőbányai út mentén, – Kismartoni út és a vasút között – intézményi, jellemzően szabadonálló beépítésű terület építési övezetre.
- A Kt-Kk jelű kerületi jelentőségű közutak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található közlekedési területek.

→ A Kt-Kgy jelű, önálló gyalogos utak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található gyalogos utak.

A K-Sp területfelhasználási egység:

→ K-Sp/1 jelű, a Vajda Péter utcától északra eső, nagyterjedésű sportolási célú terület építési övezetre.

→ K-Sp/2 jelű, a Vajda Péter utcától délre eső, nagyterjedésű sportolási célú terület építési övezetre.

→ KÖu-4 jelű településszerkezeti jelentőségű gyűjtőutak területe övezetbe, a Vajda Péter utca csomópont

→ A Kt-Kk jelű kerületi jelentőségű közutak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található közlekedési területek.

A KÖu területfelhasználási egység:

→ KÖu-2 jelű, I. rendű főutak területe övezetbe, a Könyves Kálmán körút és az Üllői út,

→ KÖu-3 jelű II. rendű főutak területe övezetbe, a Kőbányai út,

→ KÖu-4 jelű településszerkezeti jelentőségű gyűjtőutak területe övezetbe, a Vajda Péter utca,

A KÖk területfelhasználási egység:

→ KÖk-1 jelű, kötöttpályás közlekedési létesítmények területe övezetbe.

→ KÖk-2 jelű, kötöttpályás közlekedési területen lévő létesítmények területe övezetbe.

A Zvp területfelhasználási egység:

→ Zvp-O jelű, Vajda Péter utcától délre eső, óliget városi park övezetre.

→ Zvp-U jelű, Vajda Péter utcától északra eső, újliget városi park övezetre.

→ A Kt-Kk jelű kerületi jelentőségű közutak területe övezetbe a területfelhasználási egységen belül található közlekedési területek.

A TSZT Szerkezeti tervlap 1. Területfelhasználás tervlapján szereplő, az övezeteket, építési övezeteket befolyásoló egyéb elemek közül a tervezési területet érintik: jelentős változással érintett területek.

A TSZT Szerkezeti tervlap 2. Közlekedési infrastruktúra tervlapján az Üllői út és a Könyves Kálmán körút I. rendű főútként, a Kőbányai út II. rendű főútként, míg a Vajda Péter utca településszerkezeti jelentőségű gyűjtőútként szerepel.

Meglévő településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala halad az Üllő út mentén és a park területén a Könyves Kálmán körúttal párhuzamosan.

Az Üllői út alatt az Észak-déli metróvonal található. A szabályozás lehetőséget biztosít a vasút–Üllő út találkozásánál és a vasút–Kőbányai út találkozásánál jelölt tervezett vasúti megállóhely kialakítására. Az Üllő út és a Könyves Kálmán körút csomópontjánál található P+R parkoló helybiztosítása megtörténik.

A TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme a) Más jogszabállyal érvényesülő művi értékvédelmi, örökségvédelmi elemek tervlapja alapján a szabályozási terven feltüntetésre kerül a történeti kert határa, a tervezési területen található műemléki védelem alatt álló Víztorony és az Oroszlános kút eredeti szoboralakjának töredéke, valamint a Népligethez kapcsolódó műemléki környezet a Kőbányai út melletti területen.

A **TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme b) Épített környezet védelmével kapcsolatos magassági korlátozások területi lehatárolása** tervlapja alapján a tervezési területet magassági korlátozás nem érinti.

A **TSZT Szerkezeti tervlap 4. Zöldfelület-, táj- és természetvédelem** tervlapja szerint a Népliget karakterében megőrzendő közpark. A szabályozás a zöldterület karakterének fennmaradását az övezetre vonatkozó szabályozási előírásokkal biztosítja. A tervlapon a Kőbányai út és a Könyves Kálmán körút mellett meglévő, míg az Üllői út mentén tervezett településképvédelmi jelentőségű fasorok fennmaradását / telepítését a terv a „közlekedési célú közterületek fásítása” szabályozási elem alkalmazásával biztosítja.

A **TSZT Szerkezeti tervlap 5. Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjű területek** tervlapja alapján az újligeti ELMŰ elektromos alállomás (38440/38 hrsz.) és a 38363/5 és 38439 hrsz.-ú, vasúthoz kapcsolódó ingatlanok potenciálisan talajszennyezettséggel érintettek. A szabályozási terv tájékoztató elemként tartalmazza azokat. A Könyves Kálmán körút mentén halad a tervezett kibocsátás-csökkentési zóna. A szabályozási terv a Zvp jelű övezetek út menti részén „környezetvédelmi parksáv”-ot jelöl ki a környezeti terhelések lokális mérséklésére.

A **TSZT Szerkezeti tervlap 6. Védelmi, korlátozási területek** tervlapján a vasút–Kőbányai út–Könyves Kálmán körút–Üllői út által határolt terület a Közúti forgalomtól védett övezetek összefüggő területei alá tartozik, amely a szabályozási előírások között szerepel. A 120 kV-os távvezeték biztonsági övezete a védelmi, korlátozási elemek között, a távhő kooperációs gerince vezeték nyomvonala tájékoztató elemként feltüntetésre kerül a szabályozási terven. A gyorsvasúti vonal védelmi zónája és a vasútvonal védőtávolsága az egyéb korlátozó tényezők között kerül feltüntetésre.

3.2.2. Beépítési sűrűség és zöldfelületi átlagérték igazolása

Beépítési sűrűség ellenőrzése

A tervezési területen az alábbi beépítésre szánt területfelhasználási egységek találhatók:

	Területfelhasználási egység	bs	bsá	bsp
1.	Ln-3	2,5	1,75	0,75
2.	Vi-2	3,25	2,25	1,0
3.	Vi-2	3,25	2,25	1,0
3.	K-Sp	2,25	1,5	0,75

FRSZ – Ln-3

Sűrűség		Terület	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp	m ²	általános	parkolás
1,75	0,75	48132,86	84232,51	36099,65

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²				
	szmá	szmp		általános	parkolás			
Ln-3/1	1,75	0,75	45214,60	79125,55	33910,95			
Σ	-	-	45214,60	79125,55	33910,95			
84232,51	>	79125,55	és	36099,65	>	33910,95	=	MEGFELEL

FRSZ – Vi-2

Sűrűség		Terület	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp	m ²	általános	parkolás
2,25	1,0	35530,43	79943,49	35530,43

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
	szmá	szmp		általános	parkolás
Vi-2/1	2,25	1,0	25938,44	58361,49	25398,44
Vi-2/2	0,5	0,25	6890,40	3445,2	1722,6
Σ	-	-	32848,38	61806,69	27121,04

79943,49	>	61806,69	és	35530,44	>	27121,04	=	MEGFELEL
----------	---	----------	----	----------	---	----------	---	----------

FRSZ – Vi-2

Sűrűség		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp		általános	parkolás
2,25	1,0	13424,64	41443,25	13424,64

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
	szmá	szmp		általános	parkolás
Vi-2/3	2,25	1,0	11222,89	25251,50	11222,89
Σ	-	-	11222,89	25251,50	11222,89

30205,44	>	25251,50	és	13424,64	>	11222,89	=	MEGFELEL
----------	---	----------	----	----------	---	----------	---	----------

FRSZ – K-Sp

Sűrűség		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp		általános	parkolás
1,5	0,75	141992,46	212988,69	106494,35

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
	szmá	szmp		általános	parkolás
K-Sp/1	0,5	0,25	130054,53	65027,27	32513,63
Σ	-	-	130054,53	65027,27	32513,63

212988,69	>	65027,27	és	106494,35	>	32513,63	=	MEGFELEL
-----------	---	----------	----	-----------	---	----------	---	----------

FRSZ – K-Sp

Sűrűség		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp		általános	parkolás
1,5	0,75	90916,1	136374,15	68187,08

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²	
	szmá	szmp		általános	parkolás
K-Sp/2	1,0	0,5	80268,35	80268,35	40134,18
Σ			80268,35	80268,35	40134,18

136374,15	>	80268,35	és	68187,08	>	40134,18	=	MEGFELEL
-----------	---	----------	----	----------	---	----------	---	----------

Zöldfelületi átlagérték igazolás

A TSZT az Ln-3 jelű Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterületen 30%-ban, míg a Vi-2 jelű Intézményi, jellemzően szabadonálló beépítésű területen 25%-ban határozza meg a legkisebb zöldfelületi átlagértéket.

A területen kijelölt építési övezetekben és övezetekben a zöldfelület legkisebb mértéke az alábbiak szerint alakul:

1. TSZT – Ln-3

Zöldfelületi átlagérték	Terület m ²	Zöldfelületi legkisebb nagysága m ²
30%	48 132,86	14 439,86

KÉSZ

Építési övezet / övezet jele	Terület m ²	Zöldfelület legkisebb mértéke %	Zöldfelület legkisebb nagysága m ²
Ln-3/1	45 214,66	35%	15 825,13
Kt-Kk	2 449,90	0%	0
Kt-Kgy	468,30	0%	0
Σ	48 132,86	33%	15 825,13

14 439,86	<	15 825,13	=	MEGFELEL
-----------	---	-----------	---	----------

2. TSZT – Vi-2

Zöldfelületi átlagérték	Terület m ²	Zöldfelületi legkisebb nagysága m ²
25%	35 530,43	8 882,61

KÉSZ

Építési övezet jele	Terület m ²	Zöldfelület legkisebb mértéke %	Zöldfelület legkisebb nagysága m ²
Vi-2/1	25 957,97	35%	9085,29
Vi-2/2	6 890,39	35%	2411,64
Kt-Kk	2 210,27	0%	0
Kt-Kgy	471,80	0%	0
Σ	35 530,43	32%	11496,926

8 882,6075	<	11 496,926	=	MEGFELEL
------------	---	------------	---	----------

3. TSZT – Vi-2

Zöldfelületi átlagérték	Terület m ²	Zöldfelületi legkisebb nagysága m ²
25%	13424,64	3356,16

KÉSZ

Építési övezet jele	Terület m ²	Zöldfelület legkisebb mértéke %	Zöldfelület legkisebb nagysága m ²
Vi-2/3	11 222,89	35%	3928,01
Kt-Kk	2 201,75	0%	0
Σ	13 424,64	29%	3928,01

3356,16	<	3928,0115	=	MEGFELEL
---------	---	-----------	---	----------

3.2.3. Az FRSZ előírásainak való megfelelés

A beépítési sűrűségre vonatkozó előírások

„4. § (1) Az 1. melléklet a TSZT szerinti területfelhasználási egységekre vonatkozóan területi meghatározással rögzíti a beépítési sűrűséget, amelyet a kerületi építési szabályzatban (a továbbiakban: KÉSZ-ben) megállapításra kerülő építési övezetek beépítési paramétereinek meghatározásánál oly módon kell figyelembe venni, hogy a területfelhasználási egységen belül meghatározott összes építési övezet megengedett szintterülete együttesen nem haladhatja meg a beépítési sűrűség alapján számított szintterületet.”

→ Az előírás a tervezési területen teljesül. Lásd feljebb a beépítési sűrűség ellenőrzését.

„4. § (2) A beépítési sűrűség (a továbbiakban: bs) 1. mellékletben jelölt értéke

a) a területfelhasználási egység szerint elhelyezhető funkciókra vonatkozó általános sűrűségi értékből (a továbbiakban: bs_a), és

b) a parkolás épületen belüli támogatása céljából kizárólag az épületen belül elhelyezhető parkolók számára – a kiszolgáló közlekedési területeikkel együtt – igénybe vehető parkolási sűrűségi értékből (a továbbiakban: bsp) tevődik össze.”

→ A szabályzat a fenti előírásnak megfelelően határozta meg a szintterületi mutatót:

Általános szintterületi mutató: Az építési övezetben megengedett összes rendeltetés számára felhasználható érték.

Parkolási szintterületi mutató: Kizárólag épületen belül elhelyezett parkolóra és annak kiszolgáló közlekedési területére felhasználható érték.

Szintterületi mutató: Az összes építhető bruttó szintterület és a telekterület hányadosa, amely az általános és parkolási szintterületi mutató értékből adódik össze.

„4. § (3) Egy adott területfelhasználási egységen belül az 1. mellékletben meghatározott beépítési sűrűség alapján az építési övezetek előírásait és beépítési paramétereit a KÉSZ-ben differenciáltan, de jelentős jellemzőbeli különbségek nélkül lehet meghatározni.”

→ A rendelkezés figyelembe vételével kerültek meghatározásra az építési övezetek.

„4. § (4) Azokban az esetekben, ahol az 1. mellékletben jelölt többszintes területfelhasználás esetén a „Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület (K-Közl)” a helybiztosítás szempontjából a meghatározó területfelhasználás, a kiegészítő használatra csak a 2,0 bs érték feletti rész vehető igénybe.”

→ A területet nem érinti.

„4. § (5) Azokban az esetekben, ahol az 1. mellékletben jelölt többszintes területfelhasználás esetén beépítésre nem szánt Közúti közlekedési terület (a továbbiakban: KÖu) vagy Kötöttpályás közlekedési terület (a továbbiakban: KÖk) területfelhasználási egység a helybiztosítás szempontjából a meghatározó területfelhasználás, a kiegészítő használatra csak a 1,0 bs érték feletti rész vehető igénybe.”

→ A területet nem érinti.

„4. § (6) Azokban az esetekben, ahol az 1. mellékletben átmeneti hasznosítás lehetősége biztosított beépítésre szánt területfelhasználási egység céljára, a bs értéke nem lehet magasabb a tervezett területfelhasználás értékénél, de legfeljebb 2,0 lehet.”

→ A területet nem érinti.

„4. § (6a) A Vi-2 jelű területekre meghatározott bsp érték az 1. mellékletben területileg meghatározott, „infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett”, valamint a „jelentős változással érintett” területek esetén legfeljebb 0,5 értékkel növelhető, de az 1,25 értéket nem haladja meg.”

→ Figyelembe vételre került, a tervezési terület nem kerül alkalmazásra.

„4. § (7) Az 1. mellékleten „Kertvárosias környezetben intézményi területek irányadó meghatározása” jelöléssel ellátott területeken a kerületi településrendezési eszközben lehatárolt területre vonatkozóan a bs értéke legfeljebb 1,6 (bsá 1,2+ bsp 0,4).”

→ A területet nem érinti.

„4. § (8) A kerület közigazgatási határa egyúttal területfelhasználási egység határa is.”

→ Figyelembe vételre került.

Egyes területek beépítési magasságának korlátozásával kapcsolatos előírások

„5. § (1) A 5.-12. § rendelkezéseit új épület létesítése, vagy meglévő épület beépítési magasságát növelő bővítése során kell alkalmazni.”

→ Figyelembe vételre került.

„5. § (2) A KÉSZ-ben a beépítési jellemzőknek legjobban megfelelő, a beépítési magasság gyűjtőfogalma alá tartozó épületmagasság, homlokzatmagasság és párkánymagasság vegyesen is alkalmazható az ÉHAT/112/1/2014. számú OTÉK-tól való eltérési engedély alapján.”

→ A területen az épületmagasság fogalma került alkalmazásra.

„5. § (3) A Budai Vár 3. mellékletben lehatárolt területén a jellegzetes karakter megőrzését szolgáló egyedi magassági szabályozás határozható meg.”

→ A területet nem érinti.

„5. § (4) A 3. melléklet szerint magassági korlátozással érintett védett területeken a beépítési magasság nem lehet nagyobb a kialakult beépítésre jellemző magassági értéknél.”

→ A területet nem érinti.

„5. § (5) Az 6.-8. §-ban foglalt rendelkezések a megengedett legnagyobb párkánymagasság meghatározására szolgálnak, amelyek szabályozásával érintett területeket a 3. melléklet tünteti fel az alábbiak szerint:

a) kiemelten védendő karakterű terület – megengedett legnagyobb párkánymagasság I. kategória (a továbbiakban: I. párkánymagassági kategória),

b) karakterőrző terület – megengedett legnagyobb párkánymagasság II. kategória (a továbbiakban: II. párkánymagassági kategória),

c) egyes változással érintett, jellemzően új beépítésű terület – megengedett legnagyobb párkánymagasság III. kategória (a továbbiakban: III. párkánymagassági kategória).”

→ A területet nem érinti.

Az I.-II. párkánymagassági kategória területei 6. §

→ A területet nem érinti.

A III. párkánymagassági kategória területei 7. §

→ A területet nem érinti.

Az I., II. és III. párkánymagassági kategória területeinek kiegészítő rendelkezései 8. §

→ A területet nem érinti.

4. Egyes kisvárosias és kertvárosias területekre vonatkozó beépítési magasságok 9. §

→ A területet nem érinti.

5. Egyes dunai szigetekre vonatkozó magassági rendelkezések 10. §

→ A területet nem érinti.

6. Magasépítmények beépítési magasságának korlátozásával kapcsolatos előírások 11. §

→ A területet nem érinti.

7. Beépítésre nem szánt területekre vonatkozó magassági szabályozás

„12. § (1) A beépítésre nem szánt területek legnagyobb beépítési magassága

a) a különleges területfelhasználási kategóriába sorolt területeken 9,0 méter;

b) mezőgazdasági területfelhasználási kategóriába sorolt

ba) Má általános mezőgazdasági művelésre szánt területen 9,0 méter,

bb) Mk kertes mezőgazdasági területen 4,5 méter;

c) zöldterület területfelhasználási kategóriába sorolt

ca) 5 hektárnál kisebb Zkp közkert, közpark területen 4,5 méter,

cb) a Duna-parti építési szabályzatban meghatározható eltérések figyelembe vétele mellett Zvp városi park területen 9,0 méter az ÉHAT/112/1/2014. számú OTÉK-tól való eltérési engedély alapján.”

→ A területet nem érinti.

„12. § (2) A beépítésre nem szánt területek (1) bekezdésben felsorolt területein az épületnek nem minősülő építmény bármely részének az építmény terepcsatlakozásától mért legmagasabb pontja 25,0 méter lehet.”

→ A területet nem érinti.

A közlekedési infrastruktúrára vonatkozó rendelkezések

8. Közúti közlekedési terület (KÖu)

„13. § (1) Az 1. melléklet szerint KÖu területfelhasználási egységbe sorolt közúti elemek hálózati szerepe

- a) gyorsforgalmi közutak (KÖu-1),
- b) I. rendű főutak (KÖu-2),
- c) II. rendű főutak (KÖu-3),
- d) településszerkezeti jelentőségű gyűjtő utak (KÖu-4).”

→ A területen KÖu-2 jelű I. rendű főutak, KÖu-3 II. rendű főutak és KÖu-4 településszerkezeti jelentőségű gyűjtő utak területe övezetek kerütek kijelölésre.

„13. § (2) Tervezett I. rendű főúthálózati elem megvalósítása során

- a) legalább 2x2 forgalmi sávós keresztmetszetet kell kialakítani,
- b) felszíni szakaszon kerékpáros infrastruktúra csak önállóan (kerékpárút vagy kétoldali irányhelyes kerékpársáv) létesíthető,
- c) közterületi parkoló csak szervizútról megközelíthetően, vagy önálló parkolási létesítményként valósítható meg.”

→ A területet nem érinti.

„13. § (3) Tervezett II. rendű főúthálózati elem megvalósítása során

- a) felszíni szakaszon kerékpáros infrastruktúra csak önállóan (kerékpárút vagy kétoldali irányhelyes kerékpársáv) létesíthető,
- b) szervizút nélküli közterületi parkoló csak úttengellyel párhuzamosan alakítható ki.”

→ A területet nem érinti.

„13. § (4) Az I. és II. rendű főutak területén – az eseti forgalomkorlátozási beavatkozások kivételével – nem szüntethető meg a közúti gépjárműforgalom.”

→ Az előírás a KÖu-2, KÖu-3 övezetek előírásaiba beépítésre került.

9. Kiemelt jelentőségű gyalogos felületek

„14. § (1) A világörökségi helyszínek és védőövezetük közterületeinek színvonalas kialakítása érdekében a közterület kialakítása vagy átalakítása csak közterület-alakítási terv alapján történhet.”

→ A területet nem érinti.

„14. § (2) Az 1. mellékletben tervezettként jelölt, „szerkezeti jelentőségű korzó” megnevezésű útvonalakat gyalogosútként, vagy gyalogos- és kerékpáros felületként kell kialakítani és fenntartani. A korzó kialakításakor legalább 6,0 m széles gyalogosfelületet kell biztosítani, amely kizárólag az egyéb közlekedési elemek és közmű létesítmények helyigénye miatt csökkenthető. A korzó kialakítása során meg kell teremteni a Duna-parttal való kapcsolatot, kivéve ott, ahol annak fizikai akadálya van.”

→ A területet nem érinti.

„14. § (3) Az 1. mellékletben tervezettként jelölt, „szerkezeti jelentőségű városias sétány” megnevezésű útvonalakon a gyalogos és kerékpáros forgalom számára is helyet biztosító, a különböző közlekedési módokat megfelelően elválasztó, legalább 4,0 m széles burkolt felületet kell kialakítani és fenntartani, amely kizárólag az egyéb közlekedési elemek és közmű létesítmények helyigénye miatt csökkenthető. A sétány mentén legalább egyoldali fasort kell telepíteni, illetve fenntartani.”

→ A területet nem érinti.

„14. § (4) Az 1. mellékletben tervezettként jelölt, „szerkezeti jelentőségű természetközeli sétány” megnevezésű útvonalon a természetközeli állapot megőrzése érdekében a sétány nyomvonalát, szélességét és

anyaghasználatát az igénybevételtől függően úgy kell megválasztani, hogy a természeti környezet értékeinek megtartása biztosított legyen.”

→ A területet nem érinti.

10. Változással érintett területek belső közlekedésével kapcsolatos előírások 15. §

„ 15. § (1) Az 1. mellékletben területileg meghatározott, „infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett”, valamint a „jelentős változással érintett területek” tervezésekor biztosítani kell a következőket:

- a) a közösségi közlekedés által állandó jelleggel igénybevételre kerülő tervezett közutak legalább gyűjtőút hálózati szerepkörrel rendelkezzenek,*
- b) a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek esetében a lakó-pihenő övezetként tervezett területek és a 10%-nál nagyobb keresztirányú terepesést meghaladó útszakaszok kivételével, a tervezett közúton és közforgalom számára megnyitott magánúton fasor telepítéséhez szükséges zöldsáv helyigényét az építési övezettel határos oldalon,*
- c) a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek esetében a lakó-pihenő övezetként tervezett területek és a gazdasági területek kivételével, a tervezett közúton és közforgalom számára megnyitott magánúton a gyalogos infrastruktúra helyigényét az építési övezettel határos oldalon,*
- d) a főút vagy gyűjtőút hálózati szerepkörrel tervezett közterületeken önálló kerékpáros infrastruktúra (kerékpárút vagy kétoldali irányhelyes kerékpársáv) helyigényét.*

→ Figyelembe vételre került.

„ 15. § (2) Az 1. mellékletben területileg meghatározott, „infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett” lakó- és vegyes területfelhasználási egységbe sorolt területek tervezésekor biztosítani kell a következőket:

- e) a terület minden egyes építési telkétől 300,0 méteres sugarú körön belül a közösségi közlekedési hálózat legalább egy megállóhellyel rendelkezzen,*
- f) a telektömb hosszának mérete ne haladja meg a 250,0 métert, a közforgalom számára megnyitott magánutat is figyelembe véve,*
- g) a KÖu területfelhasználási egységbe tartozó tervezett közúton, annak az építési övezetbe sorolt oldalán a gyalogos infrastruktúra helyigényét. Ennek legkisebb szélessége legalább 2,0 bsá értékkel rendelkező területfelhasználási egység esetén méterben azonos a határos területfelhasználási kategória szerinti bsá számértékét meghaladó egész szám kétszeresével.”*

→ A területet nem érinti.

11. A P+R infrastruktúrára vonatkozó előírások

„16. § (1) Az 1. mellékletben kijelölt P+R rendszerű parkolási létesítmények elhelyezésére alkalmas területen belül legalább az előírt minimális befogadóképességű parkolási létesítményt el kell helyezni.”

→ Figyelembe vételre került.

„16. § (2) Az 1. mellékletben kijelölt P+R rendszerű parkolási létesítmények elhelyezésére alkalmas területen legalább az előírt személygépjármű befogadóképesség 20%-ának megfelelő kerékpár B+R rendszerű tárolásának lehetőségét is biztosítani kell.”

→ Figyelembe vételre került.

„16. § (3) P+R rendszerű parkolási létesítmény és B+R tároló a kijelölt helyszínek mellett más, funkcionálisan megfelelő átszállási kapcsolattal rendelkező helyszínen is létesíthető. Funkcionálisan megfelelő a belső zóna területén kívül eső

- a) metró-, HÉV- és regionális gyorsvasúti vonalak megállóinak kijárataitól 300,0 méteres gyaloglási távolságon belül eső terület, vagy*
- b) vasútvonalak és közúti vasút (villamos) vonalak megállóinak végétől mért 200,0 méteres gyaloglási távolságon belül eső terület.”*

→ A területet nem érinti.

12. Közlekedési infrastruktúra (közúti vagy vasúti) számára irányadó területbiztosítás 17. §

„17. §(1) Az 1. mellékletben közúti vagy vasúti fejlesztés számára irányadó területbiztosítással jelölt helyeken a jogszabályban meghatározott szélességet növelni vagy csökkenteni egyaránt lehet, de legalább az 5. melléklet szerint minimálisan megvalósítandó infrastruktúra elemek elhelyezését a folyópálya szakaszokon biztosítani kell.
→ Figyelembe vételre került.

„17. §(2) A közúti vagy vasúti fejlesztés számára irányadó területbiztosítással jelölt helyeken az 5. melléklet szerinti műszaki infrastruktúra elemek méreteit a vonatkozó szabványoknak, előírásoknak megfelelően kell figyelembe venni.”
→ Figyelembe vételre került.

13. Egyéb előírások

„18. § (1) A KÖu területfelhasználási egységbe sorolt közterületen a gyalogos forgalom számára kijelölt, vagy kiépített szélességet a biztonságos gyalogosfelület számára kell fenntartani az alábbiak szerint:

a) a pesti Nagykörúton és az azon belül elhelyezkedő pesti belvárosi területen a gyalogosfelület szélessége közterület egyéb célú használata során

aa) legalább 3,0 méter és

ab) nem kisebb, mint a – berendezési sáv keresztmetszetével csökkentett – meglévő szélesség 50%-a vendéglátó terasz, 75%-a közterületi pavilon elhelyezése esetén,

b) a pesti Nagykörúton kívüli és a budai oldali területeken a gyalogosfelület szélessége közterület egyéb célú használata során

ba) legalább 2,0 méter,

bb) nem kisebb, mint a – berendezési sáv keresztmetszetével csökkentett – meglévő szélesség 50%-a vendéglátó terasz, 75%-a közterületi pavilon elhelyezése esetén.”

→ Figyelembe vételre került.

„18. § (2) Ingatlan közhasználat céljára átadott területén a közlekedési funkciók közül csak gyalogos és kerékpáros felület, az ingatlanok kiszolgálását biztosító kapcsolat, valamint közcélú parkoló létesíthető.”

→ Az előírás beépítésre került.

„18. § (3) Gyorsvasúti vonal (metró, regionális gyorsvasút, HÉV) felszíni szakasza mellett a szélső vágány tengelyétől mért 12,0 – 12,0 méter széles sávon belül új épület a közösségi közlekedést kezelő szervezet hozzájárulásával létesíthető.”

→ A területet nem érinti.

„18. § (4) Rendszeres forgalom számára helikopter leszállóhely csak a K-Rept, KÖI, K-Eü és K-Hon területen, valamint egyéb katonai, rendőrségi, katasztrófavédelmi, egészségügyi, államigazgatási funkciók kiszolgálása számára létesíthető.”

→ A területet nem érinti.

„18. § (5) Beépítésre szánt területek megközelítését, kiszolgálását biztosító magánút – a kertvárosias lakóterületek zsákutcái, valamint a gazdasági területek és a K-Log, K-Rept, K-Kik területfelhasználási egységek kivételével – csak közforgalom számára megnyitott magánútként alakítható ki. Közforgalom számára megnyitott magánút csak kiszolgálóút, kerékpárút vagy gyalogút hálózati szerepet tölthet be.

→ Figyelembe vételre került.

„18. § (6) Beépítésre szánt területeket feltáró, gépjárműforgalom számára is szolgáló, 30,0 méternél hosszabb új zsákutca akkor létesíthető, ha a végén a tehergépjárművek számára (hulladékszállítás, katasztrófavédelmi feladatok ellátása) a megfelelő forduló kialakításra kerül. A zsákutcaként kialakítható útszakasz legnagyobb hossza 250,0 méter lehet

→ A területet nem érinti.

A közmű infrastruktúrára vonatkozó rendelkezések

„19. § (1) Minden beépítésre szánt területfelhasználási egység területén a kerületi településrendezési eszközben ki kell jelölni az 1 ha-nál kisebb telekigényű meglévő közműterületeket, továbbá kijelölhetők a tervezett

- a) vízműgépházak, vízmedencék, víztornyok,
- b) önálló épületként elektromos alállomások,
- c) gázátadó állomások,
- d) 50 MW névleges teljesítőképességet el nem érő erőművek, valamint
- e) telephelyenként az 50 MW összes hőteljesítményt el nem érő távhőtermelő berendezések

elhelyezésére szolgáló területek is.

→ Figyelembe vételre került.

„19. § (2) Beépítésre nem szánt területfelhasználási egység területén a kerületi településrendezési eszközben ki kell jelölni az 1 ha-nál kisebb telekigényű meglévő közműterületeket, továbbá kijelölhetők a tervezett

- a) vízműgépházak, vízmedencék, víztornyok,
- b) elektromos alállomások,
- c) gázátadó állomások

elhelyezésére szolgáló területek is.”

→ Figyelembe vételre került.

„19. § (3) A beépítésre szánt területfelhasználási egységek mindegyikén – a (4) bekezdés figyelembevételével – teljes közművesítettséget kell biztosítani.”

→ A szabályzatban előírásra került a teljes közművesítettség kötelezettsége.

„19. § (4) Egyedi szennyvízkezelő berendezés csak akkor létesíthető, ha nincs a szennyvizek befogadására alkalmas közcsonna.”

→ Egyedi szennyvízkezelő berendezés létesítését a szabályzat tiltja.

„19. § (5) A belső zóna kivételével az 1. mellékletben meghatározott

- a) jelentős változással érintett területeken új beépítés esetén többlet csapadékvíz csak késleltetett módon kerülhet elvezetésre,
- b) infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett területeken új beépítés esetén a csapadékvizeket helyben kell tartani.”

→ A szabályzatban előírásra került.

A TSZT 2015 és az FRSZ alkalmazása a kerületi településrendezési eszközökben

„20. § (1) A nagyvárosias telepszerű lakóterület területfelhasználási egységen belül a kialakult, eltérő jellegű lakóterületi zárványok számára karakterüknek megfelelő kisvárosias vagy kertvárosias területfelhasználási egységnek megfelelő építési övezet is meghatározható.”

→ A területet nem érinti.

„20. § (2) A kertvárosias lakóterület területfelhasználási kategóriába sorolt, és 3. melléklet szerint kertvárosias magassággal beépült kisvárosias területeken belül, kizárólag közhasználatú építmények elhelyezésére kijelölt építési övezetben 7,5 méternél nagyobb, de legfeljebb 12,5 méteres beépítési magasság alkalmazható az ÉHAT/112/1/2014. számú OTÉK-tól való eltérési engedély alapján

- a) közigazgatási,
- b) oktatási,
- c) hitéleti,
- d) egészségvédelmi,
- e) szociális,
- f) kulturális,
- g) művelődési és
- h) sport

rendeltetés számára. A kertvárosias lakóterület területfelhasználási kategóriába sorolt területeken ettől magasabb érték, és más rendeltetésekre vonatkozó alkalmazása a jelen rendelet módosítása nélkül, a vonatkozó jogszabályok alapján lehetséges.”

→ A területet nem érinti.

„20. § (2a) A3. melléklet szerint Hegyvidéki zónában elhelyezkedő kisvárosias lakóterületeken belül kizárólag közhasználatú építmények elhelyezésére kijelölt építési övezetben 9,0 méternél nagyobb, de legfeljebb 12,5 méteres beépítési magasság alkalmazható

- a) közigazgatási,
- b) oktatási,
- c) hitéleti,
- d) egészségvédelmi,
- e) szociális,
- f) kulturális,
- g) művelődési és
- h) sport

rendeltetés számára.

→ A területet nem érinti.

„20. § (2b) Magasépületek helye a kerületi településrendezési eszközben csak olyan látványvizsgálat alapján jelölhető ki, amely igazolja, hogy a tervezett épület látványa – forgalmas látványközpontokból (legalább a Gellért-hegy és a Budai Várhegy kilátópontjairól, a Duna-partokról és a hidakról) feltáruuló nézetekből – nem veszélyezteti Budapest városképének harmóniáját, különösen a világörökség védett látványát, valamint nem eredményez zavaró együttlátászódást a kiemelt magassági hangsúlyokkal (legalább Parlament, Szent István Bazilika, Gellért-hegy, Budai Várhegy).

→ A területet nem érinti.

„20. § (3) Az 1. mellékletben a kertvárosias lakóterületek területfelhasználási egységen belül „Kertvárosias környezetben intézményi területek irányadó meghatározása” jelöléssel ellátott területeken a környező beépítéshez illeszkedő intézményi területfelhasználási egységnek megfelelő építési övezet határolható le.”

→ A területet nem érinti.

„20. § (4) A többszintes területfelhasználás esetén az eltérő használatokhoz tartozó paramétereket e rendelet 4. § (4) bekezdés figyelembevételével kell meghatározni.”

→ A területet nem érinti.

„20. § (5) A 19. § (2) bekezdés szerinti közműlétesítmények számára – amennyiben azt a műszaki kialakítás indokolja – a beépítés paramétereit a KÉSZ-ben a beépítésre szánt területekre vonatkozó paramétereknek megfelelően is meg lehet határozni az ÉHAT/112/1/2014. számú OTÉK-tól való eltérési engedély alapján.”

→ A területet nem érinti.

„21. § (1) A TSZT-vel összhangban az 1. mellékletben meghatározott elemekre vonatkozóan a kerületi településrendezési eszköz készítése során

- a) növelhető a KÖu területfelhasználási egység szélessége
  - aa) meglévő csomópont átépítése és bővítése, vagy új csomópont létesítése,
  - ab) meglévő közút gyalogos vagy kerékpáros infrastruktúrájának szélesítése, utólagos létesítése,
  - ac) a közlekedésbiztonságot növelő nyomvonal korrekció megvalósítása,
  - ad) környezetvédelmi berendezés telepítése, vagy átépítése

esetén;

- b) növelhető a KÖu területfelhasználási egység szélessége beépítésre szánt terület rovására a közlekedési infrastruktúra bővítésének, átépítésének az a) ponttól eltérő esetben is;
- c) növelhető a KÖk területfelhasználási egység szélessége
  - ca) új, átépülő vagy áthelyezésre kerülő állomás, megállóhely építése,
  - cb) vasutak különszintű keresztezésének építése,
  - cc) környezetvédelmi berendezés telepítése, vagy átépítése

esetén;

- d) közút és vasút külön szintű keresztezésében felüljáró helyett aluljáró létesítése esetén műtárgyépítés miatt a közlekedési területek határa a szükséges mértékig módosítható;
- e) Dunát keresztező, kizárólag kerékpáros és gyalogos forgalom számára szolgáló híd helye a mellékúthálózat figyelembevételével 100 m-rel módosítható;
- f) a közlekedési infrastruktúra számára irányadó területbiztosítással jelölt elem esetében a nyomvonal hosszától annak 50%-ában el lehet térni;
- g) a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területfelhasználási egység között lévő, a közlekedési infrastruktúra számára irányadó területbiztosítással jelölt közlekedési elem nyomvonala pontosítható oly módon is, hogy ne érintse a beépítésre szánt területfelhasználási egység területét;

amennyiben a módosítás erdőterület vagy mezőgazdasági térségbe tartozó mezőgazdasági terület csökkenését nem eredményezi.

→ Figyelembe vételre került.

- (2) „21. § (2) A TSZT-vel összhangban az 1. mellékletben meghatározott elemekre vonatkozóan a kerületi településrendezési eszköz készítése során
  - a) csökkenthető a KÖu területfelhasználási egység területe meglévő útvonal és a beépítésre szánt terület határának rendezése esetén legfeljebb a tömb hosszának 50%-ában, az útvonal szakaszra jellemző szélesség megtartásával;
  - b) módosítható a KÖu és KÖk területfelhasználási egységek közötti határ;
  - c) helyi autóbusz-pályaudvar létesíthető vagy megszüntethető
  - ca) autóbusz-, trolibusz hálózat átszervezése,
  - cb) kötöttpályás közlekedés párhuzamos fejlesztése

esetén;

- d) közúti vasúti (villamos) vonalak hálózata módosítható, ha
  - da) meglévő vagy tervezett szakasz felszíni kialakítása helyett felszín alatti kialakítás épül,
  - db) kis forgalmú (4000 utas/nap/irányt meg nem haladó) vonal kerül felszámolásra;
  - e) a településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala módosítható, ha a hálózati kapcsolatok változatlanok maradnak.

→ Figyelembe vételre került.

„21. § (3) Tervezett gyorsvasút a jelölt elem megvalósulásáig közúti vasútként (villamosként) is kiépíthető.”

→ A területet nem érinti.

3.3. Szabályozási koncepció

A KÉSZ tervezési területre vonatkozó szabályozása mindenképp előtti a terv készítését kiváltó – kormányrendeletben kiemelt beruházásnak minősített – Népliget fejlesztési program megvalósításához szükséges szabályozási kereteket hivatott megteremteni. A szabályozás megteremti a történeti kert védettséggel Népliget magas színvonalú rekonstrukciójához, továbbá a területen jelenleg is működő ifjúsági sport- és utánpótlás-nevelés célú tevékenységet végző egyesületi sporttelepek fejlesztéséhez szükséges, megfelelő építésjogi háttérrel.

A szabályozás rendelkezései nyomán lehetőség keletkezik a terület értékeit megtartó, illetve továbbfejlesztő, valamint annak meglévő problémáit középtávon megszüntető beavatkozások maradéktalan megvalósítására.

A terület értékeit erősítő szabályozási javaslatok:

A szabályozás keretei kiemelt védelmet biztosítanak Budapest egyik legnagyobb kiterjedésű, jelentős zöldfelületi intenzitású, így a városklimát kedvezően befolyásoló közparkja számára. A meglévő zöldfelületek – a park működéséhez szükséges feltáró közlekedési területek kiszabályozását követően – nem csökkenthetők. A Népliget, mint történeti kert megőrzött értékes elemeinek megtartását és védelmét támogató javaslatokat fogalmaz meg a terv.

A rendelkezések lehetővé teszik a parkban és környezetében védelem álló épített értékek – a műemléki védettség alatt álló Víztorony és az egykori Oroszlános kút maradványa, továbbá a Kőbányai út mellett álló egykori Várház, valamint az orvosi rendelőintézet, amelyeket a X. kerületi Önkormányzat helyi védelem alá helyezett – rendezett környezetének kialakítását. A terv számol az értékes épületek hasznosításával.

A sportpályák fejlesztési programjában az Építők SE sportpálya központi lelátójának műemléki védettségét megszüntetni tervezik.

A Népligetben korábban működtetett kulturális és vendéglátói funkciók megtartását, illetve helyreállítását célozza a szabályozás annak érdekében, hogy a park közönségvonzása ne csökkenjen, de ugyanakkor a rekreációs alapfunkció zavartalan maradjon. A park népszerűségét és látogatottságát mindenkor növelték a parkban működtetett, esetenként még ma is működő kulturális és sportlétesítmények, az itt megtartott legkülönbözőbb rendezvények. Továbbra is a kultúra és a rekreáció egyfajta keverése szükséges a park jelenlegi állapotának feljavításához. A terv javaslatai elősegítik, hogy a környezetbe illeszthető, a park vonzását növelő funkciók korlátozott számban, a továbbiakban is működtethetők legyenek.

Magyarország első planetárium a egyik legszelebb körben ismert és látogatott létesítmény a parkban, amelynek rossz állapotú modern épülete eredeti helyén újítható fel, szükség esetén bővíthető.

A terv szerint az egykori Nagyvendéglő az eredeti helyén építhető vissza, a volt „Jurta színház” helyén továbbra is kulturális létesítmény működhet.

A park látogatói számára szabályozási terv közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területrészeket jelöl ki, elsősorban a park bejáratai környékén, az ún. kaputérségekben.

A területen működő egyesületi sporttelepek fejlesztése kiemelt beruházás keretében történik. Kialakításuk módja *Létesítményfejlesztési Program* keretében került megállapításra és véglegesítésre, ennek igényeit a szabályozás figyelembe veszi.

A terület problémáinak megszüntetésére irányuló szabályozási javaslatok:

A park használati és üzemeltetési szempontból nehézségeket okozó elszigeteltsége a szomszédos területektől elsősorban a terven jelölt, vasút alatt megépíthető aluljárók megvalósítása révén javítható. E célt szolgálja a Szállás köz vonalában jelölt közúti és a Balkán utca irányába jelölt egy közúti és egy gyalogos aluljáró létrehozása. Javítják a terület Kőbányai út felőli megközelítésének lehetőségét a 38440/40 és a 38440/65 hrsz.-ú telkekre tervezett gyalogutak.

A vasút tervezési területre eső szakaszának északnyugati oldalán tervezett, változó szabályozási szélességű közterületen létesítendő szervízút biztosítja a sporttelepek és a parkterület feltárását, valamint a szükséges parkolóik egy részének elhelyezését. A park gépkocsival, távolabbi térségekből történő megközelítését és kényelmes használatát a kijelölt koncentrált parkolók kiépítése segíti. A parkon belül kijelölt parkolók rendezett és ellenőrzött módon szolgálják ki a létesítményeket anélkül, hogy zavarnák a park rekreációs és pihenő funkcióját. A koncentrált parkolókat olyan területen szükséges elhelyezni, ahol a növényzet ritka, vagy értéktelen

Az övezeti paraméterek és a terven jelölt helyeken további kulturális és vendéglátó funkciók létesítését is lehetővé teszik, miáltal növelhetővé válik a park vonzása.

A park korszerű és biztonságos használata érdekében ellátó funkciók létesítése elengedhetetlen, ezeknek helyét a terv parkbejáratok körüli kaputérsekben adja meg, ahol a kiszolgáló, ellátó funkciók megléte igény.

A szabályozás terven jelölt alapelemek

A közlekedési célú közterületek javasolt szabályozása révén lehetővé válik a terület jobb feltárását és működését hosszú távon is biztosító úthálózat kialakítása.

A tervezett egyik legfontosabb elem, a vasút északnyugati oldalán létrehozandó feltáró út közterülete, a hatályos szabályzástól eltérően, szakaszonként eltérő szélességgel kerül szabályozásra. A közterület kialakításához több, a tervlapon jelölt, épület bontása is szükséges. A MÁV Zrt.-vel történt egyeztetéseknek megfelelően, a szabályozási terven jelölt **szabályozási vonal** mentén szakaszosan pontosításra kerül a vasúti terület és a feltáró út közterülete közötti lehatárolás. A tervezett feltáró út terven jelölt **szabályozási szélességét** a szomszédos sport és vasúti területek kötöttségei, valamint a Népligethez kapcsolódó parkolási igények határozzák meg.

Övezethatár jelölést tartalmaz a tervlap az eltérő övezetű területek között. Új övezethatár nyomvonalát jelöli ki a terv a feltáró út déli szakasza és a park területe között. A tervezett övezethatár mentén telekhatár alakítandó ki.

További közút és egyéb közlekedési fejlesztések (felszíni parkoló, kerékpárút, sétány, futópálya, gyalogút) a szabályozással nem érintett közterületeken továbbra is megvalósíthatók.

A tervezési terület beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeket tartalmaz, amelyek a területre hatályos kerületi településrendezési eszköz, valamint a hatályos TSZT figyelembevételével kerülnek szabályozásra.

Beépítésre szánt terület a Kőbányai út mentén kialakult terület, ahol **Vi-2/1, Vi-2/2 és Vi-2/3** jelű intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület építési övezetet, valamint **Ln-3/1** jelű nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület építési övezetet jelöl ki a terv. A Népliget területén beépítésre szánt területek, a meglévő fejlesztés előtt álló sportterületek, amelyeket a **K-Sp/1 és K-Sp/2** jelű nagykiterjedésű sportolási célú terület építési övezetként kerültek feltüntetésre.

A beépítésre nem szánt területek körébe tartozik a liget legnagyobb kiterjedésű parkterülete, amelyeket a két elkülönülő parkrésznek megfelelően a **Zvp-Ó** és a **Zvp-Ú** jelű Óliget és Újliget

övezetként jelöl a terv. Ide tartoznak még a tervezési területen belül kijelölt közlekedési területek a **KÖu-2** és **KÖu-3** jelű övezetek az I. és II. rendű főutak területe, a **KÖu-4** jelű településszerkezeti jelentőségű gyűjtőutak területe, a **KÖk-1** és **KÖk-2** jelű a kötöttpályás közlekedési létesítmények számára kijelölt övezetek, továbbá a **Kt-Kk** jelű a területet kiszolgáló utak és csomópontjai, valamint a **Kt-Kgy** jelű az önálló gyalogos és kerékpáros infrastruktúra elhelyezésére szolgáló területek.

A Kőbányai út mentén kijelölt **Vi-2 jelű intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű** építési övezetekben elsősorban igazgatási, nevelési, oktatási, egészségügyi, szociális rendeltetést szolgáló épületek helyezhetők el. Az építési övezet kijelölése megfeleltethető a tervezési területre hatályos kerületi szabályozási terv szerinti I jelű intézményterületek besorolásnak, valamint megfelel a hatályos TSZT-ben meghatározott Vi-2 területfelhasználásának. A terv a Ganz irodaház tömbjét **Vi-1/1 jelű építési övezetbe** sorolja, ahol a lakó rendeltetés is megengedett. A Könyves Kálmán körút és Kőbányai út sarkán lévő tömb **Vi-2/2 jelű építési övezetbe** sorolása javasolt, ahol lakó rendeltetés elhelyezése nem megengedett. A Kőbányai út mentén lévő egészségház, lakóépület és az Oázis kertészet területe **Vi-3/3 jelű építési övezetbe** sorolt, amelynek területén új lakó rendeltetés elhelyezését tiltja a szabályozás.

A Kőbányai út mentén megépült Taraliget lakópark területe a hatályos kerületi tervben I jelű intézményterület számára volt kijelölve. Mivel a lakópark megvalósult ezért a jelenlegi területhasználatnak is megfelelő és a hatályos TSZT-vel is összhangban lévő **Ln-3/1 jelű építési övezet** jelöl a szabályozás. Az építési övezet elsősorban lakó rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál, de a szabályzat lehetővé teszi egyéb pld. kereskedelmi, szolgáltató, szállás, iroda rendeltetés létesítését is.

A **K-Sp jelű építési övezet** az időszakosan nagy forgalmat vonzó sport rendeltetést szolgáló épületek elhelyezésére szolgál, ahol további, a sport rendeltetést kiegészítő rendeltetések is elhelyezhetők. **K-Sp/1 építési övezetbe** sorolt a Vajda Péter utcától északra lévő sportterület. Az építési övezet területén új épület megvalósításának idejére feltételként határozza meg a szabályozás, a Kőbányai út és Vajda Péter utca között a vasút mentén tervezett feltáró út meglétét, a Vajda Péter úton a körforgalmú csomópont, valamint legalább 260 személygépjármű várakozó hely kiépítését. Az építési övezet beépítése során a feltáró út mentén legalább 5,0, míg a Vajda Péter út mentén legalább 10,0 méteres előkertet kell biztosítani. A szabályozás javaslatot ad a szomszédos 38440/52 és /53 hrsz.-ú telkek, az Elek Gyula Aréna területének a K-Sp/1 jelű építési övezetbe csatolására. E telkek összevonása esetén a 38440/51 hrsz.-ú telek megközelítését biztosító az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett szolgalmi jog fenntartása mindaddig szükséges, amíg a Vi-2/3 építési övezetben lévő 38440/25 helyrajzi számú telken – a 38440/51 hrsz.-ú telek közterületi kapcsolatának biztosítása érdekében – a magánút kialakításáról szóló megállapodás az érintett felek között létrejön, és annak alapján a magánút kialakítása megtörténik.

K-Sp/1 építési övezetbe sorolt a Vajda Péter utcától délre lévő sportterület. Az építési övezet területén új épület megvalósításának idejére feltételként határozza meg a szabályozás, az Üllői út és Vajda Péter utca között a vasút mentén tervezett feltáró út meglétét, a Vajda Péter úton a körforgalmú csomópont, valamint legalább 340 személygépjármű várakozó hely kiépítését. Az építési övezet beépítése során a feltáró út mentén legalább 5,0, míg a Vajda Péter út mentén legalább 10,0 méteres előkertet kell biztosítani.

Zvp-Ú jelű övezetbe sorolt a park területének Vajda Péter utcától északra lévő része, az Újliget területe, ahol a zöldfelület megőrzése és felújítása mellett a területet használók számára közhasználatú építmények elhelyezésére is lehetőség lesz. Az e célra kijelölt területeken túl kettő nyilvános illemhely,

illetve kiegészítő szolgáltatás és vendéglátás rendeltetés létesítése is megengedett. Az Újliget területén zenés szórakoztató rendeltetés tiltott.

Zvp-Ó jelű övezetbe sorolt a park területének Vajda Péter utcától délre lévő része, az Óliget területe, ahol a zöldfelület megőrzése és felújítása mellett a területet használók számára közhasználatú építmények elhelyezésére, illetve a meglévők felújítására is lehetőség lesz a szabályozási terven „Rendezvényterület rendeltetésű parkterület” és a „Közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló terület”-ként jelölt helyeken. Az e célra kijelölt területeken túl három nyilvános illemhely, illetve kiegészítő szolgáltatás és vendéglátás rendeltetés számára egy épület elhelyezése is megengedett. Az Óliget területén zenés szórakoztató rendeltetés kizárólag a rendezvényterületen és a kulturális rendeltetés elhelyezését megengedő terület egységeken belül (Nagyvendéglő, szabadtéri színpad, egykori Jurta színház területe) létesíthető. Az övezet legalább 60 %-án zöldfelületet kell fenntartani, és annak védelme érdekében a szabadtéri rendezvények között annyi időt kell biztosítani, ami elegendő a zöldfelület regenerálódására.

A **KÖu-2 jelű övezet** az I. rendű főutak területe, amely a főútvonalak, ezek szerviz útjainak, csomópontjainak, műtárgyainak továbbá közúti-vasúti (villamos) pályák, parkolók, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra elemek, mindezek csapadékvíz elvezető rendszerének, közmű és hírközlési építmények, zöldfelületi elemek elhelyezésére szolgál. Az övezet területén épület nem helyezhető el, és a szabályozás további korlátozásokat tartalmaz a parkolók, autóbusz-megállóhelyek, valamint a kerékpáros infrastruktúra kialakítására vonatkozóan. A tervezési területen I. rendű főút a területet határoló Könyves Kálmán körút és az Üllői út.

A **KÖu-3 jelű övezet** az II. rendű főutak területe, amely a főútvonalak, ezek szerviz útjainak, csomópontjainak, műtárgyainak továbbá közúti-vasúti (villamos) pályák, parkolók, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra elemek, mindezek csapadékvíz elvezető rendszerének, közmű és hírközlési építmények, zöldfelületi elemek elhelyezésére szolgál. Az övezet területén épület nem helyezhető el, és a szabályozás további korlátozásokat tartalmaz a parkolók, autóbusz-megállóhelyek, valamint a kerékpáros infrastruktúra kialakítására vonatkozóan. A tervezési területen II. rendű főút a területet határoló Kőbányai út.

A **KÖu-4 jelű övezet** a településszerkezeti jelentőségű gyűjtőutak területe, amely a gyűjtő utak, ezek csomópontjainak, műtárgyainak, továbbá, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra elemek, mindezek csapadékvíz elvezető rendszerének, közmű és hírközlési építmények, zöldfelületi elemek elhelyezésére szolgál. A szabályozás lehetővé teszi a Vajda Péter út fölött átvezetett híd kialakítását, a két parkrész között kapcsolatot létesítő kerékpáros és gyalogos forgalom számára. A tervezési területen ilyen településszerkezeti jelentőségű gyűjtőút, a Vajda Péter út.

KÖk-1 jelű övezet a kötöttpályás közlekedési létesítmények területe, a tervezési terület részét képező, annak D-K-i határán húzódó vasútvonal területe. Az övezet kizárólag az országos vasúti hálózat vonalainak, megállóinak és állomásainak, műtárgyainak, üzemi épületeinek, csapadékvíz elvezető rendszerének, valamint közúti közlekedés pályái, parkolók, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra elemek, közmű és hírközlési építmények, zöldfelületi elemek, elhelyezésére szolgál

KÖk-2 jelű övezet a kötöttpályás közlekedési területen lévő létesítmények területe. A tervezési terület részét képező, annak D-K-i határán húzódó vasúti területen lévő vasúti delta területe ebbe az övezetbe sorolt. Az övezet az országos vasúti hálózat infrastruktúrája mellett a vasúti üzem kiszolgálásához kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgál.

Kt-Kk jelű övezetbe soroltak a tervezési területen a kerületi jelentőségű közutak területe, amelyek a vasút mentén a Kőbányai utat és az Üllői utat összekapcsoló feltáró út, a sportterületek kiszolgálását hivatott szolgálni, valamint a Könyves Kálmán körút – Kőbányai út tömbjét hatoló belső út.

A tervezett kiszolgáló út részére az alábbi szélességű közterületet kell biztosítani:

- a Kőbányai út és az Elek Gyula Aréna között min. 15,0 m
- az Elek Gyula Arénával határos szakaszon 12,0 m
- az Elek Gyula Aréna és a Vajda Péter utca között 19,0 m
- a Vajda Péter utcától délre, a K-Sp sportterület mentén 14,5 m
- a sportterület és az Üllői út között 19,0 m

A Kt-Kk övezet területén jelentős számú parkoló kerül elhelyezésre, amelyek elsődlegesen a Népliget, mint közpark és a tervezett sportlétesítmény vendégforgalmát hivatott kiszolgálni.

Kt-Kgy jelű övezet területe az önálló gyalogos és kerékpáros infrastruktúra elemek elhelyezésére, ezek műtárgyainak, csapadékvíz elvezető rendszerének, valamint zöldfelületi, közmű és hírközlési építmények, elhelyezésére szolgál. Kt-Kgy övezet két helyen 5-5 méter szélességben került kijelölésre a Kőbányai út mentén lévő intézményi és lakóterületet magában foglaló tömbön belül, a Kőbányai út felől közvetlen gyalogos kapcsolatot biztosítva a liget felé.

A szabályozási terv másodlagos elemei

A terv **kötelező megszüntető jelet** tüntet fel a tervezett közterületek kialakítása és összevonása esetén, valamint **javasolt megszüntető jelet** tüntet fel az azonos építési övezetbe tartozó telkek határán, a telekstruktúra racionalizálása érdekében.

A Kőbányai út menti beépítésre szánt területeken **építési helyet** jelöl a terv, meghatározva az elő-, oldal és hátsókert méreteket. A beépítésre nem szánt városi közpark területén – a park bejáratainál kijelölt kaputérsekben – **épület elhelyezésére alkalmas területeket** tüntet fel a terv. Ez utóbbiakon a park működéséhez szükséges épületek helyezhetők el. A parkban más részein elhelyezhető nagyobb közhasználatú építmények számára számozott helyeket tüntet fel a terv.

A különleges sportterületeken csak a **telek be nem építhető részei** kerülnek lehatárolásra, megfelelő átmenetet biztosítva a parkterület irányába. Kivétel a szabályozási terven jelölt, **hídjellegű épületrész elhelyezésére szolgáló terület**, amelyen belül megvalósítható a két sportterület épületeinek a Vajda Péter utcát a közúti úrszelvény feletti magasságban áthidaló átkötése.

A szabályozási terv egyéb szabályozási elemei

A **jelentős felszíni parkolók** határát és férőhelyszámát feltünteti a terv, ezek részben a városi közparkban helyezkednek el – a K1 kaputérsek közelében, részben közlekedési célú közterületen – a K2 kaputérsek közelében és a feltáró szervízút mentén.

A vasúti és közlekedési területeken feltüntetésre kerültek a **kötőpályás közlekedés vágánytengelyei**, valamint a **felszín alatti gyorsvasúti nyomvonal** is. További közlekedési elemek a **településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala**, amely a településszerkezeti tervnek megfelelően a park déli és nyugati részén halad át.

A park Óligeti és Újligeti egységeiben „**Többfunkciós, rekreációt szolgáló út nyomvonala**”-ként kijelölésre került az egykori autóversenypálya vonalában egymással párhuzamosan haladó gyalogos, kerékpáros és futókörök közös nyomvonala. Ott, ahol ehhez a településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala is csatlakozik, elegendő egy közös kerékpárutat kiépíteni, amely

mindkettőt kiszolgálja. A szabályozási tervlapon jelölt **gyalogos sétányok** alapvetően a park történeti szerkezetéhez igazodva a zöldterület feltárását, a fő megközelítési irányokat biztosítják.

Gyalogút került kijelölésre a Kőbányai út és a liget közötti lakó-, illetve intézményi területek között, amelyek a park megfelelő megközelítéséhez szükséges, további a gyalogos közlekedést szolgáló szabályozási elem a **biztosítandó gyalogos kapcsolat**, amely több helyen keresztezi a vasúti területet.

A zöldfelülethez kapcsolódóan több szabályozási elem is feltüntetésre került. A **sport- és játszótér rendeltetésű parkterület** jelöli ki az azok elhelyezésére szolgáló részeket, figyelembe véve a már meglévő elemeket, így biztosítva azok további működési lehetőségét. E területeken belül a szabályzat lehetővé teszi korlátozott mértékben (összesen legfeljebb 1 ha területen) térítés ellenében igénybe vehető, helyi bevételeket teremtő rekreációs funkciók létesítését. A sport- és játszótér rendeltetéseken kerítés csak biztonsági okból, vagy labdafogó háló céljából helyezhető el. A jelölt terület legalább 40%-át zöldfelületként kell fenntartani.

A hagyományok és szerkezeti elhelyezkedése alapján a **rendezvényterület rendeltetésű parkrészt** az egykori Mutatványos tér helyén kerül kijelölésre, ahol szabadtéri színpad kialakítása javasolt, továbbá a terület a szabályzat alapján alkalmassá tehető akár többnapos tömegrendezvények helyszínéül, az ehhez szükséges infrastruktúra a területen kialakítható, itt elhelyezhetőek a rendezvényhez kapcsolódó időszakos építmények is. A vonatkozó szabályok értelmében térítés ellenében igénybe vehető terület legfeljebb 1 ha nagyságban alakítható ki, és a terület legalább 60 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani. Fontos, hogy a rendezvények ne terheljék túl a zöldterületet, ezért a használatból adódó sérüléseket minden esetben helyre kell állítani és két rendezvény között elegendő regenerálódási időt kell biztosítani.

A Díszter és a Lengyel sétány területét a jelenlegi funkciónak megfelelően **megőrzendő karakterű díszkert**ként kell fenntartani. A területen a pihenő, díszítő funkciót zavaró építmény, rendeltetés nem helyezhető el. Lehatárolásra kerültek a parkhasználat szempontjából meghatározó, helyenként ligetes megőrzendő karakterű nyílt, szabadterületek. E területeken a karakter megőrzése érdekében további fák telepítése nem indokolt.

A szabályozás hangsúlyos eleme a meglévő fás szárú növényállomány védelmének biztosítása. A Zvp övezetekben és a K-Sp jelű építési övezetekben jelölésre kerültek a kerttörténeti, vagy dendrológiai és fejlettségük alapján **megtartandó, kiemelkedően értékes faegyedek**. A faegyedek alapvetően a korábbi felméréseket felülvizsgálva, helyszíni szemrevételezés alapján kerültek feltüntetésre, kiegészítve a sportpálya komplexum fejlesztéséhez kapcsolódóan készült Kerttörténeti tudományos dokumentáció részletes fakatasztere alapján „történeti jelentőségű, idős vagy különleges fafajok” egyedeivel. Ezek a fák csak élet-, egészség- és vagyonvédelmi okokból, vagy a növényállomány megújítása céljából vágathatók ki. A megtartandó, értékes faegyedet új építmény, burkolat létesítése nem veszélyeztetheti, a fa fennmaradásához, egészséges fejlődéséhez szükséges térszín alatti és feletti élettér biztosítandó.

A városi parkon belül kijelölésre kerültek az egységes, értékes faállományú és parktörténeti szempontból is meghatározó **megtartandó, különösen értékes fasorok**. A fasorok egyedei csak élet-, egészség- és vagyonvédelmi okokból, vagy a növényállomány megújítása céljából vágathatók ki, gondoskodva annak helyben pótlásáról, a fasorral azonos vagy ahhoz karakterében illeszkedő fajú, útsorfa minőségű fa telepítésével.

Kijelölésre kerültek azok a karakteres **megtartandó, különösen értékes facsoportok, faállományok** is, amelyek egyedei dendrológiai, parktörténeti szempontból is meghatározó, megőrzendő értéket képviselnek. A facsoport egyedei csak élet-, egészség- és vagyonvédelmi okokból, vagy a

növényállomány megújítása céljából vágható ki. A korlátozás nem vonatkozik a részletes dendrológiai vizsgálatok alapján nem értékes faegyedekre.

Az egykori Nagyvendéglő és Mutatványos tér között vezetett „promenádt” rekonstrukciója a Népliget fejlesztésének egyik markáns, tájtörténeti szempontból indokolt eleme. A terv ennek megfelelően **telepítendő fasort** jelöl a visszaépítendő gyalogos sétány mentén.

Összhangban a TSZT-ben kijelölt településképvédelmi jelentőségű fasorokkal a szabályzat előíranyozza a **közlekedési célú közterületek fásítását** mind a meglévő határoló utak és a tervezett szervízút mentén. A jelölt szakaszokon a közlekedési és közműlétesítmények helyigényét figyelembe véve kell legalább egy, de lehetőség szerint kétoldali fasorokat telepíteni, megfelelő életteret biztosítva.

A Zvp jelű övezetek határán, a parkot határoló forgalmas közutak mentén **környezetvédelmi parksávok** kerültek lehatárolásra ~30-100 m szélességben. A területek elsődleges szerepe a közlekedéshez köthető környezetterhelés csökkentése. A pufferhatás növelése érdekében e területeken sűrű, háromszintes növénytelepítést követel meg a szabályzat. A területen érzékeny funkció (pihenőhely, sport- és játszóhely) nem alakítható ki.

Zvp övezeteken belül, a terv betűjelöléssel ellátott **közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területeket**, valamint azokon belül esetenként **épület elhelyezésére kijelölt helyet is** meghatároz a terv. E területrészek parkon belüli, szigetszerű elosztása a helyszíni adottságok, a hagyományok és a területrészek megközelíthetőségi feltételei alapján kerültek lehatárolásra (*Részletes leírásukat lásd a 3.1.1. fejezetben*).

Közhasználat elől állandóan elzárható területeket jelöl ki a terv a területen jelenleg is meglévő olyan üzemi szolgáltató funkciók számára, amelyek jelenlétével a jövőben is számolni kell, ezek technológiai igényeik alapján zárt területeken működnek (*Részletes leírásukat lásd a 3.1.2. fejezetben*).

Felszíni kötőtpályás közlekedés

A felszíni kötőtpályás közlekedési vonalak magukba foglalják az országos vasúti törzshálózat, valamint a közúti vasúti (villamos) vonalak tervezési területet érintő elemeit.

A városi-elővárosi vasúti közlekedés fejlesztéséhez, valamint a vasút városi közösségi közlekedési rendszerbe történő integrálásához kapcsolódóan a Körvasúton az Üllői út térségében új vasúti megállóhely tervezett. A megállóhely kialakításához a tervezési terület térségében többlet-vágány kialakítása nem szükséges.

A Könyves Kálmán körúton, illetve a Kőbányai úton található közúti vasúti pályák a közúti forgalomtól elválasztva közép, illetve oldalfekvésben kerültek kialakításra. A közúti vasúti pályák fejlesztése belátható időn belül többlet-területbiztosítást nem igényel.

Gyorsvasút nyomvonala felszín alatt

A gyorsvasúti rendszert a Budapest területén lévő metró vonalak, valamint a főváros és a közeli agglomerációs települések területét összekötő HÉV vonalak együttese alkotják.

A tervezési területet délről határoló Üllői út alatt vezet az M3 (észak-déli) metróvonal. A gyorsvasút rekonstrukciója megkezdődött, annak azonban az érintett szakaszon többlet területbiztosítási igénye nincs.

Kerékpáros közlekedés

A TSZT által meghatározott településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra magába foglalja a nemzetközi (EuroVelo), az országos és a térségi törzshálózati kerékpáros nyomvonalakat, valamint a főváros szempontjából szerkezetileg jelentős, egyes városrészek, vagy kerületközpontok között

kapcsolatot biztosító gerinchálózatot, valamint a szomszédos településekkel kapcsolatot biztosító hálózatot.

A kerékpáros infrastruktúra szabályozási terven ábrázolt elemei a kapcsolati irányokat jelölik, a nyomvonalától való eltéréshez a SZT módosítása nem szükséges.

Hidak-, felüljárók

A város fő közlekedési folyosóinak tagoltságából adódóan a hidak, illetve felüljárók a vasútvonalak különbszintű keresztezésének biztosítása, valamint a magasabb rendű úthálózat csomópontjaiban a kiemelt irányok akadálytalan átvezetése révén a fővárosi-, valamint a kerületi közúthálózat legfontosabb elemei közé tartoznak.

A főhálózati elemhez nem kapcsolódó műtárgyak alapvetően gyalogos-kerékpáros, vagy helyi jelentőségű gépjármű forgalmat szolgálnak.

Parkolás

A vasúti terület mellett szabályozott szervízút részben közlekedési-, részben parkolási célokat szolgál. A közúti parkolók a sport és park terület rendeltetésszerű használatába beszámíthatóak.

A Népliget park területén belül közforgalmú parkolóhely kialakítása kizárólag a „jelentős felszíni parkoló határa” jelöléssel ellátott helyeken létesíthető, ill. tartható fenn. A kijelölt területeken minimálisan az ott megjelölt számú gépjármű elhelyezését kell biztosítani.

A TSZT és az FRSZ által a Népliget metróállomás térségében jelölt P+R parkoló fejlesztések a tervezési területen kívül valósulnak meg. A tervezési területen található P+R parkoló jelenlegi férőhelyszámával megtartásra kerül.

Védelmi, korlátozási elemek

Történeti kert határa jelölés határolja a Népliget egészét, a 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet alapján védett park, **történeti kert lett a Népliget**. Az indoklás szerint a Liget legnagyobb értékét a gondosan és szakszerűen válogatott növényzet adja.

Műemléki környezetként kijelölt a 32/2005. (XII. 22.) NKÖM rendelet alapján, a ligetet határoló Kőbányai út menti terület, mint a Népliget történeti kert védettségének műemléki környezete.

Műemlék épület az Óliget területén, a fő kaputérség közelében álló, műemlék vízmű-épület és víztorony használaton kívül üresen áll. A műemléki védettség alatt álló, közepes állagú épületegyüttest helyzete egy színvonalasabb hasznosításra predesztinálja.

Helyi jelentőségű védett épület a 21/2017. (IX. 22.) ÖK rendelet alapján kerületi helyi védelem alatt áll a Kőbányai út mentén található X. kerületi Szakorvosi Rendelőintézet Egészségház, valamint a Kőbányai úton a vasút melletti sarkon álló lakóépület.

Vasútvonal védőtávolsága

Országos törzshálózati vasúti pálya szélső vágányától számított 50 m távolságon, valamint egyéb környezeti hatásvizsgálathoz kötött vasúti üzemi létesítmény esetében 100 m távolságon belül építmény csak a vasút üzemeltetője által meghatározott feltételek szerint helyezhető el.

Gyorsvasúti vonal védelmi zónája

Közúttól elkülönített vasutak alagútjai felett a védelmi zónába eső területen építmények, vezetékek létesítéséhez a vasút üzemeltetőjének hozzájárulása szükséges.

Nagyközépnomású földgáz elosztóvezeték biztonsági övezete

A Népliget területén nagyközépnomású gázhálózat létesült, amelynek biztonsági övezetében építési tilalom és fásítási korlátozás van érvényben. Terjedelme a vezeték létesítésének idejétől függ, jellemzően 7-7 méter széles sávot jelent.

120 kV-os légvezetékes főelosztó hálózat biztonsági övezete

A Népliget állomáshoz csatlakozó, ELMŰ nagyfeszültségű légvezetékes hálózat 2/2013. (I.22.) NGM rendelet szerinti terjedelmű biztonsági övezetében (szélső, nyugalomban lévő áramvezetőktől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért 13 m-re lévő függőleges síkokig) az építési tevékenység korlátozásokkal, az üzemeltető hozzájárulásával lehetséges.

120 kV-os földkábeles főelosztó hálózat biztonsági övezete

A Népliget állomáshoz csatlakozó, ELMŰ nagyfeszültségű földkábeles hálózat 2/2013. (I.22.) NGM rendelet szerinti terjedelmű biztonsági övezetében (a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért 1,5 m-re lévő függőleges síkokig terjed) az építési tevékenység korlátozásokkal, az üzemeltető hozzájárulásával lehetséges.

3.3.1. Közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területrészek

A közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területeken belül esetenként **épület elhelyezésére kijelölt helyet is** meghatároz a terv. A beépítés mértéke és a létesítendő legkisebb zöldfelületi arány esetenként a közhasználatú építmények elhelyezésére szolgáló területre, vagy az épület elhelyezésére kijelölt helyre vetítve került meghatározásra. E területrészek parkon belüli, szigetszerű elosztása a helyszíni adottságok, a hagyományok és a területrészek megközelíthetőségi feltételei alapján kerültek lehatárolásra.

„A” jelű terület – Kulturális intézmény: A terv a területen kulturális funkció létesítését teszi lehetővé.

- a kijelölt területrész nagysága 6.400 m²,
- a területrész és az épület elhelyezésére kijelölt hely nagysága azonos, fedik egymást,
- a területen belül csak a létesítmény működéséhez elengedhetetlenül szükséges terület zárható el a közhasználat elől, és csak az üzemszerű használat időszakán kívül,
- a területen a jelenlegi funkció ellehetetlenítése nélkül, távlatban más kulturális létesítmény elhelyezése lehetséges, továbbá vendéglátó, kulturális és azt kiszolgáló rendeltetések,
- a terület, illetve az épület elhelyezésére kijelölt hely beépítettsége legfeljebb 70 %-os lehet,
- a terület legalább 10 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani
- a terület határán, vagy azon belül kerítés létesíthető.

„B” jelű terület – Planetárium: A terv szerint lehetséges az ismeretterjesztő intézmény felújítása, esetleges bővítése eredeti helyén.

- a területrész nagysága 6.300 m²,
- a területrész és az építési hely nagysága azonos,

- építési helyen belül a planetárium és azt kiszolgáló rendeltetések helyezhetők el,
- az építési hely beépítettsége legfeljebb 50 %-os lehet,
- az építési hely legalább 20 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani.
- a területegység nem keríthető le.

„C” jelű terület – Nagyvendéglő: Az egykori vendéglőt megidéző vendéglátási fejlesztésre szánt terület.

- az építési hely nagysága 1.300 m²,
- a terület az üzemszerű biztonságos működéshez szükséges legkisebb mértékben keríthető le,
- vendéglátó rendeltetésű épület helyezhető el,
- vendéglátó terasz létesíthető, amely nem keríthető,
- az építési hely beépítettsége legfeljebb 70 %-os lehet,
- az építési helyen belül legalább 20 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani.

„D” jelű terület – Rendezvényt kiszolgáló terület: A rendezvények infrastruktúráját befogadó épületek elhelyezésére szolgáló terület.

- a területrész nagysága 900 m²,
- a területrész és az építési hely nagysága azonos,
- a terület beépítettsége legfeljebb 40 %-os lehet,
- a területen legalább 20 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani,
- a területegység nem keríthető le.

„F” jelű terület –Szabadtéri színpad: A rendezvénytér működését biztosító létesítmény elhelyezése javasolt a kijelölt területen.

- a területrész nagysága 7.500 m²,
- a területrész és az építési hely nagysága azonos,
- a területen belül csak a létesítmény működéséhez elengedhetetlenül szükséges terület zárható el a közhasználat elől,
- a terület beépítettsége legfeljebb 30 %-os lehet,
- a területen legalább 30 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani.

„G” jelű terület – Sport park: A terv meglévő funkció megtartásával számol.

- a területrészen sport és azt kiszolgáló vendéglátás rendeltetések helyezhetők el,
- a területrész legalább 30 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani,
- az építési hely nagysága 235 m²,
- az építési hely beépítettsége 100 %-os lehet,
- sportpályák időszakosan sem fedhetők le,
- kerítés nem létesíthető, csak labdafogó háló.

„H” jelű terület – Tenisz telep: A terv meglévő funkció megmaradásával számol.

- a területrészen kizárólag sport és azt kiszolgáló vendéglátás rendeltetések helyezhetők el,
- a területrész legalább 20 %-án zöldfelületet kell létesíteni és fenntartani,
- az építési hely nagysága 324 m²,
- az építési hely beépítettsége 100 %-os lehet,
- sportpályák időszakos lefedése évente legfeljebb 180 napig megengedett,
- a terület lekeríthető.

3.3.2. Közhasználat elől állandóan elzárható területek

A területen működnek jelenleg is olyan üzemi szolgáltató funkciók, amelyek jelenlétével a jövőben is számolni kell, ezek technológiai igényeik alapján zárt területeken működnek.

„I” jelű terület - ELMŰ elektromos alállomás: A terület műszaki fejlesztése településrendezési szempontból előnytelen.

- a jelenlegi funkció fennmaradásáig az elzárás biztonsági okokból elengedhetetlen;
- a terület nem fejleszthető, új épület a területen nem helyezhető el;
- az alállomás kívánatos kiváltását követően a területet zöldterületként kell kialakítani, biztosítva annak korlátlan közhasználatát.

„E” jelű terület - FŐKERT tervezett telephelye:

- a terület a zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos, valamint oktatás-szemléletformálási rendeltetések elhelyezésére szolgál;
- a terület beépíthetősége: 30 %;
- minimális zöldfelületi aránya: 30 %
- kerítés megengedett a kijelölt területrész határán.

3.4. Beépítési terv

A park funkcionális megújulásának célja, hogy az vonzó és fenntartható módon valósuljon meg, minden társadalmi osztály és korcsoport számára elérhető legyen, mind térben, mind időben egyaránt.

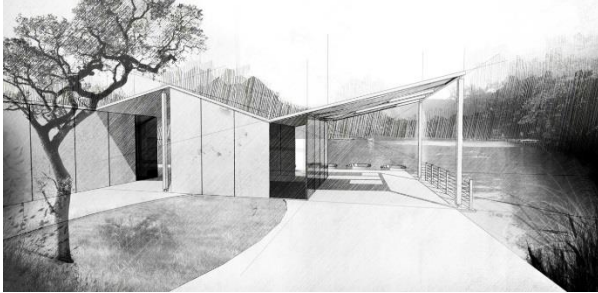
Park épített környezetének fejlesztése:

- A parkban meglévő épületek, építmények fejlesztésének, illetve az újon létesítendő épületeknek, minden esetben illeszkedniük kell a városi park jelleghez. Cél, hogy az épületek, építmények megjelenésükben kortárs építészeti karaktert mutassanak, kialakításuk legyen magas színvonalú, készüljenek időtálló, fenntartható anyagok felhasználásával.
- Meglévő, építészeti értéket képviselő épület megtartása, feújítása. A műemléki védelem alatt álló Víztorony felújítása és a parkot kiszolgáló épületek közé történő integrálása, a kerületi helyi védelem alatt álló épületek jelenlegi funkciói a sportinfrastruktúra fejlesztését követően ahhoz kapcsolódjanak.
- Új épület létesítések lehetőségének biztosítása, a park látogatottságának növelése érdekében. Az új épületek nem csak a peremterületeken, hanem belső részeken is helyet kapnak, amelyek elsősorban vendéglátást és egyéb szolgáltató funkcióknak adnak helyet, ezzel kiegészítve a park nyújtotta lehetőségeket.
- Az új épületeknek megjelenésükben, műszaki kialakításukban a kor elvárásait teljesíteniük kell. A kialakítás szükséges része, hogy egységes koncepció szerint legyenek megtervezve, harmonikus képet mutatva a park teljes területén.
- A parkba nem illeszkedő, fölösleges, zavaró, rossz állagú és használaton kívüli épületek elbontása a kiegyensúlyozott használat és a minőségi környezet megteremtésének alapvető része, ami hozzájárul a zöldfelületek növekedéséhez és a liget közbiztonságának javulásához.
- Parkon belüli sport és rekreációs célokat szolgáló területek kiszolgálását biztosító kis alapterületű épületek (pavilonok) elhelyezése, a teljes körű szolgáltatásbiztosítás elengedhetetlen része.
- Tervezett Extrém sportpark területén található Semmelweis Egyetem Népligeti tenispálya kiszolgáló épületének helyreállítása és a sportparkba történő bevonása.
- Nagyvendéglő korhű helyreállítása, amennyiben az megmaradt épületállomány és a rendelkezésre álló tervek alapján lehetséges, hogy újra vonzó célpontja lehessen a városon belüli zöld környezetbe ágyazott vendéglátásnak.
- TIT Budapest Planetárium rekonstrukciója, technológiai kialakítása feleljen meg a XXI. századi digitális világ elvárásának
- Volt Jurta színház elbontása esetén kulturális és szórakoztató rendezvények befogadására alkalmas, a kor elvárásainak megfelelő kialakítású és megjelenésű, kortárs épület kialakítása, amely illeszkedik a liget környezetéhez
- Parkhasználatot kényelmessé tevő információs (WIFI, ivókút) pontok telepítése, a szolgáltató létesítményeken kívül az alapvető funkciókat tartalmazó objektumok, amelyek nélkülözhetetlen alapelemei egy megfelelően kialakított városi parknak.
- Mutatványosok terén a volt Főkert telephely épület átépítése, új parküzemeltetési, rendezvényüzemeltetési funkciók részére, a téren rendezendő események központjaként.
- Parkhasználat biztonságát növelő eszközök (vészívó oszlopok, CCTV kamerarendszer, parkórség) az elmúlt évtizedek elhanyagoltsága miatt szükségesek, a biztonságérzet és a fenntartás javítása érdekében.
- A megfelelő városzerkezeti csatlakozási pontok létrehozásának eszköze, a kaputérségek kialakítása, ezek a területek a liget fogadóterei, a megérkezési pontok, ahol a létesítendő funkciók a parkba látogatókat szolgálják ki. Az itt helyet kapó funkciók: információs pont, kerékpár és egyéb sporteszközök kölcsönzői, vendéglátóhelyek, illemhelyek, egyéb parkhasználatához kapcsolódó kiszolgáló létesítmények. A fő

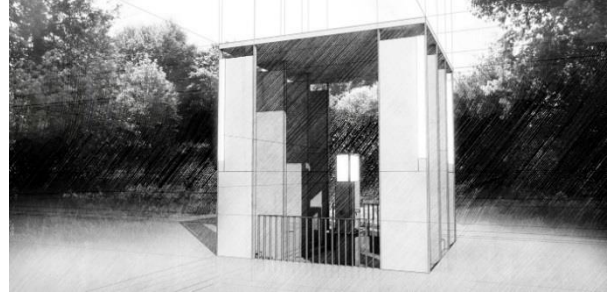
kaputárság az Üllői út– Könyves Kálmán körút csomópontjának aluljárójához kapcsolódik, ez helyezkedik el legközelebb a Planetárium és kulturális funkciót betöltő intézményhez. Minden kaputárság a szerkezeti kapcsolódásnak megfelelően kerül kialakításra és funkciókkal feltöltésre.

- A terv részét képezi kisebb dísztavak létesítése, mint új kertépítészeti attrakció, amihez kapcsolódóan épített elemként jelenik meg egy vízi színpad, de ennek további elemei csak ideiglenes építmények formájában jelennek meg, szezonálisan. A tó partján vendéglátó építése javasolt.

Javasolt parki építmények:

Vízparti vendéglátóhely

Ivókút, WIFI pont

Zöldfelületi fejlesztés

- Dendrológiai és kerttörténeti értékek megőrzése
- Fokozatos növénycsere, a gyűjtemény jelleg megőrzésével és annak bővítésével
- Játsszóterek korszerűsítése, bővítése, sportolási lehetőségek növelése
- Napozó rétek, tisztások rekonstrukciója, a fás, ligetes jelleg mellett
- Díszkert rekonstrukciója, fejlesztése, mint intenzív fenntartást igénylő részek
- Kalandpark és grillpark kialakítása, a funkcióbővítés keretében
- A park kutyabarát jellegének kialakítása és megőrzése, a széles társadalmi hozzáférhetőség keretében
- Az egykori Mutatványos tér újragondolása, mint szabadtéri, időszakos rendezvények helyszíne
- Dísztó, vízarchitektúrák létesítése

Közlekedési elemek fejlesztése

- A vasútvonal Üllői úti szakaszán egy új megállóhely számára szükséges terület biztosítása
- A vasúttal nyugati oldalán – a meglévő közterületek felhasználásával a Kőbányai út és az Üllői út között egy kiszolgálóút kialakítása a Vajda Péter úton körforgalmú csomópont létesítésével, ami a sportterületek nagy volumenű fejlesztésének elengedhetetlen feltétele
- A Vajda Péter utca elvágó hatásának csökkentése, gyalogos átkelőhelyek létesítése Óliget és az Újliget között
- Gyalogos-kerékpáros híd(hidak) kialakítása a Vajda Péter utca felett, az Óliget és az Újliget kapcsolatainak erősítéseként
- A park területek belső burkolatain általában a rendszeres gépjárműforgalom megszüntetése, ennek területén gyalogos és kerékpáros infrastruktúra kap helyet, valamint ezzel párhuzamos nyomvonalon egy futókör
- A BKK autóbusz-végállomás áthelyezése, a minőségi kaputárság kialakítása érdekében

Közmű létesítmények fejlesztése

- Az ivókút-hálózat fejlesztése, ivókút elhelyezése többek között az információs pontoknál,

kaputárségeknél, játszótereknél a látogatók megfelelő ellátása érdekében.

- Illemhelyek létesítése a kaputárségeknél, az óliget és az újliget parkterületén (legalább 300 m-es távolságra) a komfortos parkhasználatért.
- A közvilágítás fejlesztése a közbiztonság növelése érdekében a gyalogos és kerékpáros infrastruktúrával párhuzamosan, a futókör mentén, valamint az épített környezet és zöldfelületi fejlesztésekhez kötődő igényeknek megfelelően díszvilágítás létesítése.
- CCTV és vészjelzőoszlopok telepítése a közbiztonság javításáért elsősorban kaputárségeknél, továbbá gyalogos sétányok megfigyelésére.
- Vezeték nélküli internetkapcsolat lehetőségének biztosítása a kaputárségeknél, ivókutaknál, dísztó térségében.

JELMAGYARZAT

- Tervezési terület határa
- Meglévő telekhatár
- Meglévő beépítés - tervezési területen kívül
- Meglévő épület - tervezési területen belül
- Tervezett épület / zöldtetővel
- Gyalogos terület
- Kerekpár út
- Futópálya
- Játsszótér, sportpálya
- Vízarchitektúra
- Közhatalmi zöldfelület
- Egyéb zöldfelület
- Vasúti terület
- Lombos fa
- WiFi, ivókút, információs pont
- Vendéglátóhely
- Illemhely
- Szobor

3.5. OTÉK-tól való eltérés

Az OTÉK 111. § (2) bekezdése szerint az OTÉK II.–III. fejezeteiben meghatározott követelményeknél megengedőbb követelményeket a településrendezési eszköz akkor állapíthat meg, ha

- azt különleges településrendezési okok vagy a kialakult helyzet indokolja, továbbá
- közérdeket nem sért, valamint
- a 31. § (1) bekezdésében foglalt követelmények teljesülnek, amely szerint

az építményeket csak úgy szabad elhelyezni, hogy azok együttesen feleljenek meg a településrendezési, településképi, illeszkedési, a környezet-, a táj- és természet- és a műemlékvédelmi, továbbá a rendeltetési, az egészség-, a tűz-, a köz- és más biztonsági, az akadálymentességi követelményeknek, valamint a geológiai, éghajlati, illetőleg a terep, a talaj és a talajvíz fizikai, kémiai, hidrológiai adottságainak, illetőleg azokat ne befolyásolják károsan.

Legkisebb zöldfelület

A tervezési területen a K-Sp/1 és K-Sp/2 jelű nagyterjedésű sportolási célú terület építési övezeteken tervezett fejlesztések megvalósításához, illetve részben a jelenlegi állapot fenntartása céljából szükséges az OTÉK-ben meghatározott legkisebb zöldfelület mértékétől eltérni. Az érintett övezetek jelenlegi és tervezett paramétereit az alábbi táblázatok tartalmazzák:

K-Sp/1 jelű építési övezet:

	meglévő zöldfelületi arány	~28%
Zöldfelület legkisebb mértéke (%)	OTÉK előírás	40%
	KSZT - hatályos	45%*
	KÉSZ - javaslat	25%

*A nem fedett gyepek pályák 100 %-ának és nem szilárd burkolatú sportterületek 33 %-ának figyelembevételével.

K-Sp/2 jelű építési övezet:

	meglévő zöldfelületi arány	~47%
Zöldfelület legkisebb mértéke (%)	OTÉK előírás	40%
	KSZT - hatályos	45%*
	KÉSZ - javaslat	25%

*A nem fedett gyepek pályák 100 %-ának és nem szilárd burkolatú sportterületek 33 %-ának figyelembevételével.

A hatályos szabályzatban előírt legkisebb zöldfelületi aránytól való eltérést az indokolja, hogy – a hatályos szabályzat megalkotásakor fennálló jogszabályi környezettől eltérően – az OTÉK 1. számú mellékletének 113. pontja alapján sem a szórt burkolatú, sem az élőfüves sportpályák nem számíthatók be teljes értékűen a telek zöldfelületébe. A füves pályák legfeljebb tetőkertként, azaz a szabvány szerint kialakított termőréteg vastagságát figyelembe véve 15%-ban számíthatók be a telek zöldfelületébe az OTÉK 5. sz. melléklete szerint.

Össességében megállapítható az OTÉK vonatkozó 111. §-ának a szabályozás tervezete megfelel, a K-Sp jelű építési övezetek legkisebb zöldfelületi arányának csökkentése a meglévő funkció fennmaradása és fejlesztése miatt szükségeszerű és elfogadható.

MELLÉKLETEK

130/2017. (VI. 8.) Korm. rendelet

a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről

Hatályos: 2018.01.01-től
Lekérdezés ideje: 2018.01.17 (10:06)

(C) 1993-2018. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó

130/2017. (VI. 8.) Korm. rendelet

a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről

A Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés *a*), *b*), *d*), *e*) és *f*) pontjában, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174/A. § (1) bekezdés *a*) és *c*) pontjában,

az 5. § tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdés *b*), *h*) és *k*) pontjában, a 6. § *a*) pontja tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 16. pont 16.2 alpontjában és 17. pontjában,

a 6. § *b*) pontja tekintetében a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (1) bekezdés *c*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A Kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja a Budapest X. kerület belterületén elhelyezkedő, az ingatlan-nyilvántartás szerint a 38440/23, 38440/25, 38440/27, 38440/38, 38440/39, 38440/40, 38440/46, 38440/47, 38440/48, 38440/49, 38440/51, 38440/52, 38440/53, 38440/54, 38440/57, 38440/58, 38440/59, 38440/60, 38440/63, 38440/64, 38440/65, 38442/3, 38442/7, 38442/9, 38442/10, 38442/11, 38442/12, 38442/13, 38442/14 és 38442/15 helyrajzi számokon nyilvántartott földrészleteken megvalósuló, a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójára irányuló beruházással (a továbbiakban együtt: Beruházás) összefüggő, az 1. mellékletben felsorolt közigazgatási hatósági ügyeket.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a Beruházással összefüggőnek kell tekinteni mindazokat a közigazgatási hatósági ügyeket, amelyek

- a*) a Beruházás megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek,
- b*) a Beruházáshoz kapcsolódó útépítési, közműcsatlakozási és -fejlesztési, valamint azokkal közvetlenül összefüggő munkákra vonatkoznak.

2. §¹ (1) A Kormány az 1. melléklet 2. és 3. pontja szerinti közigazgatási hatósági ügyekben eljáró hatóságként Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatalát jelöli ki.

(2) A Kormány az 1. melléklet 7. pontja szerinti közigazgatási hatósági ügyekben eljáró hatóságként a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságát jelöli ki.

(3) A Kormány az 1. melléklet 13. pontja szerinti közigazgatási hatósági ügyekben eljáró hatóságként a közlekedésért felelős minisztert jelöli ki.

3. § A Kormány az 1. § (1) bekezdése szerinti kiemelt jelentőségű ügyekben koordinációs feladatokat ellátó kormány megbízottként a Budapest Főváros Kormányhivatalát vezető kormány megbízottat jelöli ki.

4. §²

5. § A Beruházással összefüggésben az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére és a szükséges megelőző feltárás, próbafeltárás, mentő feltárás és régészeti feltárás elvégzésére a Budapesti Történeti Múzeum jogosult.

6. § A Beruházással összefüggésben

- a*) a központi építészeti-műszaki tervtanács véleményét be kell szerezni,
- b*) településképi bejelentési eljárásnak nincs helye.

7. § (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben a szakhatósági eljárásra vonatkozó ügyintézési határidő –

¹ A 2. § a 458/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 367. §-ával megállapított szöveg.

² A 4. §-t a 458/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 368. §-a hatályon kívül helyezte.

130/2017. (VI. 8.) Korm. rendelet

a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé

nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről

Hatályos: 2018.01.01-től

Lekérdezés ideje: 2018.01.17 (10:06)

ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi szakhatóság eljárása kivételével – nyolc nap.

(2) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekre vonatkozó ügyintézési határidő – az előzetes vizsgálati eljárás és a környezeti hatásvizsgálati eljárás kivételével, vagy ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg – tizenöt nap.

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

9. § E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.

1. melléklet a 130/2017. (VI. 8.) Korm. rendelethez

A Beruházás megvalósításával összefüggő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánított közigazgatási hatósági ügyek

1. építésügyi hatósági engedélyezési és tudomásulvételi eljárások,
2. örökségvédelmi hatósági engedélyezési és tudomásulvételi eljárások,
3. a közterületen és belterületen lévő fás szárú növények kivágásával és pótlásával kapcsolatos eljárások,
4. építményeken kívüli és belüli felvonó, mozgólépcső, emelők, gépi működtetési közlekedési berendezések engedélyezésére irányuló hatósági eljárások,
5. mérésügyi és a műszaki biztonsági hatóság hatáskörébe tartozó sajátos építményfajtákra vonatkozó építésügyi hatósági engedélyezési eljárások,
6. műszaki biztonsági hatósági engedélyezési eljárások,
7. tűzvédelmi hatósági eljárások,
8. vízügyi és vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárások,
9. hírközlési hatósági eljárások,
10. környezetvédelmi hatósági eljárások,
11. természetvédelmi hatósági eljárások,
12. útügyi hatósági eljárások,
13. vasúti és szalagpálya hatósági eljárások,
14. ingatlan-nyilvántartással összefüggő hatósági eljárások,
15. telekalakításra irányuló hatósági eljárások,
16. földmérési hatósági eljárások,
17. talajvédelmi engedélyezésre irányuló hatósági eljárások,
18. bányahatósági engedélyezési eljárások,
19. élelmiszerlánc-felügyeleti eljárás,
20. közegészségügyi hatósági eljárások,
21. régészeti feltárásokkal kapcsolatos eljárások,
22. területrendezési hatósági eljárások,
23. azok az 1–22. pontban nem szereplő hatósági engedélyezési eljárások, amelyek a Beruházás megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek,
24. az 1–23. pontban felsorolt ügyfajtákban kiadott hatósági döntések módosítására irányuló hatósági eljárások.

1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat

az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól

1. A Kormány a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 31. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a Kormány, illetve a miniszterelnök által megjelölt, egyes kiemelt budapesti beruházások irányításával kapcsolatos feladatok ellátására 2016. július 1. napjától a Ksztv. 31. § (5) bekezdése szerinti időtartamra *dr. Fűrjes Balázst* kormánybiztossá (a továbbiakban: kormánybiztos) nevezi ki.

2. A Kormány a kormánybiztos feladatkörébe utalja az alábbi beruházások előkészítését és megvalósításuk irányítását:

- a) a Nemzeti Közszolgálati Egyetem egységes elhelyezésének biztosítása a Ludovika Campusban;
- b) a Budapesten és Balatonfüreden megrendezendő Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság megvalósításához szükséges, nem ideiglenesnek minősülő létesítményfejlesztések, valamint a toronyugrás céljából létesítendő óriás ugrótorony és kapcsolódó létesítményei;
- c) a Budapest Istvánmező rehabilitációs programja keretében a Nemzeti Olimpiai Központ területfejlesztése, így különösen a Puskás Ferenc Stadion átépítése;
- d) a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem „MOME Laboratory” kreatív oktatási és kutatási központ intézményfejlesztési programjának építési beruházása;
- e) a Gül Baba türbéje és környezete komplex rekonstrukciójához kapcsolódó beruházások;
- f) az új, több ezer fős budapesti konferencia-központ megvalósítása;
- g) a Népliget fejlesztési tervének elkészítése és a Népliget megújítását szolgáló fejlesztési program megvalósítása;
- h) a Rubik-kocka motívuma és gondolatisága által ihletett kiállítási központ („science center”) létrehozása;
- i) a Budapest Bozsik Stadion labdarúgó sportlétesítmény-fejlesztések megvalósítása;
- j) a Diósgyőri Stadion újjáépítése;
- k) egy új, korszerű kerékpárcsarnok megvalósítása;
- l) a Sorsok Háza – Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye – Európai Oktatási Központ megvalósítása;
- m) további, külön kormányhatározatban meghatározott beruházások, illetve feladatok.

3. A Kormány a kormánybiztos feladatkörébe utalja a 2024-ben sorra kerülő XXXIII. Olimpiai Játékok, valamint a XVII. Paralimpiai Játékok Budapesten történő megrendezése érdekében benyújtásra kerülő pályázat elkészítésével kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását.

4. A kormánybiztos tevékenységét a miniszterelnök a nemzeti fejlesztési miniszter útján irányítja. A kormánybiztos 3. pontban meghatározott tevékenységét a miniszterelnök közvetlenül irányítja.

5. A kormánybiztos a 2. pont szerinti beruházásokhoz kapcsolódó feladatkörében ellátja:

- a) az adott beruházások státuszának, előkészítettségének elemzését;
- b) a megvalósíthatóság, illetve a megvalósítás feltételeinek, következményeinek vizsgálatát;
- c) a beruházási program kidolgozását;
- d) a pénzügyi tervezést (költségbecslés, pénzügyi ütemezés);
- e) a megvalósítás jogi-közigazgatási és ingatlanfejlesztési (beruházási) folyamatának kidolgozását;
- f) az adott beruházás időbeli ütemtervének elkészítését;
- g) a szükséges kormányzati, közigazgatási döntések, intézkedések előkészítését, melynek keretében a kormánybiztos javaslatot tesz az esetleges kapcsolódó jogalkotói feladatokra vonatkozóan;
- h) az adott beruházás előkészítéséhez és megvalósításához szükséges döntés-előkészítési tevékenységen belül a szükséges kormány-előterjesztések elkészítését, előterjesztését, a kapcsolódó közigazgatási egyeztetés szervezését;
- i) a vonatkozó kormányhatározatok, jogszabályok végrehajtását, illetve az azok végrehajtásához szükséges kormányzati-közigazgatási koordináció szervezését, irányítását.

1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat

az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól
Közlönyállapot, hatályos: 2016.07.01-től

Lekérdezés ideje: 2018.01.17 (10:20)

6. A Kormány külön döntése esetén és az abban foglaltak szerint a kormánybiztos a 3 milliárd forint beruházási érték feletti, a minisztériumok vagy az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek és a tulajdonosi joggyakorlásuk alá tartozó gazdasági társaságok, továbbá a Kormány, a minisztérium (miniszter), a központi államigazgatási szerv (vezetője) által alapított alapítványok, illetve közalapítványok által bármely forrásból végzendő beruházások esetén felügyeli az előkészítés és a megvalósítás munkálatait, szervezi a szükséges kormányzati koordinációt, véleményezi a kormány-előterjesztéseket, és figyelemmel kíséri a kormányhatározatok végrehajtását.

7. A kormánybiztos a tevékenységéről köteles negyedévente beszámolni a Kormánynak.

8. A 2. pont *c), i)* és *j)* alpontjában meghatározott kiemelt sportlétesítmény-fejlesztési beruházások tekintetében, valamint a 2. pont *b)* alpontjában meghatározott azon projektelemekek tekintetében, ahol a Budapesten megrendezendő Úszó-, Vízilabda-, Műugró-, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság megvalósításához szükséges egyes létesítmények építtetőjének kijelöléséről, valamint a toronyugrás céljából létesítendő óriás ugrótorony létesítését szolgáló ingatlanok meghatározásáról szóló 451/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet a Nemzeti Sportközpontokat jelöli ki építtetőként, a Nemzeti Sportközpontok feletti irányítási jogköröket a kormánybiztos gyakorolja.

9. A kormánybiztos tevékenységét a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium keretében működő titkárság segíti.

10. Ez a határozat 2016. július 1-jén lép hatályba.

11. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem MOME Campus – Kreatív Innovációs és Tudáspark kialakítása állami beruházás egyes kérdéseiről szóló 1438/2014. (VII. 31.) Korm. határozat 3. pontjában az „az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozatban” szövegrész helyébe az „az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat 5. pontjában” szöveg lép.

12. A FINA Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság Budapesten történő megrendezéséhez szükséges egyes létesítmény-fejlesztéshez kapcsolódó feladatokról szóló 1138/2015. (III. 11.) Korm. határozat 2. pontjában az „az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat 2. és 3. pontjában” szövegrész helyébe az „az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat 5. pontjában” szöveg lép.

13. Hatályát veszti az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat

az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól

1. A Kormány a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 31. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a Kormány, illetve a miniszterelnök által megjelölt, egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházások irányításával kapcsolatos feladatok ellátására 2014. július 1. napjától *dr. Fűrjes Balázst* kormánybiztossá nevezi ki.

2. A Kormány a kormánybiztos feladatkörébe utalja az alábbi beruházások előkészítését és megvalósításuk irányítását:

- a) a Nemzeti Közszolgálati Egyetem egységes elhelyezésének biztosítása a Ludovika Campusban;
- b) a Ferencvárosi Torna Club új labdarúgó stadionjának felépítése;
- c) a Sorsok Háza – Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye – Európai Oktatási Központ megvalósítása;
- d) a Rubik kocka motívuma és gondolatisága által ihletett kiállítási központ („science center”) létrehozása;
- e) az új, több ezer fős budapesti konferencia-központ megvalósítása;
- f) a Népliget fejlesztési tervének elkészítése és megújítása;
- g) a Miniszterelnökség budavári elhelyezéséhez szükséges felújítási és építési feladatok a budai Várnegyed területén;
- h) a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem „MOME Laboratory” kreatív oktatási és kutatási központ intézményfejlesztési programjának építési beruházása;
- i) további, külön kormányhatározatban meghatározott beruházások, illetve feladatok.

3. A kormánybiztos a 2. pont szerinti beruházásokhoz kapcsolódó feladatkörében ellátja:

- a) az adott beruházások státuszának, előkészítettségének elemzését;
- b) a megvalósíthatóság, illetve a megvalósítás feltételeinek, következményeinek vizsgálatát;
- c) a beruházási program kidolgozását;
- d) a pénzügyi tervezést (költségbecslés, pénzügyi ütemezés);
- e) a megvalósítás jogi-közigazgatási és ingatlanfejlesztési (beruházási) folyamatának kidolgozását;
- f) az adott beruházás időbeli ütemtervének elkészítését;
- g) a szükséges kormányzati, közigazgatási döntések, intézkedések előkészítését, melynek keretében a kormánybiztos javaslatot tesz az esetleges kapcsolódó jogalkotói feladatokra vonatkozóan;
- h) az adott beruházás előkészítéséhez és megvalósításához szükséges döntés-előkészítési tevékenységen belül a szükséges kormány-előterjesztések elkészítését, előterjesztését, a kapcsolódó közigazgatási egyeztetés szervezését;
- i) a vonatkozó kormányhatározatok, jogszabályok végrehajtását, illetve az azok végrehajtásához szükséges kormányzati-közigazgatási koordináció szervezését, irányítását.

4. A Kormány külön döntése esetén és az abban foglaltak szerint a kormánybiztos a 3 milliárd forint beruházási érték feletti, a minisztériumok vagy az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek és gazdasági társaságok, továbbá a Kormány, a minisztérium (miniszter), a központi államigazgatási szerv (vezetője) által alapított alapítványok, illetve közalapítványok által bármely forrásból végzendő beruházások esetén felügyeli az előkészítés és a megvalósítás munkálatait, szervezi a szükséges kormányzati koordinációt, véleményezi a kormány-előterjesztéseket és figyelemmel kíséri a kormányhatározatok végrehajtását.

5. A kormánybiztos a tevékenységéről köteles negyedévente beszámolni a Kormánynak.

6. A kormánybiztos tevékenységét a Miniszterelnökség keretében működő 12 fős titkárság segíti. A Miniszterelnökség mindenkori engedélyezett létszáma a kormánybiztos megbízásának időtartamára a szükséges mértékben emelkedik.

7. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

8. Hatályát veszti az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1743/2013. (X. 16.) Korm. határozat.

1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat

az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól
Közlönyállapot, hatályos: 2014.07.01-től 2016.06.30-ig

Lekérdezés ideje: 2018.01.17 (10:12)

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**HATÁLYOS
JOGSZABÁLYOK
GYŰJTEMÉNYE**

MHK adatbázis

1470/2017. (VII. 25.) Korm. határozat

a TIT Budapesti Planetárium épületén elvégzendő életveszély-elhárító intézkedések támogatásáról
Hatályos: 2017.07.25-től

Lekérdezés ideje: 2018.01.17 (10:31)

(C) 1993-2018. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó

1470/2017. (VII. 25.) Korm. határozat

a TIT Budapesti Planetárium épületén elvégzendő életveszély-elhárító intézkedések támogatásáról

A Kormány

1. egyetért a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (a továbbiakban: TIT) közművelődési, köznevelési, tudományos és ismeretterjesztő feladatának elősegítése céljából a TIT Budapesti Planetárium (a továbbiakban: Planetárium) épületén szükséges életveszély-elhárító intézkedések elvégzésével;

2. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – gondoskodjon az 1. pontban foglalt feladat végrehajtásához 2017. évben 86 197 440 forint rendelkezésre állásáról a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 30. Társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása alcím, 23. Kulturális társadalmi, civil és non-profit szervezetek jogcímcsoport, 5. Tudományos Ismeretterjesztő Társulat támogatása jogcím javára.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
emberi erőforrások minisztere

Határidő: felmerülés ütemében

HRSZ	Kerület	Tulajdonos – vagyonkezelő – bejegyzett használati / bérleti / szolgalmi jog
38443	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38442/4	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38442/10	10.	Magyar Állam Fővárosi Önkormányzat X. kerületi Önkormányzat BKV. Zrt. vagyonkezelő: Kincstári Vagyonkezelő Igazgatóság
38442/11	10.	Fővárosi Önkormányzat Fővárosi Kertészet
38442/3	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/44	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/39	10.	Magyar Állam Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38442/9	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38439	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38442/7	10.	BKV Zrt. vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/48	10.	X. kerületi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/47	10.	MOL Kereskedelmi Zrt.
38597/1	10.	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/49	10.	X. kerületi önkormányzat
38440/61	10.	Nagy Ingatlankezelő Szolgáltató Kft. vezetékjog: ELMŰ
38440/63	10.	AKAR.Lak Ingatlanfejlesztő Kft. vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/65	10.	Szépliget Ingatlanfejlesztő Kft.
38440/64	10.	GANZ Kapcsoló készülék gyártó Kft. Inter Europes Bank Nyrt.
38440/38	10.	ELMŰ hálózati elosztó Kft.

38442/14	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38442/13	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38442/12	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38440/40	10.	Liget ház Társasház vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38442/15	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38440/54	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38440/57	10.	Társasház útszolgalmi jog
38440/60	10.	4023 magán személy útszolgalmi jog
38440/27	10.	X. kerületi Önkormányzat ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/59	10.	Liget Ingatlan Hasznosító és Tanácsadó Kft. TARA Ingatlanfejlesztő Kft. útszolgalmi jog
38440/58	10.	Liget Ingatlan Hasznosító és Tanácsadó Kft. Ingatlanfejlesztő Kft. útszolgalmi jog
38440/46	10.	X. kerületi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38440/53	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38440/23	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet
38440/51	10.	Oázis Kft. útszolgalmi jog
38440/52	10.	Magyar Állam vagyonkezelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
38440/25	10	X. kerületi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38363/3	10	Fővárosi Önkormányzat vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft, TÁV hő szolgáltató
38363/4	10	Magyar Állam vagyonkezelő: MÁV Zrt. vezetékjog: ELMŰ hálózati elosztó Kft.
38363/5	10	Delta Future Ingatlanfejlesztő és Hasznosító Kft egyetemes jelzálog: KDB Bank Magyarország Zrt.

NÉPLIGET SZABÁLYOZÁSI TERV**VÍZÉPÍTÉS, VÍZRENDEZÉS ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ**

MEGRENDELŐ: Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
1052 Budapest, Városház utca 9-11.
1061 Budapest, Andrássy út 10. II. emelet
Képviseli: Albrech Ute, ügyvezető

TERVEZŐ: TÉR-TEAM Mérnök Kft.
1094 Budapest, Páva u.6.
Tel: (1) 299-0825, Fax: (1) 299-0826
iroda@ter-team.hu

Vezető tervezők:

RÉDLY LÁSZLÓ
okl. építőmérnök

Települési víziközmű vezető tervező VZ-TEL/01-1766
Vízgazdálkodási építmények vezető tervező VZ-TER/01-1766
Vízkeszlet gazdálkodási építmények vezető tervező VZ-VKG/01-1766
Geotechnikai tervező GT/01-1766
Vasúti építmények vezető tervező KÉ-VA/01-1766
Közúti építmények vezető tervező KÉ-K/01-1766
Légiközlekedési építmények vezető tervező KÉ-L/01-1766
Hajózási építmények vezető tervező KÉ-HA/01-1766
Hidrológiai, vízgyűjtő-gazdálkodás, vízkeszlet-gazdálkodás, nagytérségi
vízgazdálkodási rendszerek szakértő SZVV-3.1/01-1766
Árvízmentesítés, árvízvédelem, folyó- és tószabályozás, sík- és dombvidéki
vízrendezés, belvízvédelem, öntözés szakértő SZVV-3.5/01-1766
Vízépítési nagyműtárgyak szakértő SZVV-3.6/01-1766
Hidraulikai szakértő SZVV-3.7/01-1766
Vízgazdálkodási építmények szakértése SZÉM3/01-1766
Közlekedési építmények építési munkái, műszaki ellenőr ME-KÉ/01-51470
Vízgazdálkodási építmények építése, műszaki ellenőr ME-VZ/01-51470
Vízgazdálkodási építmények építési-szerelési munkái,
műszaki ellenőr MV-VZ/01-51470

SZABÓ GÁBOR

okl. táj- és kertépítész mérnök

okl. városrendezési és városgazdasági szakmérnök

Települési víziközmű vezető tervező VZ-TEL/01-6086

Vízgazdálkodási építmények vezető tervező VZ-TER/01-6086

Vízkészlet gazdálkodási építmények vezető tervező VZ-VKG/01-6086

Táj- és kertépítész vezető tervező K/1 01-5073

Tájvédelmi szakértő SZTjV SZ-038/2010

Építőmérnök munkatárs:

MÓCZÁRNÉ JOBBÁGY RÉKA

okl. építőmérnök

Ez a terv a TÉR-TEAM Mérnök Kft. szellemi terméke,
védelmét jogszabály biztosítja!

Budapest, 2017. szeptember

NÉPLIGET SZABÁLYOZÁSI TERV
VÍZÉPÍTÉS, VÍZRENDEZÉS ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

Tartalomjegyzék

1. ELŐZMÉNYEK	4
2. TERÜLET FÖLDTANI ÉS VÍZRAJZI ISMERTETÉSE.....	4
2.1 Földtan és vízföldtan	4
2.2 Vízrajz	4
3. LÉTESÍTENDŐ VÍZFELÜLETEK KIALAKÍTÁSÁNAK ELEMZÉSE	5
3.1 Tó.....	5

1. ELŐZMÉNYEK

A Népliget szabályozási elképzeléseiben évtizedek óta szerepelnek különböző méretű és elhelyezésű vízfelületek. A jelenlegi tervezési folyamatban a Szabályozási Tervek készítő Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. (BFVT) megbízta Tér-Team Mérnök Kft.-t, hogy vízepítési szempontból vizsgálja meg és értékelje a területen tó illetve egyéb vízfelület, vízzjáték kiépítésének lehetőségeit.

Az alátámasztó munkarész elkészítéséhez Megbízó az alábbi dokumentumokat bocsátotta rendelkezésünkre:

- Talajmechanikai adatszolgáltatás a Budapest X. Népliget területére, Tsz: 93/141-22, FTV Rt., Budapest 1993. szeptember
- Geotechnikai Megvalósíthatósági Tanulmány a Népliget fejlesztés koncepciótervéhez 2013. október

2. TERÜLET FÖLDTANI ÉS VÍZRAJZI ISMERTETÉSE

2.1 Földtan és vízföldtan

A Népliget területén a korábbi talajmechanikai feltárások alapján a szerves termőréteg alatt változó vastagságú kötőmelékes iszapos, homokos feltöltés illetve finom homok található helyenként 2,5 m mélységig. Ezen rétegek alatt fokozatosan növekvő szemcseméretű dunai hordalékok jelentkeznek 3-5 m-es vastagságban. Ez alatt található a pannon agyag alapkőzet, amelyben a fúrások iszapos és homokos betelepüléseket is feltártak.

A fúrásokban és a telepített kutakban a nyugalmi talajvízszintek általánosan 2-4 m között változtak. A területen nyugat, délnyugat irányában lejt a talajvíz szintje.

A talajvizek mennyiségéről, utánpótlódásáról a területre nem állnak rendelkezésre adatok.

2.2 Vízrajz

Magyarország Kistájainak Katasztere alapján a Pesti Hordalékkúp-síkságon az évi csapadékösszeg 520-550 mm között alakul. A vízfelület-párolgás értéke átlagosan 800-850 mm között alakul.

A terület elmúlt két évszázados történetéből megállapítható, hogy alapvetően száraz terület. Az 1860-as években a futóhomok megfogására telepítettek akácokat, amik a vízhiány miatt túlnyomórészt kiszáradtak.

3. LÉTESÍTENDŐ VÍZFELÜLETEK KIALAKÍTÁSÁNAK ELEMZÉSE

3.1 Tó

A tó illetve egyéb vízarchitektúrák kialakítása a jelenleg alulhasznosított Népliget ökológiai és rekreációs fejlesztését célozza. Az alábbiakban táblázatosan elemzünk három lehetséges kiépítési módot: nagyobb, csónakázásra alkalmas tó, kisebb dísztó illetve vízjáték létesítését.

Nagyobb tó kiépítése	
Erősségek	Gyengeségek
mikroklíma javítása, rekreációs lehetőségek	vízszigetelés, vízpótlás költséges
Lehetőségek	Veszélyek
funkció bővítés: csónakázás, vízi színpad	vízminőségi problémák megjelenése a nagyobb tartózkodási idő miatt nyári időszakban

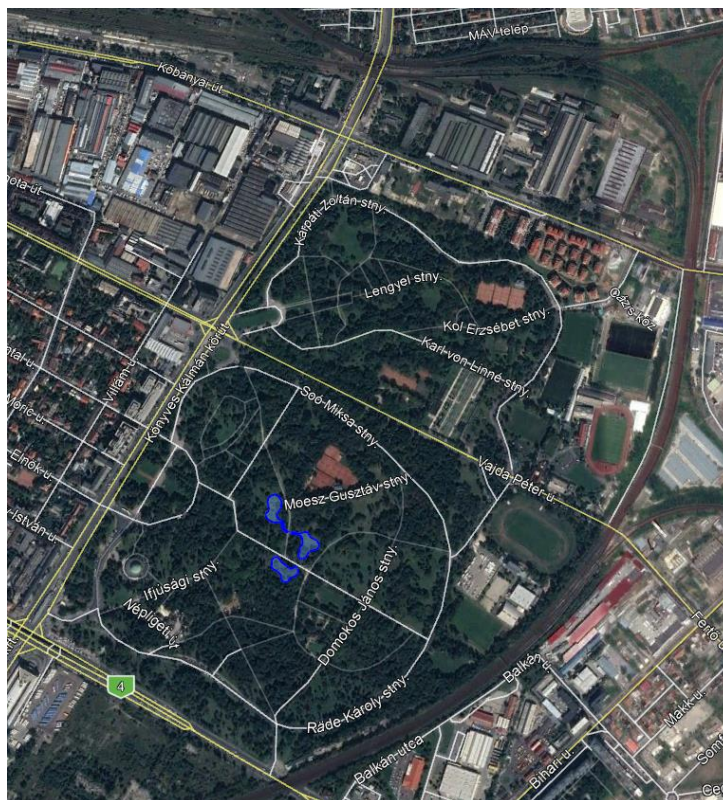
Kisebb dísztó kiépítése	
Erősségek	Gyengeségek
mikroklíma javítása, látványelem	kevesebb telepíthető funkció
Lehetőségek	Veszélyek
fóliaszigetelés	

Szökőkút, vízjáték kiépítése	
Erősségek	Gyengeségek
mikroklíma javítása, látványelem, egyszerű, gazdaságos vízpótlás	kevesebb telepíthető funkció
Lehetőségek	Veszélyek
élményelemek	

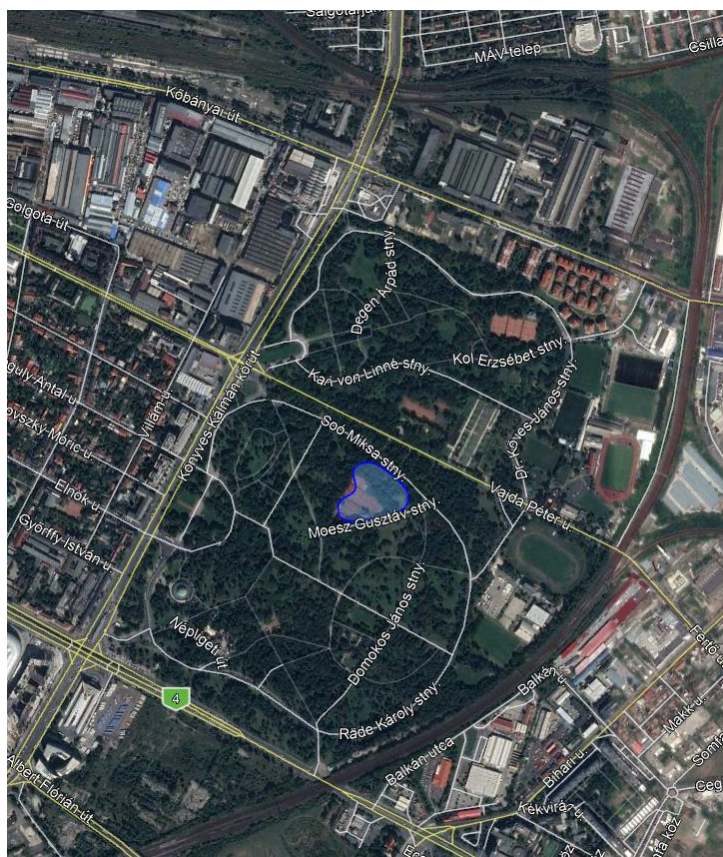
A területen meglévő és tervezett különféle funkciók megfelelő elhelyezése miatt az eddigi tanulmányokban és tervekben kivétel nélkül a Vajda Péter utcától délre lévő területen tervezték tó kialakítását.

Az 1999-es szabályozási tervben a Lehner Ödön sétány két oldalán összesen három, egyenként kb. 1800 m²-es tó szerepelt. A 2014. évi Népliget Fejlesztési Konceptió helyszínrajzán pedig egy ~1,7 ha-os tó található, amely mérete alapján már alkalmas csónakázó tóként való hasznosításra is.

Tervezett tavak az 1999. évi szabályozási tervben

Tervezett csónakázó tó a 2014. évi Népliget Fejlesztési Konceptióban

A nagyobb és kisebb tó valamint a vízfátékok, szökőkutak telepítésénél a kiépítési költségeken túl fontos szempont az üzemeltetés, fenntarthatóság. Mivel a területen a talajvíz mélyen helyezkedik el, - a Vajda Péter utcától délre 3,0 m-nél mélyebb szinteket mértek -, a vízpótlás abból nem biztosítható. A területen, a Vajda Péter utca vonalában halad át egy DN800 ipari víz főnyomó vezeték. A vezeték nyersvizet szállít a Dunából. A víz, öntözési célokra korlátozásokkal felhasználható. Az üzemeltető Fővárosi Vízművek Zrt. közlése alapján a nyersvíz felhasználása párapapuk, vízfátékok, vízmedencék üzemeltetésére közegészségügyi kockázatot jelent. A tavak vízpótlására így nem használható fel.

A vízpótlás mennyiségét a csapadékhoz képesti többlet párolgási veszteségből és az elszivárgásból határozhatjuk meg. A vízfelület többlet párolgásának mennyisége nagyjából 300 mm/év.

A szivárgási veszteség a mederanyag függvénye. A talajmechanikai vizsgálatok alapján a tavak fenékszintjénél szemcsés, döntően homokos rétegek jellemzők, amelyek nem alkalmasak víztározásra. A kiépítésre kerülő tónál szigetelés alkalmazására mindenképpen szükség van. Erre az egyik lehetséges megoldás agyagréteg beépítése. Az agyag szigetelés vastagsága minimálisan 50 cm. Az agyag szivárgási tényezőjére 10^{-8} m/s érték vehető figyelembe, amiből éves szinten szintén 300 mm körüli veszteség adódik, az agyagszigetelést a nagymennyiségű, precíz kézimunka igény miatt, manapság meglehetősen ritkán alkalmazzák.

A szigetelés másik megoldása a fóliaszigetelés. Ez pontos kivitelezés mellett hosszú élettartamú megoldást jelenthet. Vízszigetelés szempontjából hatékonyabb, mint az agyag szigetelés, viszont a mechanikai sérülésekre jóval érzékenyebb.

Az alábbi táblázatban közelítő becsléssel megadjuk különböző méretű vízfelületek párolgási és agyag szigetelés esetén szivárgási veszteség miatti várható éves vízpótlásának mennyiségét.

A (m²)	P-CS (m³/év)	SZ (m³/év)	Pótlás összesen (m³/év)
900	270	284	554
1 800	540	567	1 107
17 000	5 100	5 355	10 455
35 000	10 500	11 025	21 525

A – vízfelület; P – éves párolgási veszteség; CS – éves vízfelületre hulló csapadék mennyisége; SZ – tóból való elszivárgás agyagszigetelés esetén

Városi környezetben lévő tavak vízminősége alapvetően az ivóvíz minőségű vízzel való feltöltéssel, megfelelő vízforgatással, vízkezeléssel, valamint a használatától függően helyi, mesterségesen kialakított, folyamatosan felügyelt, üzemeltetett ökoszisztéma (növények, halak stb.) fenntartásával biztosítható.

A funkciókhoz illeszkedően kell meghatározni a tó (tavak) mélységét. Az általánosan bevett fóliás tó méret 800-1000 m² területű, kb.1 m mély, lekerekített formájú. Ennél nagyobb vízfelületű és mélyebb tavak esetében az agyagszigetelés alkalmazása általában gazdaságosabb megoldást jelent.